DON BALASCO KEY WEST'ISTÄ.

NYKYAJAN KERTOMUS KUUBASTA.

KIRJOITTANUT

ARCH. CLAVERING GUNTER.

SUOMENTANUT

A. V. K.

KÄKISALMESSA,
VUOKSEN KIRJAPAINOSSA 1898.

Ensimäinen kirja.

Espanian hallituksen asiamies.

Ensimäinen luku.

Amerikalainen salapoliisi.

Tampa uinuu auringonpaisteessa kuumana huhtikuun päivänä vuonna 1896. Aina laiska kaupunki, on se tänä ehtoopäivänä syvemmässä horrostilassa kuin koskaan. Ainoa, joka on täysin valveilla kaupunginhotellissa, on Thomas Duff Mastic, virkamies Yhdysvaltojen tullivirastossa, ja hänet on äsken kirje, jota hän pitää kädessään, virkistänyt kiroilemaan sen johdosta.

Se on eräältä raha-asiain toimikunnan virkamieheltä, jonka käskettävänä Mastic nykyään on, ja käskee hänen samana päivänä höyrylaivalla matkustaa Key West'iin ja antautua sikaritehtailija, senor Estrabon Balascon käytettäväksi.

„Tahdon tulla kirotuksi, jos tätä ymmärrän!" mutisee salapoliisi, sillä sinä Mastic tullivirastossa oli. „Jos minut olisi määrätty

salaa vakoilemaan herra Estrabon Balascoa, joka on innokkain koko tuossa kuubalaisten isänmaanystäväin pesueessa, ja estämään häntä lähettämästä sissilaivaa viemään aseita ja räjähdysaineita Gomez'ille[1]) tai Maceolle[1]), niin olisin sen paikalla käsittänyt — mutta antautua don[2]) Balascon käytettäväksi — hiton kummallista! Alkaako hallitus haaveillen suosia kuubalaisia isänmaanystäviä! Aikooko Grover[3]) hieman avittaa noita saatanaraukkoja, nyt sitten kun Amerikan kansa on kongressinsa kautta sanonut hänelle tehdä se. Jos vaan niin luulisin, joisin hänen maljansa!"

Ja pitkäveteisesti viheltäen ja hämillään repien, lyhyitä, suoria, harjasmaisia hiuksiaan kulkee mr[4]) Tom Mastic ulos hotellista ja vähän aikaa miettiväisenä Isoa katua käveltyään menee hän höyrylaivakonttoriin ja hankkii itselleen piljetin nopeakulkuiseen *Olivette* matkustajalaivaan, joka Port Tampasta kulkee Havannaan ja matkallaan poikkee Key West'iin.

Sen tehtyään ei mr Thomas Duff Mastic'illa ole muuta tehtävää kuin juoda, mietiskellä ja tupakoida siihen saakka illalla,

---

[1]) Kuuban kapinallisten kenraaleja.
Suom. muist.

[2]) Don (espanialainen sana) = herra
Suom. muist.

[3]) Tarkoittaa Yhdysvaltain silloista presidenttiä Grover Clevelandia. Suom. muist.

[4]) Mr. lyhennys sanasta master = herra.
Suom. muist.

kun hänen on siirryttävä rautateitse varsinaisesta kaupungista Port Tampaan, jonne on sieltä noin kahdeksantoista peninkulmaa[1]) Se sijaitsee pitkän rantakäytävän, jota pitkin rautatie kulkee, päässä, ja on siinä asema ja hotelli, jonka etukatoksilta matkustajat, jotka odottavat Mobileen tai Havannaan tai Key West'iin menevää höyrylaivaa, saattavat pyytää meritaimenia ja kuhia. Kaikille näille aluksille on kylliksi syvälti vettä tässä keinotekoisessa satamassa, jonka yritteliäät amerikalaiset ovat kaivaneet tuohon muutoin matalaan ja liejuiseen Tampalahteen.

Hänen vihamiehensä ovat mr Mastic'ia usein kutsuneet kovaksi mieheksi, ja sellaitia vihamiehiä, jotka hän on saanut täyttäessään virkavelvollisuuksiansa, ottaessaan salapolttimoita takavarikkoon Georgian ja North Carolinan vuoriseuduissa ja nuuskiessaan salakuljettajia Floridan saarilla, on hänellä koko joukko. Kukaan ei ole kuitenkaan milloinkaan kutsunut häntä väärämieliseksi tai araksi. Ehkäpä muuan tyttönen, jonka sinisilmät ja pehmeä, etelämainen kielimurre eräänä päivänä saattoivat. mr Mastic'ia sulkemaan silmänsä hänen äitinsä epälailliselta „vuorikasteen" tislaamiselta syrjäisessä metsäkylässä, ja ehkäpä muuan espanialainen *muchachito* lempeine sinisilmi-

---

[1]) Tässä, samoin kuin muuallakin kirjassa, tarkoitetaan Englannin peninkulmaa, joita menee noin 7 meidän peninkulmaamme.
Suom. muist.

neen, joka tavattiin St. Augustinen kadulla kaupittelemasta leimaamattomia sikareja viidestä centistä kappaleelta, ja jonka tullivirkamies päästi menemään antamalla lantin ja huomauttamalla „myöt noita vaaleita havannoita liian helpolla. poikani" — ehkäpä nämät molemmat pitivät häntä kilttinä ja helläsydämisenä miehenä. Mutta yleensä kun on kysymyksessä täysvoimaiset miehet ja uhma tullisääntöjä vastaan, on Tom Mastic oikea vainukoira eikä häntä peljästytä Georgian asukasten varmat pyssyt taikka Floridan salakuljettajain revolverit. Hän ei varo väijytystä eikä salamurhaa, ei ota vastaan lahjomisia, ja on sentähden raha-asiaintoimikunnassa suuressa arvossa.

Viiden tunnin kuluessa ei ole mitään tehtävää, ja mr Mastic antautuukin siihen nutterasti. Hän on heittänyt jalkansa korkeammaksi pöydälle kuin kukaan muu gentlemanni kaupunginhotellin anniskeluhuoneessa, hän maistelee hitaammin groggiaan, hän imee tyytyväisemmin savun sikasistaan ja puhaltaa sen ulos suuremmissa ja pehmeämmissä renkaissa kuin kukaan muu vieraista, hän syö iltasensakin erittäin arvelevaisesti, vaikka hänellä on tapana kerskailla, että hän, jos niin on tarvis, voi heittää sisäänsä aterian ja vangita miehen kuudessakymmenessä sekunnissa rautatieaikaa.

Mutta kaikki tämä välinpitämättömyys katoaa vähää ennen yhdeksää — silloin on Tom Mastic taaskin pirteä ja paikallaan.

Kun hän nousee Port Tampaan menevään junaan, vilkkuvat hänen pienet kärpänsilmänsä terävästi ja viekkaasti, ja hänen liikkeensä, jotka ovat muistuttaneet veturia, joka hitaasti puhkuen kulkee, ennenkun se on saanut täyden höyryn vireille, ovat nyt nopeat ja voimakkaat kuin täyttä vauhtia eteenpäin kiitävän, sadan tonnin pikajunaveturin. Hänellä on sekä silmät että korvat avoauki kaikkea tarkkaamaan, mitä tapahtuu ympäristössä, sillä se nyt on Mastic'in periaate, että „ei koskaan tiedä, mitä saattaa napata". Tässä tarkoituksessa heittää hän tutkivia silmäyksiä ympäriinsä rautatievaunussa ja tarkastelee matkustajia.

„Ei mitään huomattavaa tässä vaunussa, näyttää", ajattelee hän, mutta pian sen jälkeen aivan toisensa perästä astuu sisään kaksi paria, jotka vetävät hänen huomionsa puoleensa — ensimäinen sen vuoksi, että he ovat kuubalaisia tai espanialaisia, ja heillä voi olla jotain tekemistä mr Mastic'in tulevan toiminnan kanssa; toinen, nuori poika ja tyttö, sentähden, että tytön kauneus herättää hänen mielenkiintoansa, ja jokin, mitä poika sanoo, kummastuttaa häntä.

Nämä molemmat istuutuvat vastapäätä mr Mastic'ia.

Tyttö on noin seitsentoista vuotias, ehkä vielä nuorempikin, sillä hän kantaa vaaleata tukkaansa pitkänä selässä riippuvana palmikkona ja hänen hameensa eivät ulotu alemmas kuin kengänvarsiin saakka,

— seikka, joka miellyttää mr Masticia, sillä hän on kauniitten jalkain ja jalanrintain suuri ihailija, ja tällä nuorella naisella on ihan kauneimmat, mitä hän koskaan on katsellut.

Poika, selvästi tytön veli, on kahdeksantoista vuotta vanha miehevän, päättävän näköinen nuorukainen, varreltaan jäntevä ja voimakas. „Yksi niitä, joista tuolla pohjan yliopistoissa tehdään jalkapallotaistelijoita”, ajattelee salapoliisi, jonka tarkkaavaisuus nyt on kokonaan kiintynyt edessään olevaan nuoreen herrasväkeen.

Kuubalaisia tai espanialaisia voi hän myöhemmin tarkastella, ajattelee hän, jos niin tarvitaan, ja keskustelu nuoren tytön ja hänen veljensä välillä kiinnittää melkein heti hänen huomionsa.

„Rex parkani”, naurahtaa tyttö, „onko hän ollut koko päivän pahalla tuulella sentähden, ettei ole saanut sinisilmää tavallisessa jalkapallo-ottelussaan?”

„Me emme ole jalkapallosilla tähän aikaan vuodesta”, vastaa veli ylenkatseellisesti. „Jalkapallosillako huuhtikuussa? Ei kukaan muu kuin tyttö eli ranskalainen voisi semmoista pukkia tehdä.”

„No, voithan kostaa minulle lawntennis-kisassa kotona saarellamme,” jatkaa tyttö hilpeästi. „Miksi olet niin synkkämielinen aina siitä saakka kun jätimme Palatkan? Onko se siksi, että sinun täytyy kulkea eteläänpäin ja saattaa minut isän, kesän ja troopillisten saarien luo, kun sinä näytät

ikäänkuin sinulla olisi perheenisän kaikki huolet niskoillasi?"

„Älä loruile roskaa!" sanoo poika vihasesti. Tiedäthän, että minä se olen, jonka on pitäminen sinusta huoli, ja sinä et totta tosiaan ole helppo pitää kurissa." Hänen äänensä hiljenee kuiskaukseksi ja hän jatkaa sisarensa korvaan: „Etkö tiedä, että nuo espanialaiset ovat seuranneet perässämme aina Jacksonvillestä saakka, luulen mä? Sinä käytät sinisiä silmiäsi aivan liiaksi rajusti, rakas Gertie. Jonakin kauniina päivänä saat semmoiset torat, että aivan ällistyt."

„Minä en ole käyttänyt niitä ollenkaan", vastaa syytetty, puheenaolevien silmien täyttyessä kyynelillä. „En voi auttaa, että herrat tirkistelevät minua. Se ei ole minun vikani, mutta joka kerta kuin olen pistänyt nenäni ulos akkunasta jollakin asemalla, aina siitä saakka kuin NewYorkista lähdimme, olet sinä minua torunut. Surkuttelen vaimoasi, kun kerran menet naimisiin — sinusta tulee oikea Siniparta."

„Niin, jos nuo roikaleet vielä tänne tirkistelevät, niin annan heille kelpo selkäsaunan! Sinut on uskottu minun huostaani, muista se, ja minä, totta vie, toimitan tavaran vahingoittumattomana Smaragdisaarelle."

„Smaragdisaarelleko?" kertaa tyttö. „Ehkä isä tulee Key West'iin meitä kohtaamaan."

„Eipä, sitä hän ei teekkään", vastaa veli lyhyesti. „Etkös kuullut, että minä

sain häneltä kirjeen, jossa hän sanoo, ettei hän tule Key West'iin, vaan että hän ja Indra tekisivät jahdilla retken Miamiin ja Palm Beach'iin, ja että, jos „Lentokala" ei olisi meitä vastassa Key West'issä, minä luultavasti voisin saada siellä höyrypurren muutaman Balasco-nimisen espanialaisen kautta."

„Aa, don Estrabon Balasco", keskeyttää nuori neitonen. „Hänhän se oli, joka oli omistajan asiamies ja möi Smaragdisaaren isälle."

„Niin oli", sanoo poika. „Ukko kirjoittaa, että jos tarvitsemme, saamme kyllä Balascolta lainata höyrypurren kotiin tullaksemme. Sinne on vaan kaksikymmentä peninkulmaa, ja minä sinne kyllä pähkinänkuoren voisin soutaa – merihän täällä kuuluu olevan peilisileä."

Sen miehen mainitseminen, jonka luokse hänet on lähetetty, kiinnittää kahdenkertaisesti tullisalapoliisin huomion molempain nuorten keskusteluun.

Neljänkymmenen minuutin kuluessa, jotka junalta menevät Port Tampaan kulkiessa, saa hän tällä tavalla tietää, että heidän isänsä on Georg Alfred Vanstone, New-Yorkilainen kauppias ja kapitalisti, joka on asioista vetäytynyt pois ja vuosi sitten ostanut yhden niistä pienistä saarista, mitkä ovat hajallaan Floridalahdelmassa melkein yhtämittaisessa jaksossa Key West'istä Biscayne Bay'hin, ja että hän sinne on rakentanut huvilan ja aikoo viettää kevätkauden

tässä ikuisen kesän maassa, että miss[1]) Ira Vanstone, talon vanhin tytär, on kaksikymmenvuotias nuori nainen, joka on ollut ylistetty kaunotar NewYork'in hienoissa seurapiireissä ja nyt tullut Floridaan lepäämään talven voitoista, että molemmista hänen edessään olevista nuorista toisen nimi on Rex ja toisen Gertrud, että nuori herra selvästikään ei pidä tästä kevätretkestä etelään, vaan mieluummin leikkaisi laakereita urheilukentillä, mutta että nuori neitonen taas on ihastuksissaan päästessään kasvatuslaitoksesta ja läksyistään. Myöskin että mr Rex Talbot Vanstone, samaten kuin useimmat samanikuiset nuorukaiset pitää itseänsä nuoremman sisarensa neuvojana ja holhojanaja on taipuvainen olemaan sangen ankara kaikkia naisellisen veikisteleväisyyden pieniä ilmauksia vastaan.

Enemmät huomiot keskeyttää junan huristaminen pitkän rantakäytävän yli ja pysähtyminen Etelä-Floridan radan pääteasemalle, missä sorea „Olivette"laiva odottaa Key West'iin ja Havannaan[2]) meneviä matkustajia.

Noustuaan ylös ja pudistettuaan liehuilevia hameitaan pistää tyttö päänsä ulos ikkunasta ja puhkeaa nähdessään odottavan höyrylaivan sanomaan: „Rex, minä pelkään niin!"

---

[1]) Miss = neiti. Suom. muist.

[2]) Key West on kaupunki Floridan niemimaan eteläisimmällä rannalla. Havanna on Kuuban pääkaupunki. Suom. muist.

„Mitä pelkäät? Noita kirotuita espanialaisiako?" mutisee veli.

„En . . . kuin meritautia!" sanoo miss Gertrud. Mutta sitten lisää hän kevyesti naurahtaen, vaikka siinä ehkä piilee hieman pelkoakin: „No niin! Nyt tirkistelevät ne taas minua, nuo kuubalaiset! Ota matkareppuni, Rex, jotta et voi nyrkkejäsi puristaa!" Näin sanoen ja kiivaasti vetäistyään lyhyitä hameitansa saadakseen ne niin pitkiksi kuin mahdollista, astuu nuori neitonen vaunusta veljensä seuraamana, jolla on kädet liian täydet sateenvarjoista, pyssynkoteloista ja muista matkakapineista, jotta hän voisi saada aikaan muita vihanosoituksia kuin suuttuneen silmäyksen.

Salapoliisin seisoessa paikoillaan ja seuratessa molempia nuoria silmillään, kulkevat nuo kaksi miestä, jotka ovat antaneet aihetta Gertien viime sanoihin, kiirehtien hänen ohitsensa, ja Mastic kuulee muutamia sanoja, jotka saavat hänen hytkähtämään: „*Diablo!* Nämät ovat kaksi niin sanottua viatonta, jotka tahtovat salata rikoksen Espaniaa vastaan."

Nopeasti kuin salama on salapoliisi kääntänyt huomionsa nuoruudesta ja kauneudesta pariin niin ruokottomia lurjuksia kuin hän koskaan on nähnyt, näöltään hyvin espanialaisia, likaisia, sipulilta haisevia ja olennoltaan jotensakin maantierosvon tapaisia.

Ammattimaisella vaistolla tarkastelee hän heitä pikaisesti, etsien jotakin huomat-

tavaa tuntomerkkiä, ei heidän ulkonäössään kokonaan, sillä se johtaa usein kummallisiin erehdyksiin, vaan jotain erityistä merkkiä, josta hän heidät vastakin tuntisi.

Ensimäisessä ei Mastic löydä mitään sellaista tuntemismerkkiä, kun tämä kulkee hänen ohitsensa vaunuista ulos, mutta toisella, joka on pitempi ja rakenteeltaan tavattoman voimakas, on onneksi, mitä hän haluaa. Tämän oikea korva on paljoa suurempi kuin vasen ja törröttää päästä suurena, punaisena, kiiltävänä ja ryppyisenä. Mutisten: „tuon espanialaisen paisuneen korvan tunnen milloin tahansa”, kokoaa Mastic siis matkatavaransa, joita ei ole paljon, ja seuraa heidän jäljessään vaunuista ulos.

Junasillalla huomaa hän, että amerikalainen poika ja tyttö ovat kadonneet — he ovat luultavasti suoraan menneet laivaan.

Molemmat miehet, jotka ovat vetäneet hänen huomionsa puoleensa, kuiskivat espaniaksi keskenään, ja kun Mastic ei ole kylläksi perehtynyt tähän kieleen ymmärtääkseen sitä sivusta kuullen, menee hän verkalleen laivaan. Siellä odottaa hän, kunnes molemmat espanialaisetkin tulevat maaporrasta myöten, ja huomaa silloin, että niilläkin on piljetit Key West'iin, ja että tuo omituisella korvalla varustettu kutsuu toista Pabloksi ja itse nimeltään on Juan.

Kello on nyt kymmenen illalla; irroitettuaan kiinnitysköytensä höyryää matkustajalaiva Tampalahdelmaa pitkin ja ulos aavalle Meksikonlahdelle; niin kääntyy se

etelään päin ja suuntaa kulkunsa suoraan Key West'iin pitkin pitkää Floridan rannikkoa koralliriuttoineen, luotoineen ja pikku saarineen.

Varmana, ettei mitään tärkeää voi tapahtua yön kuluessa menee salapoliisi hyttiinsä ja herää aamulla ulkona kesäisen sileällä merellä, tyynellä kuin sisäjärven vesi, ja jonka ainoat väreet syntyvät nopeasti kiitävän Olivetten pyörivien propellien vaikutuksesta.

Aamiaisella laittaa mr Mastic, että hän saa paikan amerikalaisen pojan ja tytön vieressä, mutta hän ei saa heidän keskustelustaan mitään enempiä tietoja, kuin mitä oli saanut jo edellisenä iltana, paitsi että heidän isällään on, lukuunottamatta joitakuita pikku purjeveneitä, myöskin suuri höyryhuvijahti.

„Onpa oikein hävytöntä", nurisee poika, „että Indran piti päistikkaa saada „Lentokala" tuolle huviretkelle Palm Beach'iin, juuri kun me tulemme kotiin. Eikö hän saanut kyllikseen seuraelämästä New York'issa viime talvena?"

„Kyllä tiedän, miksi hän tahtoisi mennä sinne", nauraa Gertrud; „meidän Billymme on kait Poncianassa hotellissa".

„Meidän Billymme kuuluu olleitten ja menneitten joukkoon", muistuttaa Rex; „Indra antoi mr William Arthur Severancelle eropassit kaksi kuukautta sitten. Billy suuttui ja matkustelee nyt terveydekseen." Pojan muoto muuttui ajattelevaksi, ja hän

jatkaa: „Minun mielestäni on Indra käyttäytynyt kuin pöllö. Billy Severance oli siivoin poika, minkä koskaan olen tuntenut — ja niin antelias sitten! Olisitpa nähnyt päivälliset, jotka hän tarjosi minulle eräänä iltana Unioni-klubissa. Hän ei koskaan väsynyt miettimään, mikä minua huvittaisi. Olen usein luullut, että hän oli minuun rakastunut."

„Se oli siksi, että hän oli Indraan pikiintynyt, sinä itserakas poika", vastaa miss Gertie. „Mutta minusta on hirmuisen ikävä, että Indra antoi hänelle rukkaset. Billymmehän laittoi aina mitä rattoisimpia joululahjoja ja somimpia pääsiäiskorttoja. Minä juuri rupesin pelkäämään, että jotain oli hullusti, kun en kolmeen viikkoon saanut mitään. Miksikä Indra heitti Billyn sikseen?" puhkeaa hän melkein uhkaavasti sanomaan!

„Luulevaisuutta!" sanoo Rex lyhyesti.

„Luulevaisuutta? Indrako luulevainen?" huudahtaa Gertie ja aukasee epäilevänä silmänsä seljälleen.

„Eipä, Billy se oli Othellona", vastaa poika. „En oikein tunne yksityisseikkoja, mutta luulen, että se koski tuota von Staneppöllöä saksalaisessa lähetyskunnassa — häntä, joka tanssi kotiljongia niin hyvin, venäläiseen tapaan — juuri kuin hyppiäinen. Tiedäthän, että Indra ei ole tottunut kuulemaan läksytyksiä . . . Billy Severance nuhteli häntä vakavasti — ja hehän eivät olleet vielä kunnollisesti kihloissa, vaan olivat vasta tulemaisillaan. Ensi kerralla kun

Billymme tuli vieraisille Indra „ei ollut kotona". Hän tuli taas, ja miss Vanstone edelleenkin oli ulkona. Hän pistäysi kolmannen kerran, ja miss Vanstone ei ollut vieläkään tullut kotiin. Silloin oli William Arthur Severance matkustajain joukossa ensimäisellä Eurooppaan menevällä höyrylaivalla. Kuukautta myöhemmin tuli hän takaisin, mutta häntä ei koskaan meillä näkynyt, ja silloin - silloin luulen Indran alkaneen katua. Se oli varmaankin ensi kerran koko elämässään. H'in on ollut niin tottunut, näetkös, että kaikki ovat häneen ihastuneet, ettei ymmärrä antaa arvoa onnelle, kun se tulee. Tiedätkö, m tä klubissa väitettiin hänen Billylle sanoneen. Niin, että hänen pitäisi alkaa tehdä työtä "

„Tehdä työtä", puhkeaa Gertie hämmästyneenä sanomaan. „Mutta Billyllähän on rahoja kasottain."

„Niin on! Mutta niin juuri oli Indra hänelle sanonut, – että hänen pitäisi alkaa tehdä työtä . . . ryhtyä johonkin -- tulla joksikin. Onpas siivoa sanoa miehelle, joka on oikein miesten mies ja niin monta kertaa voittanut rekordin pallosilla ja kilpasoudussa, ja joka taitaa ajaa nelivaljakkoa kuin kukaan, ja joka voisi olla yhtä taitava asianajaja kuin Joe Choate, sanotaan, jos vaan olisi viitsinyt tutkia lakitiedettä, mutta sitä hän ei ole. Ja sellaiselle miehelle väitetään Indran sanoneen, että hänen pitäisi alkaa *tehdä työtä!* Siitä voi oikein voida pahoin!" ja Rex' in kasvot selvästi näyttivät hänen tunteensa.

„Muuten tiesi meidän Billymme tarkoin, minkälaisista namusista minä parhaiten pidin", säestää miss Gertie ja lisää huoaten, muistellessaan kadotettuja namusiansa: „Indra on todellakin menetellyt oikein perkityperästi. Kyllä minä kerran asian isälle selitän. Hän antaa Indran liiaksi saada tahtonsa täytetyksi."

„Niin, me olemme kaikki lelliteltyjä lapsia", nauraa Rex. „Mutta mennään nyt kannelle vähän liikkumaan. Tunnen, että tarvitsen liikettä nyt, kun en itseäni enään harjoita."

Samassa kun molemmat nuoret nousevat pöydästä, lopettaa salapoliisi aamiaisensa ja menee myöskin kannelle viettämään laiskehtivaa, uneliasta, troopillista päivää; hän ajattelee nimittäin älykkäästi, että molemmat espanialaiset, jotka nousevat ylös puolenpäivän aikaan ja selvästi eivät ole tuttuja kenenkään matkustajan kanssa, huomaisivat jokaisen vakoilemisyrityksen.

Sen vuoksi ei hän huoli pitää heitä silmällä, vaan mutisee: „Arvelen asian kyllä Key West'issä kehittyvän", sekä antautuu Tampassa ostamansa romaanin lukemiseen.

Hyvän päivällisen jälkeen huomaa hän itsensä vahvistuneeksi, elvystyneeksi ja valmiiksi mihin tahansa, mikä voi sattua, kun laiva kolmen seuduissa lähenee Key West'iä.

Olivetten kannelta näyttää tämä paikka kauniilta kaupungilta, jossa on kaksi- tai kolmekymmentä tuhatta asukasta, ja jonka

etu sivu viettää Floridasalmen sinivesiin päin ja muita sivuja kehystää mitä vihrein troopillinen kasvullisuus. Tänä ehtoopäivänä on sillä hiljainen, rauhallinen asioimismainen ulkonäkö, ja vaikka ulkopuoleltaan espanialainen ja sydämeltään kuubalainen, on se sen kautta jyrkkänä vastakohtana Havannalle, joka vaan sata peninkulmaa eteläänpäin, saman tyynen meren rannalla, nyt vaikeroi Weyler'in[1]) verestä tiukkuvassa kädessä, ja jonka kadut ovat peljästyneitä kaupunkilaisia tulvillaan ja vankilat kuolemaisillaan olevia valtiollisia vankeja täpötäynnä. Mutta Key West onkin vapaan Amerikan tähtilipun turvassa, kun taas Havannan yli liehuu Espanian lippu, Alban[2]) keskiaikaisen raakuuden vertauskuva, mikä yhdeksännellätoista vuosisadallamme on taas henkiin herännyt yhtä julmasti verenhimoisena ja yhtä ryöstönhaluisena, kuin silloinkin kun sen kolmesataa vuotta sitten espanialaisen armadan[3]) häviö ja Hollannin tasavallan syntyminen hautasivat alleen.

---

[1]) Weyler oli espanialaisten ylipäällikkö Kuubassa. Suom. muist.

[2]) Julmuudestaan tunnettu Alban herttua oli vv. 1567—1573 Espanian ylimaaherrana Alamaissa vapaussodan aikana espanialaisia vastaan.

Suom. muist.

[3]) Armada oli nimenä laivastolla, jonka Espanian kuningas Filip II v. 1588 lähetti Englantia vastaan, mutta joka kokonaan joutui häviöön.

Suom. muist.

Nähtävästi välittämättä Havannan suruista Golfivirran[1]) tuolla puolen, sijaitsee siinä Key West iloisena ja hymyilevänä haalean merituulen henkäyksissä. Sen kadut ovat täynnä ihmisiä, jotka työskentelevät rauhallisissa toimissa. Pesusienen pyytäjät tyhjentävät veneitään, höyrylaivat purkavat tupakkilastejaan laiturille, troskia ajelee katuja pitkin, ja sähkölamput syttyvät ja loistavat troopillisessa hämärässä kuni jättiläismäiset tulikärpäset.

Mutta kaikki tämä ei vedä mr Mastic'in tarkkaavaisuutta missään suuremmassa määrässä puoleensa Olivetten liukuessa Plantagelaiturin vierustaa pitkin. Hän on on nähnyt kaupungin monta kertaa ennen ajellessaan tupakin salakuljettajia takaa tässä osassa Floridaa. Sen Panamahattuisen väestön vallitseva espanialainen leima, sen sivukatujen kuubalainen ulkonäkö, sen neekerikuskit espanialaisine mongerruksineen ja typerine naamoineen ovat kaikki hänelle tutut.

Tällä hetkellä jakaa hän huomionsa amerikalaisten ja kahden espanialaisen kesken, jotka selvästi ovat heitä seuranneet.

Äkkiä puhkeaa Rex Vanstone sanomaan: „Katsos, Gertie! Tuossa se on! — *Lentokala!* Ja hitto soikoon, eikö sillä ole höyry vireillä! Meillä on onni! Me olemme jo tänä iltana Smaragdisaarella perillä!"

[1]) Golfiksi sanotaan merenvirtaa, joka lähtee Meksikon lahdesta ja kulkee koilliseen poikki Atlannin valtameren. Suom. muist.

„Ehkä isä tai Indra on laivassa", huudahtaa miss Gertie ja lentää kannen yli; veli jäljessä.

Nuorten kiihkeitten eleitten ohjaamana havaitsee mr Mastic satamassa olevien alusten joukossa komean pleasurejahdin, kylläksi suuren voidakseen mukavasti purjehtia näissä tyynissä kulkuvesissä, mutta tuskin kylläksi vahvan pitkälle valtamerimatkalle. Se on noin sata viisikolmatta jalkaa pitkä, makaa syvästi vedessä, sillä on kevyt, norea, valkoiseksi maalattu runko ja nähtävästi voimakas kone. Ruokasali keskellä laivaa ja ohjaushytti heti heti sen edessä kohoutuvat miellyttävästi lumivalkoiselta kannelta, jonka takaosaa peittää vaalea, rantuinen aurinkoteltta. Peräpeiliin on maalattu *Lentokala*, ja kokkaa koristaa kaljoonikuva, kuvaava tätä päiväntasaajaseutujen kulkuvesien sievää pikku asukasta. Kokonaisuudessaan on jahti sangen mukava alus, ja huomatessaan sen suuret propellit lyhyen, täyteläisen savutorven ja koneelle annetun runsaan tilan päättää salapoliisi, että sen täytyy kauniilla säällä kulkea vähintäin viisitoista solmuväliä.

Salapoliisin tehdessä näitä havannoita ovat molemmat sisarukset innokkaasti puhelleet.

„Rex", huutaa miss Gertie, „luuletko, että isä olisi laivassa?"

„Sinä et juuri käsitä laivoista mitään!" pilkkaa hänen opastajansa. „Kuinka isä

olla Lentokalassa, kun omistajan lippu ei ole nostettuna?"

„No niin, joku laivassa kaikissa tapauksissa on", vastaa nuori tyttö. „Olen varma, että he minut havaitsevat. Katsoppas, tuossa lähtee vene liikkeelle! Sinä et juuri käsitä laivoista mitään, Rex! Olen varma, että se on isä."

„Varma, että se on isä?" matkii nuori Vanstone nauraen. „Onko isällä hiilenmusta tukka ja mustat viikset? Ei kait vaan ukko ole alkanut värjätä harmaita kutriaan?"

„Oo, Rex, se olisi hirveätä! Värjätty tukka merkitsisi tulevaa äitipuolta, ja sinä tiedät, ettei Indra enkä minäkään voisi semmoista sietää."

„Noo, tällä kertaa voit olla tyyni", nauraa poika, „sillä tukka ei ole värjätty, ja tuo roikale, jonka näemme, on espanialainen, jolleivät silmäni minua petä."

Ja uudestaan silmäten lähenevää venettä, joka nyt on melkein aivan vieressä, lisää hän: „Kuka hiisi se saattaa olla?"

Sen saa hän pian tietää. Valkoiseen Panamahattuun ja keveään troopilliseen pukuun, jolle punanen, vyötäryksen ympäri taiteellisesti poimiteltu silkkivyöhyt antaa raakamaisen vivahduksen, puettu herra tulee maaportaiden yli, joka nyt yhdistää höyryaluksen laituriin, ja hänen sanottuaan pari kiireellistä sanaa kapteenille, lähenee tämä molempia nuoria amerikalaisia ja sanoo: „Mr ja miss Vanstone, sallikaa minun esi-

tellä don Estrabon Balasco, joka on kysynyt teitä!"

„Ah, olen ihastunut huvista", huomauttaa espanialainen kumartaessaan kohteliaasti maailmanmiehen tavoin. „Teidän isänne kirjoitti. että te ehkä tarvitsette minun höyrypurttani, mutta onneksi on teidän oma jahtinne täällä. Miuä olen rohjennut . . . tarkastaa sitä." Hän kenties hieman epäilee viimeisiä sanoja lausuessaan. „Se on täysin selvä Smaragdisaarelle lähtemään."

Tämän tapahtuessa tutkii Mastic herraa, jonka luo hänet on lähetetty Key West'iin, ja jonka hän jo ulkonäöltä tuntee. Hän huomaa, että Estrabon'illa on tummat salamoivat silmät ja hyvin mustat viikset, että hän ou hoikka, mutta vahvarakenteinen ja hänellä on tuota notkeaa, mutta miellyttävää somuutta, joka on kastilialaiselle rodulle omituinen, etenkin kun sitä on oleskelu troopillisissa maissa hervaissut ja veltostuttanut.

Senor[1]) Balasco on, ulkomuodosta päättäen, tuskin kolmenkymmenen vanha, mutta nuoruudestaan huolimatta yksi suurimpia sikaritehtailijoita Key West'issä, missä hänen tehtaansa hallussa on suuri tontti pääkadulla ja hänen tehdasmerkkinsä on hyvin tunnettu ja hänen liikkeensä nähtävästi yhtä laaja kuin kenenkään tässä kaupungissa, joka etupäässä harrastaa sikareja, sikaretteja, pesusieniä ja kuubalaista isänmaanrakkautta.

---

[1]) Senor (espaniaa) = herra.
Suom. muist.

Mastic'in tarkkaan häntä tarkastellessa puhelee espanialainen vilkkaasti molempain nuorten kanssa.

„Niinmuodoin olette te senorita[1]) Vanstone", sanoo hän kääntyen Gertien puoleen! Olette kait tulleet Floridaan, arvelen, lepäämään kaikkien NewYork'in huvien jälkeen."

Senor'in silmäys ja käytös ilmaisevat kunnioitusta. „Hän pitää minua nuorena daamina", ajattelee tyttö ihastuneena ja kiinnittää parin kiitollisia silmiä häneen.

Mutta nämä melkein kyynelöityvät, kun Rex poikamaisen vilpittömästi puhkeaa sanomaan: „Oo, älkää pitäkö häntä Indrana — se olisi kauhea pukki. Ja älkää tuomitko Indraa meidän mukaamme. Indra on aivan eri luokka yksinään."

„Oo, Rex, kuinka voit niin sanoa?" mutisee Gertie rukoilevasti. „Indra on vaan kaksi vuotta minua vanhempi."

„Kaksi vuotta ja *yksitoista* kuukautta," sanoo nuorukainen matemaattisella ja julmalla tarkkuudella.

Mutta Balasco on taitava maailmanmies, ja vaikka hän salaa hymyilee sisarusten pikku riidalle, tekee hän valtioviisaasti siitä lopun virkkamalla: „Tulkaa tätä tietä. Minä osoitan teidät veneesenne, senorita Gertrud. Laiturilta vedenpintaan on muutamia portaita. Minä olen tarkastellut Len-

---

[1]) Senorita (espanian kieltä) merkitsee herrasnaista, rouvaa tai neitiä.

Suom. muist.

tokalaa ja huomannut, että se on hyvin nopeakulkuinen; kolmessa tunnissa olette te isänne sylissä. Hänelle toivon teidän vievän syvimmän kunnioitukseni. Jonakin päivänä, ehkä pian — mr Vanstone on minua kutsunut — saan ehkä kunnian tehdä teille kaikille tervehdyskäyntini viehättävällä Smaragdisaarella."

„Se on oleva hauskaa", mutisee miss Gertrud Balascon saattaessa häntä maaportaan yli hidalgon kohteliaalla arvokkaisuudella, ja tullivirkamiehet, joilla ei ole mitään enempää tehtävää, seuraavat heitä höyryaluksesta.

Mastic, joka välinpitämättömästi katselee heitä, tulee sillä aikaa kahteen johtopäätökseen. Ensiksikin, että on tapahtunut jotain, joka on saattanut miss Indra Vanstonen äkkiä lykkäämään eli aivan sikseen jättämään huviretken Palm Beach'iin, koskapa Lentokala nyt on Key West'issä, ja toiseksi, että Balasco on syystä tai toisesta käyttänyt tätä tapausta tarkastaakseen aluksen.

Mutta äkkiä salapoliisi herää mietteistään. Hänen ympärillään aaltoilee ihmisjoukko, joka tavallisesti tunkeilee laiturilla jonkun Florida-aluksen saapuessa — pesusienenpyytäjiä, satamajätkiä, kaupunkilaisia, syntyperältään enimmäkseen Kuubasta, matkailijoita, jotka viettävät pari troopillista päivää tuolla ihanalla troopillisella saarella, sikaritehtailijoita. polttaen välttämättömiä sikarejaan, kauniita, tummasilmäisiä espa-

nialaisia tyttöjä eri sikaritehtaitten pakkausosastoilta, sekä tavallinen läjä neekereitä ja neekerisikiöitä, jotka täydentävät tämän kaupungin väestön, jossa on jos jonkin värisiä iholtaan — valkoisia, keltaisia, kokolaadinruskeita ja mustia, mutta enimmäkseen mustia.

Tästä joukosta kuuluu aivan salapoliisin takana muutamia sanoja, jotka panevat hänet säpsähtämään:

„*Caspita!* Don Balasco kietoelee mustekalakäsiään noitten kahden pienen Espaniaa vastaan juonittelijan ympäri!"

Thomas Duff Mastic on varma siitä, että ääni on toisen rautatievaunuissa olleen espanialaisen. Hän ei kuitenkaan suoraapäätä käänny ympäri, vaan katselee välinpitämättömästi venettä, jota kaksi rotevaa jahdin kansimatroosia soutavat pois don Balascon viipottaessa jäähyväisiä nuorille amerikalaisille ja huutaessa, että hän lähettää heidän matkatavaransa heidän jäljestään neljännestunnin kuluessa.

Mastic kääntyy nyt nopeaan ja näkee edessään mahtavakorvaisen espanialaisen. Hänen vieressään seisoo hänen toverinsa rautatieltä. Puoli minuuttia myöhemmin kiiruhtaa don Balasco kevein askelin jälleen laiturille, sekoittuu väkijoukkoon ja aikoo nähtävästi ryhtyä nuoren Vanstonen ja hänen sisarensa matkatavarain lähettämiseen.

Samassa menee tullisalapoliisi hänen luokseen ja sanoo: „Don Estraboa Balasco,

luulen minä. Minut on raha-asiain toimituskunta määrännyt teidän luoksenne."

Vaikka tämä ilmoitus tehdään puoliääneen, näyttää se sikaritehtailijaan vaikuttavan sähköiskun tavoin. Hän kalpenee ja kuiskaa: „Ymmärrän, mutta älkää puhutelko minua julkisesti — se voi koskea henkeäni. Tulkaa kotiini luokseni kaikessa hiljaisuudessa kahdeksan aikaan illalla,"

Vastausta odottamatta rientää senor Balasco taas laivaan ja alkaa innokkaasti kysellä perämieheltä, eikö hän saisi nuorien amerikalaisten matkatavaroita heti maalle viedyiksi.

Salapoliisi katsoo hänen jälkeensä ja ajattelee: „Tulimaista, sepäs oli odottamatonta! Tuo herrasmies on petturi kuubalaisia kohtaan ja pelkää henkeänsä. Senpä tähden minut onkin määrätty hänen luoksensa." Sitten repii hän äkkiä tukkaansa seuraavan arvoituksen johtuessa hänen mieleensä: „Mitä tuhatta tuolla suorasuisella amerikkalaisella pojalla ja hänen sievällä pikku sisarellaan on tekemistä Espaniaa vastaan suunnattujen salahankkeitten kanssa?"



Toinen luku.

Sikaritehtailija Key West'issä.

Tälle ongelmalle ei mr Mastic heti löydä ratkuisua näytellessään huolimattoman näköisenä matkailijaa ja pannessaan merkille, että Lentokala lähtee saaren eteläisen niemen ympäri ja edelleen itäänpäin.

Koska hän ei pidä julkisuudesta Russel Housessa, menee hän syrjäiseen ja vaatimattomaan hotelliin ja asettuu sinne ilmoittaen nimekseen Robert Johnson ja julistaen emännälle, että hän oli tullut sinne katsomaan, voisiko hän hankkia joukon huokeita pesusieniä pohjoisille markkinoille.

Sen tehtyään jättää Mastic matkatavaransa sinne ja ryhtyy aikaa tappamaan ajelemalla ympäri kaupunkia yhdessä Key-West'in kiitetyistä huokeista ja huonohoitoisista troskista. Kuski on yhtä vanha kuin huonoruokkoinenkin neekeri, jonka kieli kumminkin on liukas ja liikkuva, vaikka hänen jäsenrikkoinen hevosensa joskus

osoittaaa empimätöntä taipumusta olla paikaltaan hievahtamatta. Matka on maksava ainoastaan viisikolmatta centtiä, niin että Mastic katsoo itsellään olevan varoja pikku juomarahaksikin.

Tällä ajoretkellä hämmästyy salapoliisi taas nähdessään, kuinka suuri Estrabon Balasco & C:on sikaritehdas näyttää olevan, ja koettaessaan saada kuskiaan puhelemaan paikallisista olosuhteista saa hän tietää don Estrabon'in yksityisasunnon osoitteen sekä pari muuta tärkeänlaista tietoa.

„Onpas tuo Balascon tehdas koko suuri," huomauttaa hän huolimattomasti troskan täristessä sen suuren rakennuksen ohi.

„On, massa[1])," vastaa neekeri, joka päinvastoin kuin Key West'in tavalliset mustat on puoleksi amerikalainen. Rotuunsa tavallisella oppivaisuudella on hän omistanut itselleen jonkun verran luontoperäistä kuubalais-isänmaanrakkautta, sekoitettuna suurella määrällä epäkieliopillista espanialais-siansaksaa. „Don Estrabon on suuri massa tässä kaupungissa. *Mucho grande!* Hän on yhtä viekas kuin yankee[2]), *sabe!*"

„Viekas kuin yankee? Tekeekö hän parempia sikareja kuin muut hidalgot näillä seuduin?" kysyy Mastic.

---

[1]) Massa (master) = herra.

Suom. muist.

[2]) Yankee'ksi sanotaan Yhdysvaltojen pohjois-osien asukkaita.

Suom. muist.

Vastaus, jonka hän saa, kummastuttaa häntä.

„*Diablo*, siinä juuri on hänen viekkautensa! Täytyy olla *tabaco* tehdäkseen *cigarros*. Toiset, ne eivät saa *tabaco*. Don Balasco hän saa *mucho* . . . *mucho tabaco!*"

„Ollakseen isänmaanystävä tuntuu Balasco erittäin hyvin tulevan toimeen espanialaisten virkamiesten kanssa", ajattelee Mastic ivallisesti hymyillen. Sitten kysäsee hän: „Don Balascohan on isänmaanystävä, *Cuba libre*, vai?"

„On, hän on oikea kuubalainen: hän saa *mucho tabaco* Habanasta," lisää neekeri, ikäänkuin nämät molemmat asiat seuraisivat toisiaan, vaikka salapoliisi pitää, että se on jotenkin kummallinen yhdistys.

Ajelemisen jälkeen huomaa Mastic pikku hotellissa, että kaikki ovat yhtä mieltä Balascon alttiudesta Kuuban asialle.

Aterialla teroittaa sitä hänelle sikarityömies, joka istuu hänen vieressään ja vastaukseksi tullimiehen kysymyksiin sanoo: „Niin, don Estrabon on *Cuba libre*'n uskollinen ystävä. Hänellä ei ole palveluksessaan ketään muita kuin saarelta maanpakoon ajettuja — isänmaanystäviä, jotka antavat osan viikkopalkastansa hyvän asian edistämiseksi. Yhtenä näistä kunnioitan häntä. Espanian vihollisille olisi kova isku, jos hänen tehtaansa täytyisi sulkea ja hänen kuubalaiset sikarityömiehensä joutuisivat paikattomiksi. Huomaten tämän, on don Ba-

lasco sotapäällikön rohkeudella ja yankeen viisaudella ryhtynyt sellaisiin toimenpiteisiin, että hänen tupakkivarastonsa päivä päivältä lisääntyy, kun toiset suuret tehtailijat täällä tuskin saavat ainoaakaan lehteä käsiinsä."

Näiden ajatusten valtaamana menee salapoliisi määräystensä mukaisesti kahdeksan aikaan don Balascon huvilaan, joka on eräällä syrjäkadulla banaanien, palmujen ja kookospähkinäpuiden keskellä ja näyttää mitä suloisimmalta rauhalalta.

Huvila on puinen, valkeaksi maalattu ja sillä on leveät verannat ja vihreät venetsialaiset akkunavarjostimet. Se on ulkoasultaan kokonaan amerikalainen, eikä espanialainen, vaikka riippumatto heiluu verannalla ja vihjaa päivällisunista troopillisessa kuumuudessa. Pääkäytävällä on sähkösoittokello, jota koskettua musta palvelija avaa oven ja osoittaa Mastic'in arkihuoneeseen.

„Don Balascoa pidättävät nyt muutamat herrat ruokasalissa. Minä annan hänelle nimikorttinne samalla", sanoo musta palvelija vietyään salapoliisin sisään.

„Minulla ei ole nimikorttia mukanani", on tämän vastaus, „mutta olkaa hyvä ja sanokaa herralle, että henkilö, ionka kanssa hän sopi yhtymisestä kahdeksan ajoissa, on täällä. Hän kyllä ymmärtää."

Palvelijan poistuttua katselee tullivirkamies ympärilleen huoneessa ja huomaa sen olevan sisustetun amerikalaiseen tyyliin pohjoismaisen mukavasti ja etelämaisen vil-

vakkaasti, koska sen ikkunat viettävät suoraan ulos leveälle pylväskäytävälle. Kynttiläkruunu levittää häikäisevää valoa huoneeseen, ja sen valossa pistävät silmiin muutamat kauniit taulut ja jotkut kallisarvoiset esineet parissa pienessä vanhantyylisessä kaapissa. Salapoliisin tarkastellessa näitä viehättää häntä, jolla on tarkka silmä naisellista ihanuutta huomaamaan, äkkiä muutaman kaapin päällä komeissa kehyksissä oleva nuoren naisen valokuva. Se on erinomaisen hienosti väritetty ja esittää tyttöä, jolla on vaaleanruskea tukka, hymyilevät sinisilmät ja ihastuttava vartalo, minkä kauneus esiintyy täysin, nuori neitonen kun on soreaan tanssipukuun puettuna.

„Tulimmaista! Tuo ei olekaan mikään mustasilmäinen espanialainen senorita", hymähtää Mastic itsekseen, sillä nuori nainen valokuvassa näyttää empimättä amerikalaiselta. Kasvonpiirteet ovat anglosaksilaiset, ja kasvonjuonteilla, vaikka ne ovatkin iloiset ja säteilevät, on tuo päättäväisyyden ja itsenäisyyden piirre, joka on Yhdysvaltojen tyttärille omituinen.

Samalla aikaa kun salapoliisi tekee tämän havainnon, huomaa hän, että sanoma hänen tulostaan on heti tehnyt vaikutuksen henkilöön, jota hän hakee. Hän kuulee don Balascon pehmeällä kastilialaisella äänellä sanovan ulkona eteisessä — espaniaksi — kieli, jota Mastic partioretkillään on hieman oppinut:

„Muistakaa, että olette sikariyömiehiä. Tulkaa ja pyytäkää työtä tehtaassani huomenna."

Tullivirkamies, jonka mielestä tämä on jotensakin omituinen kehoitus väelle, joka etsii paikkaa, heittää silmäyksen eteiseen ja näkee valtavan korvan katoavan sisäänkäynti ovesta.

Seuraavana silmänräpäyksenä tulee hänen isäntänsä häntä vastaan ojennetuin käsin ja sanoo ystävällisesti äänellä, joka on niin hiljainen, että se on melkein kuiskaava: „Toivon, etten ole antanut teidän odottaa, senor Mastic."

„Minä olen viettänyt ajan hyvin hupaisesti", vastaa amerikalainen, joka ei voi silmiään valokuvasta kääntää,

„Ah niin," huomauttaa Balasco ja pitää valokuvaa valoa vasten. „Hän on niin kaunis, että hänen täytyy viehättää jokaista miestä. Tahtoisin tietää, ken hän on".

„Ettekö tiedä, mikä hänen nimensä on?" kysyy salapoliisi kummastuneena.

„Siitä ei ole minulla aavistustakaan". vastaa espanialainen keveästi huoaten: „Minä sain valokuvan aivan asioimismaisesti."

„Asioimismaisestiko?"

„Niin. te ehkä tiedätte, että ammatissani on tavallista tehdä sikarilaatikkojen kannet houkuttelevammiksi kiinnittämällä niihin kauniltten naisten muotokuvia. Näyttelijättärille ja muille muotikaunottarille on se puffia. Mutta teaatterivarasto on melkein tyhjennetty, ja meillä on NewYorkissa asia-

mies, jonka toimena on etsiä liikkeellemme sopivia uusien kaunottarien muotokuvia. Hän lähetti minulle tämän valokuvan, — hän on arvattavasti tavannut sen jonkin valokuvaajan luona, joka on tehnyt konkurssin tai muuten muuttanut varastonsa rahaksi."

„Ja nyt se on luultavasti Estrabon Balasco & C:on tehdasmerkkinä", hymyilee Mastic.

„*Por Dios!* Eipäs!" puhkeaa espanialainen sanomaan. „Tämä ei ole semmoisen naisen kuva, joka tahtoisi ihanuuttaan sikarilaatikon kannella näytellä. Minä olen antanut erään maalarin värittää sen ja ihmettelen joskus, onkohan elävä alkukuva puoleksikaan niin viehättävä kuin muotokuva." Juurikuin innokasna muuttamaan keskusteluainetta alentaa Balasco sitten äänensä kuiskaukseksi ja huomauttaa: „Tullinhoitaja on minulle ilmoittanut, että Yhdysvaltain hallitus on teidät lähettänyt luokseni. Tulkaa kanssani ruokasaliin, niin saamme asiasta tuumia sikarin ja viinilasin ääressä."

„Mielelläni otan sikarin ja viinin vastaan", vastaa ujostelematon amerikalainen ja seuraa don Balascoa valaistun eteisen kautta huvilan toisessa päässä olevaan huoneeseen. Täällä viekoittelevat uhkeat hopeakalut, tamminen veistoksilla koristettu bufetti ja aterian jäännökset, joka paremmin olisi sopinut ruhtinaalle kuin sikaritehtailijalle, mr Mastic'in kummastuneena virkkamaan: „Tulimaista!"

„Te pidätte asunnostani", huomauttaa Estrabon. „Niin, ei se ole niin huono nuorellemiehelle Key West'issä. Sallikaa minun kestittää teitä espanialaisella vierasvaraisuudella. Tässä viinissä —" hän kaataa täyteen lasin - „on minulla kunnia juoda teidän ja korkean presidenttinne malja."

„Maljanne!" vastaa Mastic ja tyhjentää sisäänsä jotakin, jota hän ei voi kuvata, mutta joka tuntuu hänestä lienteämmälle kuin hienoin Bourgogne ja suloisempimakuiselle kuin sokeripalmun mehu.

„Mitäs punssia tämä on?" puhkeaa hän sanomaan tyytyväisesti maiskuttaen ja syvään hengähtäen.

„Punssia? *Por Dios!* Se on Madeiraa vuoden 1850 sadosta — lasiko lisää?"

„Minä en kiellä", vastaa salapoliisi. „Otan vierasvaraisuutenne vastaan yhtä mieluisasti kuin sitä tarjotaankin."

„Silloin toivon, että sikarini maistuvat teille", virkahtaa don Balasco ja tarjoaa tullimiehelle havannan, joka saapi tämän, pari kertaa koetellen vetäistyään. selittämään: „Hitto vieköön! Nämät ovat paremmat kuin ne sikarilajit, joita milloinkaan olen ottanut takavarikkoon, ja kumminkin olen minä niitä ottanut jotakuinkin useita Floridan salakuljettajilta".

„Ne ovat *Regalias Imperiales,* erityisesti Kuuban kenraalikuvernööriä, Venäjän tsaaria ja minua itseäni vasten valmistettuja", huomauttaa espanialainen, „Teidän pitää koettaa tänä iltana nauttia niistä, sillä ken-

ties ette saa koskaan enään tilaisuutta siihen, jollette vaan taas tule minun luokseni vieraisille."

„Silloin otan sanastanne kiini", nauraa Mastic. „Te kait annatte anteeksi, mutta se on tapani" — ja hän täyttää taskunsa laatikosta.

„Diantre“, hymyilee Estrabon, vaikka hän näyttää hiukan kummastuneelta. „Toivon, että osoitatte samaa intoa, kun on otettava kiinni roistot, joiden jäljille tahdon teidät päästää."

„Keitä ne ovat?"

„Sen sanon teille pian, mutta ensin . . ." Espanialainen menee kiiruusti ikkunaovien luo, avaa ne ja heittää varovaisen silmäyksen verannalle, sulkee ne ja laskee ikkunaverhot, menee sitten ovelle, jonka hän sulkee ja panee salpaan, ja kuiskaa tullessaan tullivirkamiehen luo, joka välinpitämättömästi on tarkannut häntä: „Sekä teidän että minun henkeni voisivat joutua vaaraan, jos joku kuuntelisi meitä. Nuo roistot eivät epäilisi uhrata ketä hyvänsä kirotulle asialleen." Espanialainen puree valkoiset, vahvat hampaansa yhteen viime sanoja lausuessaan.

„Mikä on lurjuksien nimi?" kysyy salapoliisi kesken imasuja sikaristaan, jonka tuoksu tuntuu hänestä jostain Floridasaaresta lähtevältä tuulahdukselta ananaasien ollessa kypsymäisillään.

„Lurjukset, joita tarkoitan, ovat Kuuban puoluelaiset tässä kaupungissa ja Floridassa."

„Sepä oli jotensakin kummallinen selitys kuubalaiselta isänmaanystävältä kuin te!" sanoo Mastic nauraen.

„Kuubalainen isänmaanystävä — pah!" puhkeaa Estrabon sanomaan ja jatkaa ivallisesti: „Minä peijaan heitä — saadakseni tietooni heidän salaisuutensa!" Silmänräpäyksen äänettömyyden jälkeen jatkaa hän tyynemmin: „Mutta minun ja teidän välillänne, senor tullivirkamies, ei voi olla mitään salaisuuksia — minulla on päällikkönne sana, että olette vaitelias ja luotettava. Mielelläni saatan teille puhua että vihaan Kuuban kapinoitsijoita ja olen yksi Espanian hallituksen asiamiehiä."

„Ah, sitten luulen ymmärtäväni teitä", vastaa salapoliisi hitaasti. „Teillä on vihiä matkueesta, joka varustetaan viemään aseita ja ampumavaroja saaren kapinallisille. Arvaan tahtovanne, että usuttaisin tullialuksen tai amerikalaisen sotalaivan heidän niskaansa — jotain samantapaista, jota koetin tehdä, kun oli kysymyksessä *Kolme ystävää.*"

„*Diablo! Kolme ystävää,* niin. Jospa voisimme saapa kiini sen aluksen! Emme täällä, jossa siitä vaan syntyisi oikeudenkäynti, farssi, ilveily, mutta Kuubassa — missä me voisimme hakata maahan järkiään sen kaikkine päivineen!" huutaa espanialainen verenhimoinen loiste silmissä.

„Sitä en epäile", vastaa Mastic jurosti. „Mutta nuo verilöylyt maksavat teille enemmän kuin tappionne. Ne ryöstävät teiltä Amerikan kansan myötätuntoisuuden."

„Voinko luottaa teihin? On niin monta maamiehistänne, jotka ovat myötätuntoisia noita koiria kohtaan, jotka tahtovat nöyryyttää Espaniaa. Joukko *americanos* vihaa maatani." Viime sanat virkkaa hän jotensakin alakuloisesti.

„Voitte luottaa minuun", vastaa tullivirkamies varmasti. „Mikä myötätuntoisuuteni onkaan, niin olen Yhdysvaltojen hallituksen palveluksessa ja olen tekevä velvollisuuteni ruumiini viime veripisaraan ja kurkkuni viime hengenvetoon asti."

„Niin, niin, luonnollisesti voin luottaa amerikalaiseen," sanoo don Estrabon. „Te kylmäveriset amerikalaiset ette koskaan anna tunteittenne voittaa velvollisuuttanne."

„Emme usein", vastaa salapoliisi nauraen, „mutta kun sen teemme, olemme anthraciitin kaltaisia, vaikeita sytyttää, mutta vaikeampia sammuttaa".

„Enkö saa vielä jotain teille tarjota, senor Mastic", kysyy hänen isäntänsä.

„Hm, minulla on edessäni kolmen päivän risteily Floridan saaristossa", huomauttaa salapoliisi miettiväisesti, „ja jos saisin olla rohkea, niin laatikollinen noita erinomaisia sikareja kyllä pitäisi moskitokärpäset kaukana."

„Ahaa – hyvin mielelläni luonnollisesti. Eivätkö ne ole herkkutaisia."

Samalla tuppaa Balasco salapoliisille satasen tosioivia sikarejaan, vie hänet uloskäytävälle ja kuiskaa varovasti:

„Mutta Vanstone on miljoonamies. Katsokaa vaan hänen pleasurejahtiaan."

„Oo, sepä se kepposen tekeekin!" huudahtaa espanialainen. „*Caramba!* Luuletteko, etten tiedä, että hän on miljoonamies? Estääkö se tavallisesti koskaan yankeekauppiasta tahtomasta useampia miljoonia? Hän on yankeekauppias, — tiedättekö, mitä se on? Se on mies, joka tekee rahasta mitä tahansa. *Por Dios!* Minä tunnen heidät, minä. Eivätkö muutamat heistä orjainvapautussodan aikana varustaneet salaa piirityslinjan murtajalaivoja — ansaitakseen rahoja? Eivätkö suuret joukot heitä puijaa nyt tullikamarianne tavarain arvostelussa väärillä tavaraluetteloilla — ansaitakseen rahoja?"

Tätä syytöstä voi Mastic tuskin valheeksi väittää. Tullisalapoliisina tuntee hän yankeekauppiasten synnit liian hyvin. Sen vuoksi sanoo hän lyhyesti: „Mitä syitä teillä on uskoaksenne, että mr Vanstone aattelee lähettää sissimatkueen Kuubaan?"

„Niin, ensiksikin piilottaa hän huvilassaan kuubalaista upseeria, kuuluvaa Maceon esikuntaan, mikäli olen kuullut mainittavan. Toiseksi on suuri varasto aseita, ampumavaroja ja dynamiittia kätkettynä joko Smaragdisaarella tai jollakin aivan läheisellä saarella. Kun aika on käsissä, saatetaan joukkue isänmaanystäviä Key West'istä, kuubalainen upseeri, piilotetut aseet ja höyryhuvijahti yhteyteen, ja kymmenen tunnin kuluessa voivat nämä aseet olla Espanian vihollisten käsissä veljieni ampumista

ja maani autioittamista varten. *Santa Maria!* Aatelkaapas sitä, *americano!* Aatelkaapa mitä on nähdä näitten petturien polkevan maahan suurinta valtakuntaa, minkä maailma on nähnyt, maailman ylväintä kansakuntaa."

Espanialaisen silmät salamoivat, ja vahva kiihtymys ilmestyy sekä hänen äänen painossaan että eleissään.

„Hyvä! Mitä tahdotte minun tekevän tässä asiassa?" kysyy salapoliisi karskisti ja ja puree poikki nenän vielä yhdestä Estrabon'in verrattomia havannoita.

„Minä tahdon, että hankitte itsellenne veneen ja otatte selvän, missä piilotettu asevarasto on, niin että sen voi ottaa takavarikkoon. Tahdon myöskin, että urkitte, kuka kuubalainen upseeri, joka nykyään oleskelee mr Vanstonen ja hänen perheensä luona, on, ja joko hän on loukannut amerikalaista puolueettomuutta, niin että vangitsemiskäsky voidaan häntä vastaan antaa. Se asia täytyy teidän itse huolestaa. Tässä on rahoja menojenne korvaamiseksi."

„Yhdysvaltojen hallitus on kassanhoitajani," selittää sslapoliisi lyhyesti ja työntää pois tarjotun kullan.

„Niin, luonnollisesti! Teillä on oikein. Tehän olette suuren presidentin palkassa. Antakaa minulle raportti niin pian kuin mahdollista. Luuletteko voivanne toimittaa. mitä haluan?"

„Aivan varmaan. Minä olen tutustunut Floridasaariin ja tiedän, kuinka niiden seassa on kulkeminen", vastaa Mastic

„Voinko luottaa teihin? On niin monta maamiehistänne, jotka ovat myötätuntoisia noita koiria kohtaan, jotka tahtovat nöyryyttää Espaniaa. Joukko *americanos* vihaa maatani." Viime sanat virkkaa hän jotensakin alakuloisesti.

„Voitte luottaa minuun", vastaa tullivirkamies varmasti. „Mikä myötätuntoisuuteni onkaan, niin olen Yhdysvaltojen hallituksen palveluksessa ja olen tekevä velvollisuuteni ruumiini viime veripisaraan ja kurkkuni viime hengenvetoon asti."

„Niin, niin, luonnollisesti voin luottaa amerikalaiseen," sanoo don Estrabon. „Te kylmäveriset amerikalaiset ette koskaan anna tunteittenne voittaa velvollisuuttanne."

„Emme usein", vastaa salapoliisi nauraen, „mutta kun sen teemme, olemme anthraciitin kaltaisia, vaikeita sytyttää, mutta vaikeampia sammuttaa".

„Enkö saa vielä jotain teille tarjota, senor Mastic", kysyy hänen isäntänsä.

„Hm, minulla on edessäni kolmen päivän risteily Floridan saaristossa", huomauttaa salapoliisi miettiväisesti, „ja jos saisin olla rohkea, niin laatikollinen noita erinomaisia sikareja kyllä pitäisi moskitokärpäset kaukana."

„Ahaa – hyvin mielelläni luonnollisesti. Eivätkö ne ole hertaisia."

Samalla tuppaa Balasco salapoliisille satasen tosioivia sikarejaan, vie hänet uloskäytävälle ja kuiskaa varovasti:

„Niin muodoin luotan, että pian saan teistä kuulla. Nykyään on muuan tullikutteri satamassa. *Raleigh* tulee tänne kolmen päivän kuluttua — se on nyt merellä ja ajaa noita kirottuja „Kolme ystävää", joita se ei koskaan saa kiinni."

„En luule, että se koskaan saa, niin kauvan kun Nap Broward on „Kolmen ystävän kapteenina", nauraa Mastic.

„Oo, jospa meillä olisi tuo Broward Havannassa . . . silloin olisi asia pian selvitetty . . . *eh, mi amigo?*"

Viime samat olivat espanialaiselle vaarallista puhetta; Mastic puristaa kovasti vankkaa nyrkkiään, ja vaikka don Balascolla ei ole aavistustakaan siitä, on sangen lähellä, että hänen mustat salamoivat silmänsä saisivat nähdä seitsemän aurinkoa yhdellä kertaa ja hänen kauniit etelämaiset kasvonsasaisivat tuntea sanotun nyrkin kosketusta.

Amerikalainen hillitsee kumminkin itseään ja sanoo lyhyesti: „Kolmen eli neljän päivän päästä saatte minusta kuulla", jonka jälkeen hän pyörähtää kantapäillään, ja menee simpukoilla sirotettua käytävää kadulle, mutisee itsekseen: „Ei, se ei olisi käynyt laatuun. Minut olisi ajettu virasta pois, jos olisin senoria naamaan lyönyt. Ja nyt on minun luonnollisesti pakko tehdä velvollisuuteni ja ajaa vielä naula Kuuban ruumisarkkuun. Kirottuja hankkeita! Minä mieluummin varustaisin sissimatkueen noita

saatanaraukkoja auttamaan, kuin ryöstäisin heiltä aseet, joilla he tahtovat puollustautua tulemasta maahan hakatuiksi." Sitten hymyilee hän tyytyväisesti itsekseen. „Eupä voinut olla ottamatta senor'in sikareja. Sitä ei kukaan tupakoitsija olisi voinut — niin jumalaisia ne ovat . . . mutta hänen rahojaan! — Tulimaista, jos niihin olisin tarttunut, olisi minusta tuntunut, ikäänkuin olisin myönyt vapauden jumalattaren puhtaasta rahasta."



Kolmas luku.

Tyttö purjeveneessä.

„Annas kun ajattelen, miten täyttäisin velvollisuuteni Amerikan hallitusta kohtaan", tuumiskelee salapoliisi.

Seuraavana hetkenä jättää hän Key West'in pääkadun ja ramuttuaan kaupungin kuubalaisen kortteerin tomuiset solakadut läpi, saapuu hän Etelä-rantakadun läheisyyteen. Täällä koputtaa hän ovelle eräässä talossa, jolla ympäröivistä palmuista, papajista ja kookospähkinäpuista huolimatta on jotenkin merimiesmäinen ulkomuoto. Oven ulkopuolella riippuu kalaverkkoja ja joukko seipäitä ja koukkuja, joita pesusienen pyytäjät käyttävät.

Kello on tuskin yhdeksän illalla ja oven avaa heti vanha neekeritär, joka selvästi on talon valtijatar.

Hänelle sanoo Mastic: „Muistatteko minua, täti Dinah?"

„Kyllä, te olette massa Mass-Tick!"

„Aivan oikein, täti. Onko Alligaattori-Pete kuultavissa?"

„Oijoi, massa Mass-Tick, teillä on onni. Jos olisitte ehtoopuolella tulleet ja kysyneet, missä massa Alligaattori-Pete on, niin olisin vastannut: Vaikka lölsitte kuoliaaksi, en sitä tiedä. Mutta nyt sanon, että hän on tullut Kurppasaaresta skuunertillaan tänään ruokaa ostamaan."

Sitten korottaa hän äänensä ja huutaa: „Massa Alligaattori-Pete, maesa Mass-Tick Valtojen hallituksesta kysyy teitä!"

Vastaus kuuluu: „Sanokaa hallitukselle, että tulee sisään, täti. Minä en ole ollut salakuljetuksella ja hauskaa on pudistaa Tom Mastic'in kättä."

Seuraavana silmänräpäyksenä on salapoliisi vastatusten laihaa, ahavoittunutta, epämääräisen ikuista miestä, jonka nimi kauvan sitten maailmassa on ollut Petter Smith, mutta nyt yleiseen tunnetaan Alligaattori-Peten nimellä.

Nykyhetkellä on ainoastaan yksi sivunimi, joka on häneen sopiva, ja se on „kuivunut." Ainoata, mikä hänessä on kuivumatonta, ovat hänen silmänsä, jotka ovat kirkkaat, salamoivat ja teräksenharmaat, mutta muuten ei Floridan polttava aurinko tunnusta muuta jättäneen jäljelle kuin lihaksia. jänteitä ja luita. Hänen ryhtinsä on suora ja hänen käyntinsä keveä ja joustava, vaikka hiukan heiluva, sillä Alligaattori-Pete on samalla kertaa laajalti kuuluisa metsästäjä ja puoleksi merimies. Johtaen sukupe-

ränsä eräästä Etelä-Floridan kuuluisimpia ampujaperheitä, on Alligaattori-Pete nuoruusajoiltaan asti antautunnt hävittämään matelijoita, joista hän on saanut nimensä.

Niinkuin useat laatuisensa, on Pete kulkulainen, mutta viime vuosina on hän viettänyt aikansa pyytämällä pesusieniä Floridasaaristossa, tuon tuostakin tehden väliin satunnaisia tupakan salakuljetusretkiä. Häntä pidetään nyt yhtenä Floridan saarimeren taitavimpia luotsia, ja on hän sellaisena ollut hyödyksi mr Mastic'ille, jota hän joskus on auttanutkin takaa-ajoretkillä salakuljettajia vastaan. Useammilla risteilyillä on siten yhteisen vaaran ja molemminpuolisen avun side vetänyt molempia miehiä toisiinsa kiintymään, ja molemmat ovat oppineet tuntemaan toisensa miehiksi, joihin voi ankaralla säällä ja myrskyisellä merellä luottaa.

„Hauskaa tavata sinua, Pete", sanoo salapoliisi.

„Samaa sanon", vastaa toinen. „Onko kysymyksessä asioita vai huvi?"

„Asioita". vastaa tullimies lyhyesti. „Minä haluaisin tietää — mutta se jää välillemme — voitko viedä minut muutamalle Smaragdisaaren läheisyydessä olevalle saarelle skuunertillasi ja risteillä sen ympäristössä kanssani kolme neljä päivää pyytämässä etkä nähdä mitään muuta kuin pyyntiä."

„Kyllä vaan, aattelen, sen saattaa tehdä". Sitten katsoo hän viekkaasti jatkaessaan: „Olipa onni, että sanoit asian hetimi-

ten, Mastic, sillä vastainen puoli puhui kanssani jotain ensi viikosta, ja silloin, näetkös, olisin saattanut olla sinua ja hallitusta vastaan."

"Kuka puhui kanssasi?" kysyy salapoliisi äkkiä.

„Hm, sepä olisi kielimistä", hymyilee Pete, „ja minä tällä kertaa tulen ottamaan enemmän palkkaa, Mastic, vaikkeihän se se sinua haittaa, koskapa se on eno Sam,[1]) joka kukkaroa karistaa. Sissialuksia ja tullijahteja liikuskelee saarien seassa siinä määrin, näetkös, että luotsien ja oppaitten taksa on paisunut kuni alligaattori, joka makaa ja liejussa lekottelee."

„Ehdot saat itse määrätä", selittää tullimies sillä ujostelemattomalla välinpitämättömyydellä, jolla ihmiset aina valtion rahoja maksavat pois.

„Hyvä, päätetty! Ja kun nyt olen puolellasi, niin puistakaamme käpälää!"

Tarttuessaan luotsin luiseviin, kuivuneisiin sormiin tietää Mastic, että, niin kauvan kun Alligaattori-Pete ottaa palkkaa valtiolta, on hän ehdottomasti sen puolella ja ehdottomasti jokaista vastaan, joka rikkoo sen lakeja, vaikka häntä ei haittaisi ottaa osaa salakuljetus- ja muihin Yhdysvaltojen puolueettomuutta loukkaaviin retkiin, hetki sen jälkeen kun hän on jättänyt sen palveluksen.

---

[1]) Eno Sam *(Uncle Sam)* on Yhdysvaltojen hallituksen pilkkanimi.

Suom. muist.

„Lähtekäämme heti liikkeelle", sanoo tullivirkamies innokkaasti. „Meidän täytyy joutua matkalle jo tänä iltana."

„Hyvä, — laivassa olet oleva kahdessakymmenessä minuutissa," vastaa alligaattorintappaja. Sanottuaan täti Dinah'ille, että hä katsoisi pesusienten kuivumista takakartanolla, jatkaa hän: „Mene kaupunkiin ja ota kamsusi, niin minä lähden veneelle ja panen sen selväksi purjehtimaan. Olipa onni, että juuri olen varustaunut uudella varastolla säilykkeitä ja juomatavaroita, jotka nyt luonnollisesti tulevat hallituksen laskuun."

„Luonnollisesti!" vastaa Mastic ja lähtee kiirein askelin kaupunkiin hotelliinsa, missä hän ilmoittaa emännälle, että hän on onnistunut ostamaan joukon huokeita pesusieniä eräällä Dry Tortugas'iin päin olevalla saarella ja aikoo mennä sinne samana iltana.

Muutamia minuuttia myöhemmin on hän taas Etelä-rantakadulla, ja Alligaattori-Peto soutaa hänet pienessä ruuhessa skuunerttiinsa *Sisiliskoon*. Se on pieni noin neljänkymmenen jalan pituinen centerboardivene, ja vartioi sitä poika, joka „lurjusnulikan" nimellä palvelee perämiehenä, väestönä, passaajana ja joskus kokkina aluksessa.

„Halloo, oletkos se sinä, lurjusnulikka!" huutaa Mastic hilpeästi.

„Halloo itse, tullikamari!" vastaa poika samaan tapaan. „Mitäs hirmumaisuuksia hallituksella on nyt hankkeissa?"

„Älä riipu vanteissa," lurjusnulikka, sido kiini vene perään ja auta sitten suurpurjetta nostamaan", kirkuu Pete. Sen tehtyä nostavat he keulapurjeenkin. „Ja kaikki miehet nyt vintturille avittamaan, jotta saamme ankkurin ylös."

Sitten vetävät lurjusnulikka ja Mastic viistopurjeen ylös Peten tarttuessa peräsimeen, ja pikku alus kiitää ensin eteläänpäin Key West'istä, siksi kun se on päässyt riutoista selväksi ja ohjaa sitten itäänpäin.

„Nyt voit ryömiä kojuun, jos tahdot, Mastic. Ei ole tarpeen, että pysyt kannella. Lurjusnulikka ja minä voimme kyllä hoitaa aluksen. Jos minun tarvitsee hilata purjenuoria, niin herätän sinut. Ei, en tahdo, että ryhdyt perää pitämään tänä iltana, sillä tässä pimeässä karahuttaisit meidät vedenalaiselle karille. Voinhan nukkua huomenna sill'aikaa kun lurjusnulikka hoitaa venettä ja sinä pyyntiäsi. Mitäs kaloja sinä nyt pyydät - salakuljettajiako vai kuubalaisia?"

„Se olisi kielimistä", nauraa salapoliisi ja katselee ympäriinsä löytääkseen hyvän makuupaikan.

Yö on ihana ja kannella on paljon parempi kuin tukalassa pikku kapyysissä.

Mastic'illa ei mene paljoa aikaa kääriytyessään pariin vilttiin ja asettuessaan mukavasti makaamaan suojan puolelle kantta, ja pian nukkuu hän vanhurskaan unta, josta hänet ainoastaan laivuri pari kertaa herättää, kun venheen on tehtävä käänne.

Seurauksena on, että kun tullimies aamulla herää ja katselee ympärinsä, luulee hän olevansa satumaassa. Skuunertti on ankkuroituna pienen saaren luona, joka troopillisesta kasvullisuudesta viheriöiden uipi sinervällä vedellä.

Kauvempana idässäpäin ovat Suuri ja Pieni Petäjäsaari, joissa molemmissa, vaikkakin sekaisin päiväntasaajaseutujen kasvien kanssa, kasvaa puita, joista ne ovat nimensä saaneet.

Lumoavia saaria on hajallaan näiden ympärillä, ja näistä merenkosteikoista tulevat tuulahdukset lemuavat hedelmä- ja kukkastuoksuista.

Etelässäpäin on toinen viheriöivä saari, läpimitaltaan ehkei puoltatoista peninkulmaa suurempi, troopillisia hedelmäpuita kasvava. Viheriäisten kasvien peitossa sijaitsee suuri valkoinen huvila, yhtä kokolias kuin mikään herraskartano Berkshirekukkulain keskellä. Sen ympärillä kukkii rikkaita puutarhoja ja siitä johtaa kaunis polku alas pienelle sievoselle rantasillalle, joka pistää ulos kirkkaalle vedelle. Sen ääressä on pieniä pursia ja ruuhia; kauvempaa näkyy tasapohjainen purjevene, ja noin sadan kyynärän päässä rannasta on ankkurissa valkoinen höyryjahti, jonka mr Mastic heti tuntee Lentokalaksi.

Lurju nulikka kolistelee vadeilla ja lautasilla laittaessaan pöytää kuntoon kannella, ja Pete tulee juuri ulos kajuutasta, josta tuleva kahvin tuoksu ja paistetun kalan.

omenamunkkien, munan ja kinkun haju julistavat, että aamiainen lähestyy.

Nouseva aurinko värittää veden lämpimiin, loistaviin väreihin, ja etelätuulonen sitä kevyesti väräyttelee. Kokonaisuudessaan on se niin kaunis ja hymyilevä taulu, kuin mr Mastic on milloinkaan nähnyt.

Näköala näyttää myöskin Alligaattori-Peten mieltä kiinnittävän, sillä hän varjostaa useammat kerrat silmänsä kädellään ja katsoo pienelle, alavalle, pari peninkulmaa itään olevalle saarelle päin. Siinä näkyy muutamia tuuheita ja mataloita petäjiä, Floridan saarilla tavallisten mangrove- ja sykomoritiheikköjen ympäröiminä.

„Mitä katselet niin tutkivasti?" kysyy Mastic.

„Minä koetin nähdä, mikä sai aikaan valon tuolla. Tahdon tulla kadotetuksi, jos sen käsitän. Tuolla saarella ei ole mitään asukkaita, ja kumminkin voin vannoa nähneeni siellä valon heittäessämme ankkurin tänä aamuna.

„Valo siellä eikä asukkaita?" puhkeaa Mastic sanomaan. „Jospa lähtisimme ja pyytäisimme sillä taholla tänään."

„Tosiaan. Korallisaari on yhtä hyvä paikka, kuin mikään, jonka voisit keksiä," vastaa Alligaattori-Pete. On sangen merkillistä, ettei kukaan ole asettunut sinne asumaan. Se on paras maallenousupaikka näillä saarilla. Pitkin sen reunaa on väylä, ja viidensadan tonnin laiva voisi yhtä mukavasti kiinnittyä sen korallikallioiden kuin höy-

rylaivalaiturinkin ääreen. Mutta tällä hetkellä kiinnittää mieltäni aamiainen enemmän kuin alukset ja rannassakäynnit. Laita tänne syötävä, lurjusnulikka!"

He istuutuvat kannelle ja pakinoivat aterian kestäessä siitä, mitä ympärillään näkevät, ja Mastic koettaa saada joitakin tietoja Vanstonen perheestä."

Minulla ei ole paljoa selvillä ukosta", sanoo Pete. „Kaikki mitä tiedän, on, että hänellä on yhtä paljon rahoja kuin Havanna-arpajaisissa . niin, piru tiesi, jollei ole enemmänkin! Hän on liian rikas juodakseen tavallista vettä, vaan tänne tuodaan sellaista rautalangoilla sidotuissa pulloissa, jottei mitään siitä hukkaan pirahtaisi, niin kirotun kallisarvoista se on."

„Ash, sehän ei ole mitään," keskeyttää lurjusnulikka innokkaana kertomaan, mitä hän tietää. „Niillä on joukottain jäätä tuolla ja jäähdytyskellari lihaa varten. Eräänä yönä muuan neekeri hiipi sinne kellariin varastamaan, ja kuinka hän nyt menettelikään, niin jäi hän sinne lukon taa, ja seuraavana aamuna löydettiin sieltä paleltunut neekeri. Saatatte lyödä vetoa, että he varovat ukko Vanstonen biffimakasiinia toisella kertaa. Muuten kaikkine rahoineen on hän hirveän raihnainen. Minä voin kertoa teille, että tohtori on ollut siellä viime viikolla."

„Tohtori?" kertaa Mastic, jossa tämä tiedonanto herättää jonkun verran kummastusta.

„Niinpä niin", vakuuttaa poika. „Minä tiedän, että se oli tohtori, sillä Joe Vance, joka vei hänet sinne hinausaluksella, kertoi minulle, että hän sai kymmenen dollaria jokaiselta kymmeneltä minuutilta, mitkä hän saattoi ajasta lyhentää. Ja se kait todistanee, että ukkoparka on hirveän huonossa reilassa, koskapa hän oli niin kiireellinen saamaan lääkärin apua. Hän ei huoline, mitä hän itselleen kustantaa."

„No niin, Vanstonella ei missään tapauksessa voi olla parempia sikareja kuin nämät", sanoo Mastic nauraen ja ottaa esiin muutamia sikareja niistä, mitkä Balasco on hänelle antanut.

„Tuhat tulimaista!" sanoo Alligaattori Pete puhaltaessaan laiskeliaasti savua. „Nämätpäs ovat oikein tavattoman oivallisia! Mistä maailmasta sinä nämät olet kopannut?"

Mutta Mastic'in vastauksen keskeyttää ulvonta, minkä päästää keulaan pesuastioita viemään mennyt lurjusnulikka.

„Herra siunatkoon!" kirkuu poika. „Tulee vene, joka suuntaa kulkunsa suoraan meitä kohti, ja siinä on tyttö, joka ohjaa, ja hän on korein, minkä milloinkaan olen nähnyt. Hän on taklattu juurikun menisi kemuihin taivaanvaltakunnassa."

Pete ja Mastic menevät keulaan, ja noudattaen lurjusnulikan etusormen suuntaa, havaitsevat he näyn, joka saa alligaattorintappajan kilistämään silmiään ja antaa salapoliisille tuumailemista.

Kevyt, tasapohjinen purjevene, eritoten sopiva purjehtimiseen Floridalahden matalissa kulkuvesissä, tulee suoraan heitä kohden, niin nopeaan kuin lempeä tuulonen vaan voi kuljettaa sitä. Keulassa istuu valkohiuksinen neekeri ja perässä niin ihana kappale naissukupuolta, kuin koskaan on miehen sydämen hurmannut.

„Oletko koskaan semmoista rikiä nähnyt ennen?" kysyy luotsi. „Hän on hiukkasen sievempi, kuin nuo akankuvat whiskeypullojen päällä, vai?"

Mutta Mastic ei vastaa. Vene on aivan lähellä heitä, ja tyrmistys valtaa salapoliisin, sillä nuori nainen, joka niin soreasti ohjaa purjevenettä, on sama kaunotar, minkä valokuvilla Balascon hienotunteisuus oli estänyt häntä koristamasta sikarilaatikkoja. Mutta tämä olento lihaa ja verta on maalattuun kuvaansa verrattuna kuin aurinko tähtiin.

Kevyesti liehuilevassa lumivalkoisessa puvussa, jota ainoastaan kolmessa kohdin hieno ruusunpunanen värivivahdus keskeyttää — pehmoinen silkkivyöhyt solakan vyötäisen ympärillä, joitakuita ruusunsilmikoita valkeassa olkihatussa ja hänen nuoruutta ja terveyttä kukoistavat poskensa — on hän merenneidon, ei, veden Afroditen näköinen.

Vaikka Mastic ei ensi kohtauksella voikaan arvostaa hänen ihanuuttaan, sillä nuorella tytöllä on viehättäviä sekä ulkonaisia että sisällisiä suloja, joita hän ei vielä tunne, tekee sen kauneus joka silmänräpäyk-

seltä suuremman vaikutuksen häneen ja samaten Alligaattori-Peteen ja lurjusnulikkaan, joka suu auki tuijottaa siihen.

„Varokaa!" huutaa Pete ritarillisesti, sillä nuori nainen on nyt kuulomatkalla; „muutoin syöstätte meidät upoksiin, miss!"

„Ei ole mitään vaaraa, kapteeni", huutaa takaisin raikas ja sointuisa tytönääni; „siksi paljon merimiestä on minussa. Heittäkää köysi Goliah'ille niin olen silmänräpäyksessä pitkänlaitanne vieressä."

„Ken hitto on Goliah?" kysyy Pete, jota tytön kauneus liiaksi viehättää kuunnellakseen hänen sanojaan.

„Minä olen Goliah, massa!" sanoo neekeri veneen keulassa.

Samalla aikaa kuuluu naisellisen rukoilevasti: „Oo, olkaa hyvä ja heittäkää köysi, pian!" Pettyneellä äänenpainolla jatkaa hän: „Ettepä pitäneet vaaria. Nyt meidän täytyy tehdä luovi."

Sen tekeekin hän, ohjaten venettä kalastajatytön taidolla, ja veneen kääntyessä tuuleen huutaa hän uudestaan: „Tahdotteko olla kiltti ja heittää alas köyden?"

Tällä kertaa tottelevat he häntä, ja hänen veneensä liukuu *Sisiliskon* sivulle.

„Suokaa anteeksi, miss" sanoo Alligaattori-Pete ottaessaan lakin päästään ja tehdessään suuremmoisen kumarruksen. „Mutta minä ja lurjusnulikka olimme niin kiintyneet katselemaan teitä, ettemme tulleet mitään muuta tehneeksi teidän ensi kerran purjehtiessanne ohi."

Nuori nainen ei kumminkaan tunnu luovan sievistelyyn huomiota; hän sanoo vaan: „Minä olen miss Vanstone. Tehän olette Alligaattori-Pete, vai kuinka?"

„Olen, miss; ja tämä tässä on mr Mastic, ja täällä on kokkini, kajuuttavahtini, ensimäinen perämieheni ja miehistöni, lurjusnulikka," nauraa luotsi ja lisää: „Ettekö tahdo nousta alukseen, miss?"

„En, kiitoksia paljon", vastaa tyttö Mastic'in tehdessä parhaan kumarruksensa ja lurjusnulikan, jolla ei mitään lakkia otettavana, tukkaansa vetäessä ja nauraa hikertäessä. Sen jälkeen jatkaa hän, kumma hermostuneen epäilyksen väre äänessä, mikä herättää salapoliisin kummastelua: „Minä . . . minä olen tullut ostamaan kaloja aamiaiseksi. Tehän olette . . . olette kalastaja, luullakseni."

„Hitto eikä kalastaja", puhkeaa sanomaan lurjusnulikka, joka selvästi haluaa ottaa keskusteluun osaa.

„Kuules, poikani", keskeyttää hänen kapteeninsa lauhkealla mutta ilmeisellä äänellä. „Laittaudu keulaan ja pidä suusi kiini."

„Emme olo kalastajia", lisää Mastic, „mutta jos tarvitsette kaloja aamiaiseksi, niin voi tuo neekerinne, jos hän johonkin kelpaa, kahdessakymmenessä minuutissa hankkia teille koko kannannaisen tuolta niemen luota."

„Odottakaa, me teemme sen teille", sanoo Alligaattori-Pete, palveliaana kaunottarelle.

Mutta juuri samassa kirkasee lurjusnulikka, joka myöskin tahtoo tekeytyä tärkeäksi: „Ohoi, tullikamari, hinaa vene eteenpäin!"

„Tullikamari" sanan vaikutus tyttöön on silmänräpäyksellinen. Ruusut poistuvat poskilta, hän kalpenee äkkiä ja kumman tuskainen ilme tulee hänen kauniisiin silmiinsä hänen änkyttäessään: „Tekö . . . te olette tullivirkamies?"

„Niin, miss", vastaa Mastic, kiroillen itsekseen poikaa, joka on ilmaissut hänen ammattinsa henkilölle siitä perheestä, jota vakoilemaan hän oli tullut. „Yhdysvaltain tullivirkamies salakuljettajia etsimässä."

„Ahaa! Siinä tapauksessa en tahdo ottaa teitä pois velvollisuudestanne . . . enkä salakuljettajista" sanoo nuori nainen. „Goliah, päästä köysi!" huutaa hän sitten, ja vene liukuu värehtivän vedenpinnan yli, vieden pois kauniin näyn.

Mastic'in salapoliisivaisto sanoo hänelle, että kaunis tyttö jostakin tuntemattomasta syystä pelkää Yhdysvaltojen tullikamaria, ja hän tuumii: „miksikä?"

Mutta hänen mietiskelyjään keskeyttää huuto ja ulina, joita päästää onneton lurjusnulikka tanssiessaan sottista pampun viuhkuvien lyöntien käsissä.

„Minä opetan sinut aukasemaan kirotun leukasi, kun olen sanonut sinulle pitää se kiini, penikka! Joka kerta kun jotain suustasi päästit, peljästytit tuota enkeli-

mäistä olentoa. Ja niin sinä ilmaisit salapoliisin, kirottu nulikka! Enkö sanonut sinulle, että tästä tulisi vakoilemispurjehdus?"

Mutta jos lurjusnulikan ääni on karkoittanut miss Vanstonen, tuopi se hänet takaisinkin. Mastic näkee hänen veneensä nopeaan kääntyvän ympäri, ja ennenkuin poika on lopettanut tanssinsa ja musiikkinsa, on se taas skuunertin rinnalla. Tytön silmät salamoivat närkästyksestä, ja hän huutaa: „Miksi lyötte poikaparkaa?"

„Kah, minä annoin lurjusnulikan hieman maistaa pamppua sentähden, ettei hän totellut käskyä. Laivassa pitää olla kuri," mutisee Alligaattori-Pete, joka on hyväsydäminen mies, mutta vaatii, että häntä totellaan. „Minä tein sen vaan pojan omaksi parhaaksi", lisää hän ja näyttää hieman häpeilevältä.

„Ei, se ei ollut hänen parhaaksensa. Elkää niin minulle sanoko, Alligaattori-Pete", sanoo tyttö kiivastuneena. „Se oli siksi, että hän kertoi minulle mr Mastic'in olevan amerikalainen tullivirkamies salakuljettajia etsimässä." Sitten änkyttää hän nämät kummalliset sanat: „Se . . . se todistaa, että asia on niinkuin pelkäsin." Närkästys voittaa taas, ja hän lisää: „Te, herra tullivirkamies, olette täällä etsiäksenne kuubalaisia kapinallisia — tulkaa luokseni tänään kello yksitoista, ja minä näytän teille yhden."

„Te ymmärrätte minua väärin, miss," mutisee salapoliisi.

Mutta tyttö vaan kertaa käskevästi: „Tulkaa, se on velvollisuutenne . . . Tulkaa!"

Pikku kätösellään ojentaa hän sitten jotain pahantekijälle, joka yhä hieroo sääriään ja tyyskyttää tukehtuneesti, sekä sanoo: „Poika parka, tässä on sulle jotakin, joka saattaa auttaa sinua nauramaan ensi kerran maalle tullessasi."

„Taivaan talikynttilät", kirkuu poika, „nythän olen rutirikas." Ja hän huutaa tytön jälkeen: „Te varmaankin erehdyitte. Tämä ei ole mikään dollarin seteli!"

Mutta vene jatkaa kulkuaan, ja pudistellen kultakutriaan kääntyy tyttö häneenpäin ja hymyilee. Hän jättää lurjusnulikan itkemään iloisen kiitollisuuden kyyneliä ja tuijottamaan kahdenkymmenen dollarin seteliin, joka tuntuu tästä melkein Rotschild'in rikkaudelta, ja jonka tämä on eräänä päivänä maksava takaisin suuremman koron kanssa, kuin Schylock koskaan uneksi — eräänä päivänä, jolloin toivo oli jättänyt nämät sinisilmät ja epätoivo astunut sen sijaan, ja tämä kaunis maa tuntui helvetin henkien asumalta.

„Siitä hinnasta, lurjusnulikka, olisin minäkin antanut itseäni löylyttää. Mutta koska se loukkaa hänen tunteitaan, niin lupaan olla sinua lyömättä tällä purjehdusmatkalla, jos vaan käyttäydyt jotakuinkin mukiinmenevästi", sanoo Pete häpeilevällä, ystävällisellä äänellä. Sitten kääntyy hän Mastic'in puoleen ja kysyy: „Arvelen, että

menet tervehtimään hänen armoaan kello yhdentoista aikaan?"

„Luulenpa sen!" vastaa salapoliisi. „Sekä siksi, että se on velvollisuuteni, että sentähden. että hän on kaunein tytöntynkä, minkä milloinkaan olen nähnyt."

Sitten rupeaa hän ihmettelemään, onko ukko Vanstonella todellakin sissimatkueen varustamispuuhia, ja mitä tällä nuorella, sorealla, viehättävällä tytöllä on tekemistä semmoisten asiain kanssa.

Mutta kun on kysymys nuorista herroista, saattavat joskus soreat ja viehättävät impysetkin sekaantua kummallisiin metkuihin.



Neljäs luku.

Huavoitettu kuubalainen.

Mutta mitkä salapoliisin yksityiset ajatukset tehtävästä vieraissakäynnistä ovat kaan, on hän selvästi päättänyt tehdä hyvän vaikutuksen nuoreen naiseen, joka hänet on sinne kutsunut.

Alhaalla Sisiliskon kapyysissa puistaa Mastic vuosisatain tomun vaatteistaan ja koettaa ajaa parran niistä osista kasvojaan, joita ei komista hänen muhkeat kokopartansa ja viiksensä. Sitten kaivelee hän kapsäkkiään, jonka hän on tuonut mukanaan Tampasta, ja ryhtyy niin laajoihin vaatetuspuuhiin, että lurjusnulikka ylhäällä kannella saa aihetta pilkallisiin huomautuksiin.

„Tulimaista, Pete!" huutaa hän virnistellen katsellessaan alas Mastic'in valmistuksia. „Tulimaista, uskotteko, että tullikamari ottaa päällensä tärkkipaidan ja punapilkkuisen kaulahuivin. Ja nyt kii-

toksia paljon — nyt panee hän uniformulakinkin päähänsä!"

Mr Mastic'in tullessa ylös kannelle, näkyvät lurjusnulikan ilmoitukset tosiksi, sillä Mastic on antanut itselleen niin sivistyneen ja virkamiesmäisen ulkonäön, kuin olot myöntävät.

„Märssyt ja purjeet!" puhkeaa Alligaattori-Pete sanomaan soutaessaan tullimiestä Smaragdisaarelle. „Voisipa luulla, että menet liehittelemään, Mastic, sen sijaan, että sinulla on mielessä tehdä tytön isälle oiva kepposet." Molemmat ystävykset ovat nimittäin tuumineet asiasta ja puolittain tulleet siihen johtopäätökseen, että Vanstonella on jotakin sissihankkeitten kanssa tekemistä.

„Tahdonpa panna vetoa, että olen sen arvannut", sanoo Mastic. „Ukko aikoo itse aselastineen mennä Kuubaan, ja tyttönen on peloissaan, että espanialaiset ottavat hänet kiini ja nipistävät kaulan poikki häneltä; sentähden tahtoo hän käyttää minua estämään häntä."

„Eipä ihmetyttäisi minua, jos sinulla olisi oikein", vastaa Pete. „Kaikissa tapauksissa on hänellä yhtä kiirut huoli kuin sinullakin. Pilkistäpäs, tuonne on hän tullut sinua kohtaamaan." Ja hän viittaa miss Indra Vanstoneen päin, joka seisoo laiturilla selvästi heitä odotellen ja muodostaen kauniin taulun.

Paikka, missä hän seisoo, on soma siltarakennus, joka menee kylläksi syvälle

vedelle, jotta Lentokala, jos niin tarvitaan, voisi tulla sen viereen, ja siten vältettäisiin vaiva mennä jahtiin veneellä. Se johtaa suoraan leveälle, simpukoilla sirotetulle käytävälle, joka kukoistavien puutarhojen läpi viepi suuren valkoisen talon pylväskatokselle. Tämän takana, kookospalmujen, banaanien, papajien, leilipuiden ja sapadillojen keskellä näkyy kaksi sievää pagoodityyliin rakennettua rakennusta, joista toista ja suurinta käytetään biljaardihuoneena ja pallosillaoloratana, ja toinen on talli, joka omituisena vastakohtana huvilan laajuudelle on ylen pieni – mutta hevoset ovatkin vähäksi hyödyksi Floridasaarilla.

Purren liukuessa nuoren tytön ohi, joka yhä on valkeassa, liehuilevassa kesäpuvussa, vaikka hän nyt on lisännyt sitä valkoisella auringonsuojalla, heiluttaa tämä heille tervetuloa ja huutaa: „Kiitos puheenne pitämästä, mr Mastic".

Seuraavana silmänräpäyksenä on salapoliisi noussut veneestä, juossut lyhyitä, laiturille viepiä portaita ylös, ja hänet otetaan vastaan tavalla, joka hänen omain sanainsa mukaan „panee hänen päänsä aivan pyörälle." Nuori nainen nimittäin suvaitsee tullimiestä kohtaan käyttää kaikkea sitä viehättävää, tyttömäisen teeskentelemätöntä lumousvoimaa, jota hänellä on niin suuri varasto.

„Teitte hyvin kiltisti tullessanne pyynnöstäni", sanoo hän, ojentaen Mastic'ille hienosti hansikoidun pikku kätösensä.

„Olen palveluksekseune", vastaa salapoliisi ritarillisesti, samalla kun hän puristaa hienoja sormia niin kelpo lailla, että niiden omistaja melkein hypähtää.

Mutta siitä huolimatta jatkaa neitonen ystävällisesti: „Tulkaa kanssani huvilaan," ja ohjaa vieraansa ihanan luonnonnäköalan kautta, joka saa tämän huomauttamaan: „Tämä muiatuttaa minusta Tampan Bayhotellia ja Ponce de Leon'ia, vaikka ahtaammassa muodossa." Huvilan ympäristöt ovat nimittäin erinomaisen hyvin hoidetut ja sangen troopillisesti kauniit, ja pagodista, missä Rex harjoittelee iskemään erityistä taitoa kysyviä palloja, kuuluva biljaardipallojen kolina antaa etelämaiselle yksinäisyydelle sivumaun nykyaikuista amerikalaista arkielämää.

Kulkiessaan eteenpäin Mastic'in sivulla ihmetyttää nuori tyttö tätä sanomalla: „Luulisi, että nämä saaret ovat hiljaisen levon ja rauhan tyyssijoja! Ja niin olisikin, jollei murhaava sota raivoaisi tuskin sata peninkulmaa täältä Golfvirran toisella puolella, mistä jotain sen verisestä kurjuudesta ja epätoivosta ajelehtaa tännekin luoksemme."

Salapoliisi ei vastaa, vaan ainoastaan kummastuneena haristaa silmänsä, sillä tytön käytöksestä ilmenee sisällinen kiihtymys. Mutta kohta sen jälkeen on miss Vanstone selvästi lannistanut mielenliikutuksensa, sillä hän jatkaa: „Isä piti parhaana jättää koko asia minun huostaani," ja lisää viehättävästi vääntäen kasvojaan: „Ihmiset yleensä anta-

vat minun saada tahtoni täytetyksi, näettekös."

„Sitä en ihmettele," selittää salapoliisi hymyillen. „Se joka voisi teiltä jotain kieltää, ei olisi arvollinen olemaan edes indiaani."

„Olen iloinen, että niin arvelette", vastaa nuori nainen. „Menkäämme huvilaan, siellä" — hänen äänensä kevyesti värähtelee — „siellä on minulla jotain teille kertomista. Sitten isä itse tervehtii teitä Kookoslehtoon tervetulleeksi."

„Hyvin hauskaa oli kuulla sitä", keskeyttää Mastic, „sillä olin peloissani, että saisin käyttää käsirautoja."

„Käsirautoja! Käsirautojako haavoitetulle? Se olisi liian julmaa, liian hirveätä!" änkkää tyttö, samalla kun hänen solakka vartalonsa vavahtaa. Mutta niin muuttuu hänen ryhtinsä käskeväksi, hänen silmänsä salamoivat närkästyksestä ja hän sanoo ylpeästi: „Tulkaa sisään, saatte itse nähdä!"

Seuraavana silmänräpäyksenä seisovat he huvilan leveällä verannalla ja Mastic näkee, että mr Vanstonen asunto on rakennettu aito etelämaiseen tyyliin. Ympäri sen, paitsi takasivulla, on valtava veranta. Sen läpi menee pylväskäytävä, josta sen suuret ilmakkaat huoneet ovat myös yhteydessä keskenään leveän talon toisesta päästä toiseen kulkevan käytävän kautta. Korkeat ikkunaovet päästävät kaikista alakerroksen huoneista vapaasti verannalle. Koko talo on varustettu keveillä korihuonekaluilla; lattia on paneelilla pantu ja pienten matto-

jen peittämä. Päiväntasaajaseutujen mukavuus sekoittuu lauhkean vyöhykkeen luontevuuteen.

Mastic'in astuessa sisään tuntuu joka ikkuna olevan auki, ja leudot, mutta kumminkin virkistävät tuulenhenkäykset tuovat mukanaan kypsyvien hedelmien ja kukkien tuoksua.

Mutta nuori nainen ei anna hänelle paljon aikaa katselemiseen, selvästi on hänellä kiire puhelemaan asiasta, joka painaa hänen mieltään. Hän sanoo vakavasti, hetkisen mietittyään: „Ylhäällä huoneessani voin paremmin kertoa teille tarinan ja näyttää teille jotakin, joka saa teidät häpeämään tointanne täällä."

„En ymmärrä oikein teitä, miss", änkyttää Mastic seuratessaan Indraa leveitä tammirappusia ylös. Heidän mentyään kallissa ruukuissa olevilla kukilla ja palmuilla koristetun eteisen lävi avaa Indra viehättävän kammion oven ja sanoo: „Olkaa hyvä ja astukaa sisään."

Sitten jatkaa hän hieman kainostellen: „Pyydän antakaa anteeksi viime sanani. Teidän tulonne on tehnyt minut niin hätääntyneeksi. Istukaa älkääkä keskeyttäkö minua, vaan antakaa minun kertoa kaikki tyyni. Sitten tehkää velvollisuutenne, muistakaa vaan, että teillä on sydän rinnassa — hyvä sydän. Jumalan kiitos, minä voin nähdä. että teillä on hyvä sydän!"

„No niin, miss, olen täällä teitä kuunnellakseni," vastaa Mastic hieman hämillään

ja koko lailla viehättyneenä tästä esipuheesta, jonka neitonen esittää kiihtynein kasvoin ja kiihkein, vaikka miellyttävin elein.

Samalla tullivirkamies vajoo istumaan matalaan, pehmeään nojatuoliin, ja Indra Vanstone alkaa:

„Tultuani saarelle kaksi viikkoa sitten olen huvitellut purjehtimalla ympäriinsä näillä kauniilla kulkuvesillä. Luotsinani on ollut neekeri Goliah, joka on minuun kiintynyt ja tuntee jok'ikisen saaren täältä Biscayneen saakka. Eräänä päivänä viime viikolla olimme olleet Suurella Petäjäsaarella tuolla ostamassa ostroneja tai kaloja — olen unhottanut mitä, mutta se on sama. Kotimatkalla oli meillä ihan vastatuuli, niin että meidän täytyi ulostua kappale Golfvirralle. Sää oli kaunis ja vaikka tuima lounanen puhalsi, ei meri käynyt. Peninkulma tai kaksi Kalliosaaren tuolla puolen olin juuri ryhtymäisilläni luovia tekemään, kun Goliah'in huudahdus, hänen, jolla on silmät kuin kotkalla, sai minutkin vaivaamaan silmiäni. Minusta tuntui kuin näkisin palasen ajopuuta, tukkipuun — jonkun noita mahtavia puita, joita suuret troopilliset joet joskus kuljettavat Golfvirtaan. Minä en olisi pannut siihen mitään enempää merkitystä, mutta Goliah selitti, että se oli tuuliajolla oleva vene.

„Aatellen, että se voisi olla jostakin haaksirikkoon joutuneesta aluksesta, ja että voisin olla joillekin haaksirikon tehneille merimiehille avuksi, ohjasin venheeni sitä

kohden, vaikka pitikin mennä viisi kuusi peninkulmaa aukinaiselle merelle. Mutta päivä oli kaunis, ei pilveäkään ollut taivaalla, ja minä olin innokas hätääntyneille tulemaan avuksi.

„Puolen tunnin purjehdus toi minut veneen läheisyyteen. Voin nähdä, että sille oli tapahtunut jokin onnettomuus. Sen kapean maston ja pikku purjeen oli myrskynpuuska osittain repinyt pois. Seuraavana silmänräpäyksenä olin heittänyt silmäyksen partaan yli veneeseen.

„Vaikka Jumala antaisi minun elää sadan vuoden vanhaksi, mr Mastic, en koskaan unhota sitä näkyä. Olin odottanut näkeväni kärsiviä, ehkä kuoliaaksi nälkääntyneitä ihmisiä, mutta en uneksinut verestä. Kolme miestä makasi kuolleina teljoilla veneessä, mutta ei haaksirikon seurauksista kuolleina, vaan kuulilla ja veitsillä tapettuina — niillä oli syvät haavat, joista veri oli tulvehtinut. Muuan, joka myös oli haavoitettu, mutta eli vielä, makasi pitkällään peräpuolessa. Minä en voinut häntä tutkia, mutta Goliah teki sen ja nosti hänet meidän purteemme. Me otimme veneen kuolleineen jälkeemme, ja minä kaasin vettä haavoittuneen kalpeitten huulien väliin ja koetin herättää hänet tajuntaan. Mutta hän vaan mutisi kamaloita sanoja, milloin englanniksi, milloin espaniaksi. Hän oli puettuna pukuun, joka taisi olla kuubalaisen upseerin univormu. Sanat, jotka häneltä kuumehoureessa pääsivät, ilmaisivat, ettei hän ollut espanialainen;

vaikka minä luonnollisesti olisin hoivaillut yhtä niistä aivan samalla tapaa.

„Kahden tunnin kuluttua olimme kotona. Goliah kantoi haavoitetun huvilaamme, ja palvelijamme hautasivat kuolleet kookospalmujen alle tuonne . . ." tyttö viittaa ulos avonaisesta ikkunasta ja lisää: „Minä olen pystyttänyt heidän yllensä ristin.

„Onneksi oli täällä juuri muuan hinaajalaiva tuomassa hiililastia jahdillemme. Sillä oli höyry vireillä ja kuudessa tunnissa haimme Key West'istä ystävämme, erään newyorkilaisen lääkärin, joka sattumalta vietti muutamia päiviä siellä. Hänen taitava kätensä veti kuulan ulos, ja minä ja sisareni — joka tulostansa saakka on minua tässä auttanut — olemme hoitaneet häntä niin huolellisesti, että vihdoinkin, sen mukaan kuin tänään olen kuullut, on toiveita hänen henkensä pelastamisesta. Luuletteko nyt, että minä aijon teidän antaa vangitsemalla hänet hallituksen käskystä tehdä tyhjäksi nämät toiveet. Sillä sitä varten olette tänne tulleet. Sen ymmärsin käytöksestänne nähdessänne, että sain selville teidän olevan tullivirkamies."

„Erehdytte, miss Vanstone", vastaa salapoliisi tehden poistavan eleen, sillä nuoren tytön ääni on nuhteleva, ja hänen ryhtinsä ilmaisee uhmaa. „Yhdysvaltojen raha-asiain toimikunta panee ainoastaan sellaisia syytteeseen, jotka rikkovat maan puolueettomuuden menemällä Kuubaan, eikä niitä, jotka sieltä tulevat."

„Loruja!" vastaa Indra kiihkeästi. „Tietänenhän toki, että on syytetty upseereja. jotka ovat palanneet Kuubasta, siitä syystä että . . . että he ovat ennemmin varustaneet matkueita! Espanian konsulit jättävät kirjallisen todistuksen, raha-asiain toimikunta panee heidät syytökseen, mutta, Jumalan kiitos, vielä ei ole mikään amerikalainen valamiehistö langettanut heitä. Enkö näe yö yöltä tullijahtienne risteilevän näitten saarien ympärillä? Keitähän ne ajavat takaa? Niin, miehiä, jotka tahtovat mennä taistelemaan kotisaarensa vapauden puolesta. Enkö ole öisin nähnyt mustan savun *Raleigh'*istä, joka on risteillyt edes takaisin merellä täällä ulkona estääkseen kansaraukkaa saamasta aseita, jotka suojeleisivat heitä tulemasta teurastetuiksi? Eikö Yhdysvaltain hallitus ole estänyt tusinan matkueita saapumasta Kuubaan, samalla kun espanialaiset ovat estäneet yhden. Oo, minä tiedän kyllä, kuinka paljon hallitus Washington'issa[1]) rakastaa Kuubaa!"

„Kaikissa tapauksissa," vastaa salapoliisi kohteliaasti, „on tehtäväni täällä ninoastaan yllättää ja ehkäistä niitä, jotka purjehtivat saarelle. Haavoitettu, josta puhutte, on täysin turvassa minulta. Muuten olen vilpitön teitä kohtaan, koska näen, ettette ole sellainen, joka ilmaisisi lurjusraukan ja antaisi hänet alttiiksi tulla pää-

---

[1]) Washington on Yhdysvaltain pääkaupunki.
Suom. muist.

tään lyhemmäksi. Neljä viidettä osaa virkamiehistä täällä tekevät, mitä heille käsketään, vaan sen vuoksi, ettei heillä ole muuta neuvoa. He ovat kuubalaisia kohtaan yhtä suuresti myötätuntoisia kuin tekin."

„Niin, ja te olette yksi niistä, sen näen myöskin," sanoo tyttö, innokkaasti ojentaessaan esiin kätensä ja saadessaan vastaan uuden puristuksen, mikä häntä säpsäyttää.

Sitten jatkaa salapoliisi: „Ehkäpä minä — jos voisitte sanoa minulle, ken haavoitettu on — saattaisin ottaa selvän, onko mitään todennäköisyyttä, että espanialainen konsuli Key West'issä olisi antanut mitään vangitsemiskäskyä häntä vastaan, tai tokko mikään muu vaara uhkaa häntä, ja ajoissa antaa teille viittauksen."

„En tiedä hänen nimeään", vastaa Indra. „Me katselimme koko hänen univormunsa, joka oli yhtenä riepu-, lika- ja verikokona, mutta löysimme vaan pari kirjoitettua muistiinpanoa, jotka näyttävät viittaavaan, että hän joko oli Maceon esikunnassa tahi palveli hänen johtonsa alla."

„Mutta sanat, joita hän on virkkanut houreissaan — eivätkö ne ole teille mitään ilmoittaneet?"

Salapoliisin vielä puhuessa kuuluu vieressä olevasta huoneesta huuto.

„Ilmoittaisiko tämä teille mitään?" kuiskaa tyttö kalpein huulin, huutojen, kirkauksien ja kuumehoureiden, jotka saavat veren jähmettymään hänen suonissaan

— sellaisista kamaloista tapahtumista ne vihjaavat — tunkiessa Mastic'in korviin.

„Cuba libre! Al machete! Pelastakaa haavoitetut!" Se kaikuu kuin upseerin kehoitushuuto sotilailleen. Mutta sitte käy äänenpaino rukoilevaksi, valittavaksi, kauhistuneeksi hänen kirkuessaan: *„Sancta Maria!* Älkää haavoitettuja iskekö! Pyövelit! Paholaiset! Tehän tapatte lääkärin ja sairaanhoitajattaret!" Ja hänen äänensä vajoo nyyhkytykseksi. *„Madre de Dios,* he ovat murhanneet koko lasaretin!"

„Tästä juuri voin tietää, että hän on kuubalainen," sanoo tyttö kiivaasti. „Panevatko kuubalaiset toimeen verilöylyjä lasareteissa? Lukekaa amerikalaisia sanomalehtiä ja katsokaa, keitä ne ovat, jotka murhaavat haavoitetut heidän vuoteisiinsa ja iskevät kuoliaaksi ne, jotka kantavat punasta Génèveristiä.[1]) Kuulitteko, mitä hän sanoi? Hän sanoi, että he löivät kuoliaaksi lääkärin, jonka auttavat kädet vaalivat sairaita ja kuolevia. Nuo kamalat huudot nene ovat herättäneet vihani Espaniaa vastaan. Kaksi viikkoa sitten olin välinpitämätön ja huoleton. Mitä huolin minä kaikesta tuosta? Mutta nyt on Kuuballa ystävä lisää."

---

[1]) Génèven kaupungissa Sveitsissä perustetun „Punasen ristin" jäsenet, jotka sodissa sairaita hoitavat, kantavat merkiksi punasta ristiä käsivarressaan.

Suom. muist.

Pian sen jälkeen lisää Indra vähemmän intohimosella äänellä: „Hän on nyt tyynempi. Hän hourailee harvemmin, ja hänen äänensä on vahvempi. Tohtori luulee että se on hyvä merkki — että se merkitsee palauvaa elinvoimaa. Haluaisitteko ehkä mennä sisään ja katsoa häntä? Kenties tiedätte, ken hän on. Hänhän on saattanut oleskella Key West'issä jonkun aikaa. Te voitte estämättä mennä sisään hänen luokseen, hän ei tunne ketään."

„Teidän luvallanne heitän häneen silmäyksen", sanoo salapoliisi. Nuori nainen avaa oven ja vie mr Mastic'in suureen, ilmakkaaseen, sirosti kalustettuun huoneeseen, missä nuori mies makaa pitsillä koristetuilla patjoilla, ja häntä vaalivat herra, joka nähtävästi on lääkäri, ja nuorekas hoitajatar, jossa Mastic heti tuntee neiti Gertien Tampamatkalta.

Tohtori kohottaa varoittavasti kättään ja kuiskaa: „Olkaa kilttejä ja kävelkää hiljaa. Olen antanut hänelle unijuomaa. Luulen, että hän vaipuu taas uneen. Teidän ei tarvitse peljätä katsoessanne häntä. Hän ei teitä tuntisi — toivon vaan, että hän sen tekisi."

Mastic menee sängyn luo ja huomaa nuoren seitsemänkolmattavuotiaan miehen. jonka kasvot taudista huolimatta vielä ovat rusehtuneita alituisesta ulkonaolosta paahtavassa auringonpaisteessa. Kasvonpiirteet olisivat kauniit, jolleivät olisi kärsimysten ja puutteiden uurtamat, ja jollei niitä jossain

määrin rumentaisi otsassa oleva iskunhaava, mikä kumminkin nyt on osittain parantunut. Hänen silmänsä ovat kiini, mutta seuraavana silmänräpäyksenä aukeavat ne ja tuijottavat rauhattomasti ympärilleen sulkeutuakseen taas, näyttämättä mitään nähneen.

Lähtiessään huoneesta kuiskaa salapoliisi miss Vanstonelle: „Olen iloinen, että annoitte minun nähdä hänet. Teidän ei tarvitse ollenkaan peljätä mitään harmillisuuksia Amerikan hallituksen tai Espanian konsulin puolelta. Haavoitettu on kuubalainen. Olen nähnyt hänet useammat kerrat Key West'issä, missä hänellä on ystäviä. Hänen nimensä on . . ." Tullimies empii, aattelee hetkisen ja sanoo sitten ripeästi: „Ramon Varona."

„Oletteko varma siitä?"

„Täydellisesti! Olen usein nähnyt hänet yhdessä don Balascon, sikaritehtailijan kanssa". Tässä pysähtyy Mastic äkkiä, arvellen, että hän ehkä on ollut liian suora.

Mutta Indra ei havaitse hänen empimistään, vaan lentää sairashuoneesen, samalla kun hän kiihkeästi puhkeaa sanomaan: „Gertie, minä tiedän hänen nimensä. Se on Ramon Varona!"

„Ramon Varona?" kertaa Gertie. „Niin kaunis nimi, — Ramon Varona!"

Ja nuori mies nousee koholle vuoteessa ja huutaa:

„Niin, Ramon Varona, luutnantti Banderan brigaadista ja komennettu vartioimaan salaista lasarettia kuusi peninkulmaa Caba-

nas'ista itäänpäin." Sitten katselee hän kummastunein silmäyksin ympärilleen huoneessa ja mutisee: „*Dios mio!* Missä olen? Olin avonaisessa veneessä, mutta . . ." Hänen äänensä käy äkkiä pitkäveteiseksi: „Minua nukuttaa — tahdon levätä", ja hänen päänsä vajoaa takaisin tyynylle.

Tohtori nojaa hänen ylitsensä ja kuiskaa: „Hän nukkuu, Jumalan kiitos! Läheltä piti, ettei käynyt hullusti." Sitten tarttuu hän nuoria naisia kumpaakin käsivarresta, vie heidät huoneesta ulos, sulkee oven takanaan ja sanoo: „Mitä tulimaista te tarkoitatte hyökkäämällä sisään ja kirkumalla potilaani korviin hänen nimeänsä? Jumalan avulla ja enemmän onnesta kuin ansiosta ette ottaneet hänestä henkeä, vaan palautitte hänet tajuntaan. Niin, te olette juuri pari siivoja sairaanhoitajattaria, te! Te saatte lasaretista eronne, eikä kannata teidän pistää jalkaanne sairashuoneeseen jälleen!"

„Oo, tohtori Granite," sanoo Gertie rukoilevasti. „Hänhän tervehtyy — älkää sulkeko minua nyt ulos! Tehän sanoitte, että minä juuri olen Ramon'in pelastanut. Sitä paitsi tulee hän niin kauniiksi, kun hän tervehtyy taas."

Vanhempi sisar taas osaltaan sanoo: „Minä unhotin itseni saadessani äkkiä tietää, kuka luutnantti Varona oli. Pyydän anteeksi ja teen, mitä sanotte minulle. Myönnätte kait, että tällä poikkeuksella olen koko ajan tehnyt velvollisuuteni."

„Olette, kuin enkeli," mutisee vanha Granite kyynel silmässä. „Menkää nyt, kumpikin — minä otan miettiäksenne asianne, jollei vaan poika tuolla sisällä käy liian kauniiksi tummine silmineen ja riippuvine viiksineen. Menkää alas ja syökää aamiaista! Potilas tuolla sisällä tulee nukkumaan muutamia tunteja, ja herätessään luulen hänen olevan paranemaanpäin."

„Te teette kait aamiaisella meille seuraa, mr Mastic?" sanoo Indra ystävällisesti. „Tiedän, että isä ihastuisi saadessaan teitä tavata. Hän hylkäsi ylenkatseella joka ajatuksen siitä, että teillä olisi vangitsemiskäsky mukananne, ja isäni on herra, josta aina on mieleen tietää, että hänellä on oikein."



Viides luku.

Valokuva.

Tohtori Granite palaa takaisin sairashuoneeseen, ja molemmat nuoret naiset sekä mr Mastic menevät alas ruokasaliin, missä mr tullivirkamies tutustuu aamiaiseen, jollaisen ainoastaan rikas mies voi saada aikaan niin syrjäisessä maailman kolkassa.

Se on ateria, missä ilmanalasta ei ole väliä pidetty, ja jokainen ajateltava mukavuus, niin, ylellisyyskin, on huolettomalla tuhlaavaisuudella tuotu tähän troopilliseen saareen etelämaisessa meressä. Pöytä on katettu ja koristettu kukilla, hiotuilla laseilla sekä astioilla pelkkää hopeaa ja hienointa porsliinia. Liina on lumivalkoinen ja passaus mahtipontista, koskapa sen toimittaa New-Yorkista tuotettu livreeseen puettu hovimestari ja lakeija.

Luonnollisesti on siinä kaikkea, mikä on saarelle omituista — kalaa, vasta merestä pyydettyä, hedelmiä, vasta puista

otettuja, ja vihanneksia, joita on ateriaa varten poimittu. Mutta biffipaisti, joka Mastic'illa on lautasellaan, on parhaalta teurastajalta NewYorkissa ja on ollut viikon ison, kookospalmujen varjoaman jääkellarin jäähdytyshuoneessa. Erinomaiset ranskalaiset munakkaat ja hienot ranskalaiset hillokset kutkuttavat hänen kitalakeaan. Apollinaris ja soodavesi, tarjottuina hiotuissa laseissa, korvaavat tämän ylellisen pöydän ääressä Floridasaarien lähdeveden, joka usein on hieman karkeaa, rikiltämaistuvaa ja kaikkea muuta kuin maukasta. Keveitä hienoja viinejä on myös mr Mastic'ille juotavana, ja niinikään tarjotaan hänelle Mokkakahvi-kupin päälle liköörejä ja konjakkia sekä whiskyäkin, kun hän on maininnut pitävänsä enimmän viimeksimainitusta juomasta.

Nuorien naisten pakinoiminen on iloista, vilkasta ja huvittavaa, ja jokainen töykeän totisuuden häivä, minkä salapoliisi on ehkä katsonut tarpeelliseksi virkansa vuoksi pitää, sulaa pois kauneuden vierasvaraisen hymyilyn tieltä. Indrasta ja hänen sisarestaan on erityisen hauskaa koota salapoliisin lautaselle kaikkia mahdollisia hyviä syötäviä, sitten kun hän nyt on vapauttanut heidät kaikista peloista haavoitetun upseerin suhteen, josta hänen molemmille omalupaisille hoitajattarilleen on tullut jotain hoidettavaa, suojeltavaa ja ehkäpä rakastettavaakin. Sillä nainen rakastaa enin sitä, jota hän hellii, ja jonka edestä hän uhrautuu.

Keskellä tätä herkullista ateriaa, joka kuluu hyvin rattoisasti, sillä mr Mastic kertoo muutamia hauskimpia juttujaan tullipalveluksesta, ja nuoret naiset kuvaavat vilkkaasti hänelle viimeistä hevosnäyttelyä NewYorkissa — Mastic on syntyisin kentuckilainen ja semmoisena suuri hevosten ystävä — astuu talon herra ja sen molempain kaunisten emäntäin isä sisään.

Hän on kaunis noin viidenkymmenen vuoden vanha mies, jolla on terävät, viekkaat silmät, hyvänsävyinen kasvojen ilme ja ystävällinen käytöstapa. Asioista erottuaan antautuu mr Vanstone puutarhuritaidon riemuja nauttimaan ja tulee juuri ananaasiistutuksiltaan. Häntä seuraa Rex, joka on nälästynyt biljardia pelatessaan.

Liikemiehen rattoisa vieraanvaraisuus saa salapoliisin pian tuntemaan itsensä kotiutuneeksi. Hän antaa isännälleen sydämellisen kädenlyönnin ja huomauttaa ystävällisesti Rex'ille:

„Minä näin teidät, nuori mies, sisarinenne matkalla Tampasta tänne."

„Totta tosiaan, muistan teidät," vastaa poika iloisesti ja kääntää huomionsa siihen, mitä hovimestari asettaa hänen eteensä, Indran kiiruusti isälleen selittäessä, että Mastic'illa ei ole mitään aikomusta vangita yläkerrassa olevaa haavoitettua, sekä kertoessa juttua hänen tuntemisestaan, ja että tohtori Granite nyt luulee heidän turvattinsa tervehtyvän.

„Vai niin, nuoren herran nimi on Varona,” huomauttaa Vanstone vanhempi ja lisää tyytyväisesti nauraen: „Enkö sanonut, että Amerikan hallitus ei häiritsisi häntä? Mutta sinä olet ollut niin huolissasi tuon veitikan takia, jonka Golfvirrasta kalastit, Indra, että voisi luulla sinun rakastuneen häneen.”

„Mitä sanot? Rakastunutko muuhun kuin meidän Billyymme?” virkahtaa Gertie harmistuneesti.

„Oo, sepäs olisi liian kovin Severancea vastaan,” sanoo Rex naureskellen.

„Mutta nyt muuttuvat mr Vanstonen kasvonpiirteet totisiksi, ja hän mutisee jotain, joka kuulustaa kuin „kirottu lurjus!” Sitten kääntyy hän poikansa puoleen ja sanoo ankarasti: „Tee hyvin äläkä mr Severancea enempää mainitse. Hän on käyttäynyt hyvin pahasti.”

„Eipäs ole, isä,” keskeyttää Indra hämistä tulipunasena kasvoiltaan: „mr Severance on vaan tehnyt, mihin olen häntä kehoittanut.” Jalomielisen luonteensa vaikutuksesta unohtaen silmänräpäykseksi kaiken muun lisää tyttö innokkaasti: „En voi sallia, että teet väärin poissaolevaa ystävää kohtaan, joka on kohdellut minua paremmin kuin ansaitsinkaan.” Mutta nyt keksii hän sattumalta Mastic'in silmäilyn, puree äkkiä huultaan ja sanoo: „Mutta enpä luule tarvitsevamme asiasta tällä erää enempää keskustella.” Sen jälkeen nousee hän pöydästä,

menee verannalle ja kaihoen silmäilee sinivesille pohjoiseenpäin, kuni toivoen jonkun tulevan sieltä — tapa, johon nuori nainen oli antautunut aina siitä saakka, kun hän tuli Floridaarille.

Muutamia minuutteja myöhemmin seisoo Mastic miss Gertien seuraamana hänen vieressään.

„Suokaa anteeksi, miss,“ sanoo salapoliisi, „mutta minun täytyy lähteä. Alligaattori-Peten ja minun on näiltä saarilta etsittävä kätkettyjä asevarastoja. Ymmärrätte, että minun täytyy toimittaa virkamääräykseni, vaikkapa tuon nuoren veitikan tuolla yläkerrassa ei tarvitsekaan mitään peljätä – minulta.“ Sitten kysyy hän, viitaten Korallisaarta, jonnepäin Indra yhä silmäilee: „Tiedättekö, onko tuossa saaressa asukkaita, miss Vanstone?“

„Ei ole. Tiedän varmaan, ettei ole,“ vastaa Indra varmasti. „Olen kymmenet kerrat purjehtinut sen ympäri. Miksi kysytte sitä?“

„Niin, Alligaattori-Petestä näytti, että hän tänä aamuna näki sieltä valoa.“

„Oo, silloin on niiden täytynyt olla huvimatkailijoita tai kalastajia,“ huomauttaa Indra. „Te luulitte kait, että ne olivat sissejä, arvaan. Kuinka epäluuloinen olettekaan. Arvelenpa, että se kuuluu ammattiinne.“

„Niin,“ virkkaa Gertie innokkaasti, „hän on paras salapoliisi, minkä milloinkaan olen nähnyt. Hän on Floridasaarien

Vidocq,[1]) ja hän auttaa meitä potilaamme suhteen."

„Ja siitä asiasta täytyy minun puhua kanssanne" sanoo Indra hymyillen Gertien lausumalle, tietämättään epäkohteliaalle vertaukselle. „Mutta onko teillä kiirut? Me seuraamme teitä veneelle, niin voin sanoa sen teille tiellä."

„Teidän luvallanne sytytän sikarin," sanoo Mastic. „Jos vaan teillä ei ole mitään sitä vastaan, luonnollisesti", lisää hän kohteliaasti.

„Ei ollenkaan," vastaa nuori nainen. „Pienestä saakka olen tottunut tupakan savuun. Rex, isä ja meidän . . ." Hän äkkiä keskeyttää ja huutaa: „Gertie, juokse hakemassa muutamia sikareja mr Mastic'ille."

„Kiitoksia, isänne tarjosi äsken minulle yhtä, mutta minä sain hänet puhutelluksi koettamaan yhtä minun sikareistani. Hetkisen päästä huutaa hän sen takia ihastuksesta," naurelee Mastic tyytyväisesti ottaessaan esiin yhden Balascon erinomaisia Imperiales'ia.

Samassa kuuluukin mr Vanstonen ihastunut ääni tupakoimishuoneesta: „Tuhat tulimaista, mr Mastic, mistä olette saaneet tämän sikarin?" Ja talon isäntä tulee ulos sinisiin savupyörteisiin kietoutuneena ja kiihkeän nautinnon ilme kasvoissaan. „Se

---

[1]) Vidocq oli kuuluisa ranskalainen rosvo ja salapoliisi.

Suom. muist.

on paras, mikä milloinkaan on ollut huulieni välissä," jatkaa hän ja virkahtaa luoden leikillisen silmäyksen salapoliisiin: „Mistä olette sen ottaneet takavarikkoon?"

„En ole sitä virkatoimissani saanut," vastaa Mastic nauraen, „mutta jos käännytte don Balascon puoleen Key West'issä, tehkä hän voi toimittaa teille muutamia kappaleita."

„Ahaa, don Estrabon — hänhän se oli niiden herrain asiamies, joilta tämän saaren ostin," sanoo kauppias.

„Suuri sikaritehtailija ja kuubalainen isänmaanystävä," puuttuu Indra puheeseen. „En ole häntä koskaan nähnyt."

„Mutta *minäpä* olen," huudahtaa Gertie innokkaasti. „Hän on tumma, romantillinen ja kaunis, hyvin espanialainen ja etelämaalainen puolisaappaineen, punasine vöineen ja panamahattuineen. Hän sanoi, että hän tulisi tänne meitä tervehtimään. Miten romantilliseksi hän tämän saaren tekisikään."

„Hän on tehnyt meille paljon palveluksia," huomauttaa mr Vanstone, „ja minä olen pyytänyt häntä käymään meillä. Minulla ja Rex'illä saattaisi olla hänestä paljon hupia, — hän on tavattoman taitava biljaardinpelaaja, kuten pari kertaa olen kokenut Key West'issä. Vai niin, täytyykö teidän mennä, mr Mastic? Olen teille hyvin kiitollinen, että olette hajoittanut tyttäreni levottomuuden potilaansa suhteen, ja minua ilahduttaa nähdä teitä niin usein kuin te satutte purjehtimaan tällä taholla."

Salapoliisi suuntaa kulkunsa veneelle, miss Indra oikealla sivullaan ja Gertie tanssien heidän edessään puettuna valkeaan musliiniin, olkihattuun ja liehuviin nauhoihin – soma kuva lapsesta, joka juuri on immeksi kehittymäisillään.

„Senor Balasco," sanoo Indra, „hänhän on se herra, jonka sanoitte tuntevan luutnantti Ramon Varonan. Palaatteko pian Key West'iin?"

„Pian, arvelen olevani siellä viidenkolmatta tunnin kuluessa."

„Tahdotteko sitten tehdä hyvin ja ilmoittaa don Balascolle hänen haavoitettua ystäväänsä kohdanneen kovan onnen. Don Estrabon on todellinen kuubalainen isänmaanystävä, tiedän sen. Näin ollen ehkä olisi parasta, että kysyisitte häneltä, voisiko hän pistäytyä käymään täällä don Ramon'ia tapaamassa. Hän voisi tälle toimittaa asioita, joita me emme voi."

Mastic'in kieltä kutkuttaa puhua nuorelle tytölle tätä *Cuba Libre*'n luultua ystävää koskeva totuus, mutta se on ammattisalaisuus ja semmoisena hautaa hän sen rintaansa ajatellen: „Minut ajettaisiin virasta pois, jos lörpöttelisin, ja sennor'in kimppuun karattaisiin, ehkäpä hänet murhattaisiinkin tuolla Key West'issä, yhtä varmaan kuin hänellä on puolisaappaat jalassaan."

„Pyydättehän senor Balascoa käymään meillä," kertaa nuori nainen heidän rantaa lähestyessään.

„Pyydän, jos niin haluatte," vastaa Mastic hitaasti ja hymyily lennähtää hänen kasvoilleen hänen ajatellessaan: „Kuinkahan hän espanialaisia korpinreikiään aukoneekaan saadessaan nähdä tämän nuoren kaunottaren"

„Kiitos," sanoo Indra. „Te olette lopettaneet levottomuuteni nuoreen upseeriin nähden ja . . . Hyvästi!" Hän ojentaa Mastic'ille kätensä, sillä he ovat laiturilla, joka nyt näyttää hyvin eloisalta. Siinä on „Lentokalan" vene ottamassa sisään vihannesvarastoa, ja maallenoususillalla seisoo Goliah puhellen alligaattorintappajan kanssa.

„Nöyrä palvelijanne, miss," vastaa Mastic ja menee portaita myöten pienelle sillalle, missä Gertie, joka on kiiruhtanut ennen häntä alas, paraikaa kyselee luotsilta yhtä ja toista.'

„Indra!" huutaa hän innokkaasti, „tämä on se niin kuuluisa Alligaattori-Pete. Goliah sanoo, että hän on tappanut useampia alligaattoreja kuin kukaan muu maailmassa."

„Se ei ole oikein totta, miss", huomauttaa Pete nauraa virnistäen. „Alligaattori-Pratt, vanha toverini muinoin, tappoi useampia kuin minä olen edes vilahdukseltakaan nähnyt. Siihen aikaan olikin noita elukoita enemmälti."

„No niin, te olette kaikissa tapauksissa etevin nykyään elävä alligaattorintappaja," sanoo Gertie, joka ei tahdo antaa sankariaan itseltään ryöstää. „Goliah, toivon, että olet

antanut Alligaattori- Petelle hyvän aamiaisen ja riittävästi juomista?"

„Onpa niinkin," vastaa Pete, „Goliah on minua runsaasti kestittänyt. Olen aivan täpötäysi."

Seuraavana silmänräpäyksenä kiitää vene pois, kummankin nuoren tytön huiskutusten tervehtimänä.

„Ajatteles, kuinka viehättävää!" puhkeaa Gertie innostuneena sanomaan. „Don Balasco, tuo romantillinen kuubalainen isänmaanystävä, tulee tänne Ramon Varonaa, kuubalaista sankaria, tervehtimään." Lapsen tavoin huolettomasti naurellen lisää hän: „Toinen minulle, toinen sinulle!" mutta ei tiedä, kuinka totta hän ennustaa.

„Älä puhu niin paljon tyhmyyksiä, Gertie," sanoo vanhempi sisar ankarasti ja menee takaisin huvilaan.

Verannalla silmää Indra taas pohjoiseenpäin ja surullinen ilme lennähtää hänen kauniille kasvoilleen ja hän mutisee: „Minulla oli onni kädessäni — eikö siinä ollut kyllin?"

„Oo, tiedänpä, mitä ajattelet," kuiskaa Gertie, joka on juossut portaita ylös hänen jäljessään. „Kun katsot tuolle suunnalle, ajattelet Billyämme. Mutta sinä . . . sinähän itket, Indra!"

„Loruja!" sanoo miss Vanstone terävästi. „Älä nyt ole hupakko, Gertie, muuten et saakaan hoitaa minun potilastani enään."

„*Sinun* potilastasi!" kirkasee tyttö. „Enkö minä ehken ole tänään antanut lääkkeitä neljä kertaa useammin kuin sinä? Minä en perusta siitä, että sinä olit se, joka hänet Golfvirrasta kalastit. *Minun* potilaani on hän kaikissa tapauksissa!"

Seuraavana aamuna silmäilee miss Indra Vanstone, aukaistuaan kauniissa huoneessaan akkunanvarjostimet, samaa tyyntä vettä. „Skuunertti on kadonnut näkyvistä," sanoo hän itsekseen. „Aattelen, että mr Mastic näihin aikoihin on Key West'issä, ja huomenna tai ylihuomenna voimme odottaa don Balascoa." Mutta sitten lisää hän huolimattomasti: „Ehkäpä mr Mastic ei viekään sanaa, taikkapa kuubalaisella on liian paljon tekemistä. No niin, minulle se on oikeastaan samantekevä."

Ehkäpä miss Vanstone ei olisi niin välinpitämätön, jos hän voisi kuulla keskustelua, jota samana kauniina kevätaamuna pidetään herran luona, josta hän puhuu, Key West'issä kolmekymmentä peninkulmaa sieltä.

Se on Balascon ruokasalissa. Salapoliisi on kaikkea mahdollista varovaisuutta noudattaen mennyt skuunertista huvilaan. He istuvat kumpikin aamiaispöydän ääressä ja Mastic polttaa yhtä espanialaisen erinomaisista sikareista.

„Siinäkö kaikki, mitä teillä on kertomista?" kysyy Estrabon pettynein äänin. „Ettekö löytäneet mitään kätketyitä aseita

Smaragdisaarella tai jollain sen läheisyydessä olevalla saarella?"

„En, Pete ja minä etsimme läpeensä useimmat eilen ehtoopäivällä ja muutamia yöllä, mutta emme voineet löytää jälkeäkään mistään epäiltävästä koko seudussa."

„Ja nuori nainen, miss Indra Vanstone, on hyvin levoton haavoittuneen kuubalaisen kapinoitsijansa takia?" kysyy don Balasco ja lisää nauraen: „Onko siinä ehkä ensi silmäyksellä syttyneen rakkauden tapaus?"

„Eikä ole, mikäli häneen tulee," hymyilee Mastic. „Mutta luulenpa että nuorempi sisar . . . miss Gertie . . . on hieman pikiintynyt nuoreen Ramon Varonaan . . . hän on Varonan hoitajattarena. Olisittepa nähneet, miten hän vei minut syrjään . . . suurimmassa salaisuudessa, niin ettei kukaan mitään aavistaisi . . . ja pyysi ja rukoili minua olemaan vangitsematta miestä, joka oli niin jalo, isänmaata rakastava ja urhoollinen. Sellainen lapsellinen haaveilu miellyttää minua aina."

„Ohoo! *Diantre!* Onko pikku *muchachita* rakastunut? Ha, ha, sepäs hupaisata! Mitäs kaunis miss Indra sanoo siitä, että hänen pikku sisarellaan . . . lyhyeen hameeseen puetulla lapsella . . . on rakkausjuoni haavoitetun kapinoitsijan kanssa?" kysyy Estrabon nauraen.

„Oo, miss Indra ei sano mitään, arvellakseni," huomauttaa salapoliisi vetäessään pari filosoofin imausta sikaristaan, ajatellessaan arvaamatonta tietoa, mikä hä-

nellä on don Balascolle varattuna. „He kiusaavat häntä nuoreen mieheen, minkä hän on lähettänyt pois, ja jota he kutsuvat „meidän Billyksemme."

„Jota he kutsuvat „meidän Billyksemme?" kertaa espanialainen yhäti nauraen. „*Que aburricion!* Mr Vanstonella on romantillinen perhe." Sitten lisää hän noustessaan ylös keskustelua lopettaaksensa: „En luule, että lähden tuota haavoitettua kuubalaista katsomaan. Tunnen hiukan Ramon Varonaa, enkä vihaa häntä enemmän kuin jokaista muutakaan, joka tahtoo autioittaa ja nöyryyttää maatani. Jos nyt kävisin mr Vanstonen luona, olisin pakoitettu näyttelemään kuubalaista isänmaanystävää — ja siihen alan väsyä!"

„Kaikissa tapauksissa lyön vetoa, että menette sinne!"

„Mikä minut sinne veisi?"

„Uteliaisuus."

„Uteliaisuusko? Pah! Se ei ole luonnossani. Nuorta kuubalaista koskeva uteliaisuusko?"

„Niin, uteliaisuus — tai jokin muu," sanoo Mastic tarkoittavalla äänellä. Sitten lisää hän: „Luuletteko, että antaisitte minulle satasen noita taivaallisia sikareja lisää, jos voisin kertoa teille, missä löytäisitte salongissanne olevan väritetyn valokuvan originaalin?"

„Hänen nimensäkö?" Sanat tulevat esiin intohimoisella kiihkolla.

„Saanko satasen sikareja?"

„Luonnollisesti! Hänen nimensä?" Espanialaisen silmät salamoivat.

„Indra Vanstone!"

„Oletteko . . . oletteko varmat siitä?" änkyttää Estrabon, hyökkää ulos ruokasalista, tullakseen takaisin valokuvan kanssa, jota hän kiiltävin silmin katselee. „Sanokaa minulle, oletteko varma, että se on hän?"

„Varmako, olen! Valokuva vaan ei likimainkaan piisaa."

„Onko hän vielä sitä kauniimpi? Mahdotonta!"

„Yhtä paljon kuin liha ja veri ovat paperia ja maalia kauniimmat."

„*Dios mio!*" mutisee Balasco ahmien valokuvaa himokkain silmäyksin. „Luulenpa, että menen sinne, — mutta en uteliaisuudesta. Tarkemmin harkitessani asiaa olen tullut johtopäätökseen, että Smaragdisaaren läheisyydessä täytyy olla aseita kätkössä ja tahdon itse niitä etsiskellä. Mutta haluan myös apuanne. Minä lähetän sähkösanoman esimiehellenne teidän enemmistä määräyksistänne."

„Kuten haluatte", myöntää Mastic. „Tämä on arvatakseni täysi laatikko," ja hän valikoipi tarjoimistosta paketin sikareja, jotka ovat hänet hurmanneet. „Te tapaatte minut Peten skuunertista eteläisen rantalaiturin ääreltä. Kiitoksia, otanpa todellakin sikarin lisää." Sytytettyänsä sen poistuu han, mutta ovessa mutisee hän hymyillen: „Tulimaista, sellainen katse kun

hänellä oli silmissä! Hidalgo[1]) on ihan hurmaantunut valokuvaan. Hänestä tulee huokaileva Romeo. Kenties olen tehnyt käänteen espanialaisen elämässä."

Mutta Mastic tuskin hymyilisi hilpeästi, jos hän tietäisi, minkä käänteen hän oikeastaan on tehnyt.

Muutoin on hän arvannut oikein. Estrabon pitää juuri valokuvaa valoa vasten, katselee sitä ja mutisee: „Mikä kaunotar! *Santa Maria!* Olenko hänet näkevä elävänä edessäni? — Tämänkö kuvan, joka on herättänyt kuumemman intohimon rinnassani, kuin mitä koskaan olen tuntenut lihaa ja verta kohtaan?"



---

[1]) Hidalgoksi sanotaan espanialaista herrasmiestä. Suom. muist.

Toinen kirja.

Seuraelämää tropiikeissa.



Kuudes luku.

Hidalgon tulo.

Merituulonen henkäilee vielä, kun Balascon höyrypursi *Figaro* seuraavana iltapäivänä liukuu Smaragdisaaren laiturin vieressä olevan pienen maallenoususillan ääreen.

Tuskin on pursi rantaan kiinnitetty, kun sen omistaja troopillisen keikarin tavoin puettuna kiiltonahkasaappaisiin, valkeaan flanellipukuun, tulipunaseen vyöhyeeseen, lumivalkoiseen liinaan ja *sombrero de Guayaquil*'iin, hienoimmista troopillisista ruohoista kudottuun, kiiruhtaa portaita ylös laiturille ja ohjaa kulkunsa kauniiden puutarhain kautta Vanstonen huvilaan.

Kulkiessaan mutisee hän itsekseen, kevyt vapistus hienoilla huulillaan: „Olen hänet näkevä! Valokuva saa minulle elon,

hänen sinisilmänsä loistavat vastaani, hänen punahuulensa puhuvat minulle."

Kertasen pysähtyy hän kumminkin ja ajattelee, kuni itseään ivaten: „Pah, koko jutusta tulee vain pettymys. Ehkä salapoliisi on erehtynytkin. Koetinhan New York'iin kirjoittamalla saada selville, ken nuori nainen oli — mutta tuloksetta! Valokuva on vaan näytekortti, jossa ei ole edes valokuvaajan nimileimaa."

Mutta äkkiä juoksee hän kiihkeästi huvilan uhkeita portaita ylös, ajatuksen ajamana: „Hän on ihan lähellä minua. *Dios mio!* Minähän pidätän silmiltäni näyn, jota ne kauvan ovat himonneet."

Hän soittaa ison, avonaisen porttikäytävän vieressä olevaa kelloa. Sen kutsua heti seuraa palvelija, mikä kunnioittavasti sanoo: „Don Balasco, luullakseni."

„Niin, jättäkää nimikorttini naisille ja mr Vanstonelle."

„Heti, sir. Herrasväki odottaa teitä. Teidän luvallanne lähetän matkatavaroitanne veneeltä hakemaan."

„*Gracias,* siitä pitää palvelijani huolen. Jättäkää vaan korttini niin pian kuin suinkin," sanoo espanialainen kärsimättömästi.

Seuraavana silmänräpäyksenä on Estrabon salongissa, missä hän istuutuu odottamaan, sydän tykyttäen kiivaammin kuin on tavallista tulevaa mielenliikuststa aavistaessa, ja sitä saakin hän runsain määrin tuntea Indra Vanstonen huoneeseen liitäessä.

Jos hän erityisesti olisi pukeutunut aikomuksessa Balascon auttamattomasti hurmata, ei hän olisi voinut taitavammin menetellä. Jokainen jälki haavoitetun sairasvuoteen ääressä valvomisesta oli kadonnut hänen ihanilta kasvoiltaan, jotka säteilivät nuoruutta ja kauneutta.

Puku, mihin hän tänä ehtoopäivänä oli pukeutunut, oli ihan yksinkertainen, mutta sen vaikutus häntä tervehtimään nousevaan vieraaseen on sanomaton. Indra näyttää hänestä häikäisevältä viehättävän keikailevaisuuden ilmiöltä, joka esiintyy viheriästä harsopilvestä, missä on siellä täällä aallonvaahdolta näyttäviä valkojuomuja, ja romantillinen muistelo mielessään mutisee hän itsekseen: „Venus Afrodite!"

Mutta jos Balasco pitää Indraa kauneuden jumalattarena, niin on tämä samalla kertaa vierasvaraisuuden. Hän sanoo ystävällisesti: „Tervetuloa Kookospähkinälehtoon!" ja ojentaa hänelle kätensä Amerikan tavan mukaan.

Balasco suutelee sitä ritarillisesti, kuten tosi espanialaisen tulee ja sopii, ja keveän hämin punastuksen noustessa tytön hienoille kasvoille jatkaa tämä: „Eilen saimme kirjelappusenne, senor Balasco. Kiitän teitä sydämellisesti siitä, että niin kohta vastasitte tuolla ylhäällä olevaa haavoitettua upseeria koskevaan pyyntööni."

„Nuori Varona on toivoakseni parempi?" sanoo espanialainen. „Onko hän teille ker-

tonut, miten hän haavoittui avonaisessa veneessä Golfvirralla?"

„Se kysymys osoittaa, ettette tunne tohtori Granitea!" vastaa nuori nainen iloisesti. „Hän on oikea tyranni sairashuoneessa. „Luuletteko, että hän antaisi meidän tervehtyvältä sairaalta mitään kysyä? Mutta tohtori Granite sanoo, että senor Ramon on nyt paljoa parempi. Huomenna viimeistään saatte häntä tavata."

„Ah, se tekee minut onnelliseksi," virkkaa Estrabon kohteliaasti, „sillä silloin saan viipyä täällä vielä päivän."

„Oo, paljoa kauvemmin toivoakseni," esittää Indra vieraanvaraisesti. „Isä sanoo, että teidän täytyy viipyä tanssijaisiin, jotka aiomme pitää."

„Ahaa, fandangon!"

„Niin, me odotamme muutamia ystäviä Palm Beach'ista parin päivän päästä. Me kutsumme kaikki ihmiset Largosaaren etäisyydeltä saakka ympäristöstä," sanoo tyttö. „Sitä paitse on luutnantti Varona silloin toipumassa, ja te voitte hänen kanssaan neuvotella rakkaasta saarestanne."

„Ah niin," vastaa Estrabon. „Isänmaanystävä ajattelee aina *Cuba libre*'ä. Olettehan toivoakseni asiamme ystävä?"

„Niin paljon kuin amerikalainen nainen voi olla," vastaa Indra sydämellisesti.

„Siinä riittää," puhkeaa espanialainen innostuneesti sanomaan, vaikka hän itsekseen lisää: „Minä muutan hänen mielipiteensä sen asian suhteen. *Mi queridan*

pitää tulla espaniattareksi, kun hänestä tulee . . ." tässä pysähtyy hän, itsekin melkein hämmästyneenä rohkeasta ja äkillisestä halustaan. Sillä nuoren naisen hopeanheleä ääni, miellyttävä vieraanvaraisuus, vilkas käytös ja pirteästi vaihteleva kasvojenilme ovat sytyttäneet palavan rakkauden Balascon tulisessa sydämessä, rakkauden, jonka miss Indra — ehkä tietämättänsä, muttei silti vähemmän tehokkaasti — saa kiihtymään leikikkäällä kiemailemisella amerikalaistyttöjen tapaan, joille on opetettu, että miehen pitää ryömiä tomussa heidän edessään, ja että he voivat kaikkia miehiä vapaasti komentaa ja niiden kanssa huvitella.

Jollei hän olisi ollut niin hyväsydäminen, olisi miss Vanstone ollut vaarallinen koketti; nykyisissä oloissa, nuorena, iloisena ja terveenä ollen, yksinäiseen saareen karkoitettuna, pulska kavaljeeri sivullaan, ei hän voi olla tätä parhaiten kohtelematta niin, kuin hänen kasvatuksensa on häntä opettanut, ja se on koettaa tehdä tämä nöyräksi ihailijakseen — sangen vaarallista, kun on kysymyksessä espanialaisluonteinen ja arkatuntoisesti kastilialaisen ylpeä mies.

Mutta tulevat tapaukset eivät luo varjoa edelleen, ja nuori nainen alkaa vieraansa kanssa luontevan keskustelun, sanoen: „Isä tulee muutamien minuuttien perästä. Arvatakseni on hän tapansa mukaan ananaasikentällään. Gertie . . . pikku sisareni . . . tehän olette luullakseni nähnyt hänet."

„Olen," vastaa Estrabon hymyillen, „minulla oli huvi tavata senorita Gertrud ja nuori veljenne Key West'issä, missä suureksi ilokseni saatoin auttaa heitä heidän matkakalujensa kera. Hän on vilkas pikku neiti."

„Siitä tulee hän pian teille osottamaan enempiä todisteita, nauraa Indra. „Mutta me emme syö päivällistä ennenkuin seitsemän aikaan, niin että kerkeän näyttää teille puutarhat sitä ennen. Täällä on paljon muuttunut, sitten kun isä osti saaren."

„Muuttunutko? Niin. *Caspita!* Kookospähkinälehdosta, mangrovelammikosta ja ananaasikentästä olette luoneet oikean jumalien paradiisin."

„En tiedä, ketä „jumalilla" tarkoitatte, jollei Rex'iä, joka varmaankin nyt on kalastamassa."

„No, mutta tämän saaren *„jumalatar"* sitten!" virkkaa Estrabon ahmiessaan silmillänsä nuorta kaunotarta, joka hänen edellään sipsuttaa puutarhan läpi.

„Ettekö ole oppineet, että kaikki naiset ovat kuolevaisia?" kysyy Inora veitikkamaisesti ja tekee espanialaisen sydämessä yhä pahempia hävityksiä eloisalla vilkkaudellaan ja vastustamattomalla hurmaavaisuudellaan.

Pian sen jälkeen istuvat he kookospalmujen alla, pakisten ja nauraen kuni vanhat ystävät, Balascon kertoessa kohtauksia elämästä päiväntasaajan seuduilla ja Indran jutellessa juoruja NewYork'in seura-

piiristä. Esitystänsä valaistakseen menee espanialainen sitten ananaasikentälle ja näyttää seuraajalleen, miten tätä hedelmää Kuubassa syödään, ja heillä on yksissä hyvin hauska iltapäivä. Estrabon'illa on nimittäin kohtelias ja miellyttävä käytöstapa ja vilkas luonto, sekä tuntee ominaisuutensa, ja nuorella naisella ei ole ollut mukiinmenevää kavaljeeria sivullaan pariin kolmeen viikkoon.

Aika lentää nopeasti, varjot alkavat pidentyä, ja maatuuli rupeaa puhaltamaan, kun miss Indra äkkiä puhkeaa sanomaan: „Oo, siunatkoon! Eikö Lentokalassa soitettu neljä lasia? Kellon täytyy olla kuusi! Se aika, jolloin minun olisi annettava potilaalleni lääkettä. Olin aivan unohtanut hänet!"

„Ja minä olin unohtanut paljon enemmän," hymyillen virkkaa hänen kavaljeerinsa onnellisella äänellä ja lisää rukoilevasti: „Pitääkö teidän todellakin mennä?„

„Pitää varmaan," vastaa Indra, „minä olen sairaanhoitajatar."

„Ah niin. Ja te olette luonnollisesti hyvin kiintynyt . . . velvollisuuteenne?"

„Sen kait voitte ajatella!"

„Nämät sanat ahdistavat espanialaisen sydäntä hänen seuratessa lumoojatartansa. Mutta ahdistus lakkaa heidän tullessansa huvilan luo, sillä siellä tulee miss Gertie syöksyen leveitä tammiportaita alas yläkerrasta ja huutaa kiivaasti: „Kylläpä oletkin hieno sairaanhoitajatar! Sinä unohdat

potilaamme!" Sitten lisää hän pilkallisesti: „Niin, et tarvitse vaivata itseäsi, rakas Indra — minä olen antanut Ramon'ille hänen lääkkeensä oikeaan aikaan. Jos sinusta vaan riippuisi, hän ehdottomasti kuolisi, raukka."

„No niin, ole nyt vaiti loruinesi ja tule tänne!" sanoo sisar nauraen. „Etkö muista don Balascoa?"

„Ahaa, nyt näen, mikä on saanut sinut unhottamaan Ramon'in," huomauttaa Gertie ja niiaten espanialaiselle jatkaa hän: „Minua ilahduttaa saattaessani kertoa teille, don Estrabon, että ystävänne pian on terve ja vahva taas."

„Ah, ketä eivät sellaiset sairaanhoitajat henkiin herättäisi . . . heidän tähtensä elämään," sanoo Balasco, lapsen ajattelemattomista sanoista ihastuneena.

„Luuletteko todellakin, don Balasco, että herrojen on helppo rakastua nuoriin naisiin, jotka heitä hoitavat heidän kipeinä ollessaan?" kysähtää Gertie kiihkeästi. „Tohtori Granite sanoo, etteivät ne niin koskaan tee. New York'in sairashuoneessa on joukkue kauneimpia nuoria sairaanhoitajattaria, ja hän väittää, etteivät miessairaat koskaan huoli, tultuansa terveiksi ja päästyänsä sieltä pois, hitustakaan niistä. Hän sanoo, että heitä nämät muistuttavat tuskista ja ja lääkkeistä ja . . . Mutta Granite on jöröjukka, ja meidän kesken puhuen, minä en häntä usko."

„Pah!" sanoo Estrabon, „kukaan ihmisteurastaja ei kykene rakkautta perinjuurin käsittämään."

„No, te saatatte väitellä asiasta ihmisteurastajan kanssa päivällisen kestäessä, hän istuu vieressänne pöydässä," nauraa miss Vanstone heidän astuessaan huvilaan.

Estrabon huomaa, että hänet on majoitettu ilmakkaaseen ja mukavaan huoneeseen yläkerrassa. Hänen palvelijansa ja matkakapineensa ovat tulleet laivasta, ja kolmenkymmenen minuutin kuluttua astuu hän salonkiin puvultaan ja ryhdiltään yhtä moitteettomana kuin jokin NewYorkilainen keikari.

Täällä tervehtii häntä hänen isäntänsä, joka sanoo: „Olisin ennemmin pudistanut kättä kanssanne, muttei kukaan tiennyt, missä olin. Minä olin, näettekös, kiintyneenä ankaraan taisteluun muurahaisia vastaan ananaasieni puolesta."

„Niin, niin," vastaa Balasco, „meidän täytyy kaikkien taistella herkkupalain puolesta täällä maailmassa."

„Niin suokaa minun kiittää teitä niistä viidestäsadasta erinomaisesta sikarista, jotka minulle lähetitte."

„Rohkenin lähettää ne teille vähäiseksi lahjaksi kuultuani senor Mastic'ilta, miten paljon niistä piditte."

„Mutta en voi sallia . . ." väittää Vanstone vastaan.

„Minä en voi niitä mnulla tavoin teille antaa, siitä huolimatta, että olen sikari-

tehtailija ja mielihyvällä möisin teille jokaista muuta lajia," vastaa don Estrabon. „Mutta näitä saatan ainoastaan lahjoittaa, koskapa itsekin olen ne saanut lahjaksi . . ." hän pysäyttää puheensa, eikä sano „Kuuban kenraalikuvernööriltä," vaan „henkilöltä, jota en voi nimittää. Sattuuhan, että täällä on yksi ja toinen salakuljettaja."

„Silläkös lailla siis tullimies olikin sikarinsa saanut!" hymyilee Vanstone.

Molempain herrain puhellessa ovat muut päivällisvieraat tulleet sisään, ja Estrabon esitetään kuuluisalle lääkärille, joka, vaikkakin tyranni sairashuoneessa ja huolimattomien sairaanhoitajattarien ja vastaleivottujen nuorien lääketieteentutkijain kauhu, on hyvin hauska seuraihminen.

Nuori herra Rex saapuu myöskin joltakin kalastus- tai metsästysretkeltä ja tervehtii espanialaista vanhana ystävänä, muistaen tämän kohteliaisuuden häntä kohtaan Key West'issä. Balascolla on nimittäin suuri taito kohdella hyvin nuoria ihmisiä, niinkuin he olisivat vanhaa väkeä, taito, mikä hyvin suuresti on molempaa sukupuolta olevista nuorukaisista mieleen. Sekä Gertiestä että Rex'istä tulee sangen pian hänen uskolliset seuralaisensa, niin, jopa leikkitoveritkin, sillä kuten monessa muussa latinalaisrotuisessa, on espanialaisessa jotain lapsen luontoista . . . sen uhkuvaa riemukkaisuutta . . . sen hillitsemätöntä intohimosuutta.

Pian sen jälkeen puhkeaa Granite sanomaan: „Katsos, tuossa ovat molemmat

Punasen Ristin vapaaehtoiseni," ja Indra ja Gertie astuvat sisään, vaikkeivät sairaanhoitajatarunivormuissa. Miss Vanstonella on sama puku, mikä ennenkin — arvattavasti, jottei hänen menestyksensä kävisi liian suureksi — mutta Gertie on vaihtanut esiliinan ja lakin vaaleaan ehtoopukuun, joka pukee häntä viehättävästi.

Ilmoitetaan, että päivällinen on valmis, ja he menevät iloisille päivällisille, missä keskustelu käy yleiseksi jo ostroneja ja lientä tarjotessa. Tohtori Granite kestitsee heitä jotenkin kamalalla kuvauksella NewYork'issa äskettäin tekemästään leikkauksesta ja lopettaa sanoen: „Minä leikkasin potilaan paloiksi kahdessakymmenessä minuutissa ja ompelin hänet kokoon kolmessakymmenessä."

„Ja hautasin hänet jäljellä-olevina kymmenenä minuuttina," virkkaa Rex, joka on nuorten tapaan taipuvainen pilan tekoon.

„Minä en koskaan puhu onnistumattomista leikkauksistani, nuori mies," selittää tohtori. „Minä olen kirurgi, jolla on onnea."

Mutta Rex'iä, joka on saanut muut suupieltä vetäsemään, rupeaa nyt ahdistamaan kiihkeä halu, että häntä pidettäisiin kokkapuheisena, ja hän nuorukaisen itsevarmuudella alkaa jaella sukkeluuksiaan ympäri pöytää, saaden aikaan yleistä harmia.

„Gertie," sanoo hän ankarasti tälle puheliaalle nuorelle naiselle, „lasten tulee näkyä eikä kuulua."

„Ole hyvä, ja paina se itse mieleesi!" vastaa tyttö kiivaasti. „Tohtori Granite saattaa sinulle sanoa, että olen nainen sairashuoneessa."

„Niin, hän suoriutuu toimestaan sangen hyvin," sanoo lääkäri. „nyt kun sisaresi on paikkansa jättänyt."

„Niinpä niinkin," virkkaa Rex, „nyt *toisen* potilaan tultua. Se on niin Indran tapasta. Vaihtelu huvittaa, se on hänen mielipiteensä. Kun hän oli viisitoistavuotias, oli se Sammy Ranson, paksu poika: hänen ollessaan kuudentoista vuotias, oli Sammy saanut matkapassin ja tämän sijassa vallitsi Julian Sturges, taitavin tanssija Dodsworth'in tanssikoulussa; hänen ollessaan seitsemäntoista vanha, oli Sturges pantu toimesta pois, sillä Billy oli Suur-Mogul, ja nyt on Billykin, ilkeä poika, valtaistuimelta kukistettu. Kuka nyt ensiksi tulee?" ja hän katsoo nauraen don Estrabon'ia.

Miss Vanstone ei näytä tälle puheelle omistavan pienintäkään huomiota, vaikka hänen kasvonsa ovat saaneet kauniin punasen värin, hänen näyttäessä olevan syvästi kiintynyt *Pompano à la crèoléen*sa.[1])

Mutta Balasco haristaa korviansa kaikin voimin kuullessaan „Meidän Billymme" nimen, jota salapoliisi edellisenä päivänä on toitottanut hänen korviinsa, ja kuunnellessaan tekee hän omituisen erehdyksen.

---

[1]) Eräs ruokalaji.

Suom. muist.

Espanialainen taitaa englannin kieltä sangen hyvin, mutta hän ei tunne NewYork'in nuorison ujostelematonta puhetapaa, ja hänen suureksi riemukseen ja tyydytyksekseen kuulee hän nyt „meidän Billystämme" puhuttavan kuni poikasesta ainakin. Senpä vuoksi karkottaakin hän enemmittä mutkitta ajatuksistaan mr William Arthur Severancen, luullen häntä seitsentoista vuotiseksi poikanulikaksi, joka ei ole hänen huomionsa eikä luulevaisuutensa arvoinen.

Hän ehkä saisi tarkempia tietoja sanotusta herrasta, jollei Rex'in puheliaisuus olisi saanut häpeällistä loppua. Mr Vanstone katsahtaa ylös lautasestaan ja sanoo: „Rex, mitäs aivan äsken Gertielle sanoitkaan?"

„Minä tiedän, isä," huutaa Gertie hilpeästi. „Hän sanoi: lasten tulee näkyä eikä kuulua."

„Niin, nyt sanon minä aivan samoin!" selittää isäntä ja antaa painoa sanoilleen tuimasti rypistämällä silmäkulmiaan, niin että nuorempi Vanstone vaikenee ja kiinittää mielensä yksinomaan ruokiin. Poikamaisesta pilanteosta vapautettuna voivat seuran muut jäsenet häiritsemättä jatkaa iloista keskusteluaan, minkä kestäessä Balasco omistaa suurimman osan ajastaan vieressään istuvalle miss Indralle, jonka veitikkamaiset silmäykset, suloiset eleet ja iloinen pakina täydentävät hänen muotokuvansa alkaman valloituksen. Mutta Balasco ei uskalla vielä Indralle kertoa valokuvasta. Se saa jäädä tuonnemmaksi

ajattelee hän, kun . . . ja hänen silmänsä kiiltävät intohimosta, joka on koko hänen espanialaisen sydämensä vallannut.

Kahvin jälkeen otetaan hänen erinomaisia sikarejaan esiin, ja Granitekin hymyilee hyvänsuopaisesti niiden sinisten savurenkaiden läpi ja sanoi: „Tämä on ainoa myrkky, jota itselleni määrään."

„Määrätkää sitten tuolla ylhäällä olevalle potilaallennekin," virkkaa Gertie innokkaasti ja hämmästyttää lääkäriä sanomalla: „Ramon on kerjännyt ja pyytänyt sikareja aina siitä saakka, kun hän tointui tainnoksista."

„Suuri Jumala! Et kait toki ole niitä hänelle antanut?" mutisee Granite kauhistuneena.

„En, mutta lupasin hänelle parisen niin pian . . ."

„Niin pian kun olen huomenna lähtenut," täydentää tohtori terävästi.

„Luuletteko, että senor Varona on kylliksi tervehtynyt voidaksenne lähteä?" kysyy Indra.

„Luulen, viikon päästä on tuo nuori herra, joka saa voimat takaisin niin nopeasti kuin elämä raittiissa ilmassa terveelle kahdenkymmenen viiden vuoden ikäiselle miehelle suinkin voi tehdä mahdolliseksi, vahva kuin härkä — jollette ota häneltä henkeä liian paljolla ruualla, sikareilla ja ystävällisyydellä."

„Lähdetkö niin pian?" kysyy hänen isäntänsä pöydän päästä.

„Minun täytyy. Sähkösanomistani päättäen näyttää puoli NewYork'ia kuolevan, ennenkun ennätän takaisin," hymyilee lääkäri. „Luuletko, että voit lainata minulle Lentokalan?"

„Mielelläni," vastaa Vanstone, ja Indra ehdottaa: „Miksikä ei anneta viedä sen teidät Miamiin? Sieltä voitte ottaa salonkivaunun suoraan NewYork'iin."

„Jollei vaan siitä ole teille mitään vastusta . . . ?"

„Ei ollenkaan. Jahti voi silloin ottaa vieraamme mukaansa Palm Beach'ista."

„Se sopii minulle oivallisesti," sanoo Granite. „Minä lähden huomenna iltapuoleen. Niihin aikoihin olen saanut kuubalaisen sankarin portaita alas."

„Niin, ja minä olen saapa senor Ramon'in viikossa kyllin terveeksi tekemään retkeilyjä!" huutaa Gertie loistavin silmin. „Ette voi uskoa, miten hänen kasvonsa valistuvat tullessani huoneeseen!"

„Kuka ei sitä uskoisi, kun on sellainen sairaanhoitajatar?" mutisee tohtori — huomautus, mikä tekee nuoren naisen sanomattoman onnelliseksi.

Pian sen jälkeen menevät nuoret naiset ulos verannalle, ja espanialainen seuraa heitä."

„Teidän ei tarvitse heittää sikaria pois," huomauttaa Indra. „Minä pidän niin paljon sytytetyn sikarin tuoksusta. Sitä paitsi pitää minun tuolla ylhäällä olevan potilaani vuoksi jättää teidät vähäksi aikaa."

Silloin sattuu pieni tapaus, joka sytyttää intohimosen toivon Estrabon'in tulisessa mielessä.

Miss Gertie puhkeaa sanoihin kiivaasti: „Miksi aina kutsut häntä *sinun* potilaaksesi, Indra? Minun mielestäni sinun pitäisi hävetä . . . sinä olet aina niin kauhean ahne!"

Sitten jatkaa hän, omituinen väreily äänessä: „Luonnollisesti tiedän, että sinä se hänet tapasit veneessä Golfviralla, mutta minä olen vaalinut Ramon'ia paljon enemmän kuin sinä, ja kun hän nyt tulee terveeksi ja kauniiksi taas, niin minun mielestäni et tee kiltisti kutsuessasi häntä *sinun* potilaaksesi. Voisi luulla, että hän on sinun omaisuuttasi."

„Hyvä, minä tartun sanoihisi, Gertie," nauraa Indra, „ja annan hänet sinulle. Luutnantti Varona on *sinun* potilaasi! Mutta pysy nyt vaan sairashuoneessa! Mene pian sinne ylös, lapsukaiseni!" Mutta lauseen loppuosa ei ole mieliksi.

„*Lapsukainen!*" puhkeaa miss Gertrud sanomaan ja taistelunhaluinen hehku silmissään lähenee hän sisartaan. „Kuinka uskallat minua lapseksi kutsua? Tiedän mukamas, että se on tekeytyäksesi tärkeäksi *hänen* silmissään!" Viime sanoja seuraa tarkoittava silmäys Balascoon päin. „Mutta siinä teet, Indra, hyvin ilkeästi, sinun ijälläsi. Jos olisit viidenkolmatta tai kolmenkymmenen vanha, voisin sen sietää; mutta hävytöntä on yhdeksäntoista-vuotiaan nuhdella kuudentoista vuoden vanhaa siitä, että tämä

on liian *nuori.*" Mutta äkkiä lopettaa hän nuhdesaarnan, hänen sinisilmänsä täyttyvät kyynelistä, hän mutisee: „Sinä . . . sinä olet hyvin ilkeä?" ja hyökkää tiehensä verannan nurkan ympäri.

Mutta sisar kiiruhtaa hänen jälkeensä, ottaa pakolaisen kiini, hyväilee ja lohduttaa häntä, ja kenties arvaten miss Gertien valituksen syyn, väittää hän viekkaasti kyllä, että tohtori Granite on hänelle sanonut senor Varonan ottavan mieluummin lääkkeensä senorita Gertrudin kuin kenenkään muun käsistä.

„Se on siksi, ettet huoli hänestä — mutta minä saatan sinulle kertoa, että luutnantti Varona tulee hyvin kauniiksi," nyyhkyttää nuorempi.

„Ikäänkuin en tietäisi sitä yhtä hyvin kun sinäkin?" nauraa Indra. „Mutta kiiruhda nyt kuubalaisen sankarisi luo." Sen jälkeen lisää hän kevyesti: „Ehkä en olisikaan ollut yhtä jalomielinen *eilen!*"

Espanialainen, joka on seisonut ja tupakoinut, ei ole paljoa kuullut siitä, mitä nurkan toisella puolella on sanottu, mutta Indran tullessa takaisin hänen luoksensa loistavat hänen silmänsä kuin opaalit, ja tyttö punehtuu kasvoiltaan ja ihmettelee: „Liekö hän kuullut ajattelemattomat sanani? Saattaisinpa purra kieleni poikki, kun tulin ne sanoneeksi."

Mutta Estrabon'in käytöstapa saa pian hänet ujostelemattomaksi taas, ja he istuvat ja puhelevat kahden kesken, sillä Vanstone

ja Granite ovat vielä ruokasalissa, Rex on kävellyt matkoihinsa, ja Gertie toimii sairaanhoitajattarena. Silloin saa nuoressa naisessa, joka on tottunut ihailuun ja nyt on ollut sen puutteessa tällä saarella, Eevanluonto ylivallan, ja Indra Vanstone tekeytyy niin miellyttäväksi ja hurmaavaksi, että jokainen hänen virkkamansa iloinen sana ja jokainen hänen Estrabon Balascolle heittämänsä veitikkamainen katse saa tämän sydämen kovemmin sykkimään.

Niin kuluu troopillinen ehtoo nuoren miehen luullessa olevansa taivaassa ja nuoren naisen tietäessä olevansa maan päällä. Ja laulettuaan don Estrabon'ille pari espanialaista rakkauslaulua, joita esittäessään hän on säestänyt itseään gitarrilla ja ollut niin lumoavan keimailevainen, että, jos vaan se olisi kestänyt vielä pari minuuttia, hidalgo olisi aivan päänsä kadottanut ja virkkanut sanoja, mitkä olisivat äkkiä hänen romaanistaan lopun tehneet, sanoo Indra Vanstone kavaljeerilleen hyvää yötä ja sipsuttaa ylös huoneeseensa, sanoen itsekseen: „Espanialainen on hyvin hauska, ja minulla on ollut miellyttävä ilta."

Niin sytyttää hän ajattelemattomasti kiihkon, jonka hän on huomaava hyvin vaikeaksi sammuttaa, sillä hän on espanialaisen ihailijansa sydämessä herättänyt ensi luokan etelämaisen intohimon, sen laatuisen, joka saa sen omaajan tekemään sangen eriskummallisia asioita, jos se tulee hyljätyksi tai jää ilman vastausta.

Nuoren naisen parhaillaan kömpiessä valkeaan sänkyynsä, istuu sanottu herra alhaalla verannalla ja rakentaa ruusunpunasia ilmalinnoja ja mutisee itsekseen nämät sanat, jotka panisivat tytön kauhistumaan, jos hän ne kuulisi: „Indra, *mi querida*, sinun kauneutesi ja rakkautesi pitää kuulua yksin minulle eikä kellekään muulle miehelle maan päällä — sen vannon minä, Estrabon Balasco, tässä itselleni pyhästi ja kalliisti!"



Seitsemäs luku.

„Minä tahdon pitkän hameen."

Seuraavana aamuna tulee miss Indra aamiaiselle ihanana kuin kasteinen ruusunnuppu, ja alkaa taas leikkiä tulen kanssa — ihan viattomasti, ehkä tietämättänsä ja aivan varmaan aavistamatta, miten pahoin hän on polttava sormensa don Balascon sydämen espanialaisessa tulipalossa.

Tämä herra on selvästi vartonut hänen tuloansa, sillä muut kaikki ovat aamuateriansa päättäneet ja menneet tiehensä, mutta espanialainen istuu jäljellä hyljättyänsä sekä mr Vanstonen kutsumuksen tulla mukaan tarkastamaan hänen ananaasejansa, että Rex'in esityksen biljaardierästä.

„Te olette minua odottaneet — se oli kiltisti," sanoo miss Indra ystävällisesti, kaataessaan itselleen kahvia. „Jos voitte pitkittää hedelmäin syömistänne siksi, kun tavotan teidät, tarjoamme Goliah ja minä

teille puolen tunnin purjehduksen ja minä kerron teille uudesta keksinnöstäni."

„Uudesta keksinnöstännekö?"

„Niin, huvipurjehdusretkestäni. Minulla on valmisteilla pikkuinen äkkihämmästys muille, mutta tarvitsen apuanne, ja sen takia otan teidät salaisuudesta osalliseksi."

„Luottamuksenne ihastuttaa minua."

„Oo, siitä tulee ihastuttavan omituista! Ajattelin sitä eilen illalla mentyäni huoneeseeni. Lupasin itselleni, että siitä tulisi oikeaa elämää raittiissa ilmassa, mustalaismaista, romantillista," sanoo Indra innostuneena. „Tarvitsen neuvoanne siitä, kuinka monta Lentokalaan mukavasti mahtuu, ja te voitte myös hankkia kuubalaiset soittajat. Eikö totta, tahdottehan auttaa minua, *mi caballero?*" lisää hän hiukeevasti katsahtaen.

„Henkeni palveluksekseune!" vastaa espanialainen, ja hänen silmänsä säteilevät, sillä hän on tottumaton amerikalaisten nuorten naisten ujostelemattomaan tapaan, ja paljoa, mitä miss Vanstone tekee hänen piireissään tavallisella vapaudella, arvostelee hidalgo vieraan tapainlaen mukaan ja ihastuneena pitää sitä hänen lämpimän suosionsa osoitteena.

„No, jos olette lopettaneet, niin lähdemme. Merellä selitän teille tarkemmin risteilyhuviretken aijetta," huomauttaa hänen hurmaajattarensa luontevasti. „Tahdotteko ottaa päivänvarjoni, sillä ruoho on kasteista, ja tarvitsen kädet hametta kannattaakseni."

Sillä tavalla puhellen sipsuttaa hän Estrabon'in sivulla puutarhojen läpi maallenousulaiturille, missä vene ja Goliah odottavat, ja he viettävät hauskan puolituntisen merellä. Nuori nainen ohjaa purtensa Lentokalan ympäri, jonka väestö parhaillaan varustelee saman päivän ehtoopuolella tapahtuvaa lähtöä, jolloin heidän on vietävä tohtori Granite Miamiin, Floridan itäisen rannikkoradan päätepisteeseen.

„Se kiitää kuin päivänkorento veden yli," sanoo Indra, luoden silmäyksen jahdin solakkaan runkoon. „Kun se tulee takaisin vierainemme, panen fandangon jälkeen risteilyhuviretkeni toimeen." Sitten uskoo hän espanialaiselle uudet vieraiden huvittelutuumansa, ja tekee hänet hyvin onnelliseksi sanoessaan lopuksi: „Pariksi päiväksi pitää tämän jäädä *meidän* pikku salaisuudeksemme."

„Ja eikös meillä kerran ole oleva toinenkin pikku salaisuus keskenämme?" kysyy Estrabon, jonka pää on tällä hetkellä aivan pyörällä nuoren kaunottaren miellyttävän tuttavallisuuden vuoksi.

„Oo, puoli tusinaa, toivoakseni, jonakin kauniina päivänä," sanoo Indra ujostelemattomasti, kiiruhtaessaan kepeästi pois veneestä, joka taas on laiturin ääressä.

„*Dios mio!*" mutisee espanialainen ällistyneenä. „Mitä hän sillä tarkoitti?" Ja hän auttaa ritarillisella kohteliaisuudella nuoren naisen rantatielle viepiä portaita ylös, ja tekee silloin huomion, että miss

Vanstonella on maailman kauneimmat jalat ja sievimmat jalanrinnat.

Rex, joka istuu verannalla, näkee heidän tulevan, ja tämä nuorukaisfilosoofi sanoo silloin itsekseen: „Tulimaista, jos vaan mies on näkyvissä, aina sen pitää Indraa kierrellä, ja hän lisää huoaten: „Billyraukka, ihmettelenpä, missä hän nyt leijonan osaa näyttelee? Joskus luulen, että Indra katuu antaneensa hänelle eropassit."

Mutta Estrabon ei ensinkään Billyä tai ketään toista ajattele, ollen onnellinen saadessaan astella Indran vieressä hilpeästi haastellen.

Verannan portailla kohtaa heidät mr Vanstone, joka iloisesti sanoo: „Minä olen pitänyt huolta vieraistasi, Indra, katsomalla, että Lentokala on kunnollisesti varustettu ruokatavaroilla matkaksi Miamiin ja sieltä tänne."

„Et kait unohda sanoa kapteeni Thomas'ille, että hänen on odottaminen siellä siksi, kun mrs Ormiston, Flora Voodbrigde ja Ethel Rivers tulevat laivaan yhdessä Jack Blakelyn ja nuoren Vortex'in kanssa?" sanoo Indra.

„Luonnollisesti en," nauraa hänen isänsä. „Minä en paljostakaan rahasta tahtoisi pikku Cortright Vortex'ia jäämään pois."

„Näettekös, Vortex joutuu aina seikkailuihin," lisää hän kääntyen Balascon puoleen. „Palm Beach'issa hän pari viikkoa sitten eksyi rämemaille ja vietti siellä koko yön alligaattorien ympäröimänä."

„Niin, sanomalehtiuutisessa siitä oli luettavana, että hänen hiuksensa olisivat vaalenneet, jollei ne olisi olleet niin vaaleanvärisiä ennestään," virkkaa Indra.

„Täällä hän kait arvatakseni joutuu haikalojen uhriksi," naureskelee Gertie, joka äsken on seuraan yhtynyt, nähtävästi erinomaisella tuulella ollen, sillä hän kertoo nyt, että hänen potilaansa tulee alas verannalle jälkeen puolenpäivän ja viikon päästä, jos hänellä on halua, voi ottaa osaa vaikka härkätaisteluihin.

„Minä olen puhunut senor Ramon'in kanssa teistä, don Balasco, ja hän on ihastuva saadessaan jutella kanssanne," jatkaa Gertie. „Hän innokkaasti haluaa kuulla uutisia sodasta, mutta tohtori Granite pitää, että on viisainta lykätä se huomiseksi — silloin voitte te, kaksi isänmaanystävää, saada keskustella."

Näitä uutisia täynnä, muodostaa neiti sairaanhoitajatar sellaisen nuorellisen ilon ja riemastuneen vallattomuuden kuvan, että kyynillinen Rex huomauttaa: „Kylläpäs nyt olet jotakin olevinasi, Gertie, kun olet vallannut sisareltasi hänen potilaansa ja todenperään ukko Granitelle selittänyt, että hänen nyt saatuaan haavoitetun sankarisi jalkeille, sinä voit loput tehdä. Mutta minä ennustan, että ylpeys käy lankeemuksen edellä."

Niin käykin! Jo samana ehtoopäivänä toteutuu nuoren filosoofin ennustus.

Se on heti lunch'in[1]) jäljestä. Tohtori Granite ja nuorellinen sairaanhoitajatar tekevät valmistuksia viedäkseen miss Gertien potilaan ja sankarin alas verannalle, missä merituulonen henkäilee viileänä, virkistävänä ja vahvistavana. Vanstone vanhempi kirjastohuoneessa kirjoittelee asioimiskirjeitä, Rex, Indra ja tämän espanialainen kavaljeeri istuvat pylväskäytävässä odottaen sairaan tuloa. Keveästi levoton uteliaisuus ilmenee Estrabon'in katseessa — hän ihmeksii, voikohan haavoitetulla kuubalaisella olla mitään epäluuloa siitä, että hän pitääkin Espanian puolta. Maceo tietää ehkä enemmän kun Key West. Miss Vanstone ei ole vielä espanialaisiin mielipiteisiin kääntynyt, — ilmisaanti nyt tulisi liian varhain.

Kevytten korkeakantaisilla kengillä varustettuin jalkain kopina kuuluu käyvän rappuja pitkin ja suuressa eteisessä, Gertrud tulee hiljaa ulos verannalle, lankeaa polvilleen sisaren viereen ja panee päänsä hänen polvelleen, mutta niin hiljaisesti, että kolme puhelevaa tuskin panevat siihen huomiota, erittäinkin kun tämä on yksi miss Gertien hyväilytapoja sisarta kohtaan, josta hän paljon pitää.

Yht'äkkiä tunkeutuu heidän hämmästyneihin korviinsa Indran polvelta, mihin tytön pää on hautaunut, sydäntäsärkevä nyyhkytys.

---

[1]) Lunch on kevyt ateria, jonka englantilaiset ja amerikalaiset syövät aamiaisen ja päivällisen välillä. Suom. muist.

„*Santos!* Mitä on tapahtunut?" virkahtaa Estrabon.

Uusia nyyhkytyksiä.

„Onko se jotain Varonaa koskevaa?" kuiskaa Indra kalveten.

Puistuttavia nyyhkäyksiä.

„Hän on sairastunut uudelleen!" huutaa miss Vanstone levottomalla äänellä.

„Ei . . . pahempaa . . . pahempaa!"

„Pahempaa?" Indra hyökkää ylös! „Mitä on tapahtumassa? Sano pian! Eikö tohtori Granite ole hänen luonansa? Rex, juokse tohtoria etsimään! Ehkä hän on kirjastohuoneessa isän luona."

„Ei, tohtori Granite on sairaan luona. Se se juuri on, mikä tekee niin . . . niin vaikeaksi kestää!" oihkii tyttö.

„Niin vaikeaksi kestää! Onko hän kuollut?" puhkeaa Rex säikähtyneenä sanomaan.

„E—e—ei!" Valittavasti vaikeroiden: „Hän . . . hän sanoi," puuskuttaa Gertrud nyyhkytysten kesken, „hän sanoi tohtori Granitelle . . . minä kuulin sen . . . „Gertie on kaunis pikku tyttönen . . . *pikku* tyttönen!" Hän on musertanut sydämeni!"

Tämän hämmästyttävän tiedonannon kuullessaan tukahduttaa Balasco naurunpuuskan, mutta Rex nauraa vapaasti, huutaen: „Suuri Jumala! Minä luulin Ramon'ista jonkin verikammion särkyneen!" Ja hän lisää ivaten: „Tyynnytä hänet, Indra, anna hänelle hermotippoja. Suuri sairaanhoitajatar, lääkepullojen ja sidekääreitten haltijatar,

onkin kaunis *pikku* tyttönen!" minkä jälkeen hän on naurusta ihan nääntymäisillään.

„En keksi, miten auttaisimme vaivaasi, Gertie," sanoo miss Vanstone huojentuneen näköisenä, „jollet vaan tahdo koota nämät kutrit palmikoksi niskaan ja tuhrata kauniita kasvoja tullaksesi *rumaksi* pikku tytöksi."

„Älä rohkene tehdä narria minusta!" huutaa Gertie kyynelten kadotessa hänen silmistään ja vihan leimahtaessa sijaan. „Lopeta naurusi! Indra, äidin kuoltua olet sinä ollut olevinasi perheen pää. Minä tahdon pitkän hameen!"

„Oo mutta, Gertie, sinun jalkasi ja jalanrintasihan ovat yleiseen kiitetyt," nauraa Rex. „Kuulin nuoren Jones'in sanovan tanssikoulussa, että sinun . . ."

Mutta Gertie keskeyttää Jones'in sievistelyn kiihkeällä huudahtuksella: „Minä lyön nuoren Jones'in kuoliaaksi!

„No, hameesi on tuskin lyhyempi kuin lawntennispuku ja melkoisesti pitempi muodikasta polkupyöräpukua," virkahtaa tohtori Granite, joka on seurannut itkevää sairaanhoitajatartansa koettaakseen heittää öljyä kuohuville aalloille.

„Siinä kuulette!" kirkuu Gertrud. „Te olette havainneet hameitteni lyhyyden, tohtori Granite! Olen tullut ikään, jolloin se huomataan!"

Ja leimuavin poskin ja ylpein katsein kääntyy hän taas sisarta kohden ja sanoo:

„Indra, säädyllisyyden nimessä vaadin minä pitkän hameen!"

Sillä aikaa on miss Vanstone näyttänyt tuumivan jonkin tehtävän ratkaisua.

„Kun niin on laita, Gertie," sanoo hän, niin saat niin pitkiä hameita kuin tahdot. Mutta en vaan tiedä, miten voisit ne heti saada."

„Oi taivas! Hänkö näkisi minut näissä!" valittaa Gertrud epätoivoisena katsellen pikku kenkiään ja reijitettyjä sukkiaan. „Minulla on ikuisesti oleva koulutytön, lapsinulikan leima hänen silmissään."

Nyt on Indran jalomielinen sydän keksinyt ratkaisun, ja hän sanoo iloisesti: „Luuletko, että pari uusimpiani — minä olen saanut muutamia, NewYork'ista lähetettyjä — sopisi sinulle toistaiseksi, Gertie?"

„Sopisiko minulle?" kirkuu Gertie. „Oo, aivan viehättävästi! Indra, sinä olet enkeli, olet pelastanut minut epätoivosta. Anna minulle crêmevärisillä pitseillä ja heleillä nauhoilla varustettu valkea organdinipukusi, niin että oikein voin hänet musertaa, kun hän tulee ulos." Sitten lisää hän nauraen: „Ramon on uskova, että olen vaan kiinnittänyt hameeni ylös, etteivät ne sairashuoneessa kahisisi. Tahdon koota tulisia hiiliä kiittämättömän potilaani pään päälle."

„Hyvä, lausuu Indra uudelleen, „tule mukaani ja huuda Annieta, ompelijatarta, niin katsotaan, mitä voimme tehdä."

„Pian . . . pian . . . Ramon tulee heti alas!” huutaa Gertie ja hiiruhtaa pois sisaren seuraamana.

Muutamia silmänräpäyksiä myöhemmin tulee senor Ramon Varona, Graniten tukemana, hitaasti ulos verannalle ja vaipuisi heti tuolille alas, jollei kastilialainen kohteliaisuus käskisi häntä pysähtymään ja kumartamaan kummallekin herralle, jotka nousevat pystyyn ottamaan häntä vastaan.

„Ah, *mi amigo!*“ puhkeaa Estrabon sanomaan tarttuen toipuvan sairaan käteen, „te kykenette pian taas taistelemaan espanialaisia vastaan.”

„Älkää seisoko siinä kohteliaisuuden takia!” käskee Granite. „Istukaa, Varona, älkääkä olko millännekään. Teillä ei ole nyt mitään muuta tehtävää kuin pysyä hiljaa, ja te olette pian entisellänne jälleen. Tämä on nuori mr Rex Vanstone, molempain nuorten naisten veli.”

„Mr Vanstone,” sanoo nuori kuubalainen virheettömällä englanninkielellä, minä olen kerran käynyt samaa koulua kun tekin NewYork'issa. Muistatte kait Charlier'in gymnaasion, yhdeksännelläkuudetta kadulla? Te olitte melkein lapsi silloin, — minä olin paljoa vanhempi.”

„Tulimaista!” sanoo Rex, „nyt muistan minäkin teidät. Meillä pikku pojilla oli tapana kutsua teitä „*Cuba libre*'ksi” Mutta siihen aikaan olitte paksu ja lihava.”

„Oo jaa!” Sairas nauraa kevyesti ja mutisee sitten: „Ne olivat onnellisempia

päiviä, — minä olin paksu ja lihava silloin," ja hän katsoo laihtunutta kättään·

„Tosiaankin olette hieman laiha nyt," hymyilee poika, „mutta meillä on neekerikeittäjätär, joka osaa tehdä kenen hyvänsä lihavaksi. Tohtori Granite ei ole hänelle antanut mitään tilaisuutta. Se se teiltä puuttuu."

„Noo, minä matkustan tänä iltana," huomauttaa lääkäri, „ja huomenna arvellakseni alkaa keittäjättärenne kuolemaa tuottavia vehkeitään potilastani vastaan."

„Eipä niin kauvan kuin senorita Gertrud palvelee ylihoitajattarena," keskeyttää Estrabon nauraen.

„Ah niin, kaksi sisartanne, missä he ovat? Olin luullut, että he olisivat minua tervehtimässä tervetulleeksi alhaalle verannalle," sanoo nuori mies ja katselee ympärilleen hieman innollisesti.

„He ovat parast'aikaa pukeutumassa, — erittäinkin Gertie," vastaa veli.

„Parasta on, ettette ota mitään enempää liikuntoa, senor Varona," määrää tohtori, „ainakaan ette juuri nyt. Pysykää kylmäverisenä — ja Jumalan tähden antakaa sen olla!" lisää hän kauhistuneena.

Rex on nimittäin ottanut esiin paketin sikaretteja omaksi käytökseen, ja huomatessaan kuubalaisen ikävöivän katseen vierasvaraisesti ojentanut hänelle yhden, jonka Ramon'in tottuneet sormet kiiruusti laittavat kuntoon huulien väliin pantavaksi.

„*Diantre!* Minä en ole polttanut tupakkaa kuukauteen," mutisee potilas. „Suokaa minulle vaan yksi . . . laupeuden nimessä, suokaa minulle yksi, *medico.* Se on todistuksena, että viimeinkin olen päässyt käsistänne," pyytää Ramon etelämaalaisen imartelevalla sulolla.

„Muttei *minun* käsistäni!" Näin sanoessaan nauraen, mutta vakaalla äänellä, iskee miss Gertie potilaaseensa ja ottaa hänen sikarettinsa nopealla tempauksella takavarikkoon.

„*Santissima!*" mutisee kuubalainen ja näyttää sitten hoitajattarensa ulkonäöstä kummastuvan. Hän näyttää äkkiä vilkastuvan. Hän nousee ylös, ojentaa rukoilevasti kätensä mutistessaan: „Ettekö näe, että olen kylliksi terve tupakoidakseni?"

„Tulimaista!" kuiskaa Rex espanialaiselle, jonka kanssa hän on nyt luontevan ystävällisellä kannalla. „Sikarettiko vai Gertie se noin elähdyttävästi vaikuttaa Ramon'iin?"

Gertie todellakin elähdyttävästi vaikuttaisi useimpiin miehiin, sillä siinä seisoessaan on hän nuorekkaan ihanuuden hurmaava kuva.

„Katsoppas!" ajattelee Rex häntä tirkistellessään. „Hän on varastanut Indran parhaan puvun viehättääkseen kuubalaista."

Ja niin näyttää olevankin asian laita. sillä Gertrud on nyt puettuna pukuun, joka on kuni juuri luotu miehien sydämiä kahlehtimaan. Niinkuin kaikki mestariteokset

on se ulkonäöltään yksinkertainen, mutta tekee valtavan vaikutuksen. Vaikkakin kevyt ja ilmakas, esiinnyttää se tytön hoikan vartalon kauniit hahmoviivat ja antaa niille samalla erää täyteläisyyttä, ja mikä Gertien silmissä on parasta, siinä on viehättävä laahustin, joka saa hänet luulemaan vaikuttavansa tavattoman uhkeasti.

Kaikissa tapauksissa tekee miss Gertie tässä puvussa syvän vaikutuksen kuubalaiseen Hänen tummat silmänsä saavat lämpimän loiston, ja hänen käytöstapansa, joka on osoittanut suurta väsymystä, vilkastuu. Hän mutisee: „Minä . . . minä luulin, että te olitte . . ." ja hämmentyneenä pysähtyy hän sitten.

„Kaunis *pikku* tyttö, minä kuulin sen," nauraa Gertrud ja lisää tuumailevasti: „Ette ole minua pahoittaneet. Minulla ei ole mitään vastaan, että minulla vielä luullaan olevan nuoruus, mikä on tiehensä mennyt. Muutamia vuosia sitten olisin suuttunut siitä, että minua pidetään lapsena, mutta sitä viisastuu, kun elää kauemmin, vai kuinka senor?" Tämän lausuu hän näyttäen niin filosoofisesti kypsyneeltä ja kadonneita tyttöaikojaan muistelevalta, että Ramon tuijottaa häneen ja hämillään änkyttää: „Senora, te olette naimisissa. Minä . . . minä luulin . . ." ja hän vaipuu tuolillensa uudestaan, selvästi aivan sekaantuneena ja ehkä pahoillaan.

„Onkos moista kuultu?" kuiskaa Rex nauraa hikerrellen Estrabon'in korvaan.

„Luulotteleeko tuo tuhma Varona, että Gertiellä on mies. Ei, se on oivallista!" Ja voimatta nauruaan pidättää hyökkää poika verannan nurkan ympäri antaakseen yksinäisyydessä hilpeydelleen täyden vallan.

Mutta kun aseman naurettavaisuus vaikuttaa yhtä vastustamattomasti espanialaiseen, juoksee hän Rex'in jälkeen, ja he yhdessä nauravat täyttä kurkkua, että kyyneleet juoksevat.

Täten jää Gertie kahden kesken kuubalaisen kanssa, sillä Granite on mennyt ylös matkalaukkuaan pakkaamaan, kun Lentokala, höyryn vireille saatuaan, on laskenut laiturin viereen häntä noutamaan.

Gertie ei hidastele käyttää tilaisuutta hyväksensa ja sanoo osanottavasti: „Oletteko pahoillanne?"

„*Caspita!* Siihen kait minulla on syytä?" mutisee kuubalainen.

„Te . . . te ette kait luule minun olevan naimisissa?" puhkeaa Gertie sanomaan. Niin hoksaa hänkin tämän naurettavaisuuden ja hänkin alkaa nauraa. Mutta seuraavana hetkisenä näyttää hellempi tunne saavan vallan, ja hän kuiskaa: „Tulisitteko pahoillenne, jos minulla olisi mies?"

„Ah, teillä ei olekaan*!*" huutaa nuori mies intohimoisesti. „Senorita, minä näen silmistänne, että teillä ei ole."

Mutta Gertrud, joka, joskin hän aamulla oli lapsi, nyt ehtoopuolella on tullut liian paljon naiseksi antaakseen itsensä heti valloittaa, sanoo nopeasti: „Oo, minua ilah-

duttaa nähdu teidät vahvana taas, kylliksi vahvana tupakoimaan. Kas tässä, ottakaa sikarettinne ja nauttikaa siitä, sill'aikaa kun käyn sisartani hakemassa," ja hän juoksee matkoihinsa Ameriikan onnellisimpana tyttösenä.

Kaikkea tätä on don Balasco tarkastanut nauraen, mutta välinpitämättömästi. Hän ajattelee: „Mitäpä merkitystä senorita Gertrud'in lapsellisella taipumuksella on minulle ja minun suurelle rakkaudelleni." Sitten tarkastelee hän kuubalaista ja havaitsee, että sen vuoden kuluessa, mikä on mennyt siitä, kun hän hänet viimeksi näki, nuoresta miehestä on tullut sotamies ja kaunis semmoinen. Hänellä on tummat silmät, jotka olisivat salamoivat, jolleivät ne vielä olisi taudin jälkeen raukeat, pitkät, pehmeät viikset, kiinteät, ohuet huulet, valkoiset tasaset hampaat ja kaunis otsa, mikä nyt on veitsen iskusta keveästi arpinen. Hänen käytöstapansa on sotilasmaisesti päättävää, ja hänen hipiänsä, jolla on kastilialaiselle rodulle omituinen kirkkaus, on vielä, sairashuoneessa suljettuna olemisesta huolimatta, päivettynyt alinomaisesta auringolle, säälle ja tuulelle alttiiksi panosta.

Samassa tulee vanhempi mr Vanstone ulos verannalle ja pudistaa sairaan kättä, sanoen: „Tervehtymällänne olette ottaneet kiven sydämeltäni, poikani."

„Ah, miten saatan koskaan teitä kiittää!" vastaa Varona. „Nämät vaatteetkin," hän silmäilee niitä siroja vaatekappaleita,

joita on hänen päällään, ja mutisee: „Jokainen kuubalainen on nyt köyhä."

„Älkää sitä surko, senor Ramona," sanoo Estrabon. „Te voitte asettaa nimelleni vekseleitä, ja sitten katsomme, mitä junta[1]) tahtoo hyväksenne tehdä."

Tämä lausunto näyttäytyy hyvin edulliseksi espanialaiselle, sillä miss Indra, joka juuri tulee ulos verannalle, heittää Balascolle silmäyksen, joka saattaa hänet seitsemänteen taivaaseen. Mutta Varona virkkaa: „En pesoakaan[2]) isänmaalliselta komitealtamme! Sen rahat pitää käyttää aseihin kirottuja espanialaisia vastaan taistelemiseksi!"

Tässä keskeyttää keskustelun tohtori Granite, joka tulee ulos mennäkseen Lentokalaan. „Ei enää sanaakaan taisteluista ja aseista, nuori tappelukukkoseni!" huutaa hän. „Ei ennenkun teillä on enemmän verta ruumiissanne. Herrat tuolla," hän osoittaa hädellään eteläänpäin, „ovat oiva lailla iskeneet teistä suonta. Kuulkaa mitä sanon," lisää hän juhlallisesti, kääntyen Balascon ja Ramon'in puoleen, „antakaa kaikellaisen isänmaallisen pakinan olla sikseen parina ensi päivänä. Hyvästi jääkää! Ei, olkaa paikoillanne, Varona." Hymyillen sanoo hän sitten: „Mutta suutelon kummaltakin sai-

---

[1]) Junta = Kuuban kapinallisten yhdistys.
Suom. muist.

[2]) Peso, pieni espanialainen raha.
Suom. muist.

raanhoitajattarelta arvelen ansainneeni, kun vaan nuoret herrat eivät siitä pahastune."

Näin sanoen menee tohtori portaita myöten Indran ja Gertien saattelemana ja saa Lentokalan maaportailla kaksi sydämellistä jäähyväistervehdystä kauneilta auttajattariltaan.

Estrabon, joka verannalta näkee, miten tohtorin harmaansekaiset viikset koskettavat Indran ruusuposkea, punoo suuttuneena kättään, mutta mutisee sitten: „Pah, ukko on yli kuudenkymmenen vuoden vanha, sitta sitten kun Indrasta on tullut . . ." ja vajoo onnellisiin unelmiin, sillä välin kun Lentokala kiitää pois suunnaten Miamiin, nuorten naisten nenäliinaheilutusten ja Rex'in hoilausten saattelemana.

Myöhemmällä illalla, polttaessaan erinomaista Imperiales'iaan, antautuu espanialainen yhä näihin rakkausunelmiin.

Hänen hurmaajattarensa on juuri hänet jättänyt ja jättänyt hänet itseensä tyytyväiseksi, sillä Indra oli imarrellut häntä suomalla hänelle ehtoo-kahdenkeskenolon, mitä oli keskeyttänyt vaan satunnaisesti pari kertaa Gertie, joka, potilaansa mentyä nukkumaan, halutonna oli kuljeskellut ympäriinsä verannalla, ja muutamia kertoja ohimennen Rex ehdottaessaan biljaardierää. Jokainen silmäys, minkä nuori tyttö, riippumatossa miellyttävässä asennossa maatessaan, häneen heittää, on yhä kaatanut öljyä tuleen lisää, — nyt luulottelee hän, että Indra rakastaa häntä ja kuvittelee

aivan tavallista keimailua Julian intohimoksi. Miss Vanstone pudotti nenäliinansa — sen teki hän, jotta Balasco ottaisi sen ylös — ja kun tämä ojensi sen hänelle kosketti hänen kätensä tytön hienoihin sormiin. Indra oli tänä ehtoona siniseen pukeutunut, — oliko hän ehkä maininnut Indralle, että se oli hänen mieliväriusä? Ja Indran sanoessa hyvää yötä, sanoi hän sen huoaten, ja hänen kätösensä viipyi Balascon kädessä, hänen suudellessaan sitä espanialaisella ritarisuudella. Niin, se oli vavahdellut hänen viiksensä siihen koskiessa, siitä oli hän varma. Näin romantillisen luulottelun viehtämänä, mutisee Estrabon: „*Mi querida!* Se on sopiva naimiskauppa sekä hänelle että minulle. Minä olen rikas, hän on rikas, — me olemme nuoret ja rakastamme toisiamme. Indra on elävä onnellisena minun jumaloimanani, minä teen tämän maan taivaaksi hänelle," ja intohimon häntä viekotellessa, rakentaa senor Balasco mielikuvituksessaan korttihuoneen, joka eräänä päivänä on luhistuva kokoon ja musertava hänen yhtä varmasti kuin jokainen ässä olisi marmoripilari ja jokainen sotamies raskas kattoparru.

Mitä miss Indraan tulee, niin sanoo hän: „Me olemme viettäneet aikaa hyvin hauskasti tänään."



Kahdeksas luku.

Verilöyly lasaretissa.

On ilta tohtori Graniten lähdön jälkeisenä päivänä — päivänä, joka on Estrabon'ille suonut monta ihastuttavaa kahdenoloa emäntänsä kanssa, mitkä ovat kaikki yhä lietsoneet häntä kalvavaa tulta.

Useat kerrat ovat he jääneet yksikseen kahden. Miss Gertietä pitää kiini potilaansa, joka nyt ei väitä enää potilas olevansakaan, ja todistaa sen kiertelemällä ympäriinsä puutarhassa, hartaan hoitajattarensa seuraamana, ja mr Vanstone puuhailee tavallisessa taistelussaan muurahaisia vastaan, niin että parin biljaardierän jälkeen, jotka hän on pelannut Rex'in kanssa pitääkseen hänet tyynenä, espanialaisella tosiasiassa on ollut kenttä vapaana, ja hän on käyttänyt sitä miss Indran kanssa keskustellakseen muutamista Indran aikoman juhlan ja sitä seuraavan risteilyhuviretken yksityisseikoista. Tämä ei luonnollisesti ole antanut hänelle

tilaisuutta mihinkään intohimoisiin lauselmiin, mutta nuoren naisen käytöstapa on ollut hyvin ystävällinen, ja hän on kiittänyt Balascoa hyvin sydämellisesti siitä vaivasta, mikä tällä on ollut tilatessa kuubalaisia soittajia Key West'istä, ja toimiessa juhlanjohtajana lähettäessä kutsumuskortteja juhlaan läheisyydessä olevilla saarilla asuville perheille. Hän on myös antanut Estrabon'ille kukkasvihon napinläveen ja sanonut toivovansa hänen tanssivan hyvin, sekä lisännyt: „Sitten voitte opettaa minulle boleroa ja cacuchaa."

Kaikki tämä on kyllä pikku seikkoja, mutta säteileväin silmäysten, pirteäin hymyilyjen ja hurmaavain äänenvaihdosten seuraamina ja kaunistamina ovat ne riittäviä tekemään espanialaisen onnelliseksi.

Seuraavaisesti on don Estrabon hyvin tyytyväinen istuessaan illalla verannalla iloisesti puhellen mr Vanstonen ja hänen perheensä kanssa.

„Eikö teistä tunnu meidän saaremme näyttävän autiolta ilman vanhaa rakasta Lentokalaa?" kysyy Indra silmäten pleasurejahdin tyhjälle ankkuripaikalle päin.

„*Meidän* saaremme!" huudahtaa espanialainen itsekseen loistavin silmin.

„Näihin aikoihin kiitää Granite pohjoiseen päin," huomauttaa mr Vanstone. „Ja jahti on kait ottamaisillaan vieraslastiaan Palm Beach'ista. He lähtevät kait sieltä Miamiin rautateitse, luulen minä."

„Sitten voimme heitä odottaa huomenna varhain, jos kapteeni Thomas, joka aina kulkee varovasti saariston keskessä, komentaa laivaa," sanoo Indra, joka nojaa kaidetta vasten ja silmäilee vesille.

„Laiva saattaisi helposti kulkea tänne kymmenessä tunnissa, jos vaan Thomas'issa on mitään vauhtia," virkkaa Rex. „Lentokala on perheestämme nopein käänteissään, lukuunottamatta . . ." Tässä nyökäyttää ja iskee silmää Gertieen päin, joka istuu Varonan vieressä, vaipuneena keskusteluun, mikä paljoa enemmän tuntuu olevan nuoren miehen ja nuoren tytön kuin potilaan ja hänen hoitajattarensa välisen keskustelun kaltainen.

„Mitä tulimaista tarkoitat, poika?" puhkeaa Vanstone sanomaan silmäkulmiaan rypistäen.

Mutta ennenkun hän ennättää saada vastauksen, tulee kysymyksessä oleva nuori nainen esiin ja sanoo tuimasti: „Isä, kuulen, ettei jäähdytyshuoneessa enää ole kotletteja. Sinun täytyy lähettää Key West'istä hakemaan."

„Ja miksi ovat kotletit niin välttämättömät onnellesi?"

„Ne ovat välttämättömiä *hänen* terveydelleen. Tohtori Granite on määrännyt sen — kotletteja kolme kertaa päivässä. Luuletteko, että ajattelen antaa potilaani kuolla kotlettien puutteessa?" huutaa Gertrud kiivaasti.

Potilas astuu nyt esiin ja sanoo: „Pyydän teitä, senorita Gertrud, älkää vaivatko

itseänne noiden kotlettien vuoksi. Mikä hyvänsä, kypsymättömät banaanit ja kookospähkinät, villisian liha ja kuivatut sisiliskot ovat ruhtinaallista ruokaa sille, joka on marssinut ja hankkinut ruokavaroja Maceon kanssa."

„Te olette taistelleet Maceon sivulla?" mutisee Gertie, ja hänen silmissään vilahtaa loiste. „Tiedättehän, ettette ole vielä sanoneet mitään siitä, mikä teidät saattoi niin lähelle kuolemaa."

„Sen tein totellakseni tohtorin määräystä," vastaa nuori mies. „Mutta nyt olen kokonaan palveluksessanne kaikessa, mitä haluatte tietää."

„Älkää vielä mitään sanoko," poikani," sanoo Vanstone, „jollette tunne itseänne kyllin vahvaksi."

„Pah, en enää kuulu sairasten joukkoon," nauraa Varona. „Olen marssinut viikottain kärsien pahemmista haavoista, kuin mitä minulla nyt on. Eivät haavani, vaan nälkä ja jano, saattaneet minua kuoleman partaalle. Sitä paitsi olen viime neljänäkolmatta tuntina syönyt neljä „vankkaa" ateriaa . . . antakaa lausetapa anteeksi, mutta minut on kasvatettu NewYork'issa ja asuisin vielä siellä, jos en olisi pakotettu taistelemaan synnyinsaari-parkani puolesta."

„Hyvin puhuttu," puhkeaa Estrabon lämpimästi sanomaan. „Jollen täällä olisi suuremmaksi hyödyksi, taistelisin vierellänne."

„Sitä paitsi," mutisee Varona," on veljeni murhattu . . ."

„Äskettäinkö murhattu?" kuiskaa Indra puoleksi tukahutetulla äänellä.

„Ei, vanhempi veli . . . yksi lääketieteen ylioppilaita vuodelta 1871. Hän oli tuskin enempää kuin poikanen — ei paljoa vanhempi teitä, nuori senor Rex — ja taputti minua päähän (minä osasin töin tuskin käydä silloin) ja meni yliopistoonsa ollakseen koskaan palaamatta. Olette kait kuulleet kertomuksen, arvelen."

Nuori mies kääntyy pois ja menee verannan kulmalle, jättäen kuulijansa syvään mielenliikutukseen. He kaikki ovat amerikalaisissa sanomalehdissä lukeneet kamalasta ylioppilasmurhenäytelmästä Havannassa.

Silmänräpäyksen kuluttua tulee kuubalainen takaisin ja sanoo: „Mutta enpä tiedä, miksi raskauttaisin teitä omillani ja kotimaani suruilla . . ."

„Ne ovat meidänkin surujamme, siitä saatte olla vakuutetut!" virkkaa Gertie innollisesti.

„Ah, te teette minut hyvin onnelliseksi," vastaa Varona kiitollisin katsein. „Mutta se ei olekaan niin kummallista. Te olette vaan sadan peninkulman päässä onnettomasta maastani. Ihmeellistä olisi, jollei Amerikan onnellinen kansa olisi myötätuntoinen . . . auttaisi kansakuntaa, joka taistelee vapautensa puolesta ja kärsii sotilashirmuvallasta, yhtä julmasta kuin Alban kolme sataa vuotta sitten." Sitten lisää hän puollusteleiden: „En tahdo kuluttaa

aikaanne, mutta luulen, mr Vanstone, että teidän pitää tietää, miten olen tänne tullut."

„Ei tarvitse, jos se vaan jollain tavoin saa mielenne kuohuksiin," vastaa amerikalainen.

„Oo, kertokaa," kuiskaa Gertie pidätetyn kiihkoisesti.

„Kuunnelkaa sitten," sanoo kuubalainen surullisesti, „kertomusta verilöylystä lasaretissa."

„*Diablo!* Tekivätkö he itsensä siihen vikapäiksi?" puhkeaa Estrabon sanomaan teeskellyn suuttuneella äänellä.

„Kuulkaa! Tiedätte, Balasco, että olen syntynyt Havanassa hyvästä ja jotenkin varakkaasta perheestä. Sokeri istutus saaren toisessa ja muutamia tupakkakenttiä toisessa päässä olivat tulolähteinämme. Olin liian nuori ymmärtääkseni eli jakaakseni äitini epätoivoa, isäni tuskaa hänen heittäytyessäään polvilleen kenraalikuvernöörin eteen ja huutaessaan: „Punta kultaa jokaisesta punnasta ammuttavaksi tuomitsemanne poikani ruumista!

„Vuotta myöhemmin olin liian paljon lapsi ymmärtääkseni äitini kuolemaa New-York'issa, minne isäni oli hänet vienyt saadakseen hänet unohtamaan esikoisensa murhan. *Silloin* olin liian nuori, mutta nyt olen oppinut omasta kokemuksesta, mitä veljeni ja vanhempieni on täytynyt kärsiä.

„Muutamia vuosia sitten kuoli isäni, jättäen minut, yksinäisen pojan, NewYork'iin. Minulla oli ystäviä kuubalaisessa siirtokun-

nassa — hyviä ystäviä, mutta perhetilusteet vaativat läsnäoloani Havannassa.

„Siitä hetkestä saakka, jona sinne tulin, olin niin kutsuttu „epäluulon alainen,” vaikka minua silloin, kun saarella kaikki vli tyyntä, pidettiin silmällä, ei hätyytetty. Niin vuosi sitten puhkesi kapina. Maceo nousi maalle, Gomez nousi maalle, Marti nousi maalle. Vapauden liekki paloi taas Kuubassa. Vaikka kiihkeänä yhdistymään isänmaanystäviin, pidätin itseäni isäni vanhan ystävän, José Castillon neuvosta, joka kuiskasi: „Olen nähnyt tätä ennen koetettavan, ja se toi vaan heille kuolemaa tai maanpakolaisuutta.”

„Jonkun aikaa seurasin Castillon neuvoa ja pysyin Havannassa, missä Campos edelleen hallitsi Kuuban kenraalikuvernöörinä — mutta hän kuitenkin oli ihmisellinen olento, johon ihmisyys voi vedota. Eräänä päivänä kuiskittiin: „Weyler tulee!” Silloin tiesin, että oli joko palaaminen Amerikaan, sieltä rauhassa katsomaan maani taistelua ja kiroamaan itseäni toimettomuuteni takia, tai myöskin lähteminen rämeille, ruokotiheikköihin ja siellä yhtyminen johonkin kapinoitsijajohtajaan. Minä tein niin. Maceo kulki juuri silloin Pinar del Rio'on, ja minä rupesin hänen palvelukseensa, vaikka aseitta.

„Oleskellessani siellä sain kuulla, että Castillo, joka oli neuvonut nöyryyteen ja toimettomuuteen, oli vangittu ja viety elinkaudeksi Cuentaan. Silloin tiesin minä, mitä nyt kaikki tietävät — ettei Kuubassa

koskaan säästetä „il pacificoa", — sitä, joka ei taistele eikä tee vastusta.

„Kohta sen jälkeen näyttäytyi „Kolme ystävää" rannikolla. Minä autoin maallenousussa ja sain palkkioksi, mitä jokainen kuubalainen korkeimmaksi arvostaa — aseita taistelemiseen. Maceon kanssa kuljin Pinar del Rio'n läpi. Hänen ja Quintin Banderan johdolla tappelin puolessa sataa kahakassa, sillä se, mitä espanialainen kenraali kutsuu kutsuu taisteluksi, on tavallisesti etuvartijaottelu, tai vielä useimmin muutamien avuttomien talonpoikien, joitten hän väittää antavan meille tietoja, teurastamista ulkona kentällä. Niin että aina . . . mikäs päivä meillä tänään on?" kysyy kuubalainen äkkiä. „Minä olen ihan joutunut ajanlaskusta pois."

„Huhtikuun 25 päivä," vastaa Vanstone.

„Ah! Sitten on siitä kulunut jo enemmän kuin kaksi viikkoa. Pinar del Rio'on tuli matkue, tuoden aseita, ampumavaroja ja dynamiittia. Quintin Banderan johdolla lähetettiin minut — joka silloin olin adjutanttina Maceon esikunnassa — auttamaan maallenousua ja ottamaan vastaan lastia, sillä meillä oli tavallisesti tarkat tiedot sekä ajasta että paikasta, milloin matkueita Ameriikasta meille lähetetään. Se oli kaitainen rantakaistale, minkä ympärillä olevat vuoret vahtia pitäviltä kanuunavenheil ä kätkevät, muutamia peninkulmia itäänpäin lahdesta, jonka äärellä puoleksi poltettu Cabanas'in kaupunki on. Banderan johdolla

olimme me, viisisataa miestä, kulkeneet ylhäältä Rubivuorilla olevasta Maceon leiristä ja saaneet aikaan yhteyden matkueen kanssa, niin että maallenousupäivä oli määrätty. Me pidimme ajasta tarkan vaarin, mutta espanialaiset olivat tavalla tai toisella saaneet asiasta selon ja hyökkäsivät kimppuumme. Meidän onnistui puolustaa rahtitavara, ja alus pääsi onnellisesti pakoon, mutta Banderan miehistä muutamia tapettiin ja toisia haavoitettiin. Ah, kuubalaisen sotilaan kauhu on — *tulla haavoitetuksi!*

„Eräältä kukkulalta voimme nähdä espanialaisten apujoukkojen marssivan Cabanas'ista. Rahtitavara, mikä oli hallussamme, oli liian suuriarvoinen Maceon armeijalle, jotta olisimme uskaltaneet tappelua valtavaa ylivoimaa vastaan. Banderaa vaivasi, miten haavoitettujen kera oli tekeminen. Niitä ei voitu viedä pois. Jos ne jätettiin jäljelle, olisi kaikki teurastettu kuin karja. Niin espanialaiset menettelevät haavoitettujen sotilasparkaimme kanssa, joitten kaikkien ihmisyyden — ja myöskin sodan lakien mukaan pitäisi saada osalleen vaan hoitajattaren hellyyttä ja haavalääkärin taitavuutta. Näiden sijaan saavat he, avuttomina tappelukentällä tai lasaretissa maatessaan veitseniskuja ja luoteja.

„Mitä meidän olisi sairaiden kera tehtävä? Oli valitseminen muutamien ihmishenkien ja Maceon ase- ja ampumavaraston kadottamisen välillä. Jälkimäinen olisi

sama kuin Kuuban riippumattomuuden uhraaminen. Haavoitettuja ei ollut kahtakymmentä enempää, ja he kuiskivat kuumeisilla huulilla: „Menkää, jättäkää meidät! Me kuolemme, mutta Kuuba elää!” Meillä oli ainoastaan niin monta hevosta, kuin tarvittiin aseiden ja ampumavarojen kuljettamiseen. Jokaiselta haavoitetulta, joka kuljetettiin pois, olisi Macco menettänyt kaksi tuhatta patroonaa, laatikon kivääreja tai sata puntaa dynamiittia. Yht'äkkiä johtui minulle, joka tunsin rannikon, koskapa perheemme hävitetty tupakkakenttä oli ollut niillä seuduin, mieleen eräs piilopaikka, ja minä huusin kenraalille: „Minä tiedän paikan, missä he voivat piiloutua”. „Voitteko sinne ehtiä kahdessakymmenessä minuutissa?” kysyi Bandera kiiruusti, sillä espanialaisten rivit olivat ihan lähellä meitä.

„Voin, pidättäkää espanialaisia niin kauvan, ja minä pelastan haavoitettumme,” vastasin minä.

„Sitten panen teidät kymmenen miehen johtajaksi, Varona,” sanoi kenraalini. „Laittakaa niiden avulla kuntoon lasaretti piilopaikassa, josta puhuitte. Mutta pysykää hyvin piilossa, — muistakaa, että se on ainoa pelastuksenne.”

„Nopea toiminta on vapaajoukkosotilaan tapa. Bandera pidätti espanialaisia joukkoja. Puolen tunnin kuluessa olin saanut haavoitetut suojaan merestä pistävän lahdelman luokse, jota maan ja meren puolelta palmut, mangrovetiheiköt ja

aloepensaat salasivat. Banderan vaaleat rivit katosivat ylöspäin vuorille. Olin yksin kymmenellä miehellä suojaamassa kahtakymmentä vihollisen maahan piiloitettua haavoitettua — ja tämä vihollinen oli espanialainen.

„Meidän kanssamme oli nuori amerikalainen, Tom Karrick Lewis, alilääkäri, joka oli Bellevuessa suorittanut tutkinnon vuosi sitten. Hän oli vapaaehtoisesti tarjoutunut jäämään jäljelle pienen lääkevarastonsa ja muutamain haavurikoneittensa kera ja tekemään, mitä hän voisi haavoitetuille miehille, jotka makasivat ympärillämme maassa. Hänen vaaliessaan niitä, rakensimme sotilaani ja minä hät'hätää majoja palmulehdistä suojaksi aurinkoa vastaan. Pikku puro, joka porisi alas kallioiden rinteitä, antoi meille raitista vettä. Takanamme oli pieni okaisten kaktuspensaitten ja orjantappuratiheikön peittämä kukkula, sen takana ala mangroverämeikköä ja sitten ylänkö.

„Sitten kun olimme asettaneet haavoitetut niin mukavasti kun vaan varamme sallivat — muutamat maahan, pari riippumattoihin, ei minulla ollut mitään muuta tehtävää kuin väsymättömästi pitää vahtia. Minua painoi hirmuinen vastuu. Useita kertoja seuraavan viikon kuluessa olisin voinut kymmenen haavoittumattoman sotilaani kanssa paeta, mutta silloin olisi minun ollut pakko jättää kaksikymmentä avutonta raukkaa jäljelle. Espanialaisia

sotaväenosastoja kulki usein hyvin läheltä meitä, ja kerran oli meillä vaikea taistelu muutaman hourailevan kuumesairaan kanssa, jonka kirkuna olisi ilmaissut meidät vihollisillemme, jollei tohtori olisi nukuttanut hänet kloroformilla pelastaakseen muut. Päivin piilin siis siellä ja öisin hiiviskelin ympäriinsä seudussa hankkimassa ruokaa haavoitetuille.

„Lopuksi, onnettomana hetkenä, vaelsin eräälle maatilalle, missä asui eräs kuubalainen nainen, joka oli ollut äitini ystävä, ja kerroin hänelle asemani. Hän sanoi: „Jonakin kauniina päivänä seurataan teitä, ja haavoitettunne keksitään. Minä lähetän joka päivä poikani luoksenne ruokavarojen kera, mitkä riittävät neljäksikolmatta tunniksi. Kääntykää takaisin ja puolustakaa avuttomia sotilaitanne."

„Minä en voi sallia teidän antautuvan siihen vaaraan," väitin minä. „Jos teidän huomataan auttavan meitä . . ,"

„Minähän olen vaan nainen," vastasi hän, „ja poika on vaan lapsi — kyllin nuori, jotta pyövelimme säästäisivät häntä vielä vuoden tai kaksi."

„Joka päivä sen jälkeen kantoi poika, Tonio, ruokaa meille salaista polkua myöten rämeikön poikki. Meidän luona ollessaan oli hänellä tapana leikkiä amerikalaisen lääkärin kanssa, joka itse oli suuri hyvänsävyinen, lämminsydäminen ja iloluontoinen lapsi, joka reipastutti haavoitettujen ja epätoivoistenkin mieliä.

„Niin eräänä päivänä ei poika tullutkaan.

„Iltapuoleen huomasin hänet venheessä tyynessä vedessä heti lahdelman ulkopuolella kalastamassa. Pimeän tultua liukui hänen venheensä notkelmaan, muutamien askeleiden päässä lasaretistamme, minä oli ainoastaan muutamia palmumajoja suojaamassa haavoitettuja tuulelta, sateelta ja auringolta. Tonio antoi minulle pyytämänsä kalat ja muutamia viljantähkiä, jotka hänellä oli ollut piiloitettuina venheessä olevassa laatikossa, ja sanoi: „Minä en uskalla enään kulkea polkua pitkin. He epäilevät minua."

„Jätä venheesi minulle," vastasin minä, „niin purjehdimme pimeän tultua pitkin rannikkoa kalastamassa ja itse kokoomassa ruokavaroja. Kuule nyt tarkkaan! Älä tule enää luoksemme, niin totta kuin omasi ja äitisi henki ovat sinulle rakkaat!"

„Ymmärrän," vastasi poika, „äitini on minulle opettanut. Kun olen kylläksi vanha, olen minäkin espanialaisia vastaan taisteleva!"

„Sinä yönä pidin amerikalaisen lääkärin kanssa neuvottelua. „Milloin kykenevät haavoitetut täältä lähtemään?" kysyin minä.

„Kolme tai neljä kykenisi siihen nyt," oli Lewis'in vastaus. „Kymmenen lisää kahden päivän päästä. Kaksi on jo kuollut ja neljää, joilta olen jalan sahannut poikki, ei voida muuttaa useaan viikkoon. Odota kaksi päivää vielä, rakas Ramon," lisäsi hän — meistä oli tullut erittäin hyvät

ystävät yhteisen vaaran yhdistäessä — „hiivi sitten pois ja ota sairaat mukaasi. Minä jään tänne niiden neljän kanssa, jotka eivät voi käydä. Jospa he löytäisivätkin minut, eivät nuo pirut tee mitään pahaa lääkärille, joka toimii Génèveristin turvissa."

„Mutta aina siitä saakka, kun poika kertoi, että häntä epäiltiin, vaivasi minua vielä suurempi levottomuus kuin ennen. Ryhdyin heti kaikkiin valmistuksiin, mitkä voin. Annoin panna kuntoon veneen, päättäen pahimmassa tapauksessa panna sairaat siihen ja koettaa kulettaa heidät Amerikaan. Golfvirta juoksi ohitsemme lähes neljän peninkulman nopeudella tunnissa: sopivalla tuulella veisi se tarpeelliseen koilliseen suuntaan, ja parissa päivässä voisivat turvattini astua maalle Dry Tortugas'in eli Key West'in luona.

„Sinä yönä sanoin lääkärille, etten tahtonut kauvempaa odottaa. Aamun tullen aioin ottaa ne haavoitetut, jotka kykenisivät kävelemään kanssani ja sivuteitä vuoristossa koettaa saavuttaa Maceo. Jäljellä olevat panisin veneeseen ja kolme sotilasta heitä hoitamaan, ja he koettaisivat purjehtimalla Golfvirran yli päästä turvaan.

„Luulenpa sinun keksineen parhaan keinon," sanoi Lewis-parka.

„Mutta meidän vielä puhellessamme, kuulimme yön hiljaisuudessa vihlaisevia hätähuutoja. Kamalat äänet tuntuivat minusta tulevan maaltapäin muutamien satojen kyynäräin päästä.

„Meidän vahtisoturimme olivat valppaita — he tiesivät, että heidän oma henkensä riippui heidän silmistään ja korvistaan. Minä hiivin kiiruusti etäisimmän etuvartijamme luokse. Hän kuiskasi: „Huudot tulevat rämeikön tuolta puolen."

Ryömin edelleen sinnepäin, mangroovetiheikön keskitse johtavaa polkua pitkin. Rämeikön yli tultuani näin kietoutuneitten kärhikasvien ja palmunrunkojen välitse leiritulen. Ryömin lähemmäs paljas puukko ja pistooli kädessä, ja tiheän orjantappuratiheikön läpi näin ensimäisen hirmutyön tänä yönä.

„Komppania espanialaisia partiosotamiehiä oli leiriytynyt pienelle metsässä olevalle aukeamalle. Puolet niistä makasivat maassa kopuloitujen kivääriensä vieressä. Toiset seisoivat joutilaina katselemassa kolmea toveriaan, jotka rääkkäsivät poikaa, joka meille oli ruokaa kantanut, saadakseen hänet ilmaisemaan salaisen piilopaikkamme.

„Säästäkää minua!" huusi hän. „*Madre mia!* En voi sanoa sitä! He ovat haavoitettuja!"

„*Caramba!* Lasarettiko! Teilläpäs on onni!" puhkesi luutnantti sanomaan. „Se tuottaa teille ylennystä, kapteeni Valdez."

„*Diablo!*" vastasi kapteeni. „Lasaretin voittaminen merkitsee urhoollisuusmitalin minulle. Ota uusi piiska, Domingo, ja anna kapinoitsijapenikalle uusi ja vahvempi annos!"

„Mutta harmaahiuksinen kersantti teki kunniaa ja mutisi: „Hän ei kestä enää — hän on vaan lapsi," ja käänsi pois päänsä.

„Tottele, muuten revin kaluunan hihastasi," käski kapteeni.

„Niin alkoi kidutus uudelleen.

„En voi kuvata tapahtumaa — se oli tehdä minut hulluksi. Uhri kirkui ja älisi, ja hänen kiduttajansa noituivat ja kiroilivat.

„Mutta poika ei puhunut mistään.

„Kaksi kertaa kohotin pistoolini ampuakseni espanialaisen kapteenin, mutta se olisi ilmaissut piilopaikkamme salaisuuden. Kaksi kertaa kohotin sen säälistä saattaakseni piinatulle uhrille levon, mutta minä . . . minä ajattelin hänen äitiänsä enkä voinut.

„Äkkiä ei uhri enää kärsinyt. Tiedottomuus toi hänelle unohdusta.

„He irroittivat hänen kahleensa.

„Pari minuuttia myöhemmin hypähti poika pystyyn, tuijotteli ympäriinsä ja nauroi — hourun naurua. Kidutus oli ryöstänyt häneltä ymmärryksen.

„Nyt on salaisuutemme varmassa tallessa," ajattelin hetkiseksi. Mutta en tuntenut espanialaisten viekkautta.

„Antakaa hänen nyt olla. Hän on hullu," sanoi kapteeni miehillensä. „Hiljaa! Älkää koskeko häneen. *Maniacos* juoksevat aina ystäväinsä luokse," lisäsi hän nauraen.

„Kauhukseni näyttäytyi, että hän oli oikeassa.

„Poika pakeni ahdistajainsa luota ja juoksi hakemaan turvaa niiltä, jotka olivat olleet hänelle ystävällisiä — minulta, amerikalaiselta lääkäriltä ja haavoitetuiltamme. Hourun askeleet johtivat espanialaisen polkua pitkin — Jumala auttakoon minua! — lasaretillemme.

„Ensi mutkassa seisautin heidät tappamalla espanialaisen kapteenin. Seisautin heidät taas, kun he tulivat rämeikölle, ampumalla luutnantin, joka heitä johti. Mutta komppania lisää oli tullut heidän taaksensa, ja he tunkeutuivat yhä eteenpäin. Lähinnä hetkisenä olin etuvartijaini keskessä. Nyt ei kannattanut enää kokea pitää meitä salassa! Me huusimme alas laaksonpohjalle: „Lähettäkää ylös jok'ainoa mies, joka kykenee pyssyä pitämään eli veistä kohottamaan!"

„Niin olivat espanialaiset kimpussamme, ja me taistelimme avuttomia haavoitettuja pelastaaksemme. Kuula ja veitsenpistos lähetti minut päistikkaa kukkulan rinnettä vyörien alas. Siellä jäin maahan makaamaan ja käskin tohtorin viedä ne, jotka eivät jaksaneet kävellä, veneeseen.

„Sitten otan sinut ensiksi! virkkoi Lewis samalla kun hän kohotti minut ylös ja asetti minut perään. Kaksi tai kolme — te näitte ne —, joilta oli jalat poikki sahattu, pantiin siihen myös, juuri kun espanialaiset, kukkulan rinnettä rynnäten alas, hakkasivat maahan viimeisen taistelevan

kuubalaisen. Ja niin tuli heidän suuri loistovoittonsa — lasaretti, haavoitetut ja raajarikot.

„He olivat sytyttäneet erään majan tuleen, ja sen valossa näin Lewis'in seisovan heidän edessään huutaen: „Tämä paikka on Punasen ristin turvissa! Minä olen lasarettilääkäri!"

„Amerikalainen, kuulen äänestä. Se on kuolemantuomiosi!" vastasi kersantti ja kaatoi hänet maahan.

„Ja sitten saivat tulisoihdut ja miekat esteittä toimia. Minusta tuntuu vielä kuin näkisin leimuavat palmumajat — oo, *Madre de Dios!* kuinka he murhasivat haavoitetut ja veitsillään hakkasivat lääkärin palasiksi, hänen yhä heidän kasvojensa edessä heiluttaessaan Génèveristillä varustettua lippua.

„Samalla aikaa kun hänen kuolinhuutonsa viilti ilman halki, hyökkäsi kaksi pakolaista veteen ja heittäytyi veneeseen. Seuraavana silmänräpäyksenä tarttui tuulenpuuska purjeeseemme, ja me kiidimme ulos lahdelmasta, kuulien ahdistamina, mitkä kaatoivat ne meistä, jotka vielä kykenivät peräsintä tai airoa käsittelemään.

„Verenvuodosta ihan voimatonna makasin siinä. Yö oli vilpoinen ja merituulonen virkistävä.

„Aamulla ei näkynyt maata mistään. Niin nousi aurinko ja lähetti polttavia säteitään suoraan jäljellä oleviin. He huusivat vettä, eikä sitä ollut ollenkaan heille antaa. Koko päivan paahti aurinko — armoton

aurinko, jota olin kerran rakastanut, mutta nyt kirosin — ja joi vertamme, ja niin alkoivat silmissäni hämärtyä enkä sitten tiedä mitään enempää.

„Kun heräsin tajuuni, huomasin merituulosen heilauttelevan varjokkaan huoneen avonaisissa akkunoissa olevia pitsiuutimia ja itseni, joka en kuukausiin ollut sängyssä levännyt, makaavan pitseillä koristettuin lakanain välissä. Vieno ruusuntuoksu aaltoili ympärilläni, ja jostain alhaalla olevasta huoneesta kuului heikkoa pianon soittoa, enkeli nojautui ylitseni, ja hetkisen ajan luulin olevani taivaassa — mutta olinkin Amerikassa.



Yhdeksäs luku.

Kolme valoa Korallisaarella.

Kuubalainen vaikenee, ja pitkään aikaan ei kuulu muuta ääntä kuin vanhemman Vanstonen puoleksi tukahtuneella äänellä lausuma „Luojani!" Rex'in sikaretti on sammunut aikoja sitten ja unohtunut. Molemmat tytöt ovat tarttuneet toistensa käsiin. Estrabon on ensimäinen, joka ryhtyy puhelemaan.

„*Santos y demonios!*" puhkeaa hän sanoiksi, kiihkeästi ja silmiään mulkoillen. „Kirotut espanialaiset murhaajat! Tappaa amerikalainen lääkäri! — Se vaatii verta!"

„Kaikin mokomin, Balasco!" sanoo Vanstone asioitsijan hermostuneella pelolla. „Tehän ette ole Amerikan kansalainen ja kuitenkin tahdotte meidän takiamme virittää sodan."

„En, olen vaan don Estrabon," vastaa sikaritehtailija, „mutta pidän kunniana puristaa Maceon sivulla taistelleen miehen kättä."

Ja hän käy lausunnoissaan tulisen sotaisaksi, sillä Indran silmät katselevat häntä myötätuntoisuudella, jota naisilla aina on taistelevia isänmaanystäviä kohtaan.

Mutta nuori Varona virkkaa synkästi: „Älkäämme enempää puhuko tästä — silloin olen näkevä taas ensi yönä unta noista kauhuista."

Ja Gertie huutaa: „Jumalan tähden, älkää häntä hermostuttako! Silloin olen pakoitettu antamaan hänelle unijuomaa omalla vastuullani. Aatelkaas, että tohtori Granite on mennyt matkoihinsa."

Tämän jälkeen väsähtyy keskustelu, vaikka kaikki uudestaan harrastuvat, kun mr Vanstone äkkiä virkkaa: „Minä olen yksi Bellevuelasaretin kuraattoja, ja olin muassa, kun murhattu lääkäri, nuori Lewis, otti tutkinnon vuosi sitten. Tämä sota alkaa yhä enemmän käydä kimppuumme."

„Meidän sitä pitäisi sen sijaan käydä *sen* kimppuun," sanoo Rex. „He murhaavat Amerikan kansalaisia, ja meidän hallituksemme tyytyy *kirjoittamaan* vastalauseita."

„Hiljaa, poikaseni," muistuttaa isä. „Tuollaiset tuumat vaikuttavat häiritsevästi pörssiin."

„Vaikuttavat häritsevästi pörssiin? Sitä ssnot aina, isä, kun jotakin amerikalaista tahdotaan saada aikaan," puhkeaa miss Gertie ihan pahanilkisesti sanomaan. „Mutta olen kuullut sinun sanovan, että suuren sisällissotamme aikana oli pörssillä loistokausi, silloin oli siellä kymmenen

kertaa suurempi mahdollisuus omaisuuden ansaitsemiseen kuin nyt."

„Niin, ja kymmenen kertaa suurempi mahdollisuus omaisuuden menettämiseenkin," nauraa Estrabon, jota pari kertaa on amerikalaisissa keinotteluissa hieman „nyljetty."

„Koskapa jo olen ansainnut omaisuuteni," huomauttaa vanhempi mies, „miellyttää varman korkokannan tyyni meri minua enemmän, kuin vaihtelehtavien arvopaperien raivoavat myrskyt. Sen sanoin nuorelle Severancellekin," lisää hän ajattelevasti, „ja onnistuin sillä lailla pidättämään tämän nuoren miljoonamiehen pörssikeinotteluista."

„Luulenpa, että menen ja panen maata," sanoo miss Vanstone ja nousee ylös.

„Ettekö viivy kauvempaa . . . hetkisen vielä?" mutisee Balasco, joka ikävöi ehtookahdenkeskenoloa.

„En, saatte antaa anteeksi, että sanon teille hyvää yötä; senor Ramon'in kertomus on tehnyt minut surumieliseksi," vastaa nuori tyttö hieman synkästi ja menee huoneeseensa, missä hän kumminkaan ei paneudu nukkumaan, vaan istuu, käsi poskella, ja tuijottaa avonaisesta ikkunasta pohjoiseenpäin. Niin täyttyvät hänen kauniit silmänsä kyynelillä. Hän kuiskaa: „Billyni!" — ja panee sitten valkoiset kätensä yhteen ja puhuttelee itseään: „Tyhmä hupakko! Miksikä kuuntelin nykyaikuisia naisteorioja ja heitin pois onneni?"

Alhaalla verannalla ei myöskään ole kuubalaisen kertomus ollut omiaan mieli-

alaa kohottamaan, vaikka Vanstone sattumalta kysyy, epäileekö Varona ketään siitä. miten espanialaiset saivat tiedon „Kolmen ystävän” matkueesta.

„En, luonnollisesti en,” vastaa nuori mies. „Kenraalikuvernöörillä on yhtä monta salaista asiamiestä Floridassa kuin Havannassakin.”

„*Vakoojiako* tässä maassa?” huudahtaa Gertie peljästyneenä. „Sittenhän olette yhä vaarassa täälläkin!”

Ja hän sanoo äkkiä hyvää yötä muille seuran jäsenille ja menee hitaasti portaita ylös.

Huoneensa ovella kohtaa hänet Indra. jolla selvästi ei ole aijettakaan nukkua, vaan sanoo: „Aijotko mennä makaamaan, Gertie? Tuo kertomus ei ollut omiaan nukuttamaan.”

Gertie ottaa kasvoillensa innollisen ilmeen ja huudahtaa pöyristyen: „Oo, jos he olisivat Ramon'in tappaneet, olisin kuollut!” sekä ryntää huoneeseensa ja olisi sulkenut oven jälkeensä, jollei sisar olisi heti hänen perässänsä seurannut.

„Älä nyt ole hupsuna,” sanoo Indra lohdutellen: „Jos he olisivat tappaneet Ramon'in, ethän koskaan olisi häntä tuntenut.”

„Enkö *tuntenut* Ramon'ia? Minusta tuntuu kuin olisin tuntenut hänet kaiken ikäni.”

„Loruja! Sinä olet aivan liian nuori puhuaksesi sillä tapaa. Et ole täyttänyt seitsemäätoista vielä.”

„En, minä en ole täyttänyt seitsemäätoista vielä," kuiskaa nuori nainen valittavalla äänellä; „mutta kauhea vaara, joka uhkaa Ramon'ia, tekee minusta ennen aikojani vanhan. Luuletko, että hän aikoo palata takaisin taisteluun ja kuolemaan."

„En, jos hän vaan käsittää voittaneensa aarteen," vastaa vanhempi sisar ja katsoo tarkoittavasti nuorempaan, sillä Gertie on niin suloinen, kuin seitsentoistavuotias saattaa, ja lupaa vuoden tai parin päästä tulla vielä viehättävämmäksi.

Näiden huomautusten esine taas istuu verannalla ja polttaa miettivänä sikarettia. Samaa tekevät toiset herrat.

Mutta äänettömyys keskeytyy Rex'in virkkaessa: „Kas! Sepäs oli merkillistä!"

„Mikä sitten?" kysyy hänen isänsä.

„Valo tuolla saarella! En ole koskaan ennen nähnyt mitään valoa korallisaarella."

„En minäkään, Siellä on kait jokin kilpikonnia pyytämässä," sanoo mr Vanstone.

„Korallisaarellako?" huutaa espanialainen harrastuneena, hänen silmänsä noudattaessa pojan kättä, joka viittaa tulisoihdusta tahi lyhdystä noin kahden peninkulman päässä sieltä lähtevään valonsäteeseen. Hänelle muistuu mieleen, mitä Mastic oli kertonut, että Alligaattori-Pete oli nähnyt merkkivalkean kysymyksessä olevalla saarella.

„*Caramba!*" sanoo Varona. „Siellä on nyt kolme valoa — katsokaas, kolmikul-

massa. Se muistuttaa minua merkistä, minkä annoimme „Kolmelle ystävälle", kun sen oli laskettava maihin Cabanas'in seuduilla."

He jännittävät kaikki silmiään, mutta pimeys on liian tiheä, ja he erottavat vaan kolme valoa, jotka lopuksi muutetaan riviin ja sitten katoavat.

Mutta Ramon'in huolimaton huomautus antaa espanialaiselle ajattelemista. Hän on saanut joitakin epämääräisiä tietoja kuubalaisesta ase- ja ampumavarasto-säilytyspaikasta Smaragdisaaren läheisyydessä. „Tämä on kenties paikka," ajattelee hän. „Minä purjehdin sinne ja tarkastelen saarta."

Silmäten vieressään olevaan nuoreen mieheen ihmettelee hän: „Mitähän Varona tekisi, jos hän aavistaisi, että minä olen ollut hänen onnettomuuksiensa aiheena."

„No, valot ovat sammuneet," sanoo mr Vanstone noustessaan ylös. „Luulenpa, että menen sisään. Senor Ramon, kertomuksenne on tehnyt meidät kaikki alakuloisiksi. Mutta huomenna, poikani, olemme taas nykyaikaisissa oloissa. Kauneus ja somuus tulevat luoksemme Palm Beach'ista."

„Ja eikö teillä ole kylläksi kauneutta täällä ennestään?" kysyy nauraen nuori kuubalainen.

„On, enemmän kuin kylläksi!" huudahtaa Balasco. „Senor Vanstone, en voi suvaita teidän halventavan kauniita tyttäriänne. Teidän pitäisi olla onnellinen mies." Ja luoden ystävällisen katseen sen nuoren nai-

sen isään, minkä hän on päättänyt tehdä morsiamekseen, menee don Estrabon iloisesti makaamaan ja uneksimaan hänestä — ihana unelma, joka seuraavana päivänä on muuttuva kamalaksi painajaiseksi.



Kymmenes luku.

Vieraat Palm Beach'ista.

Mutta tietämättä siitä, mikä häntä on kohtaava, nukkuu don Balasco vanhurskaan unta ja herää varhain seuraavana aamuna, iloisena ja eloisana.

Hän laulaa pukeutuessaan hilpeätä espanialaista laulua ja mutisee: „Vielä päivä yksissä hänen kanssaan!" mutta väännältää sitten muikeasti muotoaan ja sanoo: „Pah, tuo seurue Palm Beach'ista tulee häiritsemään rakkauttamme!" ja menee alas höyrypurrellensa, joka on kiinitettynä pienen maallenousulaiturin äureen — ja hidalgo on mielellään onnellinen ja lempeä, kuin koskaan ihanan donnan kättä suudellut.

Näin hyvällä tuulella ollen polttaa hän sikarinsa, hänen väkensä lämmittäessä *Figaron* höyryä vireille, ja kun se on tehty, panee masinisti koneen käymään, ja peränpitäjä ohjaa espanialaisen käskystä Koralli-

saarta kohden, mistä valot olivat edellisenä iltana näkyneet.

Väli ei ole pitkä, ja höyrypursi, joka kulkee aika hyvää vauhtia näissä tyynissä kulkuvesissä, tekee matkan viidessätoista minuutissa.

Sillä välin tarkastelee espanialainen epäluulon alaista saarta tutkivin silmäyksin, mutta ei keksi mitään, joka viittaisi, että valot olisivat lähteneet mistään muusta kuin ympäriinsä kuljeskelevain kilpikonnanpyytäjäin tahi pesusienenkokoojain veneistä. Vihdoin menee hän, luoden surkuttelevan silmäyksen kiiltonahkasaappaisiinsa, maihin saarelle.

Se on noin puolta peninkulmaa pitkä ja viisisataa metriä leveä, sekä on suoraan pohjoisesta etelään pitkin. Keskusosa on hietikkoa, johon muutamia harvoja mäntyjä on juurtunut. Rannikko melkein ylt'ympäriinsä on tiheätä mangroveviitakkoa, ainoastaan eteläpuolella päättyy hietikko vesiperäiseen niittyyn, minkä yllä sadottain rantasipejä risteilee.

Tämän vastakohtana kohoaa saaren pohjapuolella kalliosärkkä, joka on pari kolme jalkaa muuta saarta korkeampi. Aivan sen vieressä on nousuvesikanava, missä käy vahva virta, ja missä espanialaisen laskun mukaan on viisitoista tai kaksikymmentä jalkaa vettä.

Tätä paikkaa juuri Alligaattori-Pete muutamia päiviä sitten seuralaiselleen kuvaili

erinomaiseksi satamaksi, ja tässä nousee espanialainenkin maihin.

Heti siinä vieressä näkee hän ihmisjälkiä. Valkean tuhkaa, kaksi eli kolme puoleksi palanutta halonkapulaa, ja joukon jalanjälkiä pehmeässä sannassa sisempänä saarella. Se näyttää, että saarella on käyty edellisenä päivänä. Luultavasti jokin kalastus- tai metsästysjoukkue.

Estrabon etsiskelee niin tarkkaan kuin vaan voi mäntyjen keskellä, mutta ei löydä mitään. Mangroveviitakko uhmaa hänen hienoja kiiltonahkasaappaitansa.

Muutamien minuuttien tutkimisen jälkeen päättää hän jättää asian Mastic'in huostaan, joka yhä on hänen käytettävänään Key West'issä, ja joka viime päivinä Balascon kehoituksesta on koettanut ottaa selvän, mitä amerikalaisesta *Toveri*-nimisestä skuunarista, joka muutamia päiviä varemmin oli salaperäisesti kadonnut tämän kaupungin satamasta, on tullut.

Etsiskellessään on Balasco osittain unohtanut ilon sydämessään, mutta kun pursi kotimatkalla kääntyy saaren niemekkeen ympäri, ja Smaragdisaari tulee näkyviin, näkee Estrabon valkean puvun liehuvan huvilaa ympäröivässä puutarhassa ja hänen kasvonsa loistavat ihastuksesta hänen kuiskatessaan: „*Estrella mia!*"

Välimatka on aivan liian suuri, jotta ketään voisi tuntea, mutta hänen sydämensä sanoo hänelle, että se on Indra Vanstone.

Siihen saapi hän pian todistuksenkin. sillä nuori nainen, huomatessaan lähestyvän purren, juoksee rantalaiturille, viipoittaa tervetuloa ja panee sulokkailla liikkeillään ja hurmaavalla äänellä hänet tuleen ja liekkeihin.

„*Dentro de poco,*" huutaa Estrabon. „ja minä olen luonanne!" Ja hänen silmänsä säteilevät ihastuksesta hänen hypätessään laiturille.

Indra Vanstone on nimittäin erittäin kaunis tänä aamuna, seisoessaan siinä laiturilla, kasvot auringon valaisemina ja tuuli liehuttaen kesäpukua, joka edullisesti esiinnyttää hänen hienon, uhkean vartalonsa hahmopiirteet ja näyttää vilahduksen ihastuttavaa jalkaa ja jalanrintaa. Hän on puettuna vaaleanheleillä nauhoilla ja kukilla koristettuun valkoiseen. Hänen pikku jaloissansakin on kengät samaa hienoa väriä. Häuen kasvonsa ovat paljasta liljaa ja ruusua, lukuun-ottamatta sinisiä silmiä, jotka ystävällisesti säteilevät don Balascoa kohden tänä kauniina kavätaamuna.

Mutta hänen ihailijaansa ei viehätä ainoastaan hänen kauneutensa. Hänellä on käytöksessään suloa, joka miellyttää melkein kaikkia miehiä, ja mikä on kaikista parasta, se lähtee hyvästä sydämestä ja jalosta mielestä.

„Meneekö teidän purtenne Key West'iin tänään?" huutaa miss Vanstone laiturilta.

„Se on käytettävänänne."

„Ja tulee takaisin illalla?"

„Se voi tulla takaisin mihin aikaan vaan suvaitsette määrätä!"

„Pyytäkää sitten heitä, etteivät unohda kuubalaisia soittajia, joitten on soitettava illalla tanssimusiikkia," sanoo tyttö iloisesti.

„Soittajat tulevat," vastaa espanialainen kursailevasti laiturilta, mihin hän juuri on noussut. „Teidän käskynne on lakini." Ja hän kumartaa hänelle vanhanaikaisen kohteliaasti.

„Niin," vastaa nuori tyttö keveästi. „Jokainen yleensä tekee, mitä tahdon. Se on minulla tapana."

Ja hän puhuu totta, sillä Indra on yksi niitä onnensuosikkeja, joitten tahtoa isä ja äiti noudattavat, ja joitten tahtoa myöskin rakastajat ja aviomiehet tulevat tottelemaan; joille nykyaikainen amerikalainen järjestelmämme on opettanut, että maailma on heidän, että heidän tehtävänsä on vallitseminen, että vanhempien, jotka ovat heidät synnyttäneet, rakastajan, joka heitä kosii, ja miehen, joka heidän kanssaan menee naimisiin, on jumaloiminen ja palveleminen heitä, — mihin jumalatarja valtijatartoimeen Amerikan ihanat tyttäret hyvin taipuisasti ja tyytyväisesti antautuvat.

„Hyvä, kun nyt huoli musiikista on mieleltäni nostettu," sanoo miss Vanstone, kun espanialainen tulee hänen luoksensa rantakäytävälle, „niin ehkä saatatte minut aamiaispöytään? Minulla on kauhean nälkä.

Ja niin kait on teidänkin laitanne, don Balasco, aamuretkeilynne jälkeen."

Heidän kävellessään huvilaa kohden, kysyy hän hieman uteliaasti: „Mitä löysitte Korallisaarelta? Minä näin Lentokalan kannelta merikiikarillani siellä tässä muutamana päivänä joukkueen miehiä."

„Mitä heillä oli tekemistä?" kysyy Estrabon innokkaasti.

„He kantoivat tavarajoukkoa, — mutta mitä ne olivat, en voinut eroittaa, en edes kaukolasilla. Niiden täytyi olla kilpikonnia tahi pesusienikimppuja, joita he tahtoivat auringonpaisteessa kuivata," sanoo tyttö tuumivasti ja lisää sitten: „Niin, luulenpa niiden olleen kilpikonnia. Kimaltelceko niiden kuori auringonpaisteessa?"

„Hyvin usein," vastaa espanialainen, mutta tämä tiedonanto saa hänet päättämään käskeä salapoliisin heti ryhtymään toimeen.

He ovat nyt ehtineet huvilan luo.

„Teillä on joitakuita kukkia kädessänne," sanoo Balasco merkitsevästi.

„On. Tahdotteko yhden?" kysyy Indra ja ojentaa hänelle heleän ruusunnupun.

Kun Balasco ottaa yhden, tarttuu hänen kätensä hetkiseksi Indran käteen, ja tämä, joka tapaa silmäyksen hänen silmistään, huomaa niissä jotakin, joka häntä hieman kainostuttaa — ehkäpä hiukan peljästyttääkin. Hän vetäytyy kiivaasti poispäin.

„Mikä teitä vaivaa?" mutisee espanialainen.

„Minua . . . minua pisti oka," änkyttää Indra, mutta jatkaa iloisesti: „Oo, tunnen kahvin tuoksua," sekä menee vieraan edellä ruokasaliin.

Täällä tervehtii häntä pöytäseurue suurella sydämellisyydellä. Miss Gertrud sanoo: „Me olimme viivyttämäisillämme aamiaista teidän tähtenne," ja luo häneen ystävällisen silmäyksen, sillä hän muistaa, että espanialainen oli onnitellut hänen sankariaan edellisenä iltana siitä, että tämä oli taistellut Maceon sivulla.

Samaa huomaavaisuutta nuorta, kuubalaista kohtaan osoittaa Balasco nytkin, sillä hän sanoo kahvia maistellessaan: „Luutnantti Varona, arvelen teidän palaavan saarellenne niin pian kun haavanne ovat paranneet. Kuuba tarvitsee teidän-laisianne."

„Niin, minun täytyy taas ryhtyä toimeen niin pian kun mahdollista," vastaa nuori mies, vaikka lause, joka on alkanut iloisesti, loppuu keveällä huokauksella: „Kovaa on kääntää selkänsä sivistykselle, sillä meidän sotilaselämämme on parhaassa tapauksessa puutteita tuolla ylhäällä kuubalaisten vuorileirissä. Mutta minun täytyy tehdä velvollisuuteni — ja siitä puhuen, don Balasco, niin olettehan te osallinen niiden matkueitten varustamisessa, jotka tuovat maihin aseita Kuuban rannikoilla. Niin pian kun olen sotaan kykenevä, pitää teidän hankkia minulle tilaisuus seurata

jotakin niistä — „Kolmea ystävää" esimerkiksi. Se on nopeakulkuinen alus — ja sillä on onni kerallaan. Kuuba on kerran pystyttävä muistomerkin tälle laivalle ja sen kapteenille. Koettakaa, jos voitte, laittaa niin, että pääsen sillä Kuubaan.

„Koetan," vastaa Estrabon suopeasti. „Tahtoisin mielelläni tietää, milloin „Kolme ystävää" lähtee, ja missä se menee maihin."

Tällä keskustelulla on hirmuinen vaikutus Gertie-parkaan. Hän katsoo tuskallisena sankariinsa, jonka hän hellällä hoidollaan on henkiin herättänyt jälleen, ja ajattelee kauhistuen: „Jokainen suupala, minkä Ramon nielee terveyttä ja voimia saadakseen takaisin, vie hänet lähemmäksi vaaraa ja kuolemaa ja kauvemmaksi minusta."

Hänen itsehillitsemiskykynsä ei kyllä kestäisi koko aamiaisen aikaa, sillä luutnantilla on kelpo ruokahalu tänä aamuna, ja hän on jo itkuun purskahtamaisillansa, jollei Rex, joka on ulkona verannalla olisi pistänyt päänsä sisään ikkunasta ja huutanut: „Hurraa! Lentokala on jo näkyvissä! Tulkaa auttamaan naisia maihin!"

Niinmuodoin menee koko seurue heti ulos ruohokentälle katsomaan jahdin lähenemistä ja pian sen jälkeen alaalle rantakäytävälle vieraita ottamaan vastaan.

Don Estrabon, joka on kävellyt ennen Vanstonen perhettä laiturille, lähettää purtensa Key West'iin ja uskoo neekeriperä-

miehen huostaan kirjelapun, jonka hän kiireessä on kirjoittanut salapoliisille.

„Jos tuolla saarella on jotakin hullutuksia," ajattelee luultu Kuuban ystävä, „niin on Mastic osoitusteni mukaan aivan varmaan saava ne käsiinsä."

Niin kuulee hän kimeitten naisäänien huudahtuksia ja tervehdyksiä. Joukosta kuuluu pikku Vortex innokkaasti sanovan: „Kiitoksia paljon, — elossa minä vielä olen!" ja pitkä Jack Blackeley miehekkäästi kysyvän: „Kuinkas kaikki voitte?"

Balasco kääntyy Lentokalaan päin, joka jo on laiturin vieressä. Sen kannella näkyy soreita herroja ja kauniita naisia, jotka näkyvät tuovan pohjan ylellisyyttä tähän yksinäiseen saareen ja saattavan sen kosketukseen riehuvan maailman kanssa. Mutta espanialainen ajattelee luoden halveksivan silmäyksen: „Pah! Noita koreita lintuja ei voi verrata häneen," ja tuijottaa lakkaamatta Indraan, joka menee laivaan vieraitansa toivottamaan tervetulleiksi.

Ja Estrabon'illa on oikein, sillä vaikka mrs Armiston, joka nyt menee maaporrasten yli ja ojentaa mr Vanstonelle hienosti hansikoidun käden, on puettu mitä somimpaan purjehduspukuun, ja kaunis pikku Ethel Rivers Baltimoresta on niin viehättävä kuin kukaan tämän kaunottarien kaupungin tytär, ja Flora Woodbridge, joka on upeampaa tyyppiä, ja jolla on siro bostonilainen käytöstapa, on täydellisen eleganssin perikuva, ei kukaan heistä voi

kilpailla heidän emäntänään esiintyvän yksinkertaiseen, valkoiseen kesäpukuun puetun nuoren tytön kanssa.

Mutta huolimatta siitä, mitä tunteita he herättävät don Balascon mielessä, ovat vieraat ja heidän isäntäväkensä täysin kiintyneet toisiensa tervehtimiseen, niinkuin sopii hyvin kasvatettujen ihmisten, jotka toivovat kuluttavansa aikaa yksissä muutamien hauskojen päivien kestäessä.

Kaikki kolme vastasaapunutta naista luovat harrastuneita silmäyksiä luutnantti Varonaan ja tulevat vielä uteliaimmiksi, kun he kuulevat miss Gertien kuiskaavan: „Hän on haavoitettu sankari, joka on taistellut Maceon sivulla."

Mutta mrs Armiston, vielä Ramon'ia tervehtiessään, kääntää silmäyksensä hänestä ja kiinnittää sen Estrabon'in ihantavaan hahmoon, joka tulee portaita ylös maallenousulaiturilta ja nyt esitetään naisille.

„Olipa hauskaa tavata teitä, don Balasco," sanoo leski ja kääntyy häneen päin. „Te varmaankin harvoin tulette NewYork'iin, mutta minä kuulin puhuttavau teistä Tampassa."

„Niin," vastaa espanialainen," minä käyn harvoin pääkaupungissanne muuta kuin asioissa. Mutta minulla on kumminkin ollut kunnia eräänä iltana nähdä teidät parterrilooshissa, kiikarini seuratessa kaikkien ympärilläni istuvien herrain silmäysten suuntaa."

„Oo, jospa olisimme tavanneet New-York'issa!" puhkeaa kaunis leski sanomaan ihastuneena noin hurmaavan mustasilmäisen herran korulauseesta.

Amy Armiston on nimittäin leski, jolla on kolmekymmenlukuun pitkä matka jäljellä, ja joka ei vielä ole kadottanut toivoa toisesta, niin, jopa kolmannestakin miehestä, jos kohtalo sellaisen tuo hänen tiellensä.

„Niin, se oli suuri pahaonni, jonka tunnen nyt syvemmin, sitten kun olen saanut kuulla ääntänne ja suudella kättänne," sopertelee Estrabon lempeällä äänellä, sillä hän on aina hyvin kohtelias naisia kohtaan.

„Hyvä, sitten täytyy meidän kiirehtiä voittaaksemme kadotetun ajan takaisin," keskeyttää leski iloisesti, ja espanialaisen pitää tahtomattansakin saatella häntä huvilaan, vaikka hän useammat kerrat kääntää päänsä nähdäkseen miss Indran, joka nyt seisoo jahdin kannella pakisten toisten naisten kanssa, joitten ympärillä pikku Vortex, nuori vilkaseleinen, kimeä-ääninen ja ylen huolellisesti pukeutunut herra, lakkaamatta kiertelee, laverrellen huomautuksia:

„Kauhean hauska retki, tiedättekös! En koskaan ole niin hauskassa ollut mukana. Huvijahdissa on niin romantillista, ettekö tekin niin pidä? Ei koskaan olisi tietänyt, mitä pikku rakkausjuttuja Blackeley ja ja minä olisimme voineet panna alkuun nuorten naisten kanssa, jollei mrs Armiston

olisi näytellyt oikean lohikäärmeen tavoin esiliinan osaa."

Hänen purkauksiinsa vastaavat kysymyksessä olevat kaksi nuorta naista ylpeillä silmäyksillä ja Jack Blackeley, voimakas bostonilainen, joka auttaa miss Rivers'in maaporrasten yli, virkkamalla ylenkatseellisesti: „No niin, pikku lörppöseni, älä tekeydy pahemmaksi narriksi kuin olet."

Mutta pikku Vortex on niitä ihmisiä, jotka eivät anna itseään tiuskaisemalla ajaa pois, ja hellittämättömyytensä takia onnistuukin hänen usein, tavallisesti sulottaren epätoivoksi ja raivoksi, vallata hoiviinsa vallitseva kaunotar siinä piirissä, jota hän sattuu suvaitsemaan läsnäolollaan kunnioittamaan.

Niin on nytkin. Miss Vanstone, joka on paljoa taipuisampi kuin muut, näkee itsensä pakoitetuksi ottamaan vastaan nuoren herran huomaavaisuuksia, ja tämä saattelee hänet koko ylpeänä maaportaitten yli, Joe Thomas'in, Lentokalan kelpo kapteenin katsoessa vihaisesti hänen jälkeensä ja virkkaessa vanhan merikarhun suorasukaisuudella: „Olipas hyvä, että *tuosta* pääsi erilleen!"

Muutamia minuutteja myöhemmin ovat he huvilassa, missä miss Indra lunch'ia syötäessä selittää aikeensa panna toimeen risteilyhuviretken.

Se otetaan vastaan yleisellä mieltymyksellä.

„Me purjehdimme saarien ympäri," sanoo Indra, „itäänpäin aina Key Largoon ja ehkäpä länteenkinpäin aina Dry Tortugas'iin saakka. Voimme laittaa yöleirin jollekin saarista."

„Ulosko raittiiseen ilmaan? Se on terveellistä ja vahvistavaa," huomauttaa miss Voodbridge.

„Oo, sitä en tahdo ajatella," virkkaa pikku Ethel Rivers. „Saattaisihan olla käärmeitä." Viimeiset sanat lausuu hän tehden pikku kasvojenväänteen, minkä hän tietää olevan miellyttävän, ja joka erittäin on suunnattu hänen vieressään istuvalle Jack Blackeley'lle.

„Sen suhteen saatte tehdä, miten haluatte. Te voitte saada joko hytin jahdissa tahi peitteen maalla. *Chacun à son goût*," selittää don Balasco.

„Siitä tulee viehättävän romantillista! Kauniita naissilmiä leiritulen ympärillä. Älkää vaan menkö yöllä kuljeksimaan, sillä silloin saattaisin luulla teitä metsänriistaksi ja ampua." Tämän epätoivoisen sukkeluuden yrityksen virkkaa pikku Vortex, joka kunnianhimoisesti pyrkii suuren sanailijan ja urheilijan maineeseen.

„Jos te olette niin innokas saamaan jotain ampuaksenne, niin voin teille hankkia. Don Balasco kertoi minulle, että Korallisaarella on joukottain kurppia. Haluatteko koettaa niiden ampumista tänään ehtoopuoleen?"

„Minä heti myöntyisin, rakas poikani . . . mutta . . . hm . . . pelkään . . . että naisilla voisi olla minua tarvis iltapuoleen."

„Oo, me voimme elää ilman teitäkin pari tuntia," sanoo Flora Woodbridge ivallisesti.

„Ja tiedättehän, että niin kauhean mielelläni söisin jotain ampumaanne," lisää miss Rivers. „Kaikki ihmiset ovat kuulleet puhuttavan metsästyksistänne, mutta kukaan ei ole milloinkaan nähnyt saalistanne."

„Ei koskaan nähnyt saalistani!" kirkuu Vortex ja lisää, Rex'in puoleen kääntyen: „Päätetty, poikani! Hyvät naiset, te saatte kurppia aamiaiseksi huomenna, niin totta kuin nimeni on Vortex."

Niin siis kiireessä sovitaan, että risteilyhuviretki alkaa päivän tai parin päästä ja pannaan toimeen mustalais- ja ulkoilmaperiaatetten mukaan. Öisin voivat ne, jotka tahtovat nukkua taivasalla, tehdä niin, ja toiset mukavasti mennä maata jahtiin.

„En ole koskaan ennen kuullut puhuttavan risteilyhuviretkestä," huomauttaa heidän isäntänsä, heidän pöydästä noustessaan. „Se kait on joku uusi kuje, mukamas, ja miellyttää sen vuoksi suuresti. Mutta älkää tulko kotia kaikki kihloissa, tytöt. Muistakaa, että olen leski, ja sentähden pitää minutkin ottaa laskuun."

„Sitä olemme ajatelleet, aina siitä saakka kun Palm Beach'ista lähdimme," sanoo miss Woodbridge niin viattoman vil-

pittömästi, että kaikki purskahtavat nauruun ja espanialainen kaikkein hilpeimmin.

Sillä heidän mennessään huoneesta ulos, panee hänen nuori emäntänsä käden kevyesti hänen käsivarrelleen ja sanoo tuttavallisesti hänelle: „Niin pian kun olen laittanut kaikki mukavaksi muille iltapäiväksi, tulkaa kanssani alas Lentokalaan, niin tarkastamme sen ja teemme varustuksia risteilyä varten," sekä lisää äänellä, joka saa Balascon uskomaan, että hän jo on tuon ihanan olennon ja kaiken hänen omaisuutensa herra: „Minä aijoin jättää yksityisseikat teidän käsiinne. Te olette oleva juhlamenojen yliohjaaja, mutta laittakaa vaan, että hankitte meille täysin määrin espanialaista romantiikkia." Ja sen sanottuaan sipsuttelee hän iloisesti vieraittensa luo tekemään mitä voi valmistaakseen heille hauskan iltapäivän.

Mitä espanialaiseen tulee, niin on hän seitsemännessä taivaassa onnellisuudesta. Hän polttaa sikariansa, viheltelee hilpeästi ja mutisee: „*Santos!* Estrabon, sinä olet hitonmoinen mies!"



Yhdestoista luku.

Tanssijaiset Smaragdisaarella.

Mutta hitonmoisena miehenä olemisella on hankaluutensa. Naiset vaativat usein huomaavaisuutta sellaisilta herroilta, ja semmoinen nainen on Amy Armiston.

Kauniin lesken mieltä kiinnittää Estrabon'in etelämainen ulkonäkö ja käytös. Hän tietää, että Balascoa pidetään varakkaana, tämä kun omistaa Key West'issä suuren tehtaan, jolla on melkoinen haaraliike NewYork'issa. Hän on kaunis, kohtelias ja omituinen sekä täydellinen vastakohta lesken ensimäiselle miehelle, joka oli jäykkä, kuiva ja kaavoihin piintynyt yankee.

Otettuaan haltuunsa enimmän syrjässä olevan riippumaton leveässä pylväskäytävässä, onnistuu hänen saada aikaan kahdenkeskenolo espanialaisen kanssa Mutta nuoren lesken suloista huolimatta — ja hän on hyvin viehättävä — ei don Balasco,

sikaria poltellessaan, voi olla silmillään seuraamatta rakkautensa esinettä, joka sipsuttelee ympäriinsä iloisesti puhellen vieraittensa kanssa ja koettaen saada heidät tuntemaan itsensä rattoisiksi ja uuteen ympäristöönsä kodistuneiksi.

Hänen vaikutuksestaan on seurueella hauska, laiskelias, troopillinen iltapäivä, sillä on tavattoman lämmin päivä. Pari menee biljaardihuoneeseen pelaamaan verkkaisen erän. Yksi tai kaksi naista asettuvat ihantaviin asemiin riippumattoihin verannalla ja harjoittavat hieman kurtiisia mitä reippaimmalla ja viattomimmalla tavalla — urheilutapa, jossa pikku Rivers on sangen harjaantunut, vaikka Amy Armiston tänä iltapuolena vie etusijan.

Hänen viettelytempuistaan huolimatta poltteleo espanialainen sikariaan levottomalla, hajamielisellä, hurmaavaa leskeä sangen vähän imartelevalla tavalla, eikä tämä, maatessaan riippumatossaan tietoisena, että hän näyttää oivalliselta, käsitä, mikä miehellä on.

Hetkisen päästä häiritsevät heitä Rex ja mr Vortex, jotka tulevat portaita myöten, edellinen puettuna siniseen flanellipaitaan ja lahkeet korkeihin saapasvarsiin pistettyinä, jälkimäinen somemmassa urheilupuvussa, joka ei näytä milloinkaan ruudinsavua haistaneen, mutta jossa on keltaiset nahkasäärykset ja monitaskuinen metsästystakki. Mr Vortex nimittäin matkustaa aina suuri pukuvarasto muassaan, ja hänen kolme

suurta kohverttiaan ovat Lentokalan kapteena suututtaneet paljoa enemmän kuin kaikki naisten matkakapineet.

Kummallakin nuorella miehellä on kaksipiippuinen pyssy olalla, ja he ovat selvästi menossa Korallisaarelle sen kurppia ampumaan.

Pian viepi muuan pienistä purjeveneistä heidät sinne, ja hetkistä myöhemmin antaa Amy espanialaisen poistua ajatellessaan: „Näyttäkseen niin omituisen somalta, ei hän todellakaan ole huvittava."

Orjuudestaan vapaantuneena yhtyy Balasco miss Vanstonea ympäröivään joukkoon. Tämä piammiten tekee hänet onnelliseksi menemällä hänen sivullaan leveitä, pilarikäytävästä puutarhaan viepiä portaita alas ja hilpeästi sanomalla: „Tulkaa, don Estrabon! Olen käskenyt jahdin tulla laiturin viereen. Menkäämme sinne yhdessä ja sopikaamme kapteeni Thomas'in kanssa risteilystämme. Teidän on pidettävä ylin huoli siitä."

„Olen aina palveluksessenne," vastaa Balasco ritarillisesti, eikä kukaan ole ylpeämpänä kulkenut maaporrasten yli, kuin espanialainen auttaessaan ihanaistaan pienen höyrypurren lumivalkoiselle kannelle, missä laivuri ottaa heidät vastaan tehden kunniaa sotilasten tavalla.

„Kapteeni Thomas, olemme tulleet laivaan sanomaan teille, että huomenna alamme risteilyhuviretkemme," julistaa nuori nainen.

„Risteilyhuviretkenkö? Mitä hittoa se on? Pyydän anteeksi, miss, mutta en käsitä teitä oikein," mutisee kapteeni. „Olen kuullut puhuttavan huviretkestä, olen tehnyt risteilyjä, mutta en koskaan ole nähnyt molempia yhdistettyinä. Eikö se olisi jotain samantapaista, kuin asettaa ratsastava karjanpaimen komennuskannelle. Toinen kuuluu maapohjalle ja toinen merelle, eikä minusta näytä, että ne sopisivat yhteen."

„Rakas kapteeni," vastaa Estrabon, „tämä on uusien keksintöjen aikakausi."

„Ja tämä on minun keksintöni," huutaa Indra innollisesti ja alkaa kuvailla epäuskoiselta näyttävälle merimiehelle asian yksityisseikkoja.

„Hyvä," sanoo hän vihdoin, „hankkikaa minulle vaan hyviä ankkuroimispaikkoja öiksi, niin pidän teistä huolen. Meillä on riittävästi ruokavaroja laivassa ja kokki, joka osaa kiihottaa merikipeän ruokahalua. Mutta aattelen meidän tarvitsevan vähän tuoretta lihaa jääkaappiin."

„Lihaa, kanoja, metsänriistaa ja juomatavaroita tulee huomenna laivaan," sanoo miss Vanstone mahdikkaasti.

„Niin, paljon juomatavaroita! Groggi on aina tarpeellista merellä," nauraa kapteeni. „NowYork'in purjehdusseurassa ei koskaan ole ollut alusta, jonka väestö olisi ehdottomasti raittiita."

Tätä lausuntoa tervehditään sellaisella riemulla, että merimies tulee sangen tyytyväiseksi.

„Kalaa,” jatkaa hän, „voitte saada niin paljon kuin tahdotte heittämällä koukun mereen tuolta peräpeilin ylitse. Minulla on tosin hieman vähän väkeä, mutta luullakseni riittää se jahdin liikehtimiseen tässä myllylammikossa. Tahtoisitteko ehkä lukea, kuinka monta voimme majoittaa.”

„Kyllä kait se paras olisi,” vastaa espanialainen ja kapteenin johdolla pitävät molemmat nuoret pikaisen jahdin tarkastuksen. Se on sangen merikelpoinen ja nopeakulkuinen alus, ja vaikkakaan se ei ole suuri, on sen kannelta hyvää tilaa, koska siinä ei ole muita kuin yksi salonki, jota käytetään ruokasaliksi, ja joka on varustettu sokerivaahterasta tehdyllä huonekalustolla. Sen edessä ja sen yhteydessä on pieni ohjaushytti, vaikka peräpuolessakin on ylimääräinen ruoriratas tarvittaessa käytettävänä. Keulassa on kaksi pientä kanuunaa tervehdyslaukauksia varten. Kansisalongista viepi kajuuttaportaat allaolevaan naisten salonkiin, johon antavat kolme hienosti sisustettua, vaaleista puulajeista tehdyillä huonekaluilla varustettua hyttiä, ja joista omistajan salonki on yhteydessä puku- ja kylpyhuoneitten kanssa. Yläpuolella olevassa salongissa voidaan seinäkaapit muuttaa herroille makuupaikoiksi. Toisien, peremmällä olevien portaitten kautta saattavat naiset tulla kajuuttaansa salongin läpi kulkematta. Jahtiin saattaa kun saattaakin mukavasti sijoittua Vanstonen perheen nuoremmat

jäsenet ja heidän vieraansa lyhyen risteilyn ajaksi.

Tämän tarkastelun tapahtuessa sattuu pieni kohtaus, joka panee rakastuneen espanialaisen onnelliseen innostustilaan Miss Indra katsellessaan kauniita hyttejä vaaleansinisine poimutelmineen sanoo huolettomalla, reippaalla, amerikalaisella tavallaan: „Tämä olisi juuri sopiva alus häämatkaa varten."

„Kies' auta!" puhkeaa Thomas sanomaan. „Ettehän vaan ajattele mennä naimisiin, miss?"

„En ainakaan nyt heti," vastaa nuori nainen kevyesti punastuen juostessaan portaita myöten kansisalonkiin.

Balasco, joka seisoo alhaalla, ahmii hänen sulokasta olentoaan tulisilla silmäyksillä ja mutisee itsekseen: „*Mi querida!* Se oli minulle tarkoitettua. Oo, näitä amerikalaisia tyttöjä! He oikein kosasevat, eikä heillä ole sivullaan duennoja, jotka kylmentävät. Huomenna varhain puhun hänen isälleen, että Indra rakastaa minua, ja pyydän hänen kättänsä."

Ehkä Balasco tekisi sen jo samana päivänä, jolleivät muutamat sanat, jotka miss Indra sattuu kuulemaan, äkkiä olisi saaneet häntä erillään pysyväisemmäksi, vähemmän vilkkaaksi ja kenties ei niin suuressa määrin espanialaisen seuraa haluavaksi ehtoopäivän jäljellä olevana osana.

Heidän tullessaan takaisin jahdista menee nuori nainen ja hänen kavaljeerinsa mrs Armiston'in ohi, joka ei ole oikein

tyytyväinen siihen, että espanialainen hänet jätti, vaikkei hän tätä oikein huvittavaksi löytänytkään. Hän katsahtaa ylös aikakauskirjastaan, viittaa Indran luoksensa ja kuiskaa tämän korvaan: „Mitä *hän* sanoisi?"

„Ken hän? En tiedä, kenestä puhut," vastaa miss Vanstone keveästi.

„Ka, mr Severance, luonnollisesti," nauraa leski. „Olen koko päivän odottanut saavani nähdä hänen ilmestyvän tänne Smaragdisaarelle. Näin hänet. kuten ehkä tiedät, Jacksonvillessä neljätoista päivää sitten ja otaksuin hänen olleen matkalla tänne."

„En ole tavannut mr Severancea moneen kuukauteen," vastaa Indra kylmästi, vaikka hänen äänessään huomaa vavahduksen vastoin hänen tahtoaan. Sitten palaa hän Balascon luo, joka odottaa vähän matkan päässä sieltä verannalla, mutta ei pysähdy kauvan tämän luona.

Sanoen syyksi valmistukset iltaa varten, vetäytyy häu pian erilleen muusta seurueesta ja menee huoneeseensa, missä hän istuutuu ikkunan ääreen ja huokaa: „Billyni! — Billyni!"

Leski, joka nuorelle emännälleen on antanut tämän viattoman tikarinpiston, taas katsoo omituisella silmäyksellä poismenevän tytön jälkeen ja ajattelee: „Ihmettelenpä, teinkö Estrabon'in rakkaudelle pikku kepposet," sillä hän on lukenut paljoa selvemmin espanialaisen sydämessä kuin Indra Vanstone.

Niin kuluu aika päivällisiin saakka, jonka jälkeen lähisaarilta kutsutut vieraat tulevat ja tanssi alkaa.

Tälle juhlalliselle aterialle tulevat naiset vaaleissa, liehuvissa, kimaltelevissa tanssijaispuvuissa, jotka täysin antavat heidän valkoisten käsivarsiensa ja olkapäittensä esiintyä, ja Indra Vanstone herättää suurta huomiota sipsuttaessaan esille.

„Indra näyttää oikein tahtoneen häikäistä jonkin," kuiskaa Gertie leikikkäästi Estrabon'ille, „ihmettelenpä kenen?"

Kysymys saa espanialaisen, ehkä hieman itseluuloisesti, sivelemään pitkiä viiksiään, hänen hurmaantuneena tuijottaessaan säteilevää ilmiötä.

Kun hän ensi kerran näki Indran, näytti tämä hänestä meren aaltoihin ja vaahtoon puetulta. Nyt väikkyy hän ympäriinsä troopillisen auringonlaskun sateenkaarenvärisissä pilvissä. Hänen pukuansa ei voi sanoilla kuvata. Se on sanalla sanoen hurmaava — kevyt, ilmainen, kiiltelevä sateenkaaren eri väreissä, mitkä hänen sulokkaan vartalonsa jokaisella liikkeellä saavat uusia vivahduksia. Ja kaiken muun väriloiston keskeltä kimaltelevat hänen kauniit olkapäänsä ja hyvinmuodostuneet käsivartensa vielä valkoisempina kuin tavallisesti. Hänen seisoessaan yhdessä kohti näyttää hän norsunluiselta, sateenkaaren väreissä säkenöiviin usmapilviin kietoutuneelta kuvapatsaalta; liikkuessaan on hän elävyyden, hilpeyden ja onnen ruumiillisentunut kuva,

sillä miss Indra on karkoittanut alakuloisuuden — ainakin täksi illaksi.

Mutta toisetkin nuoret naiset ovat kauniita, päivällinen on tavattoman hyvä, viinit erinomaisia, hilpeys tarttuvaa, ja mielientila tulee yhä iloisemmaksi, kuta edemmäs päivällinen kuluu.

„Vaikka meillä ei olekaan mitkään suuret tanssijaiset tänä iltana,” sanoo Indra hänen vieressään istuvalle Jack Blackeley'lle, „tulee niistä kumminkin somat ja romantilliset.” Sitten kuiskaa hän toisella sivullaan istuvalle espanialaiselle: „Ettehän toivoakseni ole unohtaneet musikantteja, don Estrabon?”

„Ne ovat jo saapuneet Key West'istä,” vastaa tämä. „Minä annoin heille viittauksen pukeutua kuubalaiseen pukuun senor Varonan tähden. Jos hän ummistaa silmänsä, voi hän luulla tanssivansa cacuchaa jonkin maalaistytöntyngän kanssa Cuba Librestä.”

„Veitsenisku estää minun cacuchasta. jossa minua pidettiin ylhäällä Rubivuorissa hyvin poikana.” sanoo nuori mins nauraen. „Ehken saatan nilkuttaa yhden katrillin.”

„Se on suuri vahinko,” virkkaa miss Gertie. „Meillä on niin puute kavaljeereista.” Sitten kiitää hänen katseensa ympäri pöytää, ja hän puhkeaa sanomaan: „Kah, missäs Rex ja mr Vortex ovat?”

„He eivät ole tulleet vielä kurppametsästykseltä kotia,” vastaa Blackeley.

„Niin minusta tuntuikin tavattoman hiljaiselta talo," huomauttaa Vanstone. „Mutta kyllä he nälistyvät ja tulevat pian kotiin."

Molempien metsästäjien poissaolosta huolimatta kuluu päivällinen yleisen tyytyväisyyden vallitessa loppuunsa.

Jättäen herrat ehtoosikariansa polttelemaan, menevät naiset verannalle, missä heiltä pääsee ihastuneita huudahtuksia, sillä puutarha on valaistu kiinalaislla lyhdyillä, ja biljaardihuone, missä heidän on tanssittava, on yhtenä valomerenä. Sieltä kuuluvat mandoliinin, gitarrin ja viulun äänet pehmeinä ja hyväilevinä — musiikki semmoinen, jota ei mikään muu maa auringon alla kuin Kuuba ja Espania voi tarjota.

Heti sen jälkeen tulee mr Vanstone tyttärensä luo ja sanoo: „Naapurimme alkavat tulla." Pieni höyrylaiva näet tulee puhkaen läheisen saaren niemen ympäri, ja siinä on pieni iloinen seurue Matacombasta.

„Se on Jackson'in perhe Cincinnatista," huutaa Gertie, joka nyt seisoo sisaren vieressä ja lisää valittavasti: „Mutta Jacksonilaiset ovat kaikkityyni tyttöjä."

Tämän nuorten naisten runsauden pian korvaa kylliksi pärskyvä hinaaja-alus, joka kimeästi viheltäen tulla porhaltaa, ja jolla on muassa joukko herroja Key West'istä, nuori De Soto, pesusienimagnaatti, ja George Jameston ja Rafael Fernandez, kuuluisa sikaritehtailija, ja pari linnoitusupseeria Fort Taylor'ista, puettuina poletteihin ja

sotilasloistoon. Sitten koko joukko kaikilta suunnilta tulleita kevyitä purjeveneitä, joitten huojuvat lyhdyt valaisevat vettä, ja jotka ovat täynnä nauravia tyttäjä ja siroja nuoria herroja.

Muutamia minuutteja myöhemmin ovat kaikki kokoontuneet biljaardihuoneeseen, joka on muutettu tanssisaliksi. Useimmat nuoret naiset ovat hyvin sieviä, kaikki ovat he puetut parhaimpiin vierailupukuihinsa, ja kun Vanstone vanhempi avaa nuoren lesken kanssa ensimäisen katrillin, tekee tanssisali iloisen ja vilkkaan vaikutuksen, vaikka vieraat ovat kokoontuneet Yhdysvaltojen neljältä kulmalta ja heissä ehkä on jotensakin erilaisia aineksia. Naiset ovat hyvin ihastuneita siitä, että herroja on riittävästi — jotakin tavatonta Floridalaistanssijaisille — ja kaikki tanssivia.

Kuubalaiset soittajat lisäävät taulun ihantavaa väriloistoa. Pieneltä palmujen ympäröimältä ja kukilla koristetulta estraadilta antavat nämät synnyinsaarensa juhlapukuun puetut maanpakolaiset kuulua suloisen, tahdikkaan ja lumoavan musiikkinsa, joka „saa sydämen rinnassa tanssimaan,” sen mukaan kuin miss Rivers ilmaisee kavaljeerillensa, nuorelle Fernandez'ille Boca Chicasta.

Mutta koko tästä nauravasta, pakinoivasta ja tanssivasta joukosta on Estrabon iloisin. Hänen silmänsä salamoivat voitonriemusta ja hän tuntee itsensä voittajaksi pannessaan ensi kerran käsivartensa Indra

Vanstonen hoikan vyötäisen ympärille ja ensi kerran tuntiessaan hänen sydämensä tykyttävän omaansa vastaan. Se on kosketus, joka melkein saa hänet pyörtymään, sillä hän luulee pitävänsä sylissään sitä, joka oli tuleva hanen morsiamekseen.

Niin kuluvat tanssijaiset. Hetkisen perästä tahtoo Balasco välttämättömästi näyttää heille cacuchaa ja tanssii sen miss Indran kanssa, vaikka saapuvilla on muutamia kirkassilmäisiä senoritoja — taidonnäyte, jonka hän, rakkautensa ja musiikin innostamana, suorittaa erinomaisella reippaudella. Häntä avustaa hyvin hänen kaunis naisensa, joka useimpien amerikalaistyttöjen tavoin tanssii sangen sulokkaasti ja taidokkaasti osaa liikutella pikku jalkojaan oivallisessa tahdissa, minkä sävelen mukaan hyvänsä, jota vaan soitetaan.



Kahdestoista luku.

Mr Vortex'in seikkailu.

Mutta äkkiä häiriintyy iloinen mieliala! Pikku Vortex tulee syöksyen tanssisaliin, läähättäen: „Katsokaas minua!" ja naisilta pääsee kepeitä huudahtuksia ja herrat nauraa hikertelevät. Nuoren herran ulkoasu ei näet juuri ole tanssijaisiin sopiva. Hänen metsästyspukunsa on lian ja liejun vallassa, toinen hänen hienoista kiiltonahkasäärystimistään ei enään korista häntä ja toinen riippuu kiini yhdestä ainoasta napista. Hänen vääristyneissä kasvoissaan on orjantappura-okain piirtoja ja kuivunutta verta. Kokonaisuudessaan tekee hän vaarallisesta seikkailusta töin tuskin pelastuneen vaikutuksen.

„Suuri Jumala! Mitä on tapahtunut?" puhkeaa Vanstone sanomaan.

„Merirosvoja!" kuiskaa tuo muutamia tunteja sitten niin pönäkkä urheilija kamalalla äänellä.

„Taivas! Missä on Rex?" huutaa Indra tuskaisesti.

„Eiväthän ole häntä tappaneet?" änkyttää Gertie.

„Eivät, hänellä oli nälkä ja meni huvilaan saadakseen päivällistä. Mutta merirosvoja oli kaikissa tapauksissa."

„Mitä yksinkertaisia loruja sinä puhelet?" sanoo Blackeley ja kääntyy kiukustuneena nuoreen herraan päin, jonka kummalliset päähänpistot hän tuntee. „Palm Beach'issa oli krokodiileja ja täällä on merirosvoja!"

„No niin, merirosvoja tai sissejä, se kait on jotenkin sama!" selittää mr Vortex, joka tahtoo herättää huomiota. „Sen kait minusta näkee?"

„Sissejäkö? Ne varmaankin ovat matkalla Kuubaan! Kenties minä voisin saada seurata heidän kerallaan," sanoo Varona innollisesti nuoren hoitajattarensa isoksi kauhistukseksi.

„Tekö tahtoisitte seurata noitten kauheain ihmisten kanssa?" sammaltelee Vortex hämillään, mutta lisää ratkaisevalla äänellä: „Mutta sitä ette voi, näettekös. „Kolme ystävää" — se oli merirosvolaivan nimi — on jo matkalla Kuubaan. Suuri Jumala, millaista hamppua se kiiti!"

„Kolme ystävääkö?" huudahtaa Balasco. „Siitä täytyy minun kuulla. Kertokaa juttunne, *amigo!*"

„Kyllä, kyllä! Sentähdenhän minä laiminlyön päivällisenkin!" vastaa Cortright

kiihkeästi ja sanoo siinä puhtaan totuuden, sillä hän mielellään tahtoo olla merkillisten seikkailujen sankarina ja on jo useat kerrat avannut suunsa keventääkseen sydämensä, mutta kiihkeät kysymykset ovat keskeyttäneet.

„Kuulkaa nyt, — voitteko hankkia minulle lasin konjakkia ensin?" mutisee hän. „Kertomus on pitkä, ja olen hiukan uuvuksissa . . ."

„Luonnollisesti," nauraa pesusienimagnaatti Key West'istä ja kiiruhtaa tarjoiluhuoneeseen hakemaan konjakkilasillista.

„Se panee ydintä luihin," mutisee pikku Vortex lasia tyhjentäessään ja alkaa:

„Te . . . hm . . . te tiedätte kaikki, mikä innokas urheilija minä olen. Olen kiivennyt muutamille Kalliovuorien korkeimmista huipuista saadakseni tähdätä vuorivuohia . . ."

„Ja aina ampunut ohi," virkkaa väliin Blackeley. „Mutta mitä on sinun urheilukiihkollasi tekemistä merirosvojen kanssa?"

„Shs! Älkää häntä keskeyttäkö!" huutavat kiihkeät naisäänet, ja kauniit silmät katselevat vihastuneina keskeyttäjää.

Pikku Vortex kohottaa poistavasti kättään ja sanoo valittavalla äänellä: „Pitääkö minun alkaa uudelleen alusta taas! No, kuten sanottu, olen niin innokas urheilija, että olen harjoittanut metsästystä melkein ympäri koko maailman. Tänään olin niin halukas hankkimaan vähän metsänriistaa teille, nuoret naiseni, huomiseksi aamiaiseksi,

että ryöstäydyin seurastanne. Korallisaarella on joukottain kurppia — me saavuimme onnellisesti ja hyvin sinne ja meillä oli sangen hauskaa, ammuimme kolmisen tusinaa tai niin ensi katsahdukselta. Olin kuljeksinut saaren pohjoispäähän ja seurasin juuri tiheän pensasviitakon reunustaa, kun äkkiä — tiedättehän, että saaren luullaan olevan asumattoman — minusta näytti metsäkauris vilahtavan pensaitten välissä Nähdä on ampua, niin pian kun minulla on pyssy kädessä! — urheilijan vaisti, käsitättekös! Silmänräpäyksessä olin lauvaissut kaksipiippuisen pyssyni molemmat latingit suoraan pensaikkoon.

„Silloin tapahtui jotain hirmuista. Raju, irlanniksi murtava ääni kirkui: „Pyhä Mooses! Hän on haavoittanut minua ta . . . pyydän anteeksi, hyvät naiset . . . takapuoleen!"

„Helvetinmoinen meteli syntyi samassa hiljaisessa viitakossa. Saari tuntui olevan ryöväreitä täynnä. Suuri, karkea, parrakas roisto hyökkäsi minua vastaan ja huusi: „*Caramba! Maltido diablo!* Kuinka uskallatte ampua minua?"

„Minä pötkin pakoon, mutta jäljissäni oli vähintäin sata ryöväriä, jotka olivat viidakossa olleet piilossa. Heitin pois pyssyn, juoksin henkeni kaupalla viidakon läpi ja piilottausin läähättäen muutaman mangrovepensaan juurella olevaan liejuun, heidän etsiessänsä minua.

„Vihdoin keksivät he minut.

„Muuan herra, joka näkyi olevan jonkinlainen päällikkö, heristi minulle nyrkkiparia ja sanoi murteisella englanninkielellä: „Tulkaa ulos sieltä! — Antakaa olla meitä ampumatta, muuten ammun pistoolillani teitä."

„Älä säikäytä raukkaa kuoliaaksi," sanoi nauraen toinen hyvällä englanninkielellä Hän ei näytä tullivirkamieheltä taikka espanialaiselta vakoilijalta. Hän on vaan siivo urheilija, joka on tervehtinyt Pat Mc Guirea ja Sanhez Esterdilloa muutamilla kurppahauleilla."

„Niin ympäröi minut kauhea ryövärijoukkue, oikeita italialaisia Fra Diavoloroistoja. Useimmat heistä poltteli vat sikaria, mutta kellään ei ollut pyssyn alkuakaan. Ylipäällikkö tuli luokseni ja sanoi moitteettomalla englanninkielellä: „Luulenpa, että minulla on ollut huvi kohdata teidät Ponce de Leon'issa, mr Vortex."

„Onpa niinkin, hitto soikoon — nyt muistan teidät; teidän nimenne on Alvarez," sanoin. „Teitähän salapoliisit vainosivat S:t Augustinessa."

„Uskallanko kysyä, mitä te täällä saarella teette?" sanoi hän.

„Tietysti — minä metsästän kurppia,"

„Olipa se paha onni," sanoi hän, „että se johtui mieleenne juuri tänään. Meidän ehkä on pakko pidättää teitä täällä muutamia tunteja, senor Vortex."

„Tuhat tulimaista!" sanoin. „Mitä Vanstonelaiset sanovat? Ei käy päihinsä. että

lyön laimin heidän tanssijaisensa tänä iltana. Ja mitä nuoret naiset ajattelevat, jollei heidän veljensä tule takaisin?"

„Heidän veljensä! Teillä on siis joku kanssanne täällä saarella," puhkesi ystäväni S:t Augustinesta sanomaan ja äkkiä antoi määräyksensä: „Siepatkaa toinenkin kiinni, ennenkun hän hiipii veneeseen ja lähtee tiehensä."

„Niin meni parikymmentä ryöväriä eteläpäähän, missä Rex oli metsästämässä, ja hetkisen kuluttua tuli hän heidän kanssaan, nauraen ja kauhean harrastuneena. „Teidätkö ilmaista!" huusi hän päällikölle. „En, en edes itse Grover Cleveland'ille. „Me amerikalaiset olemme puolellanne, me!"

Sitten nauroi hän ivallisesti minulle ja sanoi: „Vai niin, te olette alkaneet paukuttaa kuubalaisia isänmaanystäviä, vanha Weyler siinä!" Nuo sanat olisivat voineet tulla onnettomuudekseni, sillä pari heistä, jotka eivät englanninkieltä ymmärtäneet, mulkoili vihasesti päälleni.

„Heidän johtajansa tuntui olevan leikikäs luonnoltaan, sillä hän sanoi minulle: „Hyvä senor Vortex, mies joka vahtii teitä, ei puhu muuta kuin espaniaa. Seuraavasti eivät mitkään selitukset voi henkeänne pelastaa, jos vaan koetatte karata."

„Muttei kellään heistä ollut aseita.

„Äkkiä, tiedättekös, sattui jotain erittäin hämmästyttävää. Höyryalus tuli varovasti liukuen, niin että propellien loisketta

tuskin kuului, koralliriutan luo saaren pohjoispuolella."

„Minkä näköinen se oli?" kysyy Balasco kiihkeästi.

„Oo, olihan jonkinlainen suuri hinaaja-alus, jolla oli kaksi matalaa mastoa ja kannella kajuutta toisesta mastosta toiseen ja sen päällä ohjaushytti ja vaan yksi savupiippu."

„Kolme ystävää!" huutaa Varona. „Minä tunnen sen. Jumala siunatkoon ja suojelkoon sitä!"

Ja vieraat, jotka yleensä ovat kuubalaismielisiä, hurraavat, ja naiset taputtavat käsiään.

„Mitä sitten tapahtui?" mutisee Estrabon käheästi.

„Niin, näettekös, se laski pitkän sivunsa riutan ääreen, ja lastina oli sillä hiilisäkkejä etukansi täynnä. Pari leveää maaporrasta laskettiin rannalle, ja hetikohta tuli merirosvoille kauhean kiirut kantaa laivaan kirstuja ja laatikkoja, jotka olivat kätkettyinä tiheikköön. Kaikki tekivät työtä kuin orjat, ja muuan suuri jättiläinen heidän seassaan kantoi joka kerralla kaksi laatikkoa aseita tai ampumavaroja. Toiset kutsuivat häntä nimellä „Cid", — hän näytti olevan niin suuri ja vahva ja ritarillinen.

„Mutta vaikka he tekivät työtä kaikin voimin, ei se kumminkaan käynyt kyllin sukkelaan.

„Äkkiä huutaa yksi heistä, joka istui toisessa mastonhuipussa tähystämässä: „Ohoi,

siellä alhaalla kannella! Tullijahti tulee tännepäin, noin kolmen peninkulman päässä täältä."

„Voitko nähdä, mikä se on?" huusi merirosvolaivan kapteeni, aika ruokoton roikale.

„Voin, luullakseni se on *Boutwell!*" Ja silmänräpäys sittemmin huusi hän: „Niin, se *on* „Boutwell!"

„Joka mies laivaan!" kiljui kapteeni täyttä kurkkua.

„Silloinpas ryöväreille tuli kiirut!

„Emme ole vielä saaneet kaikkia laivaan, — kaksi tusinaa ampumavaralaatikkoja on vielä jäljellä," huutaa merirosvojen päällikkö.

„Saamme ottaa ne ensi kerralla!" vastaa kapteeni. „Kaikki miehet laivaan!"

„Kuulkaa nyt!" karjuu tähystäjä mastonhuipussa! „Boutwell" näkee meidät. Se ohjaa kulkunsa suoraan meihin päin."

„Maaportaat sisään ja kaikki miehet laivaan!" komensi kapteeni ohjaushytistä.

„Kylläpäs maaportaat tulivatkin sisään vauhdilla ja ryövärit hyökkäsivät laivaan vitkastelematta. Heillä oli niin kiire, että he jättivät yhden.

„Oo, kuinka nauroinkaan nähdessäni, että se oli tuo vahva veitikka. Hänellä oli kaksi laatikkoa seljässä, ja toisen niistä viskasi hän laivaan niin keveästi, kuin olisi se ollut höyhen. Hän oli juuri toistakin viskaamaisillaan, kun kuulin kapteenin soittavan „eteenpäin!" ja alus lensi tiehensä.

Se oli jo viidenkymmenen jalan päässä hänestä, ennenkun hän tiesikään.

„Otetaan mukaan ensi kerralla!" kiljui kapteeni hänelle.

„Kirottua!" puhkesi suuri jättiläinen sanomaan. „Olen maksanut tämän matkueen, ja niin se menee minusta!" Ja niin pudisti hän päätänsä ja mutisi: „Enkö siis koskaan saa alkaa tehdä työtä?"

„Mutta en kiinnittänyt häneen paljoa huomiota, sillä katsoin höyrylaivan jälkeen. Suuri luoja! miten se kiiti tiehensä! Oli niihin aikoihin aivan pimeä, mutta vaikka sillä ei ollut lyhtyjä, tuntui tullijahti kuitenkin näkevän sen, sillä se ei välittänyt meistä, vaikka minä viittailin käsivarsilla ja hoilasin sille, sen vilistäessä ohitsemme ryövärien jälkeen.

„Sitten astuimme Rex ja minä venheeseemme, jota onneksi ei oltu lävistetty upoksiin ja tulimme takaisin tänne. Mutta nuo toiset olivat lähteneet kauhealla kiireellä. Rex sanoo, että hänen luullaksensa he jättivät kolmisenkymmentä tai nelisenkymmentä kappaletta laatikkoja jäljelle."

„Kolmekymmentä tai neljäkymmentä aselaatikkoa *Cuba Libre'lle!*" puhkeaa Varona sanoiksi, „Nämät aseet ovat ehkä isänmaani elinverta. Meidän täytyy ottaa ne talteen. Teidän, senor Balasco, pitää isänmaanystävänä auttaa minua niitä suojaamaan."

„Mitä se auttaa?" vastaa Estrabon puoleksi huolettomasti, puoleksi pilkallisesti.

„Onhan tuo suuri mies, jota he „Cid'iksi" kutsuivat, siellä ja pitää niistä huolen."

„Herra Jumala! Onko hän yksinään saarella koko yön," huutaa Gertie tuskaisesti, „ehkä vielä ruuattakin!"

„Oo, Cid ei ole semmoisia, luulisin, jotka paljoakaan perustavat, vaikka olisivatkin yksin koko yön ulkona," nauraa Vortex. „Muuten tulikin hän tänne Rex'in ja minun kanssani."

„Missä hän on?" kysyvät kuorossa naiset, jotka tuntuvat halukkailta tekemään sankarin tästä suuresta ja vahvasta tuntemattomasta.

„Hän on ruokasalissa Rex'in kanssa ja saa vähän nälkäänsä. Hän sanoi, ettei ollut saanut kunnon puolipäivästä neljääntoista päivään. Ehkä hänellä ei ole halua tulla naisten seuraan. Kenties ei hän myöskään katsonut pukuaan, korkeita saappaitaan ja harmaata villapaitaansa oikein sopiviksi, ymmärrättehän, tähän iloiseen tilaisuuteen. Itse tuskin olen juhlapuvussa, mutta en tahtonut pidättää teiltä uutista, vaan juoksin sentähden tänne ensiksi. Syön vaan vähän ensin, heitän hännystakin ylleni ja olen pian takaisin taas. Saanko luvan tanssia kanssanne kotiljongin, miss Rivers? Tuhat kiitosta. Jack Blackeleykö se johtaa? Ta ta, vaan silmänräpäys," ja pikku mies mennä letustelee pois, jättäen kaikki vilkkaasti tapauksesta kesknstelemaan.



Kolmastoista luku.

„Minun Billyni.”

Mutta mr Vortex ei mene yksin: Gertie mennä leuhottaa hänen edellään.

Varona sanoo Balascolle: „Tulkaa, *mi amigo*! Pudistakaamme yhden Kuuban ystävän kättä.”

„Sinun pitää mennä ja tervehtiä häntä ja saada hänet kodistuneeksi,” sanoo miss Vanstone kiihkeästi isällensä ja ehdottaa sitten: „Don Estrabon, jos hän on mukiinmenevä, niin me kutsumme „Cid'in” risteilyhuviretkellemme!”

Isännän viittauksesta menevät perheen lähimmät ystävät huvilaan vastatullutta tervehtimään, sill'aikaa kun sankari ei herätä niin suuressa määrin mielenkiintoa läheisiltä saarilta olevissa vieraissa, jotka varsin hyvin tuntevat kuubalaisten sissien ulkonäön, ja soittajain alkaessa soittaa hilpeätä habaneraa, ryhtyvät he taas tanssimaan samalla innolla ja halulla, jota he osoittivat,

ennenkun pikku Vortex tuli sisään ja keskeytti heidät juttujaan kertomalla.

Simpukankuorilla sirotelluilla käytävillä puutarhassa, missä kiinalaiset lyhdyt levittävät moniväristä valoa, kävelee Balasco jutellen ja onnellisena nuoren emäntänsä rinnalla. Eikö tämä ole sanonut hänelle: „*Meidän* täytyy ottaa hänet risteilyllemme?"

— „*Diantre!*" nauraa espanialainen itsekseen; „aina kuuluu nyt vaan *me* ja *meidän*," ja katsoo omistajan silmäyksellä nuorta tyttöä, joka nyt liehuvassa tanssijaispuvussa astuu ruokasaliin.

Päivällispöydän ääressä istuvat Rex ja suuri, karkeatekoinen, ujostelematon jättiläinen, puettu löyhästi päälläolevaan harmaaseen puseroon, vyö vyötäisillä ja lahkeet korkeain, yli polven ulottuvain saapasvarsien sisässä. Avonainen puseronkaulus näyttää jänteikkään kaulan, mikä juuri on alkanut säästä ja päivästä ruskettua. Sen yllä kohoaa rehelliset anglosaksilaiset kasvot, joita kehystää ruskea kiherä tukka ja valaisee pari vaaleanruskeita silmiä. Nyt hän istuu ja tupakoitsee, mutta sekä hänen katsantonsa että ryhtinsä osoittavat väsymystä ja ikävystymystä. Tämä kasvojen ilme kuitenkin katoaa miss Gertien virkahtaessa: „Indra on tässä!" ja Rex huutaa: „Isäukkoseni, minä olen ottanut Billy Severancen mukanani kotiin."

„Niin, meidän Billymme on Cid!" sanoo Gertie ja taputtaa käsiään.

„Niin, olen tullut tänne päivällistä syömään," huomauttaa harmaaseen paitaan puettu Herkules. „Meidän kokkimme meni höyrylaivan mukana tiehensä, näettekös." Näin sanoen nousee hän pystyyn, kumartaa luontevasti ja lisää: „Hyvää iltaa, miss Vanstone."

Mutta tyttö ei vastaa. Estrabon, joka seisoo hänen vieressänsä, luulee kuulevansa syvän läähättävän henkäyksen samalla aikaa, kun muut tulevat huoneeseen.

Pikku miss Rivers puhkeaa sanoiksi: „Kah, sehän on mr Severance!" ja jatkaa innollisesti: „Hänen täytyy johtaa kotiljonki! Siinä hän on mestari."

„Pelkään, että saatte tänä iltana suoda minulle anteeksi," sanoo vieras hymyillen katsahtaen pukuaan, joka on repaleinen ja liejun ja korallitomun likaama. „Kohverttini ovat Jacksonvillessä, ja olen hieman liian pitkä Rex'in vaatteille, vaikka hän hyväntahtoisesti on tarjonnut minulle toisen hännyspukunsa."

„No, eikö minun onnistunut hyvin salata hänen nimensä?" livertelee pikku Vortex. „Koetin saada hänet kanssani tanssisaliin, missä hänen korkeavartiset saappaansa ja merirosvon tapainen varustuksensa olisivat tehneet suurenmoisen vaikutuksen, mutta hän oli niin kauhean nälkäinen, näettekös!"

Tässä keskeyttää hänet mr Vanstone, joka ojennetuin käsin sydämellisesti huudahtaa: „Olipa hauska saada nähdä sinut

poikani! Mutta mitä tulimaista ajattelit antautuessasi sissiksi ja pannessasi henkesi vaaraan kuin joku . . . joku . . ."

„Bayard," täyttää Flora Woodbridge.

„Oo, ymmärrättehän, minua kehoitettiin tekemään työtä," vastaa meidän Billymme tyynesti. „Sain myöskin tietää, ettei pallosillaolo ole mitään työtä, ja ettei valjakon ajaminen ole mikään sopiva toimi miehelle. Valtiolliseen elämään antautumusta ei piireissämme pidetä oikein soveliaana. Olin liian vanha mennäkseni sotakouluun ja samasta syystä en voinut tulla meriupseeriksikaan. Ajattelin ensin auttaa armeenialaisia, mutta sanomalehdet sanoivat, että ne olivat kaikkityyni tapetut, ja siksi päätin tehdä vähän työtä saman asian eduksi, jonka hyväksi George Washington taisteli satasen vuotta sitten. Minulla oli juuri hiukan rahoja liikenemään pankkiirini luona, ja neuvoteltuani muutamain henkilöjen kanssa NewYork'issa, lähdin siis Jacksonvilleen, sijoitin rahani sopivanlaatuisiin tavaroihin ja aijoin mennä Kuubaan pienelle retkelle."

Kaikkea tätä sanottaessa silmäilee don Estrabon Indra Vanstonea, ja tämän kasvoissa näkee hän jotakin, jota hän niissä ei koskaan ennen ole nähnyt — jotakin, mikä antaa hänelle kuolettavan haavan.

Koko Indran ryhti, hänen siinä seisoessaan toinen käsi tervetuloa toivovasti ojennettuna ja povi aaltoillen, todistaa ylenpalttisesta riemusta ja uudestaanheränneestä rakkaudesta.

Juuri samassa menee hän pöydän luo, katsoo „Cid'iä" suoraan silmiin ja mutisee: „Suuri hupakko, ihmisten kuoliaaksilyöminen ja kaulanleikkaaminen ei ole työtä, mikä teille soveltuu!" ja liikkeessä, jolla hän ojentaa Severancelle kätensä, on jotain melkein hyväilevää.

„Eikö?" vastaa Severance tarttuessaan hienoihin sormiin. „Tahdotteko ehkä hyväntahtoisesti ensi kerralla olla vähän selvempi määritellessänne miehen velvollisuuksia?"

„Kuulitteko?" kuiskaa miss Woodbridge Blackeleylle. „Indra Vanstonehan se „Cid'ille" antoikin tämän määräykset."

„Niin, ja nyt peruuttaa hän ne takaisin taas!" huomauttaa Jack *sotto voce*. „Jupiterin kautta! Itse mielelläni rupeaisin sissiksi sellaisesta katseesta."

Mutta Indra ei saa pitää sankaria ykssnomaan itselleen. Toiset nuoret naiset tunkeilevat tämän ympärillä ja Ethel Rivers, miss Woodbridge ja Amy Armiston liehivät ja pyörivät hänen edessään.

Kaunis sukupuoli on aina pitänyt mr Severancesta, sillä hänellä on ujostelematon, miehekäs, huoleton käytöstapa, joka naisväkeä miellyttää, ja tätä suosiota lisää yhä hänen viimeinen seikkailunsa, sillä naiset jumaloivat aina vahvakätisiä, keveämielisiä ja urhoollisia miehiä. Herratkin, omituista kyllä, pitävät myöskin hänestä hauskana, avosydämisenä toverina, jolla on alati avonainen käsi ja sangen täyteläinen kukkaro.

Herratkin tunkeilevat hänen ympärillänsä ja ovat iloisia häntä tapaamastansa. Jack Blackeley, joka on hänen hyviä ystäviänsä, taputtaa häntä selkään. Varona pudistaa hänen kättänsä ja mutisee: „Eräänä päivänä taistelemme toistemme sivulla."

Estrabon'inkin on pakko, kun miss Vanstone hänet esittää, sanoa: „Kuuban ystävä on minunkin ystäväni!" Mutta hänen silmänsä ovat kadottaneet loistonsa ja hänen huulensa vavahtelevat. Hän on kuni halvattu. Hän ei voi, hän ei tahdo uskoa sitä — mutta nauravat kuiskaukset, mitkä saavuttavat hänen korvansa, tekevät hänet melkein mielipuoleksi.

„Ajatelkaas, don Balasco," sanoo Gertie leikikkäästi hänelle, „tuhma Rex väitti, että Indra oli hänelle antanut eropassit. Mutta Billy on takaisin voittanut alan."

Tämän vahvistaa se, mitä hän kuulee nuorelta naiselta ja nuorelta herralta itseltään.

Varonan puhe taistelusta kaikuu vielä Indran korvissa, ja hän kuiskaa: „Isä, meidän pitää estää Billymme menemästä uudestaan sotaan."

„Te tiedätte, että on vaan yksi tapa tehdä se," sanoo Cid tyynesti, mutta hänen silmänsä antavat painoa hänen sanoilleen.

Tyttö luopi silmänsä maahan hänen katseensa edessä ja mutisee kukkaa rikki poimiessaan: „Minun täytyy mennä tanssisaliin vieraitamme katsomaan ja pitää huoli, että he tanssivat." Mutta samalla kun hän

menee avonaisesta lasiovesta, heittää hän hellän silmäyksen Billyyn ja sanoo kädellään viitaten: „Olen silmänräpäyksessä takaisin.”

Se on silmäys, joka tekee espanialaisen epätoivoiseksi, sillä nyt *uskoo* hän.

Hän horjuu verannalle ja saa siellä uuden pistoksen Rex’iltä, joka lyö hilpeästi häntä olkapäälle ja sanoo nauraen:

„Näittekös? Romeo ja Julia taas. He olivat ennen toisiinsa rakastuneita, mutta Indra käyttäytyi kuin oikea hupakko, mutta nyt luulen kaiken tulevan selville taas.”

Että kaikki tulee selville taas, merkitsee don Balascolle, että kaikki menee hullusti. Hän kuljeksii puutarhan varjoisilla kujanteilla, väännellen käsiään ja oihkuu: „*Dios mio!* Olen niin avuton!” ja epätoivossaan käyden intomieliseksi, mutisee hän: „Jumala armahtakoon Balasco raukkaa, jonka sydän vuotaa verta.”

Samassa satuttaa ilkeä sattumus, että hän kuulee ääniä ylhäältä verannalta. Ne tulevat Flora Woodbridgelta ja Amy Armiston’ilta.

„Ja kuinka käy nyt toisen, espanialaisparan, nyt kun sir Lancelot on saapunut?” nauraa Flora.

„Oo, romantillinen espanialainen saattoi ajanvietteenä käydä laatuun. Miss Vanstone pitää huvittelemisesta,” mutisee kaunis leski.

Silloin herää äkkiä Estrabon’in espanialaisessa sydämessä tuo etelämaisen into-

himon toisintolaji, joka sen tekee usein vaaralliseksi, niin, onnettomuutta tuottavaksikin sen esineelle. Hän mutisee käheästi itsekseen: „Kostoa! Indra, olen muistava valani. Sinun kauneutesi on kuuluva minulle, eikä kellekään muulle!” ja niin kuljeskelee hän troopillisten lehtokujien läpi puoleksi tupertuneena iskusta, joka on hänelle muuttanut tämän kauniin illan Helvetin hahmuja täynnä olevaksi Vapunyöksi, jonka kuluessa hän sisäisesti keskustelee hänen saatanallisen majesteettinsa kanssa.

Tässä ei häntä häiritse juuri kukaan, sillä kaikki muut huvittelevat oivallisesti. Musiikin sävelet kuuluvat hyväilevinä tanssisalista, missä nyt tanssitaan *farandol*'ia, sillä juhla on vähitellen saanut kuubalaisen leiman vastatulleen sissin kunniaksi.

Mutta vaikka Severance menee sinne, ei hän astu tanssisaliin sisään, vaan istuu ulkona pikku verannalla ja tyytyy katselemaan sisään. Kaikki nuoret naiset tulevat juosten hänen luoksensa kotiljongin paussien aikana, ja kaikki laulavat ne samaa nuottia: „Ettehän anna pukunne estää ottamasta illallisiin osaa?”

„En,” vastaa sir Galahad, joka huomaa Venuksen ihanuuden yhtä miellyttäväksi kuin Mars'in urhoollisuuden, „minä tulen sinne yht'aikaa sampanjan kanssa.”

Niin kuluu juhla kaikessa riemussa, ilman että kukaan näyttää kaipaavan Balascoa erittäin paljon, ehkä Gertie kerran kysyy: „Rex, missä on don Estrabon?”

Ja poika vastaa: „Oo, hän on alhaalla puutarhassa. Kysyin, puuttuiko häneltä jotain, ja hän vastasi, että häntä vaivasi hermokipu."

„Hyvä, jollei hän tule paremmaksi, niin on minulla jotain, mikä tuottaa hänelle helpotusta," sanoo miss Gertie, joka ei vielä ole unohtanut olleensa sairaanhoitajatar.

Sitten kokoontuvat kaikki pallohuoneeseen kruunaamaan iloista iltaa kunnon illallisella.

Raikuvien hurraahuutojen kuuluessa esittää Ramon maljan uudelle Kuuban ystävälle, ja se tyhjennetään vaahtoavassa sampanjassa.

Mutta kaikella on loppunsa, hauskallakin. Vieraat ovat menneet pois, muutamat huvilaan makaamaan, toiset veneille lähteäkseen kukin kotiinsa.

Suuri hinaaja-alus on juuri puhkien mennyt matkoihinsa viimeisten Key West'istä olleiden vieraitten kera, mutta Billy Severance istuu yhä tupakoiden yhdellä biljaardihuoneen ulkopuolella olevista pikku verannoista, ja Indra Vanstone menee hänen luoksensa ja sanoo: „Nyt ovat ne kaikki poissa."

Verannalla on jotensakin eroitettuna muusta maailmasta, sillä sitä kehystävät molemmilla puolilla tiheät pensaikot, ja sitä peittää suuri markiisi, vaikkakin sitä etupuolelta suojaavat ainoastaan kukkivat oleanderit.

„Olen ajatellut, miss Vanstone," sanoo nuori mies, hitaasti imeskellen sikariaan, „että elämäni on kuni yksi noita loppuunpalaneita kiinalaisia lyhtyjä, joita olette ripustelleet tänne ympäriinsä — ne eivät koskaan enää valaise, ja jos ne sammuvat niitä tuskin kannattaa sytyttää uudelleen."

„Ajattelette yhä mennä Kuubaan?" kysyy Indra pelokkaasti.

„Niin, enpä luule minulla olevan mitään muuta tekemistä. Olen luvannut tulla. On vaan yksi asia olemassa, joka säädyllisesti voisi minut siitä pidättää."

„Ja mikä se on?" Nuori nainen luo silmänsä alas ja näyttää kainon ja suloisen näköiseltä hänen yläpuolellaan riippuvan, sammumaisillaan olevan kiinalaisen lyhdyn heikossa valossa.

„Sinä!"

„Oo, Billy!"

„Ajatteletko taasen kehoittaa minua rupeamaan työtä tekemään?"

„En, Billy!"

Heidän silmänsä kohtaavat toisensa, ja nuori mies kuiskaa: „Mitä nyt? Itketkö?"

Vastaukseksi änkyttää tyttö: „Billyni! Minä . . . minä olen ollut niin onneton!" Mutta ei ole sitä enään, sillä väkevät käsivarret, joita hän rakastaa, ympäröivät hänet, ja hänet painetaan leveää rintaa vastaan, jota hän on ikävöinyt, ja huomaa olevansa siinä niin onnellinen, kuin nainen voi olla.

Mutta tämä on hirmuinen näky don Estrabon'ille, joka juuri sattuu kulkemaan

ohi, ja se herättää rajuja intohimoja hänen rinnassansa.

Hän horjuu pois ja mutisee itseksensä: „Billyni! *Minun* Billyni! Hän tahtoi lähteä sotaan. Jospa autettaisiin häntä siihen!"

Niin sukeltaa hänen nopeatajuisissa aivoissansa esiin viekas neuvo hänen saatanalliselta majesteetiltansa, hänen silmänsä loistavat vahingonilosta, ja hän nauraa matalaa, soinnukasta naurua ja mutisee pehmeällä etelämaisella murteellansa: „Minun Billyni tahtoi lähteä Kuubaan! *Dios mio!* Hän on saapa tulla sinne!"

Niin kuljeksii Estrabon ympäriinsä neuvotellen Mefistofeleen[1]) kanssa, siksi kunnes hän sattuu luomaan silmänsä Lentokalaan, jolloin don Balasco hitaasti, paussi joka sanan välissä, ikäänkuin kahta ja kahta yhteensovittaen, lausuu: „Jahti . . . aseet . . . Varona! Se on sama kuin sissi!"

„Mutta päästäen epätoivon huudon oihkii hän sitten: *„Mi querida! Mi alma!* Se ei voi sinua minulle lahjoittaa takaisin!" Ja äkkiä muuttunein mielentiloin purskahtaa espanialainen raivokkaaseen itkuun, kuten pikku lapsi, jolta on lelu ryöstetty.



---

[1]) Mefistofeles = piru.
Suom. muist.

Kolmas kirja.

Don Balascon huviretki.

Neljästoista luku.

Suunnitelma kypsyy.

Tukahuttaen mielenliikutuksensa mutisee espanialainen. „Minun täytyy nukkua. Minun täytyy olla vahva huomenna. Minun pitää voittaa itseni, jotta voin voittaa heidät,“ ja niin sanoen jättää hän puutarhan, missä hän on on pitänyt neuvottelunsa Asmodeuksen[1]) kanssa, menee leveitä portaita ylös ja astuu huvilaan, jonka ovet ovat yhä auki, sillä vaikka yö on jo jotensakin pitkälle kulunut, ei osa vieraista ja suurin osa palvelijoita vielä ole mennyt makaamaan.

Kohteliaasti eväten Blackeleyn kehoituksen istuutumaan ja polttamaan sikarin

---

[1]) Asmodeus on myös pirun liikanimiä.
Suom. muist.

hänen kanssaan, menee Estrabon suuren eteisen läpi ja portaita ylös, missä avun enkeli hänet kohtaa.

Se on pikku Gertie, joka sanoo: „Kuulin Rex'iltä, että teillä oli hermokipuja, ja olen ottanut mukaani jotakin, joka voi auttaa teitä nukkumaan. Te todellakin näytätte olevan sen tarpeessa. Parka! Teillä on täytynyt olla hirmuiset tuskat!"

Kasvot, jotka hän näkee, näet osoittavat jälkiä rajusta mielenliikutuksesta. Balasco näyttää äkkiä vanhentuneen. Hänen silmissään on raivokas ja kärsivä ilme, hänen huulensa vavahtelevat, ja kädet vapisevat hermokkaasti.

„Tässä on minulla jotakin, jonka tohtori Granite jätti Ramon'ia varten, jos hän tulisi hermoheikoksi ja levottomaksi. Onneksi on hän tullut niin vahvaksi ja tukevaksi, että pullo on aivan liikuttamaton."

Hän ojentaa espanialaiselle pienen morfiiniruiskun ja pullon, jossa on nimilappu: „Magendien morfiiniliuosta" „Kymmenen tippaa tätä," sanoo hän kokeneen sairaanhoitajattaren varmuudella, „on kolmasosa grammaa, ja se on parahultainen annos; mutta jos se ei tuottaisi lepoa, niin ottakaa tunnin kuluttua kymmenen lisää."

„Kuinka pitkän unen se antaa minulle?" kysyy Estrabon nopeasti.

„Tohtori Granite sanoi, että yksinkertainen annos luultavasti antaa kuuden tunnin unen."

„Ah, kuusi tuntia on juuri, mitä tarvitsen. Kuuden tunnin unhotus! Sitte olen kylläksi vahva täyttääkseni työni.”

Ja niin sanoen menee hän kiiruusti huoneeseensa nuoren naisen hieman ihmetellen katsoessa hänen jälkeensä ja ajatellessa: „Hänen työnsä! Mutta hänellähän ei ole mitään!”

Sitten luulottelee hän, että sen täytyy olla Indran risteilyhuviretki, jolle Estrabon omistaa huomionsa, tai jokin isänmaallinen toimi. „Ajatteles, jos hän aikoisi houkutella Ramon'in ulos sotaan!” mutisee tyttö kauhusta värähtäen, mutta tyyntyy sitten virkkaen: „Pah! Ramon ei ole kylliksi vahva taistelemaan vielä moneen viikkoon, ja siitä olen iloissani!” Kummallinen tunne sairaanhoitajattaressa!

Sisällä huoneessansa sanoo Balasco: „Kuusi tuntia! Niin, sitä tarvitsen,” ja täyttää pikku ruiskun kymmenellä tipalla, mutta pysäyttää itsensä äkkiä ja mutisee: „Hitto vie! Tässä minulla on haettu kortti! Nyt ei minun enään tarvitse tuumiskella sitä — suunnitelmani avainta!” Hän luo omituisen silmäyksen morfiiniliuokseen ja puhkeaa sanomaan: „Kiitos, pikku kullannuppuseni, joka annoit sen käteeni!” samalla heittäen lentomuiskun sille suunnalle, jossa hän otaksuu miss Gertiellä olevan huoneensa, ja kiittää häntä asiasta, mikä saisi tämän hellän pikku sydämensä jähmettymään, jos hän siitä tietäisi.

Seuraavana silmänräpäyksenä rupeaa hän levolle, pistettyään ruiskun terävän pään käsivarteensa ja ruiskautettuansa nesteen siihen, ja huolimatta häntä yhä vaivaavista sieluntuskista, nukahtaa hän hymy huulilla ja mutisten: „Huomenna tulevat *he* nukkumaan. *Caramba!* semmoinen herääminen!"

Kuuden tunnin ruumiillisen virkistyksen jälkeen hypähtää Estrabon sängystä. Häntä kohtaa polttavan kuuma päivä. Tuskin tuulahdustakaan käypi, ja polttava aurinko osoittaa, että ollaan huhtikuussa, ja että Smaragdisaari on kuuman vyöhykkeen rajalla.

Kello on lähes kymmenen.

Hän pukeutuu kiireesti ja päättävästi ja menee ruokasaliin, missä hän löytää useat herroista. Useimmat naiset eivät vielä ole näyttäytyneet, mutta miss Vanstone on siellä ja näyttää hieman kainolta, vaikka säteilevän kauniilta, uusi loiste silmissään — hänellähän on kihlattunsa vieressään.

Severance on yhä harmaassa puserossa, korkeavartisissa saappaissa, niinkuin eilisiltanakin, mutta ne ovat perusteellisesti harjatut. Sitä paitsi on hänellä yllään kevyt päällystakki, joka on mr Blackeleyn oma ja liian pieni hänelle. Hän nauraa itse pukuaan ja sanoo: „Jack on ainoa, joka koossa lähenee minua, vaikka hänen takkinsa on hiukan liiaksi ahdas, mutta paitojen puolesta ei kukaan Smaragdisaarella voi minua avustaa."

„Minä menen Key West'iin tänään höyrypurrrellani, — sähkötänkö teidän kohverttejanne?" kysyy Balasco.

„Olkaa hyvä ja sähköttäkää S:t James'in hotelliin Jacksonvillessä," sanoo Billy ja lisää: „Olen rajattoman kiitollinen teille."

„Ja minäkin olen sitä," selittää Indra, „mutta se on vaan yksi don Estrabon'in minulle tekemistä palveluksista."

Hänen silmänsä ovat kiitollisuutta täynnä, ja hän kokoaisi hehkuvia hiiliä espanialaisen pään päälle, jollei tämä jo palaisi etelämaisesta intohimosta. Balascon rakkaus ei ole sitä laatua, joka tyytyy tulemaan hyljätyksi, vaan intohimo, joka on sekä uhkaus että vaara naiselle, joka on sen esineenä.

„Milloin alkaa risteilyhuviretki, Indra?" kysyy mr Vanstone pöydän päästä.

„Ei ennen kuin huomenna, — emme voi lähteä matkalle tänään. Naiset tuolla ylhäällä ovat niin väsyksissä eilisen juhlallisuuden jälkeen — sitäpaitsi Gertie on kerrassa pitkiä pukuja vailla," hymyilee miss Vanstone veitikkamaisesti ja katsoo sisartansa, joka punastuu koulutyttömäisellä kainoudella ja painaa päänsä.

„Pitkiä pukuja vailla?" huutaa Rex. „Hänhän juuri justiinsa on saanut ne."

„Mutta Annie, ompelijattaremme, parast'aikaa ompelee muutamia uusia," ilmoittaa Indra.

„No, sinä varmaan pian itse tulet tarvitsemaan joukon pukuja, otaksun minä,"

nauraa Vanstone ja lisää isällisen näköisenä: „Billy, miksi Indra tahtoo meitä kaikkia NewYork'iin ensi viikolla?"

Sitten kuulee Estrabon'in korvat joitakuita sanoja, jotka ärsyttävät häntä ja herättävät hänen vihaansa, ja jolleivät hänen hermonsa olisi vahvistuneet unesta ja niitä pidetty ankarassa kurissa, olisi espanialaiselta kentiesi päässyt raju; raivokas mielen purkaus.

Hän kuulee nimittäin Rex'in koulupoikamaisella leikillisyydellä puoliääneen kuiskaavan nuoremman sisarensa korvaan: „Otaksun, että asia päätettiin eilen illalla verannalla. Gertie, milloin pannaan Billy teurastuslavalle?"

Gertie vastaa iloisella naurunhihityksellä, ja Balasco kertaa ivallinen vapajaminen pehmeässä äänessään: „Milloin pannaan meidän Billymme teurastuslavalle? *Diantre!* Se oli hauskuttava lausetapa!" ja hän päästää vahingoniloisen naurun.

Mutta miss Vanstone on liian onnellinen antaakseen muutamain pilasanojen häiritä itseään. Hän punastuu kevyesti ja katsoo vieressään istuvaa jättiläistä sanoessansa: „Billyä ei ollenkaan teurasteta, minä en aijo antaa hänen mennä sotaan."

„Eikö hän lähde Kuubaan?" kysyy Varona pöydän toisesta päästä. „Mutta nuo asevarat sitten? Olin ymmärtävänäni mr Vortex'in kertomuksesta, että kolmisen tai nelisenkymmentä laatikkoa on vielä jäljellä tuolla saarella."

„Niin. Kaksikymmentä laatikkoa patroonia ja viisikolmatta kivääreja ja yksi pikaa-ampuva kanuuna," vastaa Severance kevyesti.

„Ne eivät saa mennä hyvältä asialta hukkaan!"

„Oo, yöilma ei niitä ol'enkaan vahingoita. Minä katsoin itse, että ne olivat preseningeillä hyvin peitetyt, ennenkun tulin tänne. Mutta ajattelen kumminkin olevan parasta, että ryhdymme niiden kera toimiin," huomauttaa amerikalainen.

„Miksei mentäisi jahdilla saarelle ja haettaisi ne?" ehdottaa Estrabon innollisesti.

„Niin, se olisi oivallista! Jollei teillä ole mitään sitä vastaan, mr Vanstone?" sanoo Ramon.

„Oo, tehkää kuin tahdotte," vastaa isäntä huolimattomasti. „Kunhan ette saata minua riitaan eno Sam'in[1]) kanssa."

„Siitä kyllä pidämme huolen," sanoo Estrabon merkitsevästi. Molemmat toiset nuoret herrat sopivat sitten, että he menevät saarelle jahdilla varhain iltapuolella ja lastaavat asevarat siihen saadakseen ne varmempaan säilyyn.

„Me jätämme ne sinne vaan päiväksi tai korkeintaan kahdeksi. mr Vanstone. Sitten tulen kyllä keksimään keinon saattaakseni ne oikeaan paikkaan," sanoo Seve-

---

[1]) Eno Sam = Yhdysvaltain hallitus.
Suom. muist.

rance tahtonsa täytäntöön panemiseen tottuneen miehen päättäväisyydellä.

Näitä suunnitelmia kuuntelee Estrabon loistavin silmin. Ehdotettu toimenpide on askel eteenpäin tiellä, jonka hän on viittonut itselleen — ja muille.

Sikarinsa sytytettyään menee hän ulos ja istuutuu verannan varjokkaimpaan osaan imeskelemään yhtä erinomaisia Imperiales'iaan, tuultumaan ja rauhassa asiaa ajattelemaan.

Pian kuulee hän vihellyksen, ja kun hän katsahtaa ylös, huomaa hän höyrypurtensa liukuvan laiturin ääreen tuoden mukanaan hänen postinsa Key West'istä.

Pari silmänräpäystä myöhemmin saa hän kirjeensä ja sanomalehtensä venheen perämieheltä.

„Enempiä määräyksiä?" kysyy tämä.

„Pitäkää höyry vireillä. Minun täytyy lähteä pistäytymään Key West'issä tänään."

Neekeriperämies poistuu.

Lukematta kirjeitään, jotka kaikki koskevat tupakka-asioimisia, pistää espanialainen ne taskuunsa. Hänen polvillaan on sanomalehti, *Päiväntasaajan kansanvaltainen,* jossa muutamat suurilla, harvennetuilla kirjasimilla painetut päällysnimet vetävät hänen katseensa puoleensa. Hän ottaa sen ylös ja lukee kasvavalla mielenkiinnolla.

Toverin, sen aluksen; jota Mastic on haeskellut, on espanialainen tykkivenhe ottanut kolmen peninkulman päässä Kuuban rannikosta. Laivassa oli aseita, ja sen

matkustajat olivat suurimmaksi osaksi Kuuban kansalaisia Yhdysvalloista, ehkä jotkut heistä olivat sukuperältään amerikalaisia, niiden joukossa muuan Ona Milton, sanomalehtimies ja Key West'in *Moskiitto* lehden ulosantaja. Vaikka alus purjehti amerikalaisella lipulla, ja vaikkei väestö eivätkä matkustajat tehneet minkäänlaista vastarintaa, kumminkin kaikki vangittiin, kahlehdittiin ja, ehkei tosin heitä heti paikalla kuoliaaksi lyöty, kuten ensin oli ollut espanialaisten aije, vietiin he Havannaan ja heitettiin Morro Castleen vankeina *incommunicado,* s. o. ilman oikeutta asettua yhteyteen kenenkään kanssa, käyttää lakitieteellistä avustajaa tai edes ilmoittaa Amerikan hallituksen edustajalle. Heidät tulisi tuomitsemaan sotaoikeus, ja otaksuttavasti ammuttaisiin he samana päivänä. Niin väittää ainakin sanomalehti, joka lisää, että koko Key West on suuresti kiihtynyt, siellä kun on monta vangittujen ystävää.

Nämät ovat mieluisia uutisia don Bascolle, osittain sentähden, että hän saa tietää muutamia Kuuban puoltajia lisää taas tuhotun, mutta varsinkin sentähden, että ne tekevät sen sukkelan suunnitelman, mikä hänellä on päässään, vahvaksi kuin toisen Gibraltarin.

„Indran täytyy saada kuulla tämä," ajattelee hän ja on pian sisällä ruokasalissa, jossa häntä ympäröivät kauniit ja iloiset kasvot ja sirot puvut, sillä naiset ovat vihdoinkin tulleet alas aamiaiselle, ja koska

lämpömittari antaa heille tilaisuuden siihen, ovat he pukeutuneet ilmakkaimpaan musliiniin ja patistiin. He juttelevat innokkaasti lähenevästä risteilyhuviretkestä, jonka Indra on luvannut heille, ja Amy Ormiston huomauttaa: „Huomenna kiidämme raittiissa merituulessa.”

„Älkää unohtako, don Balasco, että teillä on ylin huolenpito huviretkestämme!” sanoo hänen nuori emäntänsä laiskeliaasti leyhytellen itseään viuhkalla ja hymyillen katsahtaen häneen.

„Olen aina palvelukseksenne, sennorita Vanstone,” sanoo espanialainen, ääni keveästi värähtäen ja kumma välähdys silmässä, kun hän luo sen Indraan.

Sillä juuri Indran virkkaessa: „Teillä on ylin huolenpito huviretkestämme!” sikiää hänen viekkaissa aivoissansa hänen laatimansa suunnitelman itse loppuponsi — suunnitelman niin kekseliään ja pirullisen, että itse Saatana olisi voinut siitä ylpeillä, suunnitelman, jossa on monta eri astetta, mutta joka lopuksi oli viepä Indra Vanstonen Estrabon Balascon syliin morsianna, joskin vastahakoisena. Omituista kyllä, ei näet espanialainen, kaikesta aistillisesta intohimostaan huolimatta ole koskaan ajatellut muuta kuin avioliittoa sen nuoren naisen yhteydessä, jonka hurmaava sulo on viekoittanut hänet sanomaan itselleen: „Minä, Estrabon Balasco, olen hänet voittava ja omistava, hänen kauneutensa on yksinomaan

kuuluva minulle eikä kenellekään muulle miehelle maan päällä!"

Tämän lentäessä hänen mielessänsä valtaa hänet niin raju voitonilo, ettei hän, pelosta ilmaista itsensä, uskalla jäädä paikoilleen. Luoden salavihaisen katseen „meidän Billyymme," joka istuu hilpeästi keskustellen Amy Ormiston'in kanssa, ja itsekseen nauraen: „Ihmettelenpä, mitä tuo mies sanoisi tai tekisi . . . jos hän tietäisi . . . jos hän tietäisi!" menee hän sentähden ulos etukatokseen ja alkaa tupakoida taas, — iloisena ja tyytyväisenä kuin paha henki, joka ensiksi keksi amerikalaisen valtioviisauden.

Pian sen jälkeen tulee miss Vanstone ulos hänen luoksensa ja sanoo leikikkäästi: „Te näytätte hylkäävän minut tänään, senor Balasco." Ehkä hän on arvannut jotakin, sillä hän jatkaa: „Minulla on pikku salaisuus teille, — minulle on tapahtunut jotakin hyvin onnellista. Viikon päästä lähdemme täältä, ja kuukauden ajalla menemme mr Severance ja minä naimisiin. Me toivomme, että tulette NewYork'iin häihin."

Tavassa, jolla hän sanoo tämän, on jotakin puolustelevaa. Kenties Indra nyt näkee, että hän on ollut ystävällisempi don Estrabon'ia kohti, kuin hänen ehkä olisi pitänyt olla.

Mutta Estrabon katsoo häneen ja vastaa iloisesti hymyillen: „Olen kylla oleva häissänne mukana, siihen saatatte luottaa."

„Se ilahduttaa minua sanomattomasti." vastaa miss Vanstone. „Mutta minulla on toinen suosionosoitus teiltä pyydettävänä — vapauttakaa minut kokonaan pikku huviretkemme huolenpidosta. Minä . . ."

„Ahaa! Teillä on nyt jotain parempaa toimittamista?"

„Ehken!" hymyilee tyttö veitikkamaisesti

„Mr Severancella tulee luultavasti myöskin olemaan paljon tehtävää," sanoo espanialainen nauraen ja lisää innollisesti: „Älkää huolehtiko mistään. Minä pidän huolen kaikesta."

„Hyvä, minä jätän koko asian käsiinne," sanoo Indra, „aina juomavaroihin ja sampanjagroggeihin saakka!"

„Sampanjagroggit! Ne ne juuri ovat erikoisalaani," nauraa Balasco.

Ja Vanstone vanhempi, joka sattumalta pilkistää yhdestä ikkunasta, menee tästä hänelle takuuseen sanoen: „Älkää suinkaan millään mokomin antako kenenkään muun laittaa groggia huvimatkalla! Minä olen maistanut don Estrabon'in panosta Key West'issä."

Luoden silmäyksen vielä kädessään olevaan sanomalehteen ajattelee Balasco yht'äkkiä: „Tulimaista, unohdin! Ilo viime hoksauksestani karkoitti kertomuksen Toverista päästäni."

Sitten mutisee hän merkitsevästi: „Hänen pitää tietää, mitä merkitystä sillä on hänelle," ja koska Indra on palannut ruoka-

saliin, seuraa hän häntä puhuakseen uutisen Amerikan kansalaisten vangitsemisesta ja melkein varmasta kuolemasta tuskin sadan peninkulman päässä tästä luontevan iloisuuden ja mukavan soreuden näyttämöstä.

Herrain kasvot käyvät vakaviksi, kun he saavat kuulla kertomuksen, ja naiset lausuvat vapaasti ilmi sääliväisyytensä noita onnettomia kohtaan, mutta se, mitä Balasco lukee, vaikuttaa enimmän Varonaan.

„Jos heidät sotaoikeuden tuomiosta ammutaan kuoliaaksi, merkitsee se samaa kuin sota Amerikan ja Espanian välillä ja teidän synnyinsaarenne vapautus!" sanoo Blackeley ja lyö Ramon'ia olkapäälle.

„Loruja," sanoo Vanstone. „He eivät tule tappamaan ketään heistä. Meidän ulkoasiain toimikuntamme saa luvan ryhtyä asiaan. Sopimuksen mukaan ovat he velvolliset asettamaan jokaisen heistä siviilioikeusistuimen tuomittavaksi."

„Silloin," sanoo kuubalainen hitaasti „— pankaa sanani merkille — tulee ensi, aseita kuljettava ja Amerikan lipulla purjehtiva alus jäljettömästi häviämään. Väestö hakataan kuoliaaksi ja alus upotetaan. He eivät koskaan tule tilaisuuteen vedota Amerikan hallitukseen."

„Uskon olevanne oikeassa — tiedän, että olette oikeassa, Varona, ystäväni!" puhkeaa don Estrabon sanomaan, ja hänen silmänsä loistavat kamalasta tulesta, jonka toiset luulevat olevan isänmaanrakkauden, toiset epätoivon synnyttämän; mutta itse

hän tietää, mitä se merkitsee, sillä hänen sisässään kaikuvat lakkaamatta nuo kummat sanat: „Lippu ei suojellut — lippu ei suojellut!"

„Dios!" sanoo Varona. „Yhä useampia urhoollisia miehiä on menettänyt henkensä saariparkamme takia," ja hän kiroilee espanialaisia.

„Milton raukka! Hän oli S:t Augustinessa neljätoista päivää sitten kirjoittaakseen sanomalehdelleen kirjeitä seuraelämästä siellä," sanoo Amy Ormiston. „Herra Jumala, eivät kait toki aikone häntä tappaa!"

Mitä tyytyväisemmällä mielellä jättää espanialainen tämän seurueen suuttuneita miehiä ja mielenkuohuksissa olevia naisia ja menee alas maallenousulaiturille, missä hänen höyrypurtensa odottaa häntä viedäkseen hänet Key West'iin. Hän antaa muutamia käskyjä peränpitäjälle, ja pursi liukuu Lentokalan luo, minkä kannella Balasco pian seisoo neuvottelemassa kapteenin kanssa.

„Minä olen nyt ruoka- ja juomavarojen puolesta aivan kunnossa;" sanoo Thomas. „Toivon vaan, että väestön suhteen olisi yhtä hyvin laita. Ensi koneenkäyttäjä täytyi minun jättää Miamiin, koska hänellä oli jonkunlaatuinen kuume. Jos olisin pitänyt hänet laivassa, olisivat kait naiset kuolleet kauhistuksesta ja luulleet, että se oli keltakuumetta. Perämies joi itsensä päihinsä eilisiltana ja on useampaan päivään kykenemätön. Minulla on vaan kaksi matruusia

ja kaksi lämmittäjää, yksi koneenkäyttäjä ja minä itse, paitsi kokkia ja kajuuttavahtia — aivan liian harvat tämän laivan liikehtimiseksi jos meidän on kulkeminen pitkälti ja on monta matkustajaa huolehdittavana."

„Luulenpa voivani auttaa teitä, jos on sikseen," vastaa Balasco iloisena näistä tiedonannoista. „Minun höyrypurteni koneenkäyttäjä, vaikkakin neekeri, on hyvin taitava mies. Hän voi vuorotella teidän koneenkäyttäjänne kanssa. Minun peränpitäjäni saattaa auttaa teitä ruorirattaan ääressä, ja minulla on purressa kaksi matruusia, jotka niinikään ovat käytettävinänne."

„Teillä on jotensakin lukuisa väestö niin pienelle venheelle," huomauttaa kapteeni.

„Oo, se on kokonaista neljäkymmentä jalkaa pitkä," vastaa Balasco. „Tahdotteko väkeäni?" Hän tekee tämän kysymyksen hiukan huolestuksissaan, sillä hän pelkää hänen koneenkäyttäjänsä mustan ihonvärin osoittautuvan voittamaksi esteeksi.

„Kyllä, lähettäkää heidät illalla laivaan. He voivat kyllä kelvata pariksi päivää," sanoo Thomas ja lisää: „Minun hiilipoksini ovat täynnä. Voisin ajaa täältä Bermudaan käymättä missään satamassa."

„Hyviä hiiliä? kysyy Estrabon.

„Kaikkein parhaita. Mr Vanstone pitää nopeasta kulusta, eikä voida sopivatta polttoaineetta saavuttaa mitään nopeutta."

„Hyvä Olen takaisin kello kuusi."
Ja järjestettyään muutamia pienempiä erityisseikkoja, menee espanialainen taas purteensa, ja Figaro höyryää matkoihinsa, tervehtien muutamia mr Vanstonen puutarhassa olevia naisia ja herroja kimeällä vihellyksellä, kohteliaisuus, johon naiset vastaavat viipoittamalla ja herrat huutamalla: „Onnellista matkaa ja tervetullut pian takaisin!"

Ja venheen kiitäessä aaltojen yli Key West'iä kohden, laulaa sen omistaja yhä laulukertoa: „Lippu ei suojellut! — Lippu ei suojellut!"



Viidestoista luku.

Huviretki.

Kello on nyt yksitoista edeltä puolenpäivän.

Täydellä koneella ajaen saapuu höyrypursi saarikaupunkiin noin puolessakolmatta tunnissa.

Hän menee sikaritehtaallensa, ja muutamia minuutteja välinpitämättömästi puheltuansa toiminimen asioista muutaman yhdysmiehensä kanssa, menee hän suureen saliin, missä sikarit valmistetaan.

Vaikka työ käypi parhaillaan, huomaa hän työmiehensä, jotka kaikki ovat kuubalaisia isänmaanystäviä, olevan kovasti kiihdyksissään uutisista, mitkä heille julistaa heidän esilukijansa, jonka toimena on aamulehtien tulkitseminen ja kääntäminen.

Tämä pitää juuri nyt kädessään lisälehteä, joka herättää yleistä mielenkiintoa, ja sanoo innokkaasti espanialaiselle tämän sisään astuessa: „Heitä ei vielä ole ammuttu!"

„Jumalan kiitos siitä!" puhkeaa Balasco sanoiksi, vaikka hän sisässään ei olekaan erin kiitollinen. Hän näet sangen mielellään tahtoisi viedä miss Indra Vanstonelle tiedon, että Toverin väestöstä joka mies on saanut kuoleman Cabanas'in linnoituksessa.

Estrabon, vaeltaessaan läpi salin näennäisesti pitäen kevyttä yleiskatselmusta, menee molempain niiden miesten ohi, jotka Mastic matkalla Tampasta oli pannut merkille. Heille kuiskaa hän: „Tavatkaa minua kotonani niin pian kuin mahdollista."

Näihin sanoihin vastaavat Juan ja Pablo tarkoittavilla silmäyksillä.

Pian sen jälkeen jättää espanialainen salin, mutta ulkona konttorissa sanoo hän yhdelle kirjureista: „Hankkikaa minulle laatikko vahvimpia ja mustimpia *Invincibles'* iänne."

Laatikko kädessä ja puhuttuaan liiketoverilleen, että hän viipyy muutamia päiviä purjehdusmatkalla, lähtee Estrabon huvilaansa.

Hän tapaa molemmat miehet jo odottamassa häntä. Hän vie heidät sisään ruokasaliin, sulkee kaikki ovet ja pitää pikaisen tarkastelun ollakseen varma, ettei kukaan voi heitä kuulla. Sitten tekee hän kuiskien heille ehdotuksen, joka saa heidät peljästymään ja vakuuttamaan, etteivät he sitä tohdi, — eivät, vaikka henki olisi kysymyksessä.

Siihen vastaa hän: „Mitä nyt! Kun te nyt olette Weyler'in suojeluksessa? Minulla on käsissäni papereita häneltä ja Espanian hallitukselta, jotka tekevät minut ja ne, mitkä minä osoitan, yhtä varmoiksi kuin itse kenraalikuvernöörin kaikkialla, missä vaan Espanian lippu liehuu. Sitä paitsi on tässä on tuhat dollaria teille."

Mutta miehet epäilevät yhä, ja Estrabon kertaa, mitä hän on sanonut, ja tarjoo heille kaksi tuhatta dollaria kullassa — tuhannen dollaria kummallekin.

Hiljaa neuvoteltuansa suostuvat molemmat miehet ehdotukseen, vaikka yhäkin tuskaisella ja vastahakoisella tavalla — mutisten, että he pitävät hengestänsä.

„Noo, enkö minä pidä omastani?" nauraa hän. „Lähtisinkö matkaan, jollei minulla olisi kenraalikuvernöörin allekirjoitusta? Menkää heti höyrypurteen, jossa teidän on palveleminen matruuseina. Teidän toimenne tulee olemaan sama Lentokalassa. Ei mitään muuta."

„Mitä, siinäkö kaikki?" kysyy Pablo kummastuneena.

„Niin — yksi seikka vaan vielä! Niin totta, kuin annatte hyväntahtoisuudelleni arvoa, ette saa polttaa yhtään sikaria, niin kauvan kun olette jahdissa."

„Eikö yhtään sikaria?" puhkeaa Juan sanomaan. *Diablo!* Ei yhtään sikaria!"

„Mutta niin monta sikarettia kuin vaan haluatte," vastaa Estrabon. „Muistakaa,

ei sikariakaan, niin totta kuin henki on teille rakas!"

Molemmat miehet poistuvat Pablon kuiskatessa toverilleen: „*Santos!* Tämäpä oli kummallinen juttu!"

Sitten kiiruhtaa espanialainen läheiseen apteekkiin ja ostaa isollaisen määrän opiumia, jolloin hän sivumennen kysäsee proviisorilta, joka on hänen vanha tuttavansa, Magendien morfiiniliuoksen ominaisuuksia.

Hetkistä myöhemmin on hän sähkösanomakonttorissa ja lähettää Havannaan pitkän tärkeän salakirjainsähkösanoman.

Sieltä palaa hän huvilaansa, avaa laatikon, jossa väkevältä tuoksuvat Invincibles'it ovat ja toisen, missä on erinomaisia Imperiales'ia, ja ja sanoo nauraen: „Ihmettelen, olenko unohtanut poikasena saavuttamani sikarien kiertämistaidon!" sekä alkaa käsitellä sikareja hyvin omituisella tavalla.

Hän on tavattoman kätevä, ja työ kuluu nopeasti, etenkin kun kummassakaan laatikossa ei ole viittäkolmatta sikaria enempää. Kääriessään ne erityiseen pakettiin sanoo hän hymyillen: „Nämät *Imperiales*'it hienoille herroille ja nuo *Invincibles*'it niille miehistöstä, jotka pitävät tupakoimisesta."

Kymmenen minuuttia myöhemmin on hän höyrypurressaan, missä suurikorvainen Juan ja tämän toveri odottavat häntä.

Juuri veneen irtautuessa rannasta tulee eräs konttoristi juosten konttorista tuomaan hänelle Havanasta saapunutta tun-

nustusta, että hänen sanomansa oli otettu vastaan.

Espanialainen hymyilee tyytyväisesti silmäillessänsä sen läpi, ja purren höyrytessä Smaragdisaareen päin, asettuu hän päiväkatoksen alle ja syöpi kevyen lunch'in, jonka hän on antanut lähettää muutamasta ravintolasta, hänen aikansa kun on ollut liian kallis ruuan ja juoman nauttimiseen tuhlattavaksi.

Syödessään tuumiskelee hän.

Ajatuksissaan liittää hän toisen erikoisseikan toiseen saadakseen suunnitelmansa niin täydelliseksi kuin mahdollista ja mutisee: „Samanlainen tapaus, aivan samanlainen tapaus!" Sitten heittää hän tutkivan katseen miehistöön. Koneenkäyttäjä ja peränpitäjä ovat espanialaisia neekerejä, jotka jo kauvan ovat olleet hänen palveluksessansa ja ovat häneen kiintyneitä, koska hän on antelias isäntä. Heidän kanssaan on hän jo puhunut. „Toiset tekevät, mihin heitä käsken," ajattelee hän; „toiset molemmat tietävät, mikä heidän velvollisuutensa on, ja mitä he saavat, täyttääksensä sen."

Kello on nyt lähes kuusi. On yhäti tukahduttavan kuuma, mikä ei ole tavatonta näissä seuduin kesän alussa. Vaikka aurinko on jotensakin alhaalla taivaanrannalla, on hirmuisen tukala ilma, eikä mitään maatuulta ole vielä alkanut puhaltaa.

Siitä näkyy pian selviä todisteita. Purren lähetessä Smaragdisaaren maallenousulaituria, saattaa Balasco nähdä, että kaikki

mr Vanstonen verannalla olevat naiset lakkaamatta käyttävät viuhkojansa, vaikka heidän pukunsa ovat ohuet kuni hämähäkinverkot.

Hän katselee ympärilleen ja havaitsee jotakin, joka tekee hänet sangen tyytyväiseksi. Lentokala on ankkuria heittämäisillänsä, selvästi vasta Korallisaarelta tultua. Sen kannella keksii hän Varonan ja Severancen, jotka hiljakseen kävelevät päiväkatoksen alla, ja Jack Blackeleyn, joka istuu saranatuolilla laiskeliaasti tupakoiden ja itseään leyhyttäen. Estrabon antaa käskyn peränpitäjällensä, -- *Figaro* muuttaa heti suuntaa ja liukuu jahdin luo, tämän juuri ankkuria laskiessa.

„Onko teillä ne kaikki?" huutaa Balasco innollisesti.

„On. Kiväärit, patroonit ja kanuunat ovat kaikkityyni lastihuoneeseen pantuina," vastaa Severance.

„Kaikki paitsi dynamiitti!" virkkaa kapteeni Thomas; „sitä en tahdo ottaa laivaan."

„Älkää sitte tulko maihin!" sanoo Estrabon.

„Miksikä ei?"

„Minulla on teille pikku äkkiyllätys," vastaa hän. „Tahtoisin tarjota teille päivällistä laivassa. Ottakaamme mukaamme pari naista, niin lähdemme hakemaan viileyttä. Merituuli on varmaankin alkanut puhaltaa ulohtaampana Golfvirralla."

„Näyttää kuin tulisi hirveän helteinen ilta," sanoo Billy veltosti.

„Tänään ei synny mitään maatuulta," virkkaa Varona.

„Herra Jumala, ettehän toki sitä tarkoita! Mikä saa teidät sitä luulemaan," kysyy Blackeley tylsän hämmästyksissään.

„Olen oleskellut liian kauvan Länsi-indiassa ollakseni tuntematta *tiempo caloroso*'n enteitä," vastaa nuori kuubalainen. „Tulee polttavan kuuma ilta – vuoden ensimäinen."

„Se ei minua suurin hirvitä," sanoo Billy, „sillä Vanstonen perhe ja minä lähdemme pian pohjoiseen päin. Mutta se ei estä meitä voimasta laittaa iltaa itsellemme hieman mukavammaksi." Ja näin sanoen huutaa hän Balascolle, jonka höyrypursi juuri nyt on jahdin heittonuoraporrasten sivulla: „Pysähtykää silmänräpäykseksi! Se oli hyvä aate teiltä, don Estrabon, – antakaa minun tulla Figaroon ja seurata muassanne maihin, niin noudamme ne naisista, jotka haluavat olla muassa."

„Niin, päivällinen jahdissa ja ihana purjehdusmatka kuutamassa," vastaa Estrabon innokkaasti. „Sanokaa kokille että minä tahdon puhua hänen kanssansa," huutaa hän Thomas'ille, silmät loistaen kummasta ilosta, sillä ankara kuumuus on tehnyt hänelle mahdolliseksi sangen luonnollisella tavalla voittaa yhden suunnitelman suurimmista vaikeuksista.

Kapteenin käskystä: „Ohoi, lähettäkää kokki perään," sukeltaa tämä herra esiin kapiisista, ja don Estrabon antaa hänelle määräyksen laittaa oivallinen päivällinen.

Sill'aikaa on Severance heittonuoraportaita myöten mennyt alas purteen, joka nyt ohjaa kulkunsa maallenousulaiturille.

Niinä lyhyinä silmänräpäyksinä, mitkä tarvitaan sinne tulemiseen, sopivat Billy ja Balasco asiasta.

„Hankkikaa ne naiset, mitkä voitte, mutta minä en ottaisi liian monta mukaan, vaan parempi on, jos saamme olla hieman itseksemme," ehdottaa Estrabon.

„Juuri minun ajatukseni," vastaa Severance, joka mieluisimmin ottaisi mukaan ainoastaan yhden naisen, sillä toisetkin pitävät hänestä ja mielellään tahtovat kuluttaa häneltä aikaa, joka hänen mielestänsä pitäisi nyt omistaa jakamatta miss Indra Vanstonelle.

„Meillä tulee silloin olemaan hauska," virkkaa espanialainen heidän rantaan tullessaan.

Mutta samassa kiinnittyy laituriin myöskin muuan soutuvene, ja Balasco hätkähtää hämmästyneenä, sillä siitä nousee Mastic, tullisalapoliisi.

Tämän tulo saattaa tehdä tyhjiksi kaikki espanialaisen toiveet menestyksestä, sillä jos hän ottaa asevarat takavarikkoon — hyvästi silloin ijäksi kaikeksi Balascon suuri suunnitelma!

Hän sanoo kiirehtien Severancelle: „Olkaa kiltti ja menkää ylös huvilaan ja pitäkää huoli, mitä tarvitaan. Tuo mies selvästi haluaa puhutella minua." — Mastic on näet jo hoilannut hänelle, ja seuraavana silmänräpäyksenä on hän jo tullivirkamiehen luona.

„Mitenkäs menee, Estrabon?" kysyy salapoliisi ujostelematta, sillä hän ei koskaan enää kursastele espanialaista veljyttään. Sitten jatkaa hän sanoilla, mitkä saattavat tämän epätoivoon: „Sain piljettinne eilisiltana, mutta koko päivänä ei ole tuullut hitustakaan, ollut vaan tukahduttavan kuuma ja Alligaattori-Pete ja minä olemme soutaneet kaksitoista tuntia ja paahtuneet Sisiliskolla tänne tullessamme. Mutta luulenpa tulevani ajoissa. Muutamasta purjeveneestä, jonka kohtasimme Sokurikekosaaren luona, huudettiin minulle, että tuolla olisi salatavaroita." Hän osoittaa Korallisaarta.

„Niin," vastaa toinen innokkaasti, „kokonainen sissijoukkue ja joukko aseita, ampumavaroja ja dynaamiittia."

„Tulimaista! Sepä saattaa tuottaa minulle ylennystä, se!"

„Mutta te tulette hieman liian myöhään," jatkaa Balasco. „He hyökkäsivät kaikki laivaan „Kolme ystävää" eilisiltana ja lähtivät Kuubaan Bouthwell'in seuraamina, mikä nähtävästi on heidän jäljillänsä."

„Kirottua! Ovatko he taas päässeet minulta pakoon?" ja salapoliisilta pääsee muutamia kirouksia puoliääneen.

„Antakaa minun kuiskata teille jotakin korvaan," sanon espanialainen, joka nyt on tointunut ja nopeasti harkinnut seikan. „Kuubalaiset roistot eivät ennättäneet ottaa kaikkia mukaansa, — Bouthwell oli liian sukkela käänteissään. He jättivät kolmisen- tai nelisenkymmentä ampumavaralaatikkoa y. m. jäljelle Korallisaarelle."

„Jotka Bouthwell otti talteen, arvaan," nurisee Mastic.

„Eikä, ne ovat vielä jäljellä luullakseni," sanoo Balasco, iloissaan, että hän osaa valehdella niin hyvästi. Sillä jos Mastic tietäisi, että aseet ovat Lentokalassa, ottaisi hän ne luonnollisesti takavarikkoon, ja kaikki espanialaisen sukkelat laskut olisivat turhia.

„Sitten otan ne ensi yönä! Alligaattori-Pete ja minä purjehdimme sinne heti."

„Luuletteko pääsevänne sinne tällä tuulella?"

„Saammehan koettaa."

„Niin, onhan se velvollisuutenne," sanoo Estrabon totisesti. „Antakaa minulle tieto, miten onnistutte. Voinko mitään muuta tehdä hyväksenne?"

„Voitte," nauraa Mastic; „hyvät sikarit kuluvat niin kauhean pian. Alligaattori-Pete ja minä olemme juuri tehneet lopun viimeisistä siinä erinomaisessa laatikossa, minkä annoitte minulle viime kerralla. Eikö teillä sattumalta ole muutamia sitä lajia mukananne?"

„On muutamia," sanoo Balasco lyhyesti ja ottaa esiin pari kappalta ylenoivallisia *Regalias Imperiales*'eja.

„Hyvä, — nyt saatan ryhtyä työhön," arvelee salapoliisi sytyttäessään sikarin ja palaa veneelle, jota soutaa Alligaattori-Peten laivapoika, lurjusnulikka.

Estrabon katsoo salapoliisin jälkeen ja mutisee: „Olipa todellakin onni, että pääsin irti! Jos hän olisi aavistanut, missä asevarat ovat, olisi kaikki rauennut turhiin. Nyt saa hän ponnistella koko yön päästäkseen Korallisaarelle . . . ei tunnu tuulen henkäystäkään — ja huomenna!"

Hänen liikkuvat kasvonpiirteensä valaisee riemuitseva toivo hänen kääntyessään palaamaan huvilaan.

Täällä tapaa hän Severancen, joka sanoo hänelle helpostuneella äänenpainolla: „Sain ainoastaan kaksi naista kiini."

„Mitkä sitten?" Kiihkeästi.

„Miss Vanstonen ja lesken. Pikku Rivers ja miss Woodbridge ovat Vortex'in ja mr Vanstonen kera tämän ananaasi-istutuksilla. Minua ei ihmetyttäisi, jos jollakin heistä tekisi mieli päästä anopikseni," lisää hän nauraen.

„Ja miss Gertie?" kysyy Estrabon.

„Miss Gertien on vallannut ompelijatar," huutaa Rex, joka samassa tulee eteisessä. „Jos miss Gertie lähtee tänä iltana, on hänen pakko pitää lyhyttä pukua risteilyhuviretken kestäessä."

„Rex," puhkeaa hänen nuorempi sisarensa ankärasti sanomaan, katsahtaessaan alas kaiteen yli, „ole hyvä ja muista, että olen nuori nainen!"

Tämän muistutuksen tekee hän ylpeähköllä arvokkaisuudella, joka narraa Severancen hilpeästi nauramaan.

„Sinä kait seuraat mukana, Rex, arvatakseni?" sanoo espanialainen.

„Luonnollisesti! Teen mitä hyvänsä saadakseni kunnon päivällisen ja vähän viileyttä tässä kuumuudessa."

„Silloin on seurue täysi," mutisee Balasco, sillä se on juuri semmoinen, kuin hän tahtoo.

Mutta miss Gertie tulee juosten portaita alas ja huutaa: „Seuraako luutnantti Varona myöskin mukana?"

„Luullakseni," vastaa Severance, joka nyt kiiruhtaa ottamaan kultasensa huostaansa: sillä Indra on tullut portaita alas sisaren vanavedessä. Hän näyttää sangen suloiselta puettuna keveimpään musliinipukuun ja ilmakkaimpaan vyöhyeesen. Hänet nähdessään salamoivat Balascon silmät, ja hän ajattelee riemastuneena: „Se on hänen hääpukunsa!"

Mrs Ormiston, joka on sangen soman näköinen merimiespuvussa ja pikkunen merimieshattu päässä, tulee nyt myös lisäksi, ja hän ja miss Vanstone menevät ulos verannalle mr Severancen ja Rex'in kanssa.

Espanialainen aikoo seurata heitä, mutta äkkiä säpsähtää hän ja mutisee:

„Suokaa silmänräpäykseksi anteeksi!" ja hyökkää portaita ylös.

Huoneessansa ottaa hän piirongin laatikosta kiiruusti morfiiniliuospullon ja pikku ruiskun esiin, sanoen itsekseen: „Läheltä piti, että unohdin tämän!"

Niin kiiruhtaa hän alas taas ja on juuri ulos menemäisillään, kun pieni käsi rukoilevasti laskeutuu hänen käsivarrellensa ja Gertien pehmyt ääni kuiskaa: „Luuletteko voivanne olla luutnantti Ramon'ia vailla? Saatte liian monta herraa Lentokalaan harvoille naisille. Tervehtikää häntä, että minä pyydän häntä syömään päivällisen täällä kotona."

„Olen viepä tervehdyksenne," vastaa Estrabon kevyt empiminen äänessä.

„Siitä tulee hauska," sanoo nuori tyttö. „Mr Vortex, isä ja Ramon ja miss Rivers, Flora ja minä tulemme saamaan yhtä hupaisen päivällisen kuin tekin jahdissa."

„Toivotan teille mieluista iltaa!" Näin sanoen kumartaa espanialainen kohteliaasti ja menee toisten luo ulos, missä miss Vanstone on selittänyt Severancelle ja leskelle, että „Gertien pukuhommat ovat hyvin vakava asia. „Annoin hänelle kaikki pukuni, joita vailla voin olla," huomauttaa Indra, „ja hän on käyttänyt pukua toisensa jälkeen tuhlaavasti kuni . . ."

„Kuni tyttö, jolla ensi kerran on pitkä puku," nauraa mrs Ormiston.

„Niin, jos lainaisin hänelle useimpia, saisin pian itse kulkea Gertien lyhyissä

hameissa," vastaa miss Vanstone kauniisti punastuen.

Samassa tulee Rex innoissaan ulos eteisestä, huutaen: „Höyry käymähän, kapteeni!" ja seurue lähtee, Balascon laskiessa itsekseen heidät ja sanoessa: „Nyt on minulla muassa kaikki, joita tarvitsen."

Viisi minuuttia myöhemmin viepi Esrabon'in höyrypursi heidät Lentokalaan, jonka heittonuoraportaita ylös Severance auttaa naiset, jotka ovat hyvin iloissaan päästessään avaran aurinkoteltan alle, joka suojaa sen valkeaa kantta.

Yleensä ovat he niin hilpeä seurue, kuin koskaan on astunut johonkin huvijahtiin, ja se on sangen paljon sanottu, sillä mikä on hauskempaa, kuin risteilyretki merellä, kun naiset ovat kauniit, rakastettavat ja meritaudittomat, ja herrat kohteliaat ja huomaavaiset, ja laivassa on viinejä ja sikareja yltä kyllin?

Mutta Estrabon on heistä kaikista iloisin. Hänen tummat silmänsä loistavat riemuavasta hehkusta, ja hänen naurunsa helähtää pehmeästi ja sointuvasti. „Miksi en olisi iloissani," ajattelee hän; „eikös nyt häämatkani ala?"

Omituista kyllä ei hän Varonalle vie miss Gertien sanaa, vaan menee suoraan ohjaushyttiin, missä kapteeni Thomas seisoo ruorirattaan ääressä, ja sanoo jännittyneellä kiihkolla, mikä tuntuu ihan tarpeettomalta: „Tarvitsetteko niitä ylimääräisiä apumiehiä, kapteeni?"

„Niin, kyllä kait on hyvä, että otan ne, koska nyt lähdemme merelle," vastaa tämä.

„Kuten tahdotte," sanoo Estrabon. „Kiinnitän purren poijuunne."

Sen hän tekeekin ja käskee väkensä tulla laivaan, jolloin hän komentaa Juan'in ja Pablon keulapuoleen matruusien joukkoon ja sanoo kapteenille, että Figaron perämies voi hoitaa ruoriratasta niin usein, kuin tarvitaan, ja koneenkäyttäjä asettua alas konehuoneeseen auttamaan Lentokalan koneenhoitajaa.

„Annan peränpitäjänne hoitaa hetkisen ruoriratasta, samalla kun itse tarkastan häntä, ja jos hän tekee sen tyydyttävästi, saa hän vuorotella kanssani. Minun koneenkäyttäjäni saattaa selittää koneistomme teidän koneenkäyttäjällenne ja ilmoittaa, miten hän käyttäytyy," sanoo Thomas ja aukaisee yhden ikkunoista ohjaushytissä. mikä on välittömässä yhteydessä konehuoneen kanssa, se kun on sijoitettu jotensakin pitkälti keulapuoleen, antaakseen suurempaa tilaa perähyteille..

Ylhäiseltä paikaltansa saattaa kapteeni katsoa suoraan alas sinne, ja hän huutaa nyt koneenkäyttäjälle: „Sandy, anna minulle tieto, miten uusi apumies menettelee,"

„Lähettäkää hänet vaan alas, kapteeni, minä kyllä pian otan selvän, mihin toveri kelpaa!" vastaa hilpeä skotlanniksi murtava ääni. Ankkuri on nyt nostettu ja Thomas soittaa kelloa, jonka jälkeen Lentokala

lähtee etsimään viileyttä Golfvirran aukeilta kulkuvesiltä.

Kaiken tämän havaitsee kiikarilla lohduttamaton nuori nainen eräästä Vanstonen huvilan yläkerroksen ikkunasta. Miss Gertie odottaa, että nuori Varona tulisi, mutta hän ei tulekaan.

„Eiväthän he lähetä ketään maihin," mutisee hän pettyneenä. „Oo. Herra Jumala, nyt nostavat he ankkurin!" Hän sieppaa olkihatun ja hyökkää rappusia alas, vaikka ompelijatar huutaa hänen jälkeensä: „Olen valmis nyt koettamaan, miss."

„Olen pian takaisin!" kirkuu Gertie vastaukseksi ja kiiruhtaa puutarhan kautta rantalaiturille, juuri parhaiksi nähdäkseen Lentokalan katoavan näkyvistä muutaman matalan vihreän saaren taakse puolen peninkulman päässä sieltä.

„Miksei hän tullut maihin, kun minä pyysin häntä?" puhkeaa hän sanomaan. Niin lentää yht'äkkiä kamala ajatus hänen mieleensä. „Ramon'illa on nuo aseet mukanansa — ehkä hän menee niiden kanssa Kuubaan samalla." Ja seuraten tavallista naisten logiikkaa pelästyy hän kovin ja ajattelee: „Tuo kauhea Balasco! Hän on niin innokas isänmaanystävä ja kiihdyttää tietysti Ramon'ia muistutuksilla hänen velvollisuudestansa! Ramonhan sanoi, että nuo aseet saattoivat olla Kuuban elinasia. Hän menee johonkin niiden kanssa. Hänellä ei ollut rohkeutta sanoa minulle jäähyväisiä — se olisi musertanut meidän kummankin

sydämet." Hän on pyörtymäisillään ajatellessaan Toveria ja mutisee valkoisin huulin: „Espanialaiset murhaavat kaikki vankinsa."

Mutta tässä kohtaa hänet lohdutuksen säde.

Hän kuulee laiturin luota äänen, joka sanoo: „Hyvä, nulikka, jos olet sovittanut sen puutarhavaunullisen hyvästi veneeseen, niin lähdemme Sisiliskoon."

Se on Mastic'in ääni, tuon kiltin tullisalapoliisin, joka oli luvannut suojella Ramon'ia vaarasta.

Gertie kiiruhtaa laiturin reunalle ja huutaa innokkaasti: „Mr Mastic! Mr Mastic! Kiiruhtakaa ja tulkaa tänne, minulla on jotakin teille sanottavaa! Muistattehan minut, Gertie Vanstonen, joka puhelin teidän kanssanne lunch'ia syötäessä joitakuita päiviä sitten?"

„Niin, muistan teidät sangen hyvin," vastaa tullivirkamies. „Tulen silmänräpäyksessä. Sinä pysyt veneessä, lurjusnulikka!" Ja niin sanoen hyppää hän maallenousulaiturille, kiiruhtaa portaita ylös, yhä poltellen yhtä Estrabon'in sikareista ja sanoo: „Palvelukseksenne, miss Gertie, mitä voin tehdä hyväksenne?"

Gertie ilmaisee hänelle epäluulonsa, joille salapoliisi katkerasti nauraa ja sanoo: „Ei mitään vaaraa siitä; aseet ovat tuolla saarella, mistä minä ne otan takavarikkoon. niin pian kun saavumme sinne."

„Ko . . . Korallisaarellako?" änkyttää Gertie."

„Niin varmaan! Sen sain tietää don Estrabon'ilta tuskin kaksikymmentä minuuttia sitten."

„Sitten ei don Estrabon sanonut teille totuutta!" kuiskaa tyttö kauhistuneena. „Aseet ovat jahdissa."

„Mitä!" sähisee Mastic.

„Niin, don Estrabon'illa oli selko kaikesta; hänhän se ehdotti sitä — hän puhui Ramon'in ja meidän Billymme kanssa siitä aamulla. He menivät sinne iltapuolella ja hakivat ne. Näin kiikarillani, miten he kantoivat ne laivaan. Ettekö nähneet Lentokalan juuri laskevan ankkuria tullessanne?"

„Tulimaista! Oletteko varma olevanne oikeassa?"

„Olen. Mitä varten he muuten olisivat sinne menneet?"

„Kirottua!"

„Teidän täytyy auttaa minua estämään Ramon'in palaamasta Kuubaan. Mitä auttoi sitten, että pelastin hänet henkiin? Mikä oikeus on hänelle antaa tappaa itsensä, kun hänen on elämisestänsä kiittäminen minua?" mutisee Gertie käsiään väännellen.

„Toivon tietäneeni sen kymmenen minuuttia sitten," sanoo salapoliisi karskisti, tuijottaen poiskiitävän jahdin savua. Sitten repii hän tukkaansa ja mutisee: „En käsitä tätä — Balascohan ei ole . . ." Hän pysähtyy äkkiä, peläten ilmaisevansa valtiosalaisuuden, ja sanoo nopeasti: „En luule, että on tekeillä mitään, jota pelkäätte, miss. En näe, että nuorella kuubalaisella voisi

olla niin raju suunnitelma päässään, kun te sanotte sisarenne ja mrs Ormiston'in olevan Lentokalassa, paitsi mr Blackeleytä, mr Severancea ja veljeänne."

„Ehkeivät don Estrabon ja senor Varona aijo tehdä mitään tänä iltana. Mutta pelkään, että Ramon vie nuo aseet maihin Key West'issä. Velvollisuus on häntä kutsuva, ja hän on menevä takaisin ja hakeva ne ja lähtevä sotimaan toisten Kuuban ystäväin kanssa," nyyhkyttää tyttö.

„Vai niin, he ajattelevat mennä Key West'iin viedäkseen aseet maihin," puhisee salapoliisi. „No, luulenpa voivani siihen panna esteen! Olen opettava heitä tahtotahtomaan puijata minua ja sanomaan aseiden olevan tuolla saarella."

„Mitä aijotte tehdä?"

„Saattepas nähdä!" vastaa Mastic karskisti. „Älkää enää huolehdiko, että nuori kavaljeerinne joutuisi millekään vaaralle alttiiksi; nuo saaret ovat minun haltussani parin, kolmen tunnin päästä."

Hän katsoo jahdista, joka on jo ennättänyt Golfvirralle, nousevaa savua ja sanoo: „Se ohjaa länteenpäin kulkunsa — niin, se aikoo selvästi Key West'iin. Odottakaa, saattepa nähdä!"

Hän juoksee alas veneeseen ja hyppää siihen sanoen: „Osaatko pitää perää, nulikka?"

„Mitäs minuun sitten olisi pieksetty kolmen viime vuoden kuluessa," huutaa nulikka, jollei pohjoisluodetta ja etelälounasta

ja kaksi piirua tyynen puolelle. Josko osaan pitää perää? Minä osaisin ohjata krokodiilia!"

„Osaatko ohjata höyrypurtta sitten?"

„Sitä olen tehnyt tusinoittain kertoja!"

„No, luulenpa osaavani hoitaa konetta. jos niikseen on," mutisee Mastic ja huutaa sitten pojalle: „Suuntaa Balascon purren luo!"

Ja hänen itsensä käydessä airoihin ovat he kahden minuutin päästä espanialaisen höyrypurressa, jonka jälkeen heidän pikku veneensä kiinnitetään, ja salapoliisi lämmittää koneen, mikä on helposti tehty, sillä tuli on sammutettu suurimmassa kiiruussa, ja pannussa on vielä kylliksi höyryä Figaron panemiseksi käymään.

Heidän kiitäessään laiturin ohi huutaa salapoliisi Gertielle:

„Älkää olko huolissanne, pikku miss!"

Ja rannalta vastataan: „En ole mikään pikku miss. Mutta luotan turvallisesti teihin."

Ja hän katsoo innollisesti höyrypurren perään, jonka vauhti lisääntyy joka silmänräpäys. Se ohjaa samaa suuntaa kuin Lentokala, ja muutamia minuutteja myöhemmin katoaa se saman saaren taa matkalla ulos Golfvirralle.

Silloin kääntyy miss Gertie hitaasti ympäri ja menee huvilaan, koettaa pukuja alakuloisen ja murheellisen näköisenä ja tulee päivällispöytään ilmoittamaan isälleen ja tämän vieraille merkillisiä epäluulojansa, joille yleiseen nauretaan. Miss Rivers sanoo: „Loruja, rakas lapsi, tuo kertomus Toverista

on hermostuttanut sinut," ja Flora Woodbridge selittää luottavasti: „Pah! Jack Blackeley ei ole niin tyhmä!"

Ja Gertien isä sanoo hänelle: „Sellaisia tyhmyyksiä! Eikö Severance ole laivassa Indran kanssa? Etkö luule, että hän tietää suojella häntä? Tuo kuubalaisen juttu ja sairaanhoito ovat tehneet sinut niin romantillisen yksinkertaiseksi, kuin olisit oikea Dulcinea del Toboso." Sitten lisää hän: „Mutta miss Tricks'in pensiooni on sinusta nuo tyhmyydet ottava! Ensi viikolla palaat sinne lyhyine hameinesi ja kaikkinesi."

Tämä hirmuinen uhkaus saa aikaan musertuneen, rukoilevan silmäyksen miss Gertieltä ja halpauttaa hänen kielensä illan jäljelläolevaksi osaksi Eivät edes pikku Vortex'in sukkeluudet voi houkutella hymyilyä hänen kauniille huulillensa.

Hän nyyhkyttää itsensä uneen, ja kun hän herää seuraavana aamuna, on hänen ensi silmäyksensä akkunasta merelle. Hänen kasvonsa tulevat kalmankalpeiksi ja hän kirkasee: „Herra Jumala, Lentokala ei ole siellä!"



Kuudestoista luku.

Päivällinen jahdissa.

Lurjusnulikan ohjaamana on höyrypursi ehtinyt Floridasalmeen. Jahti höyryää hiljakselleen eteen länteenpäin viisi tai kuusi peninkulmaa etempänä. Mutta tälläkin keskinkertaisella nopeudella kulkee se hyvästi kymmenen peninkulmaa tunnissa, eikä pursi jaksa sitä saavuttaa.

Mastic katsoo sen jälkeen ja ajattelee: „Suunnasta päättäen on se menossa Key West'iin. Jos se sen tekee, tavotan sen siellä. Kaikissa tapauksissa pitää sen palata Smaragdisaareen, ja ensi yönä ovat aseet käsissäni. Espanialainen on peijannut minut, jos se, mitä miss Gertie sanoo, on totta, ja jos itkusta punaiset silmät todistavat jotain, niin uskoo tyttö itse kertomuksensa. Mutta mikä syy olisi Balascolla ollut?" Hän repii korvallistansa ja ajattelee: „Tahdon olla kirottu, jos sen käsitän! Ei ole epäilystäkään siitä, että Estrabon on espanialainen

vakooja, mutta minkä tähden saatanan nimessä hän ei sitte halua, että minä ottaisin aseet takavarikkoon?" Jota enemmän hän sitä tuumii, sitä vähemmän hän sitä tajuaa, ja sitä enemmän hän espanialaiseen suuttuu.

Niin keksii hän sukkelan keinon ja mutisee: „Tulimaista, kyllä minäkin hänet puijaan! Olen olevinani, kuin en tietäisi hänen tietävän, että aseet ovat laivassa. Minä hänet uutisella yllätän ja katson, minkä värin hänen kasvonsa saavat."

Höyrypursi pysyy siis Lentokalan vanavedessä ja suuntaa sekin kulkunsa länteenpäin, vaikka nyt on jo niin pimeä, ettei Mastic voisi enää jahtia eroittaa, jolleivät sen lyhdyt näkyisi.

Pleasurejahti jatkaa sillä välin hilpeästi risteilyänsä viileyttä etsimään, ja niin pian kuin he tulevat pois saarien suojasta, alkaakin sen kannella oleva iloinen seurue tuntea viileitä, virkistäviä ja tuoksuavia tuulahduksia."

„Ihana ilta!" sanoo Amy Ormiston Jack Blackeleylle.

„On, mutta en kadehdi niitä: jotka pysyivät kotona. Heillä on kyllä jotakuinkin kuuma, sill'aikaa kun täällä on juuri parahiksi viileätä, jotta ruokahalu tulee." Ja korottaen äänensä, huutaa hän: „Estrabon, te olette huviretken ylikokki. Eikö päivällinen ole pian näkyvissä?"

„Kaikki aikanaan, kärsimätön ystäväni," vastaa espanialainen. „Pian saamme

erinomaisen hyvän aterian, ja sitten sekoitan muutamia erinomaisia sampanjagroggejani teille."

„Niin, olisittepa kuulleet senor Vanstonen veisaavan niiden kiitosta," virkkaa Ramon. „Te olitte sekoittaneet hänelle yhden Key West'issä ja hän ei ollut unohtanut, miltä se maistui. Minä muistan ne myös kolme vuotta sitten."

Severance, joka on istunut kannen toisella puolen ja kuiskinut morsiamensa kanssa, virkkaa nyt äkkiä: „Ken puhui sampanjagroggeista? Antakaa meidän saada nyt vähän päivällistä odottaessamme!"

„Tekisin mielelläni teille mieliksi," nauraa Estrabon, „mutta en saata alentaa sampanjagroggejani ruokaryypyiksi. Sitä paitsi luulen teidän olevan nälkäisiä ilman sitäkin."

„Ehkä olette oikeassa," myöntää Billy.

Nyt tulee Rex, joka on seisonut puhelemassa kapteenin kanssa ohjaushytissä, nauraen täyttä kurkkua heidän luoksensa.

„Mikä teitä niin huvittaa?" kysyy Amy Ormiston viitaten nuorukaista tulemaan luoksensa.

„Oo," vastaa hän, „yhdellä matruuseista on mahtavin korva, minkä milloinkaan olen nähnyt. Hänen pitäisi jättää meri ja näytellä itseään rahasta sen sijaan." Ja hän antaa kuvaavan esityksen Juan'in merkillisestä kuuloelimestä, valaisten esitystään eleillä, jotka houkuttavat kaikki nauramaan.

Balasco kiinnittää kumminkin ainoastaan hiukan huomiota siihen. Hän ja Varona seisovat nyt miss Vanstonen vieressä ja nuori kuubalainen antaa hänelle aiheen, jota hän on halunnut. Tämä sanoo näet: „Te olette olleet Key West'issä tänään. Onko mitään enempiä uutisia Toverista?"

„On parisen," vastaa Estrabon lyhyesti. „Otin mukaani yhden lisälehden, joka ehkä voi mielenkiintoanne herättää." Hän otti esiin numeron *Päiväntasaajan kansanvaltaista*, jonka muutamalla palstalla on suurilla lihavilla kirjasimilla painettu päällysnimi, ja jossa kerrotaan, että sanottu laiva on otettu aavalla merellä, koskapa se edellisenä aamuna oli nähty Hietasaaren majakan läheisyydessä.

Viitaten suoraan aluksen yli huomauttaa Balasco: „Tuolla on Hietasaaren majakka. Puolen tunnin kuluttua voimme nähdä sen. Mutta Toveri ja ne: jotka olivat laivassa, missä ovat he? Kysykää Cabanas'in korppikotkilta ja korpeilta." Ikäänkuin antaakseen sanoilleen lisää maustinta, lukee hän pienen kamalan uutisen, jossa ilmoitetaan, että muuan matkustaja, joka samana päivänä oli saapunut *Mascotte* laivalla, oli kertonut nähneensä noin kaksikymmentä miestä, yhden vaimon ja yhden lapsen, kaikki kahleissa, tuotavan maihin Havannassa.

Kun Estrabun mainitsee vangitun naisen, näyttävät hänen silmänsä olevan Indraan luotuina. „Ette kait ole unohtaneet, mitä Varona sanoi tänä aamuna tapahtuvaksi

ensi Amerikan lipulla purjehtivalle laivalle, joka otettaisiin samallaisissa olosuhteissa kiini." Ja näyttäen aineensa kiihottamalta alkaa hän laajasti kuvailla, mitä sanotulle alukselle tapahtuisi, kuinka Amerikan lipusta huolimatta — tai ehkä juuri sentähden — koko miehistö ja kaikki laivassa olijat hakattaisiin kuolijaaksi ja alus upotettaisiin, ilman että mikään espanialainen virasto olisi koko asiasta tietävinänsäkään . . . kuinka siitä tulisi . . ."

„Uusi murhanhaluisen, julman ja raa'an hirmuvaltaisuuden urostyö," puhkeaa Rex sanomaan sillä vapaudenrakkaudella, joka useimmissa Amerikan pojissa kaikista amerikalaisista valtiomiehistä huolimatta on.

Mutta välittämättä hänestä muuten kuin silmäyksellä, joka lupaa, että Rex ehkä jonakin päivänä saa espanialaista armeliaisuutta käytännössä kokea, jatkaa Balasco samaan tapaan niin kauvan ja niin kuvaavasti, että Amy Ormiston viimein päästää kauhistuneen kirkauksen, pitää kädet korviensa edessä ja puhisee: „Herra Jumala, tahdotteko kerrassaan menettää päivällisen minulta?"

Mutta miss Indra ottaa tämän kamalan kuvauksen toisella tapaa vastaan. Hän laskee pikku kätösensä espanialaisen käsivarrelle ja kuiskaa: „Tulkaa kanssani syrjään pikkuseksi. Minulla on teille pyyntö."

Balascon käsivarsi vavahtelee nuoren naisen koskettaessa häneen, ja hän ajattelee: „Tämä on morsiameni — morsiameni huo-

menna. *La Paloma* ei sitä tiedä, mutta huomisiltana lepää hän sylissäni."

Seuraavasti ei hän erittäin tarkkaavaisesti kuuntele Indran sanoja, jotka kuuluvat: „Olkaa kiltti älkääkä puhuko Gertielle tästä asiasta niin, kuin olette puhuneet minulle, kun tulemme takaisin Smaragdisaarelle. Lapsi on nyt liian levoton."

„Levoton kenen . . . kenen tähden?" änkyttää hän, mutta nauraa sitten ja sanoo: „Oo, ymmärrän . . . nuoren kuubalaisen isänmaanystävämme vuoksi," tehden päällä nyökkäyksen perän puoleen, missä luutnantti Ramon nyt seisoo lesken kanssa puhelemassa. „Olen hyvin varovainen . . ."

Tässä keskeyttää hänet mr Severance, joka kovalla äänellä huutaa: „Kajuuttavahti sanoo päivällisen olevan valmiin!"

Seuraavana silmänräpäyksenä vaeltavat he kaikki ruokasaliin, joka on pieni kaunis huone ja täyttää koko kansihytin. Siellä istuutuvat nuo seitsemän päivällisvierasta syömään iloista ja runsasta ateriaa, jonka espanialainen ja ranskalainen kokki ovat panneet toimeen ja kokoon. Samassa pyytää Estrabon heitä suomaan hänelle hetkiseksi anteeksi ja menee ohjaushyttiin.

„Mitä pidätte peränpitäjästäni?" kysyy hän kapteenilta.

„Erittäin hyvää! Hän osaisi hoitaa vaikka sotalaivan ruoriratasta," vastaa Thomas. „Masinistini, Sandy, ilmoittaa, että neekeri hoitaa konetta yhtä hyvästi. Nyt voin saada aikaa syödä päivälliseni kaikessa

rauhassa ja Sandykin pääsee lepäämään. kun tarvitaan. Missä aijotte viettää illan?"

„Ehkä olisi parasta pysähtyä Key West'issä hetkeksi."

„Se ei ollut mikään tyhmä aate," sanoo kapteeni tyytyväisesti. „Jos tahtoisitte seisahtua sinne kymmeneksi minuutiksi, tekisitte minulle suuren palveluksen. Minulla on hiukan rääsyjä muutamassa satamau luona olevassa talossa, jotka tahtoisin saada mukaani saadakseni parin ohuempia paitoja tässä kuumuudessa."

„Se käy varsin hyvin päihinsä," vastaa Estrabon, jonka päämääränä on pitentää risteilyä ja tehdä päivällinen niin myöhäiseksi kuin mahdollista.

Kun hän tulee päivällispöytään, jossa ensi ruokalajia juuri tarjoillaan, sanoo hän: „Olen rohjennut, miss Vanstone, sanoa kapteeni Thomas'ille, että hän ohjaa Key West'iä kohti, voimme silloin saada viimeiset uutiset Toverista. Länsikanavassa käy heikko tuuli ja meille tulee sangen hyvä, kun saavumme sinne, mikä tapahtuu neljännestunnissa. Päivällisen ei sen takia tarvitse häiriintyä."

„Käykää soppaan käsiksi, don Estrabon!" huutaa Rex kärsimättömästi. „Ettekö näe, että soppamalja on edessänne ja me kaikki odotamme? Indra ei ole syönyt yhtään ostronia, niin on hän soppaa kaivannut."

„Oo, minä unohdin!" virkahtaa tämä nuori nainen, joka kuiskien on vaihtanut

meidän Billymme kanssa ensi kihloissaolo-ajan suloisia uskomisia.

Espanialaisen katsoessa heihin, jotka istuvat vierekkäin, vapisee hänen kätensä kauhaa käytellessä, ja muutamia tippoja kirkasta kilpikonnasoppaa pirahtaa lumivalkoiselle damastiliinalle, jolla hiotut lasit ja aitoporsliinit upeilevat ja jota kukatkin koristavat, sillä Balasco on puhutellut mr Vanstonen puutarhurinkin antamaan lisänsä juhlaksi.

Viini alkaa tulvata ja kielenkannat aukeavat, jolloin Estrabon, sen mukaan mitä Rex itsekseen sanoo, „kaikin voimin hakkailee" vieressään istuvaa leskeä. Mutta Varona näyttää tavattoman hiljaiselta ja kysyy äkkiä, miksi miss Gertie ei seurannut mukana.

„Hän ei voinut tulla," nauraa Rex. „Silloin olisi hänen ollut pakko esiintyä pienenä tyttönä taas. Hänellä ei ollut yhtään pitkää pukua päälle pantavaksi. Näettekös, Gertie on tullut niin kauhean häveliääksi näinä kolmena päivänä, jotka hän on kulkenut pitkissä hameissa, että hänen jalanrintojaan täytyy pitää piilossa kuten muita pyhäinjäännöksiä."

Tämän pistoksen ottaa mrs Ormiston, joka ei kammo silloin tällöin näyttää omia kauniita jalanrintojaan, vastaan keveällä naurunkihinällä.

„Rakas Rex," huomauttaa Severance filosoofisesti, „siitä saakka kun polkupyörä keksittiin ovat naisten jalanrinnat yleisenä

näyttelyesineenä. Mutta tahdon olla kirottu, jos siitä pidän," sanoo hän juhlallisesti ja luoden huvittuneen, vaikka merkitsevän silmäyksen morsiameensa, joka viime huvikautena oli osoittanut oireita tahtoakseen ruveta ajamaan polkupyörällä.

„Ohoi, siinä sait, Indra!" huutaa Rex. „Hän oli jo tilannut itselleen polkupyörän, kun isä ukko sai vihiä siitä ja piti hänelle torat. Niin, ja hankkinut itselleen polkupyöräpuvunkin. Hän antoi minun nähdä se salaa ja saatanpa teille kertoa, että siinä meni maailmalta hukkaan jotain tyylikästä; se kun oli niin valtavan pukeva."

„Oli miten oli," mutisee Indra hymyillen, „pian olen vapaa isän ohjaksista, ja silloin . . . heti polkupyörä! Vai mitä, Billy?" Ja hän katsoo kysyvästi pöytäkavaljeeriinsa.

Tätä hänen tunnustustansa kohtaa Balasco tyytymättömällä katseella.

„Pah! Älkää näyttäkö niin happamelta, *mi caballero!*" laskee nuori nainen leikkiä heittäen veitikkamaisesti silmää espanialaiselle; „muuten ette koskaan saa rouvaa."

Minua ilahduttaa, ettette siitä pidä, don Estrabon," virkkaa Severance. „Tiedän, mitä ajattelette, ja olen juuri samaa mieltä."

Mutta jos hän olisi sitä aavistanut, olisi hän tarttunut vastapäätä istuvan miehen valkoiseen kurkkuun suurilla, voimakkailla käsillänsä, ja Balasco olisi lopettanut päivällisensä Tuonelassa.

Sillä jos Balasco ei hyväksy naisten polkupyöräilyä, niin on se vaan sen suhteen,

jota hän jo katsoo omaksensa, ja hän ajattelee karskisti; „Huomisen jälkeen saat odottaa polkupyörällä ajamistasi, kyyhkyläiseni!"

Samassa laskee alus Key West'in laiturin ääreen, ja maaportaat pannaan ulos. Mutta kukaan ei luo siihen enempää huomiota paitsi Rex, joka huutaa kapteenille tämän mennessä maihin, että hän koettaisi urkkia uutisia kaupungilta.

Tällä poikkeuksella seurue Lentokalan pienessä ruokasalissa yksinomaan vaan syö, juo ja puhelee. Estrabon vaihtaa helliä kuiskeita Amy Ormiston'in kanssa ja näyttää haluavan valloittaa tuon keimailevan lesken, ja se hänelle täydellisesti onnistuukin. Hän kertoo leskelle pikku juttuja elämästä Espaniassa, Brasiliassa ja Havannassa ja joitakuita häväistysjuttuja Madridin ylhäisistä piireistä, joille Amy levittää viattomat silmänsä ja puhkeaa sanomaan: „No voi kaikkia! Te kauheat espanialaiset!"

Muut syövät, juovat ja puhuvat suurimmalla innolla, ja kaikki on hyvin hauskaa, kun kapteeni Thomas, joka on tullut laivaan takaisin, pistää päänsä ovesta sisään.

„Joitakin uutisia?" huutaa Rex.

„Ei hitustakaan!" vastaa kapteeni. „Minä pistäysin vaan sanomaan teille, don Balasco, että täällä on muuan herra kannella, joka pyytää viipymättä saada puhua kanssanne asioimisista."

„Asioimisistako!" puhkeaa espanialainen sanoiksi. „*Diantre!* Mitä huolin minä,

nousevatko tupakan hinnat vai laskeutuvat? Asioimisia purjehdusretkellä tähän aikaan iltaa? Asioimisia!"

Hän menee närkästyneenä kannelle, mutta hätkähtää hämmästyneenä takaisin.

Mastic, tullisalapoliisi, se on, joka seisoo häntä odottamassa, ja hänen olkapäänsä takaa kurkistelee lurjusnulikan virnistelevät kasvot.

„Miten tuhannesti olette tänne tulleet?" puhkeaa Balasco sanoiksi. Ette kait ole ennättäneet tällä vähällä ajalla purjehtia Sisiliskolla Korallisaareen ja sieltä takaisin tänne?"

„Emme, — minä lainasin höyrypurtenne."

„*Caramba!* Te rohkenitte?"

„Rohkenin -- se oli teidän asioissanne. Mutta tulkaa tänne peräpuoleen, jotta voin puhua kahden kesken kanssanne." Tullimiehen silmässä vilahtaa ovela välkähdys, ja hän vie espanialaisen perään, missä ei ole ketään kuulomatkalla ja kuiskaa: „Olen keksinyt, että aseet ovat tässä laivassa!"

Ja hän jännityksellä odottaa nähdä, mitä Estrabon on sanova, tai minkä ilmeen hänen kasvonsa saavat.

Mutta tällä on nyt hermonsa vallassaan ja on valmistunut kaikkia mahdollisuuksia varten. Hän vastaa: „Te kummastutatte minua! Oletteko varma siitä?"

„Täydellisesti. Tuo Varona on puijannut meidät."

„Kysymme kapteeni Thomas'ilta asiaa," sanoo Balasco, „eli oikeammin, kysykää te häneltä! Minä olen vaan vieras aluksessa enkä tahtoisi saattaa mitään ikävyyksiä naisille." Hän huutaa kapteenia ja pyytää hänen tulemaan perään.

Tämä tekee ja vastaa Mastic'in kysymyksiin lyhyesti: „Ovat, aseet ovat pantu lastiruomaan. Mitä teillä on sen kanssa tekemistä."

„Olen tullivirkamies," vastaa salapoliisi, „ja minulle suodun valtuun voimasta otan minä nämät aseet takavarikkoon Yhdysvaltain puoluecttomuutta rikkovina salatavaroina."

„Aivan oikein. Tästä hetkestä saakka ovat ne teidän," virkkaa Balasco, keskeyttäen kapteenin joka murisee jotakin „kirotusta julkeudesta ja hänen alusoikeuksiensa loukkaamisesta." Sitten kiiruhtaa espanialainen kaatamaan öljyä raivoisille laineille sanomalla: „Aseet ovat luonnollisesti teidän, senor Mastic, siitä ei ole kysymystäkään. Mutta miksi häiritsitte naisia tällä hauskalla huviretkellä oltaessa? Palatkaamme takaisin Smaragdisaarelle, jonne meidän kuitenkin pitää, ja huomisaamuna varhain voitte ne ottaa yhtä hyvin kuin tänäkin iltana. Virallinen takavarikkoon-otto täällä, asevarojen nosto lastiruomasta ja vienti maihin pidättäisi Lentokalaa useita tunteja. Viipyisi niin kauvan, ennenkuin se saapuisi takaisin kotiin, että mr Vanstone ja niinikään hänen tyttärensä tulisivat levottomiksi.

„Niin, olen peloissani, että pikku Gertie kävisi tuskaiseksi," sanoo Mastic ja repii empien päätänsä.

„Te annatte siis jahdin kääntyä takaisin Smaragdisaarelle tänä iltana?" kysyy Balasco, jonkin verran' levottomuutta äänessään.

„Annan, — mutta minä seuraan mukana!" sanoo salapoliisi päättävästi.

„Mitä? Jahdissako?"

„Muussa tapauksessa annan viedä aseet ylös lastiruomasta laiturille tänä iltana."

Sisustassaan Balasco raivoaa, mutta ulkoa on hän tyyni. Hän tointuu heti entiselleen ja sanoo kapteenille: „Mr Mastic'in ehdotus on paras. Ei kenenkään tarvitse tietää, että hän on laivassa. Teillä kait on joku paikka hänelle tuolla alhaalla arvatakseni."

„On, voin antaa hänen saada perämiehen hytin. Siinä on kaksi makuupaikkaa, ja se on väki tilava."

„Hyvä. Sitten on kaikki selvillä. Mitä sanotte asiasta, Mastic?"

„Minulla ei ole mitään sitä vastaan."

Kun kapteeni on poistunut pitämään huolta hytin kuntoonpanosta, sanoo Estrabon luontevasti salapoliisille: „Voinko mitään muuta tehdä hyväksenne?"

„Voitte, koskapa minun on jääminen laivaan kanssanne," nauraa Mastic, „parisen noita sikareja, jos uskallan pyytää."

„Sikarejako? Niitä saatte! Minä menen niitä teille hakemaan," vastaa espanialainen ilostuneella äänellä.

Hän menee ruokasaliin ja tulee pian ulos taas, ojentaen salapoliisille yhden *Regalia Imperial*'in ja sanoo: „Meillä ei ole monta laivassa, mutta jos tahdotte saada yhden lisää, niin lähettäkää hakemaan. Tässä on teille yksi väkevämpää lajia, nuori mies, jatkaa hän ja antaa yhden tummista *Invincibles*'istänsä lurjusnulikalle, joka virnistellen seisoo vieressä. „Poltattehan?" kysyy hän innollisesti.

„Savuaako tuo savupiippu?" kysyy nulikka viitaten sanottuun esineeseen. „Tämä on juuri minun mieluiseni, tämä, — paksu kuin makkara ja musta kuin neekeri!"

Sen jälkeen menevät hän ja mr Mastic perämiehen hyttiin ja valmistautuvat viettämään hauskaa iltaa.

„Nauta!" ajattelee Estrabon katsoessaan salapoliisin jälkeen ja mutisee sitten: „Mitä eroa on kahdessa lisää?" Hän on näet valmis vaikka mihin.



Seitsemästoista luku.

Don Balascon sikarit.

Samassa kuulee hän kapteenin äänen käskevän heittämään kiinnitysnuora irti. Jahti lähtee liikkeelle.

„Nyt toimeen!" sanoo hän iloisesti itsekseen mennessään kajuuttaan ja huutaa hilpeästi: „Ahaa! Te olette alottaneet sampanjan minua vartomatta, *mis amigos*."

„Se on ruokalaji, jota nauttiakseni minä en koskaan ketään varro," nauraa Blackeley, ja muiden yhdistyessä siihen samallaisilla huomautuksilla, havaitsee Estrabon suureksi tyytymykseksensä kaikkien herrain tulleen iloisemmiksi, huolettomammiksi ja seurallisemmiksi viinistä, jota he jo ovat juoneet. Jälkiruoka on pöydällä ja Varona huutaa: „Missä on sampanjagroggi?"

„Minä aijoin tarjoilla sampanjagroggia kahvin asemasta."

Pari väitettä kohoaa tätä odottamatonta uutuutta vastaan, mutta espanialainen, jolla on vähän pintapuolista tietoa myrkkyopissa, sanoo nauraen: „Se on espanialainen tapa, ja luulen teidän tulevan pitämään panostani mokkakahvia parempana. Minun sampanjagroggini ovat täydellisiä taiteen mestariteoksia," lisää hän innostuneesti. „Sampanja, joka muuttaa epätoivon toivoksi, joka saapi ihmiset unohtamaan, että löytyy helvetti, ja tuo heille paratiisin riemut — haihtuvat ehkä, mutta kestäessänsä paratiisilliset — maistuu vielä ihanammalta, kun siihen on lisätty käyttämilläni essenseillä kasteltu sokuripala."

„Hyvä!" huutaa Rex, ja leski taputtaa käsiään Balascon käskiessä kajuuttavahtia: „Hankkikaa minulle aineet!"

„Mitä pitäisi olla?" kysyy palvelija.

„Kuivaa sampanjaa ja yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi — kuusi palaa kiteyntynyttä sokuria."

„Seis!" kirkuu Rex. „Te unohdatte itsenne. *Seitsemän* palaa sokuria"

„Niinpä niin! Kiitos, poikaseni! Se olisi ollut ankara erehdys," hymyilee Estrabon. „Mieluimmin valkojuurikassokuria — se sulaa hitaammin — ja vähän Angosturamuikeaa. Muut maustimet ovat minun salaisuuteni," lisää hän.

Saatuansa pyytämänsä ottaa espanialainen taskusta pienen hopeapullon, joka sisältää viisi- tai kuusikymmentä grammaa „salaisuuttani", kuten hän nauraen kutsuu

sitä, ja tiputtaa varovasti kymmenen noppaa nestettä jokaiseen sokuripalaan, jotka hän sitten panee seitsemään korkeaan lasiin, jota paitsi hän joka lasiin kaataa hiukan Angosturamuikeaa.

„No, kajuuttavahti," huutaa hän, „onko tämä sampanja jääkylmää — ei *frappè* — vaan jääkylmää?"

„Juuri parahultaisen asteista," vastaa kysytty, joka innokkaasti on katsellut Balascon menettelyä, toivossa voivansa saada ilmi hänen salaisuutensa ja hyötyä siitä toisilla huviretkillä.

Seurueen toiset henkilöt omistavat kumminkin laittamiselle vaan hiukan huomiota. He pitävät parempana jutella ja juoda odotettu nektari, kun se tulee valmiiksi. Miten sitä laitetaan, siitä he eivät paljoa perusta.

„Vaikutus se on, josta minä huolin," sanoo Rex. „Minua ei koskaan huvita katsoa, miten totini kahvilassa sekoitetaan. Kaikki mitä tahdon tietää, on, että se tuntuu oikein repäsevältä, kun se tulee . . . määrättyyn paikkaansa."

„Hyss!" sanoo Indra nuhtelevasti, sillä pojan ääni ja käytös ilmaisevat, että hän alkaa riemastua hiukan liiaksi. „Älä juo enää sampanjaa, Rex," lisää hän ja olisi luultavasti onnistunut houkuttelemisessaan, jollei hän olisi tehnyt suurta erehdystä lisäksi sanomalla: „Sinähän olet vielä niin nuori."

„Nuoriko?" puhkeaa Rex sanomaan. „Suuri Luoja! Milloinka tulee kyllin vanhaksi saadakseen nauttia tämän maailman hyvästä?" Ja kun kajuuttavahti tarjoaa hänelle Balascon sampanjagroggia, tyhjentää hän sen yhdessä henkäyksessä, maiskuttaa huulillaan ja sanoo: „Erinomaista!" vaikka hän itse asiassa pitää, että se maistuu hieman muikealta.

Toisetkin herrat tyhjentävät lasinsa, ilman että Blackeley ja Severance näyttävät havaitsevan omituista makua, mutta Varona sanoo: „Luulenpa, ettei tämä ole oikein saman veroista, kuin se, jota tarjositte minulle kolme vuotta sitten Key West'issä."

Ryypiskeltyään noin puolet groggeistaan, selittävät naiset, että he huomaavat ne liian muikeiksi ja juovat mieluummin imelämpää sampanjaa. Se on juuri, mitä Balasco haluaa. Hän ei erityisesti haluakaan, että Indra ja Amy joisivat hänen sekoitustaan, etenkin kun hän näkee kokin ja kajuuttavahdin kiiruusti tyhjentävän jäännökset tarjoiluhuoneessa.

„Oo, pidättekö siitä?" kysyy hän hyväntahtoisesti tullessaan ovesta esiin.

„Erittäin paljon!" vastaa kajuuttavahti, joka odottaa moitteita.

„Hyvä, — ottakaa sitten minun groggini ja jakakaa se keskenänne. Saatan laittaa itselleni toisen sitten," sanoo Balasco ojentaessaan heille lasinsa ja tyytyväisesti katsellessaan, miten he heti tyhjentävät sisällyksen.

„Apropos," sanoo Rex, „missä ovat teidän erinomaiset sikarinne, — ne Regalias Imperiales'it?"

„Mitä, — olenko unohtanut ne?" ja espanialainen panee pöydälle laatikon, jossa ovat ne sikarit, mitkä hän niin huolellisesti kääri Key West'issä. „Otan mukaani parisen kapteenille, — minulla on hänen kanssaan jotakin puheltavaa."

Otettuaan esiin myöskin samalla tavalla valmistetut *Invincible*-sikarit ja pistettyään ne taskuunsa menee hän keulan puoleen ja ajattelee: „Jumala siunatkoon poikaa! Hän muistutti minulle jotakin, minkä sillä hetkellä olin unohtanut."

Miehistö on kokoontunut jahdin keulaan, joka nyt kiitää eteläänpäin selvitäkseen muutamista ulospistävistä riutoista, ennenkuin se kääntyy itäänpäin. Kohdatessaan suurikorvaisen Juan'in, jättää hän tälle suurimman osan Invincible-sikareja ja sanoo: „Jaa nämät miehistölle ja lämmittäjille sanoen paljon terveisiä don Balascolta."

Hän tietää, ettei kukaan hänen miehistään koske niihin. Masinisti ja peränpitäjä polttavat vaan sikareja, joita heillä kuubalaisen tavan mukaan on joukko mukanansa, — sitä paitsi on heitä kaikkia varoitettu.

„Olen rohjennut," sanoo hän tullessaan kapteeni Thomas'in luo ohjaushyttiin, „jaella muutamia sikareja väelle, koskapa nyt olemme kotimatkalla."

„Siinä teitte kiltisti," vastaa kapteeni. „Jokainen heistä sauhuaa kuin uuninpiippu." Sitten lisää hän tarkoittavalla äänellä: „Etteköhän ole unohtaneet jotakin?"

„Mitä sitten?" kysyy Estrabon.

„Laivurin," vastaa tämä leveästi hymyillen.

„Oo, minäkö olisin unohtanut *teidät*? Pyydän tuhat kertaa anteeksi!" ja espanialainen ojentaa hymyillen Thomas'ille kaksi mustia Invincibles'iään, koska hän arvaa vahvan ja hieman vaikeapolttoisen sikarin maistuvan tästä parhaalta.

„Kiitoksia, kiitoksia!" sanoo kapteeni ja kirkastuu. Pian sen jälkeen lisää hän: „Sandy on myöskin tupakkamies. Älkää unohtako konehuonetta, herra sikaritehtailija. Se ei maksa teille niin paljoa — olettehan itse asiassa osallinen."

„Unohtaako koneenkäyttäjän?" lausuu Estrabon. „Ei koskaan!" ja avatessaan konehuoneeseen vievän ikkunan huutaa hän: „Sandy, tahtoisitteko sikarin?"

„Kysykää yhtä mielellänne, tahdonko päästä taivaan valtakuntaan," vastaa Sandy leveällä skottilaisella murteellaan.

Espanialainen heittää alas hänelle parisen ja palaa ruokasaliin, missä hän tapaa herrat yhä juomassa ja tupakoimassa, mutta ei täysin niin meluavan hilpeinä kuin ennen.

Silmänräpäys sen jälkeen sanoo mrs Ormiston: „Indra, tiedättekös, parasta on luullakseni jättää herrat itsekseen. Läsnä-

olomme estää heitä hauskoista jälkikekkereistä." Viime sanoja seuraa kevyt haukotus.

„Niin, olen itsekin hiukan uninen," vastaa Indra ja kysyy sitten veltosti: „Kuinka kauvan viipyy ennenkun olemme takaisin Smaragdisaarella."

„Noin kaksi tuntia," vastaa Balasco.

„Sitten saatamme hiukan nukahtaa," sanoo nuori nainen. „Menkäämme alas hytteihin, mrs Ormiston."

„Niin, jos tunnen kymmenen minuutin päästä itseni yhtä uniseksi, rupean minäkin maata," huomauttaa Severance. „Minä paneudun pitkälleni yhdelle täällä olevista sohvista. Meidän on täytynyt olla aika myöhään ylhäällä viime yönä."

„Niin, kello oli neljä," sanoo Indra saattaessaan naiset portaita myöten alhaalla olevaan salonkiin, missä vaan yksi hehkulamppu palaa. Täällä kääntyy hän ympäri ja sanoo iloisesti sulholleen: „Muista, Billy, että meidän täytyy herätä varhain huomisaamuna. Meillä on kokonainen pitkä onnellinen päivä edessämme."

Sulho silmäilee häntä hieman unisesti ja mutisee: „Niin, minun mielestäni olisi hyvä aate pysyä jahdissa koko yö, sittenkin kun se on laskenut ankkurin."

„Ehkä olisi juuri niin hyvä. Mitä sanotte mrs Ormiston?" kysyy Indra. „Minä olen hirmuisen uninen — jos menisimme ja rupeaisimme nukkumaan? Meidän hyttimme ovat sangen mukavat."

Ainoa vastaus tähän tuolta muuten niin vilkkaalta leskeltä on pitkäveteinen haukotus, ja naiset katoavat.

Viisi minuuttia myöhemmin asettaa Indra Vanstone kauniin päänsä pitsillä koristetulle korvallistyynylle ja nukkuu väsyneenä, mutta onnellisena ja yhtä turvallisena kuin olisi hän omassa huoneessansa Smaragdisaarella tahikka suorastaan heidän uhkeassa, suuressa talossaan NewYork'issa. Ja miksi ei hän sitä olisi? Luotettava kapteeni Thomas seisoo peräsimessä. Jahti on niin varma pikku alus, kuin koskaan on aaltoja kyntänyt, ja yö on kaunis ja hiljainen. Hänen veljensä on yläpuolella olevassa salongissa, hänen seuranaisensa nukkuu viereisessä hytissä, ja ennen kaikkia, eikö se mies, jolle hän kaikista mieluimmin tässä maailmassa uskoisi nuoren henkensä, ole ylhäällä kannella, valvoen hänen ylitsensä, eikö hänen huulillansa tunnu yhäti se hellä hyvänyön suutelo, jonka se painoi niille naisten salongin hämärässä?

Balasco, joka kulkee edestakaisin kannella, heittää sivumennen salavihkaisen silmäyksen salonkiin. Herrat puhelevat ja tupakoivat hyvin unisesti. Rex on nukkunut tuolillensa. Kokki ja kajuuttavahti ovat jättäneet passailemisen sikseen ja poltteleyat laiskeliaasti ja unisesti kahta hänen mustia Invincibles'iään.

Hän menee keulan puoleen. Pari miehistöstä makaa nukkuen kannella.

Sitten kuulee hän Thomas'in äänen ohjaushytistä sanovan: „Tekö se olette, Balasco? Lähettäkää tänne peränpitäjänne ottamaan ruorirattaan haltuunsa. Olen niin kirotun uninen, etten voi nähdä Hietasaaren majakkaa." Kun hän tulee hänen luoksensa, murisee kapteeni: „Kas tässä! Ottakaa ruori itse. Tulimaista, olen niin kuolonväsynyt, etten voi nähdä, minne kompassi osoittaa. Huutakaa peränpitäjätänne! Sanokaa hänelle, että hän ohjaa takaisin Smaragdisaarelle." Hän tuntee väylän yhtä . . . hyvin . . . kuin minä . . ." Viime sanat ovat yhtä pitkää haukotusta.

„Varmaankin," sanoo Balasco ja tarttuu ruorirattaaseen juuri paraaseen aikaan, sillä laivurin pää vajoo rinnalle. Hän horjuu pitkälle, topatulle, ohjaushytin perimmässä osassa olevalle penkille ja seuraavana silmänräpäyksenä kuuluvat hänen korsauksensa tahdissa koneen lyöntien kera.

„Nutta Balasco ei muuta jahdin suuntaa, vaan se kiitää yhäti lounaaseen, suoraan Kuuban rannikkoa kohti.

Hetkisen kuluttua tulee hänen peränpitäjänsä ylös ja sanoo: „Antakaa minun astua sijaanne, senor!"

Hänelle sanoo Balasco: „Pidä samaa suuntaa!"

„*Por dios!* Se veisi meidät pikkusen lännenpuolelle Havannaa — me ohjaamme suoraan Kuubaa kohden."

„Niin," vastaa Balasco. „Suoraan Kuubaa kohden. Minun täytyy olla siellä huo-

misaamuna varhain. On kysymyksessä hyvin tärkeä asia, ja saat viisisataa dollaria, jos täytät käskyni."

Pian sen jälkeen huutaa hänen neekerikoneenkäyttäjänsä aukinaisen ikkunan kautta konehuoneesta: „Minun on pakko hoitaa konetta yksinäni. Skotlantilainen on nukkunut."

„Sangen hyvin," vastaa don Balasco. „Lämmitä vaan niin kovasti, kuin suinkin voipi."

„Ei käy päihinsä," sanoo koneenkäyttäjä, „lämmittäjätkin ovat nukkuneet."

„Ovat, mutta eivät minun kätyrini kokkapuolessa," sanoo Estrabon. Hän menee ja hakee esiin Juan'in ja Pablon sekä käskee heidän lämmittää pannuja neekerin tarkastuksen alaisina.

Niin kiitää alus eteenpäin yössä, yhä suunnaten lounasta kohden, mikä, yhteydessä Golfvirran vaikuttaman ajautumisen kanssa, tulee viemään heidät kaksikymmentä peninkulmaa lännenpuolelle Havannaa.

Ja kannella astelee espanialainen edestakaisin, valppaana kuin kissa. Ja kajuutassa makaavat hänen pöytätoverinsa raskaassa unessa, sillä „minun salaisuuteni" on tehnyt tarkoitetun vaikutuksen.

„Katsoessaan heitä sähisee Balasco: „Kaksi heistä on isänmaani vihollisia ja tahtoisi tuhota sen kunnian, ja yksi on varastanut hänen rakkautensa minulta. Miksi en pakoittaisi Indran maksamaan lunnaat heidän hengistänsä?" Mutta kun

hän katsoo pitkää Jack Blackeleytä, joka korsaa ankarasti, sanoo hän säälitellen: „Oiva mies, — kirotun oiva mies!" Ja silmänräpäykseksi katuu hän ja huutaa peränpitäjälle: „Muuta suunta!"

„Mitä? Smaragdisaarelleko takaisin?" kysyy tämä.

„Smaragdisaarelle! Missä olen kärsinyt kaikki helvetin tuskat?" oihkuu espanialainen ja huiskii käsillään ilmaa. Silloin sattuvat hänen silmänsä Rex'iin, joka maatessaan siinä vaalea tukka epäjärjestyksessä punasella tyynyllä, muodostaen kauniin taulun nuorekasta miehuutta, ja hän kuiskaa: „Indra rakastaa heitä; hänen täytyy ostaa heidät vapaiksi!" ja huutaa: „Ei," peränpitäjälle, joka jo on alkanut kiertää ruoriratasta. „Pidä samaa suuntaa — Kuubaan!"

Koko yön kävelee Estrabon edestakaisin kannella, uneksien tulevasta morsiamestaan ja on puoleksi mieletönnä voitonriemusta: „Hän on tuleva omakseni tänään! Kaikessa kauneudessaan ja ihanuudessaan, minun omakseni eikä kenenkään muun! Hänen hieno poskensa on painautuva minun poskeani vasten, hänen punaset huulensa kohtaavat minun huuliani, — minä olen voiva suudella ja hyväillä häntä ja olla onnellinen, niin kauvan kun elän täällä maan päällä. Ah, toivotan sinulle onnea, ystävä Balasco!"

Kuuden aikaan aamusella alkaa valeta. Hän näkee Kuuban rannikon epäselvästi etäisyydessä ja puhkeaa äkkiä sanomaan:

„Jos he heräisivät liian aikaiseen!" mutta sanoo sitten riemuiten: „Ah, morfiiniliuos! Pikku Gertien lahja minulle. Minä pidän kuubalaisen rakastajansa sidottuna unen kahleisiin ja hänet, joka tahtoi minulta varastaa, ja jokaisen, joka tahtoisi asettua minun ja papin ja vihkisormuksen ja morsiamen väliin — kapteenin, miehistön ja kaikkityyni! Heidän täytyy nukkua, kunnes heille on liian myöhäistä auttaa häntä tai itseään, — jos sitä tarvittaisiin." lisää hän hymyillen onnettomuutta tuottavasti.

Sitten kulkee hän ympäriinsä laivalla eikä unohda ketään. Kokki saa kymmenen nopan ruiskutuksen, kajuuttavahti niinikään. Kymmenen tippaa ruiskauttaa hän käsivarteen jokaiselle ruokasalissa makaavalle henkilölle, jotka nyt raskaasti hengittävät morfiiniunessa, ja hän tulee juuri parhaiksi yhden luokse niistä. Kun hän pistää kären Jack Blackeleyn käsivarteen, avaa tämä uneliaasti silmänsä, tuijottaen Balascoa vasten naamaa mutisten: „Kirottu roisto!" ja ojentaa suoraksi voimakkaat käsivartensa, mutta uni voittaa hänet ja hän alkaa kuorsata uudelleen. Matruusit, lämmittäjät, skotlantilainen koneenkäyttäjä ja kapteeni saavat niinikään kukin ruiskauksen. Sitten mutisee hän: „Nyt ovat he kahlehditut varmemmin kuin rautakahleilla. Käsiraudat voidaan puistaa pois silmänräpäyksessä, mutta nämät kestävät „kunnes aika on kulunut. Olenko unohtanut mitään . . . mitään? Asevarat — Varona, Maceon adjutantti, jahti, sissi Kuu-

han rannikolla . . . purjehtiva Yhdysvaltain lipulla — lipulla, jota halveksimme. Minä olen ajatellut kaikki. Kuuden tunnin kuluessa on kultaseni maksava näiden miesten henkien lunnaat, taikka myös ovat he kuoleman omat! Ja mikä on oleva hänen vastauksensa? Hänen veljensä! Hänen rakastajansa! Mies, jota hänen sisarensa rakastaa! Mies, jota hän itse rakastaa! Niin, kaikki on, kuten pitääkin. Tänään soivat hääkellot — ja sitten häämatkamme! Minä olen käynyt suunnitelman läpi niin monta kertaa . . . askel askeleelta . . . kaikki on varmaa . . . ei mitään ole tekemättä. Hyvin, Balasco, sinä et ole unohtanut mitään!"

Mutta sitä on hän!

Hän on unohtanut antaa morfiiniruiskauksen Thomas Duff Mastic'ille, virkamiehelle Yhdysvaltain tullihallituksessa, ja lurjusnulikalle, hänen laivapojallensa, jotka makaavat nukkumassa perämiehen hytissä.

Nämät molemmat olivat tulleet hänen suunnitelmaansa sivuoven kautta . . . heidät oli ajettu ulos sivuovesta . . . hän oli tavallisella nopealla kekseliäisyydellään saanut heidät uneen opiumisikareillaan. Mutta nyt olivat he luistaneet hänen mielestänsä, siksi etteivät he olleet mukana alkuperäisessä suunnitelmassa, jonka hän oli laatinut useiden tuntien tuumailemisella, siksi kun se oli saanut matemaattisen selvyyden ja tarkkuuden.



Kahdeksastoista luku.

Balascon voitonriemu.

Seitsemän ajoissa aamulla herää lurjusnulikka perämiehen hytissä ja ihmettelee miksi he eivät ole Smaragdisaaren luona, koskapa silmäys pienestä kajuutanikkunasta osoittaa hänelle, että aurinko on jo ylhäällä.

„Entä sitten, mitä minä siitä huolin!" mutisee poika. „Se ainakin pelastaa minut hetkeksi selkäsaunasta." Hän pelkää näet, että Alligaattori-Pete ei pitäisi hänen äkillisestä karkaamisestaan Sisiliskosta edellisenä iltana. Sen vuoksi kämpii hän alas makuupaikalta, vetää merisaappaat jalkoihinsa ja alkaa meluavasti tömistellä ympäriinsä herättääkseen Mastic'in, joka kuorsaa viereisessä makuupaikassa, sillä hän ei uskalla palata skuunerttiin ilman salapoliisin suojelusta, selityksiä ja puolustuksia.

Mutta kun hän näkee tullimiehen häiriintymättä jatkavan nukkumistansa, sanoo

hän: „Tahdon olla kirottu, jos uskallan kohdata Peten ilman häntä! Muuten ei ole vielä mitään kiirutta vielä. Me emme hyvään aikaan ole vielä takaisin Smaragisaarella!" Ja niin sanoen ryömii hän takaisin makunpaikallensa ja nukahtaa.

Mutta hänen uinailunsa on nyt keveämpää, ja sen pian häiritsee melu oven ulkopuolella. Kuulustaa kuin jotain pehmeätä ja raskasta läjättäisiin kapeaan käytävään. Hän kuulee muksauksen toisensa perästä ja miesten jalkojen kopinaa. Mutta hän ei pane siihen enempää huomiota, koskapa kapiisi on ihan ulkopuolella, vaan nukahtaa herätäkseen aluksen pysähtymisestä.

„Smaragdisaari!" huutaa hän, hyppää ylös ja pistää ulos päänsä pienestä ikkunasta aluksen sivulla. Hetkisen ällistyneenä tuijoteltuansa huudahtaa hän: „Missä tuhannessa olemme? Mikä kummallinen paikka tämä on? Minun täytyy nousta ylös kannelle katsomaan."

Mutta kun hän koettaa avata hytin ovea, huomaa hän, ettei hän voi sitä hievahduttaakaan. Käytävällä, jonne ovi aukeaa antaakseen pienelle hytille niin suuren tilan kuin mahdollista, on jotain estämässä.

„Se on jotain yhtä raskasta kuin linjalaivan ankkuri," mutisee nulikka puhisten olkapäällä ovea vasten ponnistaessansa. „Ohoi, kokki!" huutaa hän sitten pari kertaa. „Ottakaa pois tuo roska! Tahdon päästä ulos!" Mutta hän ei saa mitään vastausta,

muuta kuin Mastic'ilta, joka nyt katsahtaa ylös ja murisee: „Hitto vie, mitä sinä minusta herätät, lurjusnulikka? Etkö voi pitää suutasi kiini?"

„Me emme voi päästä ulos," sanoo poika: „Me olemme olleet kulussa koko yön ja pysähtyneet juuri nyt. Ja tahdon tulla hirtetyksi, jos tiedän, missä olemme. Tahdoin mennä kannelle, mutta en pääse ulos."

„Et pääse ulos?" kertaa salapoliisi hypähtäessään ylös ja ponnistaen olkapäillään ovea, mutta yhtä vähällä menestyksellä. „Olemmeko olleet kulussa koko yön?" puhkeaa hän äkkiä sanomaan ja pistää päänsä ikkuna-aukosta vetästäkseen se heti takaisin ja hämmästyneenä änkyttääksensä: „Katsos — tämähän näyttää Kuuban rannikolta." Yht'äkkiä pääsee häneltä huudahdus: „Varona on puijannut sekä espanialaisen että minut! Tämä *on* Kuuba! Hän on lähtenyt tänne aseiden kera." Ja hän mutisee pahoilla mielin ja suutuksissaan: „Puijattu! Hitto soi, minua on jokaikinen tullimies koko maassa naurava. Puijattu ja kiiniotettu kuin rotta loukkuun, juuri kun olin tehnyt niin pulskan takavarikon! Mutta olenpa opettava häntä vetämään Yhdysvaltojen tullihallitusta nenästä!" Hän alkaa päättävällä kiireellä panna vaatteita päällensä, kun äkkiä kummia ääniä tunkeutuu alas hänen luokseen pienen ilmareijän kautta yläpuolella olevalta kannelta . . . intohimoisia, rukoilevia . . . naisen epätoivon ja

miehen voitonriemun purkauksia . . . keskustelu, joka saapuu salapoliisin korviin ainoastaan katkonaisina, epäyhtenäisinä lauseina, mutta joka kuitenkin saa hänet kuuntelemaan haralla korvin ja kalpein kasvoin.

Niin kuiskaa hän jotain nulikalle, joka haristaa silmänsä kauhistuksesta ja kalpenee, sillä mitä Mastic sanoo, on seuraavaa: „Herra Jumala, poika! Meidät on tänne viety kirottujen espanialaisten teurastettavaksi! Meidän täytyy päästä täältä ulos, muuten olemme kuoleman omat."

„Mutta me emme saa ovea auki," oihkii poika.

„Enpä koskaan ole kuullut moista!" puhkeaa salapoliisi äkisti sanomaan, yhä kuunnellen. Don Estrabon se se on meidät kaikki puijannut ajatellen antaa tulevan tykkiveneen hakata kuoliaaksi jokaikisen meistä. Katso, mikä vastustaa! Puhkase paneeli. Tee työtä, kuin jos henki olisi vaarassa, nulikka!"

Ja poika iskee ja leikkaa suurella merimiesveitsellänsä oven ohuinta osaa, ja muutamain silmänräpäysten perästä repii hän päätänsä ja sanoo: „Tulimaista, — luulenpa sen olevan jauhoa!"

„Katsoppas! Estrabon on antanut sulkea oven pitääkseen meitä sisään salvattuina! Työskele vaan, niin totta kuin henki on sulle rakas, nulikka!" sanoo Mastic, sillä hän kuulee nyt sanoja, jotka yhä kiihottavat häntä.

Ja hänen arvaamisensa on oikea.

Melu, jonka poika synnytti, tömistellessään ympäriinsä merisaappaillansa aamulla herättääksensä Mastic'in, on ilmoitettu Balascolle, ja tämä on samassa lyöden otsaansa mutissut: „*Dios mio!* Minä unohdin tullinuuskijan ja pojan! Nyt on se liian myöhäistä!" sillä hän ei uskalla mennä sisään ja antaa morfiiniruiskausta, sitten kun he ovat heränneet.

Sentähden on hän antanut latjata heidän ovensa eteen, mitä oli lähinnä käsillä ja huomasi tehokkaimmaksi ja vähimmän melua synnyttäväksi, nimittäin kolmekymmentä kappaletta sadanpunnan säkkejä jauhoja, mitkä kokilla oli varastohuoneessa.

* *

Kello on noin yhdeksän aamulla, kun miss Indra Vanstone herää, haukottelee, ojentaa valkoiset käsivartensa päänsä yli ja hetkiseksi hämmästyneenä tuijottaa hytin sinisiä verhouksia. Sitten puhkeaa hän sanomaan: „Oo, nyt muistan! Arvelen Billyn pitäneen parhaana olla herättämättä minua Smaragdisaarelle takaisin tullessamme." Alus on nimittäin seisottanut koneen, vaikka Indra ei tiedä, että se on tapahtunut aivan vasta, ja että juuri koneen äkillinen vaikeneminen on hänet herättänyt.

Pian sen jälkeen kuuluu terävä koputus hänen hyttinsä ovella, ja Estrabon'in ääni sanoo: „Oletteko hereillä, miss Vanstone?"

„Oo, tekö se olette, don Balasco?"

„Niin, — olkaa kiltti ja tulkaa heti ylös kannelle. Minulla on jotain teille näytettävää."

„Aamiainen. toivoakseni," sanoo nuori nainen. „Missä ovat toiset? Ovatko he menneet maihin syömään aamiaista huvilassa? Pelkäsivätkö he herättää meidät, kaksi unikekoa?" Pikainen silmäys mrs Ormiston'in hyttiin avonaisesta ovesta on juuri näyttänyt hänelle, että tämä vielä nauttii aamuuninailustansa.

„Niin. Tulkaa ylös kannelle! Minulla on jotain teille näytettävää, ja sitten toivon voivani tarjota teille aamiaista."

„Aamiainen ensin!" huutaa Indra hilpeästi, ja kiiruhtaa pukeutumistansa, koska hänen on nälkä. Viisitoista minuuttia myöhemmin hän saapuu naisten salonkiin ja näyttää sangen viehättävältä, iloiselta ja ruusuiselta valkeassa musliinipuvussaan, joka sulokkaasti aaltoilee hänen solevan vartalonsa ympärillä. Se on näky, jota don Balasco ahmii ujostelemattomalla, huolimattomalla tavalla, mikä hieman kummastuttaa nuorta naista.

Samassa kuuluu mrs Ormiston'in ääni hänelle sanoen unisesti: „Olepas kiltti ja sano, että tuovat vähän kahvia minulle naisten salonkiin,"

„Tapahtuman pitää," vastaa miss Vanstone sulkiessaan oven ja kääntyessään Estrabon'in puoleen, jonka käytöstapa selvästi tekee häneen vaikutuksen. sillä hän kysyy

äkkiä: „Onko jotain tapahtunut?" Samassa sattuu hän katsomaan ikkunasta ulos ja virkkaa: „Kah, — mehän olemme ulkona merellä!"

„Emme varsin," vastaa Balasco. „Mutta tulkaa kannelle. Aika on kallis." Hän menee ylös peräportaita, — ei niitä, jotka vievät ruokasalin kautta.

Seuraavana silmänräpäyksenä seisoo Indra hänen vieressänsä ja katselee ihastuneena ympäriinsä.

„Oo, niin jumalaista! Sellaiseen kauniiseen paikkaan kun te olette meidät vieneet," huudahtaa hän, ja sen jälkeen ottaa hän kansilasin päällä olevan merikiikarin ja herkuttelee ainoastaan tropiikeissa mahdollisen taulun katselemisesta.

Jahti on pienessä matalassa merenlahdessa. Ylt'ympäriinsä sitä on Länsi-indian sinervät vedet — tuo syvä, ihmeellinen sini, josta matkustajat kirjoittavat. Pieniä laiskeliaita aaltoja loiskii aluksen valkoisen rungon ympärillä, joka näyttää olevan merkillisen hiljaa, vaikka musta savupilvi, mikä nousee sen savupiipusta, osoittaa, että sen pannut yhä ovat lämpiminä ja kone milloin hyvänsä voidaan panna käymään.

Pohjoisessapäin, aluksen oikealla sivulla, — se on kokka länteenpäin - ei näy mitään muuta kuin sinistä vettä aina taivaanrantaan saakka. Etelässäpäin taas murtautuvat aallot tuskin peninkulman päässä heikkona maininkina vasten matalaa valkoista rantuetta, jota reunustaa kasvul-

lisuus maassa, missä ei milloinkaan vallitse talvi. Palmut, sananjalat, kirjavat kämmekät, höyhenenkevyiset bamburuovot ja luikertelevat viiniköynnökset peittävät tusinoittain pieniä kukkuloita, joita etäisyydessä rajoittavat siniset vuoret. Pieni joki juoksee lahteen. Yhdellä kukkuloista, ihan lähellä merta, on muutamia majoja ja suuri valkoinen asumaton ja puoliksi poltettu talo: sen takana muutamia pieniä majoja lisää, jotka selvästi ovat raunioina, ja rappeutunut kyläkirkko. melkein viiniköynnösten ja kärhikasvien peitossa. Sen pienessä kellokastarissa, jonka kannatuspilareista on yksi rikkimurrettu, riippuu vanha, raiskaantunut malminen eli pronssinen kello.

Ainoastaan yksi ihmisolento on näkyvissä. Vaskenvärinen poika, joka on ollut kanootissa onkimassa, ponnistelee kaikin voimin pakoon pyrkimään, kuin olisi henki vaarassa; pian katoo hänkin pistävän niemen taakse.

Yläpuolella leviää sininen taivas. Lintujen laulua kuuluu niemeltä. Yksi koreahöyheninen flamingo seisoo kalastaen pienellä veden ylihuljumalla saarella. Kaikki on tyyntä, hiljaista ja rauhallista.

„Onko tämä osa risteilyhuviretkeämme?" kysyy nuori nainen iloisesti. „Minun pitää juosta alas mrs Ormiston'ille näyttämään, mihin kauniiseen paikkaan te olette meidät vienyt. Eivätkö herrat vielä ole ylhäällä, ne laiskurit?"

Mutta muuan käsi laskeutuu estäen ja hieman raskaasti, tuntuu hänestä, hänen pehmoiselle käsivarrellensa, ja ääni, joka on innosta käheänä, kuiskaa: „Tämä on minun osani risteilyhuviretkestä. Tämä on Kuuba."

„Kuuba!" kertaa miss Vanstone kummastuneena.

Keskustelun ensi osassa tuntee hän vaan hämmästystä: sitten tulevat peljästys ja kauhu ja viimeksi syvin epätoivo.

Espanialaisen käytöksessä on jotain miss Indraa hämmästyttävää. Hän haristaa kummeksivana silmänsä ja kysyy: „Miksi olette vieneet meidät Kuubaan? Meidänhän oli palattava takaisin Smaragdisaarelle. Isä ja Gertie tulevat levottomiksi. Tämä on omituista pilantekoa, don Estrabon!" Sitten puhkeaa hän äkkiä sanomaan enemmän kummastuneella kuin vihastuneella äänellä: „Mitä kapteeni Thomas ajattelee? Minä sanon isälle, että hän erottaa hänet."

„Tulkaa, antakaa minun näyttää teille jotain."

„Ensiksi tahdon katsoa, missä kapteeni Thomas on."

„Te saatte nähdä hänet. Te saatte nähdä kaikkityyni."

„Kaikkityyni? En ymmärrä."

„Ette, — mutta pian kyllä tulette ymmärtämään."

Balasco vie Indran salongin ovelle, ja tämä pilkistää sisään ja kirkasee: „Oo, Herra Jumala!" Sitten jatkaa hän, ikään-

kuin ei silmiänsä uskoisi: „Ei kait saata olla mahdollista, että he kaikki . . ! Sanokaa, don Balasco, eiväthän he ole juovuksissa?"

Neljän nukkuvan herran asennot, kun he siinä makaavat kumossa sohvilla ja tuoleilla keskellä pullojoukkoa, joka seisoo korjaamattomalla päivällispöydällä, näyttävät näet todistavan aterian loppuneen suuremmanpuoleisilla juomingeilla.

„Eivät, he eivät ole *juovuksissa!*"

„Eivätkö?" puhkeaa Indra ihmettyneenä sanomaan, sillä hän on koettanut herättää Rex'iä pudistelemalla häntä ja huutamalla: „Etkö häpeä, Rex? Olen ihan kummissani tähtesi! Se on häpeällistä!"

Estrabon'in sanat kuullessaan pysähtyy hän, katsoo tarkemmin nuorekkaita kasvoja, joittenka silmänluomet ovat suljetut, ja liikkumatonta vartaloa, ja kirkasee kauhistuneena: „Laupias taivas! He ovat kuolleita!"

„Eivät, kuolleita eivät he ole!"

„Eivät kuolleita!" Hän kuuntelee Rex' in sydäntä ja mutisee: „Jumalan kiitos! — Hän hengittää, mutta niin hitaasti ja raskaasti." Rex, samaten kuin toisetkin, osoittaa niitä oireita, jotka seuraavat morfiiniunea, mutta siitä ei tiedä Indra, vaan jatkaa tuskaisesti: „He ovat varmaan sairaita. He hengittävät niin raskaasti! He ovat ehkä kuolemaisillansa!"

„Aivan oikein, — he *ovat* kuolemaisillansa," sanoo espanialainen.

„Laupias Jumala! Mitä voimme tehdä pelastaaksemme heidät?"

„*Minä* en voi mitään tehdä! *Te* voitte tehdä kaikki!"

„En ymmärrä teitä. Mutta tehkää jotakin, tehkää jotakin . . . pian! Don Balasco, pyydän hartaasti! Mikä heillä on? Kiiruhtakaa ja tehkää jotakin!"

„Näillä herroilla ei ole mikään uhkaava vaara tarjona. He ovat vielä turvassa tunnin tai pari. Sillä ajalla voitte ennättää pelastaa heidän henkensä."

„Minäkö —?" Indran levottomuus antaa sijaa suurimmalle hämmästykselle.

„Istukaa ja kuulkaa minua," sanoo espanialainen pehmoisella äänellänsä, jossa kaikuu pidätetty voitonriemu. „Tässä on tuoli," sillä tyttö kiihdyksissään kulkee edestakaisin kannella. „Sallikaa minun . . ."

„Älkää lörpötelkö! Tehkää jotakin!"

„Pelastaaksenne heidän henkensä, täytyy teidän kuunnella minua. Tehkää minulle palvelus istumalla."

Indra tottelee huoaten.

„Katsokaas, miten pitkitätte aikaa. Kuulkaa. Tämä on Kuuba!" Hän puhuu hitaasti ja tuijottaa Indraan omituisesti koko ajan. „Tässä laivassa on aseita — joita luultavasti Varona, Maceon adjutantti ja nyt tuossa kajuutassa nukkuva, kuljettaa salaa kapinallisia auttaaksensa. Seitsemän peninkulmaa täältä Cabanas'issa," hän viittaa itäänpäin, „on luultavasti espanialainen kanuunavene; jollei siellä ole, on aivan

varmaan Muriel'issa, kaksitoista peninkulmaa kauvempana. Näiden alusten päälliköt tietävät luultavasti tällä haavaa — muussa tapauksessa ilmoitetaan se merkeillä heille muutamissa minuuteissa — että sissi on lähestynyt maata."

„Sissi! Mistä puhutte?"

„Tästä aluksesta — Lentokalasta!"

„Sissikö? Sehän on huvijahti," huutaa Indra, „Yhdysvaltojen lipun suojaama."

„Yhdysvallat!" nauraa Balasco. „Suojeliko tuo lippu keuhkotautista poikaa, joka yankee-skuunertissa ammuttiin viisikolmatta vuotta sitten?" Hän viittaa ivallisesti Amerikan lippua, joka liehuu maston huipusta, ja jatkaa: „Se on lippu, jota Espania vihaa, — niin, halveksii. Kysykää maanmiehiltänne, jotka on otettu vangiksi ja tapettu, — kahdeltaneljättä Virginiuksessa olleelta. Toverin miehistöltä ja matkustajilta, sotakirjeenvaihtajilta, joittenka passit on revitty heidän kasvojensa edessä rikki, samalla kun kun he hakattiin kuoliaaksi tuolla olevilla kentillä!" hän osoittaa kädenliikkeellä rantaa kohden. „Kysykää jokaiselta, jonka kuolemaa Espania todellakin on tahtonut, onko tuo lippu suojellut heitä, muutoin kuin konsulienne läsnäollessa, eikä aina edes silloinkaan."

„Niin, tiedän," huokaa tyttö. „Mutta kumminkaan en ymmärrä . . ."

„Minä näytän teille enemmän!"

„Mutta Indra ei kuule Balascoa, vaan huutaa hartaasti: „Kapteeni Thomas!

Kapteeni Thomas! Olkaa hyvä ja tulkaa tänne."

„Thomas ei kuule enemmän kuin muutkaan. Hän on tuolla ohjaushytissä. Näettekö hänet? — Nukkuvana . . . opiumin nukuttamana! Katsokaa keulan puoleen! Tämä alus on nyt ampumakalulla varustettu.

Ja kun Indra silmää keulaan, huomaa hän pikaa-ampuvan kanuunan, josta Severance on puhunut, ja joka on viety kannelle, ja hän mutisee: „En ymmärrä . . ."

„Pankaa merkille, että olemme aito sissi aivan kuin Toveri," nauraa espanialainen.

„Te tiedätte, mitä sen väestölle ja matkustajille tapahtui? Mutta tästä tulee vielä pahempaa!"

„Pahempaa! Mitä tarkoitatte?"

„Tarkoitan, että verilöyly tulee tapahtumaan samassa. Ei mikään espanialainen upseeri enää ota sissimiehistöä elävänä."

Tytön huulet vaalenevat, mutta hän huutaa kiivaasti: „Tämähän ei ole mikään sissi! Meidän hallituksellemme ilmoitettaisiin siitä ja se kostaisi!"

„Vastalauseella, kyllä, johon vastataan anteeksipyynnöllä ja espanialaisten upseerien korottamisella. Niin käy aina. Enemmistä yksityisseikoista katsokaa kertomuksia *Virginiuksesta* ja *Karteshista*," sanoo Balasco pilkaten. „Mutta anteeksipyyntö ei palauta Rex'iämme eikä Billyämme henkiin. Sitä paitsi, muistatteko, mitä Ramon ennusti? — ensi verisauna tapahtuu kaikessa

hiljaisuudessa: alus upotetaan, ja miehistö hakataan kuoliaaksi ja viskataan mereen."

„Viekää meitä täältä pois sitten! Huutakaa alas konehuoneeseen! Missä on Sandy, koneenkäyttäjä? Sandy, tännepäin!" huutaa Indra ja hypähtää ylös. „Sandy!"

Mutta kun hän ei saa mitään vastausta, kääntää hän katseensa, jossa kauhistus nyt on syrjäyttänyt kummastuksen, micheen, joka näyttää tekevän ivaa hänen tuskastansa.

„Ei maksa vaivaa huudella häntä," huomauttaa Estrabon. „Sandy nukkuu myös." Ja hän lisää onnettomuutta uhkaavalla äänenpainolla: „He nukahtivat kaikki eilisiltana *minun* toimestani."

„Tekö tämän olette tehneet?" kuiskaa tyttö viipyen. „Miksikä?"

„Siksi että tahdon teidän ostavan näiden miesten henget minulta."

„Suuri Jumala — mitä tarkoitatte?"

„Minä seison tässä kannella. Minun koneenkäyttäjäni on alhaalla konehuoneessa. Ankkuria ei ole edes laskettu. Jos minä, Balasco, annan käskyn, niin olemme kymmenessä minuutissa kolmen peninkulman päässä rannikosta ja tunnissa kaukana merellä. Jahti on kylläksi nopeakulkuinen ehtiäkseen pakoon miltä espanialaiselta kanuunaveneheeltä hyvänsä. Teidän tarvitsee suoda minulle vaan pieni suosio, ja propelli pannaan heti liikkeelle ja me olemme kaikki pelastetut. Ajatelkaas, kuinka he tulevat olemaan kiitollisia teille — Rex, Varona,

Blackeley ja meidän Billymme, joiden hengen olette pelastaneet." Hän nauraa riemuiten nimiä luetellessaan.

„Tuskin luullakseni ymmärrän teitä," änkyttää Indra, joka yhä on kivettynnenä hämmästyksestä. Kaikki nämät kummat seikat ovat yllättäneet hänet äkkiä kuin varas yöllä. Niin tulee hänen äänensä käheäksi, hänen sinisilmänsä katselevat pelokkaasti ja hän kuiskaa: „Mitä tarkoitatte? Mikä suosio?"

„Tulkaa vaimokseni!"

„Te olette hullu. Ettekö tiedä, että menen naimisiin hänen kanssaan, jota rakastan."

„Teidän on meneminen naimisiin *minun* kanssani!"

„En koskaan," vastaa tyttö, ja hyökäten kajuuttaan kiertää hän kätensä Severanceen herkulesmaisen vartalon ympäri ja huutaa: „Billyni, herää ja suojele minua tuota miestä vastaan! Herää ja pelasta oma henkesi!" Nyt näet ymmärtää hän espanialaisen viekkaan suunitelman.

Mutta silmät, joita hän rakastaa eivät avaudu, ja vartalo, jota hän hyväilyillään koettaa herättää tajuntaan, putoaa yhä nukkuvana takaisin sohvantyynyille.

„Näette, etteivät he voi tehdä mitään, mutta teillä on monta pelastettavana. Heidän henkensä on mennyttä kalua. Tunnin kuluessa tulevat espanialaiset lyömään heidät kuoliaaksi. Teidät itse ehkä pannaan

kahleisiin kuten tuo nainen, josta luin eilisiltana — muistattehan?"

„Entäs te?" puhkeaa Indra äkkiä kiivastuksissaan sanomaan. „te ja teidän raukkamaiset matruusinne", hän osoittaa Pabloa ja Juania. „ja viheliäinen peränpitäjänne, joka ei ole liikuttanut sormeakaan minua auttaaksensa — mitä teistä tulee?"

„Minä olen turvassa," vastaa Estrabon. „Minulla on mukanani kenraalikuvernöörin allekirjoittamia papereita ja olen kertomuksen kautta niin hyvin tunnettu kaikille espanialaisille upseereille — sitä paitse olen ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin - niin että minä ja ne, joitten yli ulotan suojelukseni, ovat yhtä turvassa, kuin ei olisi yhtään kapinoitsijaa Kuubassa!"

„Ulottakaa sitten suojeluksenne näihin miehiin, jotka eilen olivat ystäviänne — joitten seurassa söitte päivällistä eilisiltana!"

„Se on mahdotonta. Varona on kapinoitsija, ja eikö teidän Billynne varustanut omilla rahoillansa saarelle matkuetta, josta laivassa olevat aseet ovat viimeiset jäännökset? Luuletteko, että minä, joka olen Espanian asiamiehiä, pelastaisin heidät?"

„Espanian asiamiehiä?" kuiskaa Indra ällistyneenä ja pitää kättä silmiensä edessä kuin huikaistuna. Mutta vaan silmänräpäykseksi, sitten sanoo hän: „Te olitte olevinanne Kuuban ystävä pettääksenne heidät! Viinissä oli unijuomaa! Nyt ymmärrän teidät — petturi! Roisto!"

„Se oli osa suunnitelmaani. Mutta minun ei tarvitse muistuttaa teitä, miss Vanstone, että joka silmänräpäys. jonka tuhlaatte tyhjiin sanoihin, lisää ystävienne vaaraa. Joka silmänräpäys tuo espanialaisen kanuunaveneen lähemmäs meitä."

„Antakaa sitten käsky täältä lähtemään. Jumalan tähden, don Balasco! Pyydän teitä . . . rukoilen teitä! Sanokaa masinistillenne, että hän lämmittää höyryn vireille. Siinä kaikki, mitä pyydän . . . saada kuulla koneen kolkkasevan . . . tietää että kulemme pelastusta ja elämää kohden. Billyni! Rex. veljeni! Ramon, jota sisareni rakastaa! Laupeutta!" ja hän heittäytyy polvilleen, suutelee Balascon kättä ja nyyhkii: „Enkö aina ole ollut ystävällinen teitä kohtaan?"

„Liian ystävällinen," sanoo espanialainen juhlallisesti. Sitten hänen silmänsä salamoivat intohimoisesti ja hän kuiskaa: „Te olette opettaneet minua varastamaan teitä, niin että olen vannonut, ettei kukaan muu ole teitä voittava, että teidän kauneutenne, teidän sulonne — Indra, *mi querida! mii paloma!* ovat kuuluvat minulle eikä kenellekään muulle." Ja hän ojentaa käsivartensa nostaakseen Indran ylös ja painaakseen itseään vasten.

Mutta tyttö kohoaa ylpeästi, vetäytyy värjyen hänestä poispäin ja vaikuttaa valtavasti näyttämällä valkoiselta epätoivon kuvapatsaalta — hän näyttää yhdeltä niistä ihanista nuorista morsiamista, jotka muinen näkivät merirosvojen tappavan heidän sul-

honsa tällä samalla merellä. Hänen hattunsa on pudonnut hänen huomaamattansa. Hänen tukkansa on irtautunut ja liehuu nyt kultaisena harsona hänen kasvojensa ympärillä, tehden hänet vielä kauniimmaksi espanialaisen silmissä ja seuraavasti vielä vähemmän taipuvaksi osoittamaan laupeutta.

„Näette," huomauttaa Balasco, „mitä teillä on vapaaksi ostettavana. Kaikki joita rakastatte. Minä en tarjoa teille kättäni, vaan heidän henkeänsä — tai kuolemaansa!"

„Minunko mennä naimisiin *teidän* kanssanne?" änkyttää Indra kalpein huulin, ikäänkuin hän ei käsittäisi tätä ajatusta.

„Eikö teidän ystävienne henki ole parin alttarin edessä lausutun sanan arvoinen? Eikö minun rakkaudellani ole mitään arvoa?" Hänen äänessään on tuskainen valitus, sillä kun hän näkee Indran ihmeellisen ihanuuden, viehättyy hän melkein antamaan koko voitonriemunsa kaikkein pienimmästä nurkasta tämän sydämessä.

„Minunko mennä naimisiin teidän kanssanne?" kertaa hänen uhrinsa. „Niin kyllä, don Balasco," lisää hän tehden voimattoman kokeen veitikkamaisuutta osoittaaksensa. „Viekää minut isäni luo, niin saatte minun lupaukseni." Kidutettu tyttöraukka luulee, että hän voittaa jotain tällä surkealla viekkaudella.

„Pah!" — ivaa espanialainen. „Kun minä vien teidän takaisin isänne luo, on hän oleva *minun* isäni ja te minun vaimoni. Katsokaa, vene on heittonuora-rappusten

luona. Viidessä minuutissa olemme maissa. Pappi odottaa tuolla ylhäällä pienessä kappelissa. Kuuletteko kirkonkellojen soivan? Olen lähettänyt sanan, ja pater[1]) on valmis. Tulkaa — langetkaamme polvillemme hänen eteensä ja saakaamme hänen siunauksensa ja palatkaamme tänne takaisin — se vie tuskin kahtakymmentä minuuttia, ja niin olette donna Balasco. Perähytit sopivat erinomaisen hyvin häämatkalle, sen sanoitte itse pari päivää sitten, muistatteko sen? Mutta silloin ajattelitte „meidän Billyämme," nyt saatte ajatella *minua*. Ha, ha! *Esposa mia!*"

Ja Balascon silmissä leimuaa intohimoinen tuli, kun hän katselee ihanaa olentoa, jonka epätoivo tekee hänet vaan vielä kauniimmaksi. Nopealla liikkeellä ojentaa hän käsivarren syleilläkseen tytön soleata vyötäistä.

Mutta päästäen kauhuhuudon hätkähtää tämä taappäin ja oihkuu: „Ei! Jumalani! En voi! En voi! Kuinka voitte pyytää sitä minulta? Ttedättehän, että rakastan häntä. Luuletteko, että hetkeksikään voin repiä rakkauttani sydämestäni ja antaa sen teille?"

Vastaukseksi huudahtaa Balasco äkkiä: „Katsokaa tuonne!" ja viittaa itäänpäin. Ja Indra, joka seuraa hänen kätensä suuntaa päästää kamalan parauksen.

---

[1]) Pater (isä) = katolilainen pappi.
Suom. muist.

Sillä siellä etäällä näkyy ohut, musta savupilvi, ja hän tietää, mitä se merkitsee. ja Balasco tietää sen myös, sillä hän kuiskaa: „Se on kanuunavene, joka tulee — *kuolema*, joka tulee! Kansi täällä on pian tulviva verestä. Rex on kuoleva, ja olen laittava, että hän herää ja saa tietää, että hänen sisarensa on uhrannut hänet, ja Billy, „minun Billyni", on huutava: „Sinä se olet minut murhannut!"

„Billy!" mutisee Indra. „Billy! Jos vaan hänestä riippuisi, niin antaisin teidän espanialaisten murhaajienne tappaa hänet ja minut mieluummin kuin tulisin vaimoksenne. sillä se on musertava sekä Billyn että minun sydämen. Mutta Rex, isän suosikki! Isäni harmaat hiukset! Armahtakaa häntä!"

„Armahtakaa itse häntä! Teistä se riippuu. Mutta aika on tärkki — minä olen koko ajan koettanut saada teidät huomaamaan, että se on *hyvin* tärkki." Balascon kasvot loistavat voitonriemusta. Siitä saakka, kun savu näkyi, näkee hän tytön alkavan myöntyä.

Samassa puhkeaa tämä syvästi hengittäen sanomaan: „Savu tulee lähemmäksi! Jumalani: kuinka tuo tykkivene kulkee nopeasti! Käskekää heidän panna kone käymään!" Hän lopettaa särkevällä kirkauksella, heittäytyy polvilleen Balascon eteen, suutelee hänen kättänsä ja nyyhkii: „Tahdon tulla vaimoksenne! Pian, peräyttäkää käskynne. Niin totta kuin itse toivotte armoa,

sanokaa koneenkäyttäjällenne, että hän lakkaa. Onhan kysymyksessä heidän henkensä!"

Espanialainen on näet äkkiä sanonut: „Olen väsynyt tähän mellakkaan," ja tuimasti huutanut alas koneenkäyttäjälle: „Sammuta tulet! Päästä ulos höyry! Jahti seisattuu tähän. Käske matruusien laskea ankkuri!"

Ja kuullessaan höyryn suhisevan äänen, joka merkitsee kuolemaa kaikille hänen rakkaillensa, tyhjentää tyttö epätoivon maljan ja kuiskaa: „Myönnyn."

„Tahdotteko tulla vaimokseni?"

„Tahdon. Sanokaa koneenkäyttäjällenne . . ."

„Siksi kunnes kuolo meidät eroittaa?"

„Se ei viivy kauvan! Se ei viivy kauvan!"

„Siksi kunnes kuolo meidät eroittaa?"

„Siksi kunnes kuolo meidät eroittaa!"

„Niin, jos täällä olisi NewYork, niin olisimme nyt naimisissa," sanoo espanialainen iloisesti. Sitten huutaa hän: „Pedro, pidä höyry vireillä ja lämmitä. Olen muuttanut aikeeni. Me lähdemme muutamien minuuttien päästä."

„Ja nyt, Indra — unelmani, josta on tullut tosi . . ." Hän kääntyy palavin silmin ja ehkä olisi antanut Indralle kihlaussuutelon, mutta tämä ei ole siinä enään. Hän on hyökännyt ruokasalonkiin ja hyväilee Severansea ja pyytää tätä antamaan hänelle anteeksi ja nyyhkii: „Billyni, se on henkeäsi pelastaakseni!"

Mutta tästä tempaa hänet voimakas käsi, ja hän katsahtaa ylös ja näkee tulevan herransa, joka sanoo: „Muista – minä olen mustasukkainen luonnoltani! Sinun huulesi kuuluvat minulle — miehellesi. Tule, kiiruhtakaamme kruunaamaan rakkauteni!"

„Pelkurimainen raukka!" mutisee Indra, mutta luo silmänsä maahan hänen tuliselta katseeltaan, sillä Balasco katsoo häntä kuin hän jo olisi tämän oma.

„Mitä nyt, kaunis morsiameni! Älä anna tulevalle puolisollesi tuollaisia liikanimiä," nauraa hän, mutta lisää heti toiseen ääneen: „Anna anteeksi voitonriemuni — anna anteeksi viekkauteni – senhän teet tulevaisuudessa. Minusta tulee niin hellä ja rakastavainen mies!" Ja hän taputtaa tyynnyttäen Indran valkoista olkapäätä, joka kiiltää keveän musliinin alla.

Mutta tyttö alkaa äkkiä väännellä käsiänsä ja huutaa: „Kanuunavene tulee. Savu on niin lähellä. Emme ennätä! Emme ennätä!"

„Ennätämme sangen hyvin. Espanialainen alus ei voi olla täällä puoleentoista tuntiin," vastaa Estrabon tyynesti. „Savu on vielä tuolla puolen Cabanas'in; sen on täytynyt tulla Muriel'ista. Meillä on hyvää aikaa häksi, kultaseni, kyyhkyseni!" Ja hän tahtoo suudella häntä.

Mutta Indra repii itsensä hänestä ylenluonnollisella voimalla ja oihkii: „Ei vielä! Ei vielä!" Sitten sanoo hän käskevästi: „En ole unohtanut häntä — miestä,

jota rakastan," ja juoksee sohvalla makaavan tiedottoman vartalon luokse, ottaa sen käden ja nyyhkii: „Billyni, en voi luopua sinusta!" Samassa kohtaa hän Estrabon'in silmäyksen, ja kamala epäluulo herää hänessä. Onko hänen uhrauksensa todellakin pelastava ne, joitten tähden hän lahjoittaa itsensä? Hän puhkeaa sanoiksi käheästi: „Jos minä pidän puheeni, niin pitäkää tekin — älkää antako hiuskarvaakaan liikuttaa ystävieni päästä! Kuulkaa — ei hiuskarvaakaan!"

Kumma pelon varjo on näet laimentanut riemastuksen Balascon kasvoilla. Kun hän näkee Severancen herkulesmaisen vartalon, tietää hän, että tämä mies ei anna hänen elää nauttimassa onnea, jonka hän on viekkaudellansa voittanut, ja hän ajattelee: „Vihkimisen toimitettua tuolla pikku kappelissa, emme palaa alukseen, vaan kuljemme samassa Havannaan. Hän on jo oleva Cabanas'issa silloin, kuin verilöyly alkaa — eikä hän saa tietää mitään!"

Indra, joka huomaa hänen epäilynsä, kuiskaa uhkaavin katsein: „Nämät henget kädestäni — muuten ette sitä saa!"

„Minä . . . minä lupaan"

„Vannokaa se!"

„Minä vannon sen — jos sinä lupaat tulla todelliseksi ja uskolliseksi vaimokseni. Kotini haltijattareksi, lapsieni äidiksi, minun vaimokseni sanan täydessä merkityksessä!"

„Oo, Jumala;" värisee hänen uhrinsa. väännellen käsiään kuunnellessaan tätä kotoisen onnekkuuden kuvausta.

„Ahaa! Sinä et sitä tarkoittanutkaan. Olisi tullut viekkaus viekkautta vastaan! Miten olisikaan, ei Balasco paralle olisikaan tullut mitään kuherruskuukautta. No, käyköön sitten tahtosi mukaan!" Hän kääntyy pois ja sanoo, kädellä varjostaen silmiään ja itäänpäin osottaen: „Niin nopeasti kun tuo tykkivene kulkee!"

Pian on Indra tottelevainen taas ja ja pyytää ja rukoilee sanoen: „Minä tulen vaimoksenne!"

„Uskolliseksi vaimokseniko?"

„Uskolliseksi vaimoksenne!"

„Niin tottako kuin toivot tulevasi autuaaksi?"

„Niin totta kuin toivon pelastavani heidän henkensä! Oo Jumala! Kiiruhtakaamme papin luo, niin että tulemme takaisin pelastamaan heidät *ajoissa*."

„No. Nyt näymme vihdoin tulleen asiaan!" sanoo Balasco terävästi ja lisää käskevästi: „Indra, mene tarjoiluhuoneesen, haudo silmiäsi ja pane hattu päähän. Morsian ei saa näyttää itkeneeltä. Pappi voisi luulla, etten ole ollut kiltti sinulle. Mutta saatpa nähdä, *mi querida* — millainen hyvä ja hellä mies minusta tulee — ja *herra!* Sinun tulee katsoa minuun ylös kuin jumalaasi eikä sinulla saa olla muita jumalia — muutoin käy Balascosi mustasukkaiseksi."

Ja hän näpistää Indran pientä korvaa ja taputtaa hänen kalpeita kasvojansa, kunnes ne tulevat polttavan punaisiksi, ja hänen mustat silmänsä säkenöivät katsoessaan kaikkea tätä kauneutta, joka muutamien minuuttien kuluttua on oleva hänen.



Yhdeksästoista luku.

Loppu.

Tähän epätoivon ja voitonriemun kohtaukseen sekoittuu äkkiä jokapäiväisyys.

„Mrs Ormiston tulee, soreana kuten ainakin, ylös kannelle ja sanoo närkästyneenä: „Missä on laiska kajuutanvahti? Hän ei ole tuonut minulle kahvia!” Mutta sitten katselee hän ympärillensä ja virkahtaa: „Oo, sellainen ihana paikka! Missä olemme?”

„Kuubassa,” vastaa espanialainen, „ja te tulette morsiusneidiksi. Paras mrs Ormiston, tässä on tuleva vaimoni. Miss Vanstone on luvannut kymmenen minuutin kuluessa tulla omakseni.”

„Kymmenen minuutin kuluessako?” kirkuu leski, hetkiseksi tuimistuneena. Hän olisi itse tahtonut mennä Balascon kanssa naimisiin.

Sitten katsoo hän Indraa ja peljästyy, sillä hän näkee kuoleman. Ja kun asia on hänelle lyhyesti selitetty, alkaa hän kirkua

ja meluta, lankee polvilleen ja vannottaa rajusti don Estrabon'ia viemään hänet pois täältä, samalla nyyhkien: „Kuolen, jos pidätätte minua täällä . . . tykkivenhe . . ! Tykkivenhe, joka tulee meitä murhaamaan! Indra, rupea hänelle, ennenkuun on liian myöhästä!"

Tämän nähdessään sanoo tyttö katkerasti, samalla kun hän sivelee tukkaansa, jota hän hajamielisen näköisenä on panemaisillaan järjestykseen: „Älkää peljätkö: mrs Ormiston, minä olen maksanut lunnaat niin teistä kuin muistakin."

„Jumala siunatkoon sinua, rakas, uljas olento!" huutaa leski ja lisää: „Don Balasco on kaunis mies, ja kun kyllästyt, on olemassa jotain, jota avioeroksi kutsutaan."

Mutta don Estrabon sanoo karskisti: „Ei mitään avioeroa, ennenkun kuherruskuukauden jälkeen," ja katsoo tulevaa morsiatansa, siksi kunnes tämän punastus käy niin tuskalliseksi, että tämän pitää laskea päänsä.

„Mutta mitähän luulette noiden herrojen tulevan sanomaan, kun he heräävät, te ilkeä Balasco?" kysyy hymyillen mrs Ormiston, jonka pelko on tehnyt hieman sekavaksi.

„He eivät tule heräämään. Minä annan heille kymmenen tuntia unta lisää. Luuletteko, että antaisin noiden vahvojen, raakojen miesten herätä ja katsoa, mitä olen tehnyt, ja ehkä antaa Estrabon parka kaloille ruuaksi?" nauraa espanialainen rie-

muiten. „Oo, eipä, morfiiniruiskutus lisää. He tulevat nukkumaan vielä, kun saavumme Dry Tortugas'iin, missä aijon panna heidät maihin — kapteenin, miehistön ja kaikki paitsi oman väkeni. Niin sitten häämatka Floridasaaristossa ja sitten kotiin pyytämään isän siunausta. Me olemme kumpikin rikkaita ja avioliitto on kaikin puolin hyvä ja sopiva. Sinä tulet onnelliseksi, rakas Indra! Sinä saat miehen, joka rakastaa sinua niin suuresti, että antautuu vihallesikin altiiksi voittaaksensa sinut."

Ja hän silmää kaunista olentoa, joka vapisevin käsin koettaa kiinnittää hattua päähänsä. Epätoivossaan on tämä vielä hurmaavampi, kuin edellisenä päivänä iloissaan. Hänen silmänsä kimeltelevät kyyneleiden läpi ylenluonnollisella loistolla, ja jokaista hänen hienon vartalonsa liikettä leimaa eeterinen sulo kuin paratiisista karkoitetun parin.

„Juan! Pablo!" huutaa Balasso. „Hypätkää veneeseen! Morsian tulee." Ja jonkinlaisella rajulla voitonriemulla alkaa hän laulaa häämarssia.

„Muistakaa!" mutisee Indra ja menee Balascon luo kuiskaamaan hänen korvaansa: „Jos tahdotte saada pitää morsiamenne elävänä, niin antakaa näiden miesten elää!"

„Olen muistava — kun olet omani." vastaa hän ja huutaa sitten: „Kiiruhtakaa!" sillä hänkin huomaa nyt ajan olevan täperällä.

Juan ja Pablo ovat veneessä.

„Antakaa minun auttaa teidät alas, mrs Ormiston," sanoo Balasco, joka seisoo relingin ääressä. „Ja nyt sinä, morsiameni, Indra — pian!"

Hän ojentaa käden saalistansa kohden, joka horjuen lähenee, silmät täynnä toivotonta tuskaa ja kaikissa jäsenissään epätoivosta vapisten. Mutta juuri kun Balasco tarttuu hänen hienoihin sormiinsa, hätkähtää Estrabon takaisin.

Karhea ääni huutaa ruokasalongista: „Kaksi kappaletta veneessä! Nyt on hän meidän, nulikka!" Ja kansihytistä astuu Mastic jauhottuneissa vaatteissa ja lurjusnulikka kuin valkoinen käärö, ja molemmilla on heillä revolveri kädessä, hana vireillä.

„Vangitsen teidät. Te olette minun vankini!" huutaa salapoliisi. „Niin te, don Balasco — teille minä puhun. Päästäkää nuoren naisen käsi, niin että voin panna käsiraudat teille. „Ja hän ottaa esiin parin sellaisia.

„Vangita minut! Täällä Espaniassa? Mistä sitten?"

„Merirosvoudesta!"

„Me olemme Espanian alueella emmekä aavalla merellä!"

„Niin, mutta tämä alus on minun komannossani. Te olette sen varastaneet minulta. Minä otin aseet takavarikkoon eilen. Antautukaa!"

„Hänen läsnäollessaan — en koskaan!" kirkuu espanialainen, jota on äkkiä kes-

kellä voitonriemua häiritty. Rajulla huudolla kutsuu hän väkeään, vetää tikarin ja hyökkää kuin villikissa tullimiehen kimppuun, mutta kaatuu kuolleena kannelle — läpi pään ammuttuna kuten muukin vahingollinen elukka.

Herransa huudosta tulee Estrabon'in perämies juosten ohjaushytistä, ja nulikka ampuu häntä,' mutta ei tapa, vaan ainoastaan haavoittaa hänet. Juan ja Pablo tahtovat veneestä hypätä ylös täkille, mutta siitä estävät revolverit heitä, ja haavoitettu heitetään alas heidän luo.

Mastic nostaa ylös Balascon ruumiin ja sanoo: „Hän on kuollut. Tämän herran heitän mereen, arvelen minä. Miss Vanstone toivoakseni ei pahastu minuun siitä, että olen ryöstänyt häneltä sulhon?"

Mutta tämä kamala leikinlasku sattuu hyvin sopimattomaan aikaan. Indra Vanstone on ratkennut hillitsemättömään itkuun, pyytää heitä joutuisasti lämmittämään ja nyyhkii: „Espanialainen kanuunavene . . . se tulee murhaamaan niitä, joita rakastan!"

Mastic huomaa hänen olevan oikeassa ja puhkeaa sanomaan: „Tulimaista, meillähän on koneenkäyttäjä siellä alhaalla. Sinä osaat pitää perää, nulikka. Tartu ruorirattaaseen!"

„Luottakaa minuun!" huutaa poika. „Onhan vaarassa omakin nahkani!" ja hyökkää ohjaushyttiin juuri parhaiksi.

Samassa näet näkyy joukko sotilaita tulevan pensastiheiköstä rannalle, ja pian

senjälkeen pamahtaa kiväärien yhteislaukaus, ja kuulat rätisevät jahdin vasenta sivua vasten.

Äkkiä huutaa myös Mastic: „Taivaan nimessä. Me olemme loukussa!" Paksu savu tupruaa esiin lännenpuolella olevan niemen ympäri — tykkivene tulee Bahia Hondasta ja toinen, Muriel'ista tuleva on nyt hyvän matkaa Cabanas'in ohi.

Salapoliisi työntää kiiruusti naiset salonginportaita alas, sanoen: „Menkää lastiruumaan, vesilinjan alapuolelle. Siellä olette turvassa. Minä pysyn kannella ja pelastan teidät, taikka myös kuolen.

Näin sanoen juoksee hän alas konehuoneeseen, asettaa revolverinsa peljästyneen neekerikoneenkäyttäjän otsalle ja sanoo: „Lämmitä tuimasti! Jos kone pysähtyy, tai jollei alus tee viittätoista solmuväliä tunnissa, niin ammun teidät kuin koiran. Te tunnette minut — Tom Mastic'in."

Neekeri alkaa peljästyneenä vedellä auki venttiilejä, höyry syöksyy sylintereihin ja propelli alkaa liikkua.

„Pitäkää vahtia!" huutaa tullimies vetäessään auki ohjaushyttiin vievän ikkunan. „Pidä tarkkaa vahtia, nulikka. Ohjaa suoraan merelle! Älä anna koralliriutoille tilaisuutta raapia aluksen pohjaa. Olemmeko liikkeessä?"

„Olemme, vähän," sanoo poika, „mutta hiton hitaasti."

„Lisää vauhtia!" kirkuu Mastic masinistin puoleen kääntyen. „Lisää vauhtia!

Täytä pannut höyryllä, kunnes räjähtävät. Kirottu nauta, etkö tiedä, että henkesi on kysymyksessä? Mitä luulet espanialaisten sinulle tekevän, jos saavat sinut kiinni? Vaikka olisit itse ukko Weyler, niin hakkaisivat ne sinut pikku palasiin, ennenkuin ehtisit sanoa kuka olet! Kiiruhda, kuules!

Tämä kehoitus näkyy tekevän suuren vaikutuksen masinistiin, sillä propelli alkaa kieriä ja alus tekee vauhtia.

„*Caramba!* Kuka hoitaa lämmitystä?" puhkeaa masinisti äkkiä sanoiksi.

„Minä teen sen", sanoo Mastic ja ojentaa revolverin ohjaushyttiin nulikalle komentaessaan: „Pidä silmällä häntä. Jos hän liikkuu koneen luota tai hiljentää vauhdin, niin ammu hänet. Minulla ei ole aikaa hänelle, - olen tätä nykyä lämmittäjä.

Ja vahvoilla, jäntevillä käsivarsillaan alkaa salapoliisi lapioida hiiliä, jolloin hän onnekseen huomaa hiilipoksien olevan täynnä. Vähän väliä pysähtyy hän, katsahtaa lurjusnulikkaan, joka ylhäällä vääntelee ruoriratasta, ja kysyy: „Minkälaista vauhtia mennään?"

„Ensiluokkaista", vastaa poika. „Me puikimme tiehemme tulimaisesti."

„Olemmeko tulleet lahdesta?"

„Olemme."

„Olemmeko rajariutan ohi?"

„Niin luulen." Yhtäkkiä huutasee hän: „Kaksi tykkivenettä! Toinen oikealla, toinen vasemmalla."

„Tuli ja leimaus! Kuinka kaukana?"

„Oikealla puolella oleva kolmen peninkulman päässä — toinen lähes kahden. Mutta ne tulevat yhä lähemmäs."

„Ovatko ne ulohtaampana meitä?"

„Ovat, — puolta peninkulmaa."

„Anna mennä! Luullakseni se lopultakin pääsee pötkimään pakoon."

Kolme minuuttia myöhemmin huutaa poika alas konehuoneeseen: „Länsipuolella oleva tykkivene näyttää aikovan ampua."

„Ei voi auttaa. Antaa se pamahtaa!"

Kuni vastaukseksi kuuluu samassa laukaus, ja kuula kulkee viuhkuen heidän päittensä päällitse.

Tällä on huomattava vaikutus neekerikoneenkäyttäjään, joka on kyyristynyt alas laukauksen tieltä. Hän ponnistaa koneen korkeaan painoon, ja alus leikkaa, koko rungossaan vavisten, kun nuoli vettä, joka onneksi on tyyni ja hiljainen.

„Olemme tulleet niistä edelle!" huutaa nulikka, juuri kun uusi laukaus salamoi perän puolella.

„Heitä pois se! Odotas, kun käväsen kannella katsomassa. Meidän täytyy nyt olla lähellä kolmen peninkulman rajaa!" ja Mastic juoksee kannelle, sillä hän ei enään pelkää neekerikoneenkäyttäjää, jonka hän huomaa olevan pitämättä henkeään varmana espanialaisten kanuunain kantomatkalla.

Mutta siellä ylhäällä alkaa salapoliisi kiroilla ja sanoo: „Tulimaista! Me olemme kolmen peninkulman rajan ohi, ja ne yhä

kuhnustavat jäljessämme, vaikka olemme aavalla merellä!" Ja luoden silmäyksen maansa lippuun mutisee hän: „Sinusta ei näytä olevan suurta hyötyä missään! Espania ajaa sinua takaa, missä se vaan saa sinut nähdä. Tähtilippu on punanen verka espanialaiselle härälle. Meidän ainoa pelastuksen toivomme on kaikin voimin eteenpäin kiitäminen."

Ja he kiitävät eteenpäin, suoraan avointa Floridasalmea kohden.

Lentokala tekee neljätoista solmuväliä ja jättää hitaasti ja varmasti espanialaiset tykkiveneet jälkeensä. Laukaus, jonka Bahia Hondasta tullut tykkivene ampuu, ei kanna perille, ja Murielista tullut ei ole koskaan ollutkaan hyvällä kantomatkalla.

„Näetkö savupilven kaukana taivaanrannalla? Jos se vielä on espanialainen tykkivene . . ." ja kysyttyään neuvoa kompassilta, komentaa hän: „Ohjaa pohjoiskoilliseen! Yhdessä Golfvirran vaikuttaman ajautumisen kanssa vie se suunta meidät Key West'in läheisyyteen. Mutta pidä tarkkaa vahtia ja katso, aikooko tuo mustasavuinen toveri pohjoisessa päin koettaa pujahtaa tiellemme."

Mutta tässä säpsähtävät sekä Mastic että lurjusnulikka. Syvä bassoääni rämisee heidän korviinsa: „Kirottu poikaloppi ja sinä musta piru, mitä teillä on laivani kanssa tekemistä?"

Se on kapteeni Thomas, joka juuri herää opiumiunestansa.

„All right, kapteeni", vastaa salapoliisi. „Te tunnette minut. Herätkää vähitellen, niin kerron teille kaikki tyyni."

Sen tekee hän, ja kun Thomas on päässyt täyteen tajuunsa, kiroilee hän sydämen pohjasta Estrabon'ia. Niin menee hän ruorirattaalle sanoen: „Tänne ruori! Mene alas hiiliä luomaan. Sano koneenkäyttäjälle, että jollei hän tee velvollisuuttansa, niin ammun hänet täältä ylhäältä. Te taas, mr Mastic, tekisitte parhaiten, jos menisitte alas ja tyynnyttäisitte naiset ja toisitte ne taas tänne kannelle. Espanialaiset ovat lakanneet ampumasta nyt, mutta . . ." Hän purskahtaa nauruun. „Te ette juuri näytä vierailukunnossa olevan."

Mastic, joka ensin oli kokonaan jauhottunut valkoiseksi murtautuessaan vankeudestaan, ja sitte puuteroitunut hiilentomusta työskennellessään alhaalla konehuoneessa, muodostaa sellaisen taulun valkoista ja mustaa, että sitä ei jokainen ivapiirustaja kykenisikään kuvaamaan.

„Niin, enkö ole hieno?" nauraa salapoliisi katsahtaen peiliin. Katsokaas, lurjusnulikan ja minun oli pakko hakkautua ulos hytistä, — on onni, että poika on niin ovela veistä käyttämään. Ei kauvan viipynyt, ennenkun hän oli tehnyt reijän oven paneeliin ja sitten täytyi meidän leikata halki jok'ikinen jauhosäkki ja puistaa jauho ulos, sillä emme voineet niitä siirtää emmekä saada käsiämme kylliksi pitkälti ulos nostaaksemme ne syrjään. Sekä teidän ja perä-

miehen kajuutta, että ruokatavarahuone näyttävät, kuin jokin hirmumyrsky olisi ne jauhomakasiinin kanssa sekoittanut.

„No, sitä ei voi auttaa," sanoo kapteeni karskisti. „Tuokaa naiset kannelle ja koettakaa herättää joitakin noista laiskureista väestömiehistä. Ottakaa vettä ja heittäkää niskaan. Se on paras tehdä ensiksi, — se on tärkeintä."

Mastic kiiruhtaa sanaa seuraamaan. Häntä avustaa nulikka, niin paljon kuin lämmittäjävelvollisuuksistansa joutaa. Muutamat vesiämpärit herättävät Lentokalan väestön tajuntaan. Sandy, koneenkäyttäjä, herätetään konehuoneessa. Molemmat matruusit ja lämmittäjät rupeavat huomaamaan, että heillä on muutakin tekemistä kuin nukkumista, sillä kapteeni huutaa heille: „Laiskurit! Unikeot!" ja antaa heille joitakuita muita sattuvia nimityksiä heidän itsepäisestä uneliaisuudestansa.

Espanialaiset tykkiveneet ovat luopuneet takaa-ajosta ja kadonneet taivaanrannalle. Mrs Ormiston tulee nyt kannelle, sanoen: „Miss Vanstone viipyy vielä hetkisen alhaalla," ja puhkeaa sitten sanomaan ikäänkuin peljästyksissään: „Kah, joko te vihdoinkin olette valveilla!"

Herrat ruokasalissa on näet temmattu morfiinin vallasta ja vielä kuni horroksissa kuulleet salapoliisin kertomuksen. Vähitellen selkenevät heidän käsitteensä, ja Blackeley huomauttaa yht'äkkiä: „Niin, nyt muistan. Minä olin varmaankin puoliksi hereillä, kun

tuo kirottu roisto tuli pistämään morfiiniruiskullansa." Hän kääri ylös paidanhihansa ja löytää pienen haavan, toiset samoin, ja se selittää asian, josta Mastic'illa ei ollut selkoa.

„Siksi se oli, kun nukuimme niin kauvan. Se myrkynsekoittaja antoi meille kaksinkertaisen annoksen," sanoo Rex närkästyneenä ja lisää: „Herra Jumala, miten minulla on nälkä! Toivoakseni ei tuo viheliäinen espanialainen ole tappanut kokkia."

Tässä keskeyttää Severance äkkiä: „Te sanotte hänen tehneen tämän pakoittaakseen Indran menemään hänen kanssaan naimisiin."

„Niinpä niin!" vastaa salapoliisi. „Hänhän on ollut rakastunut miss Vanstoneen jo kauvan ja kovasti, - hänellä oli neidin valokuva ennen kuin hän vielä oli häntä nähnytkään." Ja niin sanoen kertoo hän heille merkillisen kertomuksen valokuvasta Key West'issä.

„Ja te tapoitte hänet?" mutisee Billy.

„Totta on se — hän kuoli paikalla!"

„Se oli ikävää," vastaa Severance hitaasti tullimiehen kummastukseksi, joka oli odottanut kiittelyjä.

„Niin, en ole ollenkaan siitä teille kiitollinen! Päinvastoin, olisin mielelläni tahtonut haastella vähän don Estrabon Balascon kanssa — muutamia minuutteja ennen hänen kuoloansa."

Sitten vie hän salapoliisin syrjään ja kysyy, hermostuneesti purellen viiksiänsä:

„Indra aikoi mennä hänen kanssaan naimisiin pelastaakseen henkemme?"

„Minä . . . minä luulen sen."

Mutta Mastic ei ennätä enempää, sillä Severance on jo alhaalla naisten salongissa ja koputtaa Indran hytin ovelle ja huutaa: „Indra! Rakastettuni! Indra!"

Hänen äänensä kuullessaan vastaa tyttö: „Jumalalle kiitos, — hereillä! Oo, Billy!" Kun hänen ovensa avautuu, lyö Billy käsivartensa hänen ympärillensä, ja hän katsoo Billyä, kuin olisi tämä kuolleista herännyt.

Severance, joka hänen kauneissa kasvoissaan näkee ilmeen, jota hän ei koskaan ennen ole niissä nähnyt, kuiskaa: „Jumalani, mitä sinun on täytynyt kärsiä!" ja alkaa raivota ja kiroilla ja olisi kutsunut kaikki kiroukset Balascon yli, jolleivät Indran valkoiset sormet olisi sulkeneet hänen huuliansa. Vihdoin katsoo hän morsiatansa omituisella silmäyksellä ja kysyy: „Sinä aijoit mennä naimisiin hänen kanssansa pelastaaksesi henkeni?"

„Aijoin."

„Laupias taivas! Hän olisi yhtä hyvin saattanut minut tappaa!"

„Pelkäsin sinun surevan, Billy, mutta toivoin sinun unohtavan minut. Tiesin, etten enään koskaan voisi tulla sinulle samaksi, ettei mikään avioero voisi minua jälleen tehdä siksi Indraksi, jota sinä olit rakastanut. Mutta olihan Rex vielä. Ajattelin isäni harmaata päätä painuneena surusta

ainoan pojan kadotettua. Ajattelin Gertietä, joka rakasti nuorta kuubalaista, joka olisi samalla kertaa hakattu kuoliaaksi kuin sinäkin. Ja niin oli siinä vanha kunnon kapteeni Thomas ja väestö. Sitä paitsi ei Estrabon olisi koskaan riemuinnut minusta — sinun ei olisi tarvinnut koskaan olla hänelle mustasukkainen, Billy. Olisin kuollut pelastettuani teidät . . . nyt tänä iltana, sen jälkeen kun hän olisi laskenut teidät maihin vahingoittumattomina Yhdysvaltoihin. Mutta hän on nyt kuollut", lisää hän ajattelevasti, „ja minä elän, ja sinä elät — ja hän ei koskaan saanut edes suudella minua!"

Mutta sulhomiehen kasvoissa on omituinen ilme, jonka Indra havaitsee, ja hän kuiskaa: „Mitä nyt! Mustasukkainenko kuolleelle?"

„En, en!" mutisee Severance. „Mutta en oikein tiennyt ennen kuin nyt, miten paljon todellakin sinua rakastin."

„Sitä en minäkään tietänyt, ennenkun sanoin sinulle hyvästit maatessasi tiedotonna ja kuulin hänen hyräilevän häämarssia! Oo, Jumalani! Minusta tuntuu kuin kuulisin hänet vielä . . . ja näkisin savun lähenevästä tykkiveneestä . . . ja niin huusi hän: „Sammuta tulet!" ja pisti kuin tikarin sydämeeni. Ah, Billy! Mitä olen tänään kärsinyt! Voinhohan koskaan unohtaa?" Ja hän on hänen sylissänsä ja panee päänsä hänen olkapäällensä, nyyhkyttäen, kuin hänen sydämensä olisi murtua.

Kuutta tuntia myöhemmin, iltapuoleen, höyryää Lentokala Smaragdisaaren laiturin luo. Laivaan tulevat heti mr Vanstone. joka näyttää sangen levottomalta, ja Gertie, joka on juossut raskasjalkaisemman isän edellä. Heidän jäljessänsä tulevat pikku Vortex, Ethel Rivers ja Flora Woodbridge, ja on heille enemmän kerrottavaa, kun he milloinkaan ovat uneksineet — kumma kertomus espanialaisesta intohimosta ja rakkaudesta ja kuolemasta. Kun he sen kuulevat, kalpenee mr Vanstone ja Gertie katselee pelästyneenä Ramon'ia ja pikku Vortex saa halun viipymättä matkustaa pohjoiseenpäin.

* * *

He eivät voi tyynesti keskustella asiasta ennenkun pari päivää myöhemmin.

Mutta niin tekevät he sen eräänä lämpimänä aamupäivänä Masticin ja lurjusnulikan läsnäollessa, jotka ovat kutsutut sinne Key West'istä. Salapoliisilla on mukana muuan päivän sanomalehdistä, joka sisältää seuraavan uutisen Havannasta.

„Uuden sissimatkueen tuhoaminen. Espanialaisten tykkiveneiden Fernando Segundon ja Infanta Marian kapteenien Burriel'in ja Santiagon loistavat urotyöt.

„Nämät upseerit urhoollisine miehistöineen ja komppanian Rodriquez'in guerillajoukkoja avustamina kävivät suuren, sotilaita täynnä olevan ja kanuunoilla varustetun laivan kimppuun ja ajoivat sen

pakoon tuiman taistelun jälkeen, jossa laiva luultavasti upposi, sillä sitä ei ole sittemmin kuultu eikä nähty. Vihollinen menetti neljäkymmentä miestä, niiden joukossa kuubalainen, don Estrabon Balasco, joka on ollut Key West'in kapinoitsijain johtaja ja Weyler'in ja Espanian tuima vihollinen. Hänen ja kolmen muun nimeltään tuntemattoman kapinoitsijain ruumiit, joista yhdellä on tavattoman suuri korva, on viety Havannaan, ja kansanjuhla vietetään voiton kunniaksi. Espanialaisten tykkialusten kapteenit saavat urhoollisuusmitalin ja luultavasti myös ylennyksen. Rodriguez, guerillajoukkojen päällikkö, nimitetään majuriksi. Espanialaisten puolella ei sattunut mitään vauriota, — niin loistava ja vastustamaton oli heidän hyökkäyksensä."

Tälle merkilliselle uutiselle on salapoliisi naureskellut aina siitä saakka, kun hän lähti Key West'istä. „Eikö se ole naurettavaa? Hänen tupakkatehtaassansa olevat kuubalaiset aikovat panna toimeen juhlallisen ruumissaattueen isänmaanystävä Balascon kunniaksi," sanoo hän nauraen Smaragdisaaren verannalla olevalle seurueelle.

Mutta toiset eivät naura.

Jäljet tuosta aamupäivästä tropiikeissa viipyvät vielä Indran ihanalla otsalla, vaikka rakkaudenjumala on alkanut niitä hellällä kädellä poistaa. Hän istuu ja katsoo „meidän Billyämme", ikäänkuin hän tuskin olisi varma tästä, vaikka kukat hänen omassa

puutarhassansa täyttävät häntä ympäröivän ilman tuoksullansa, ja Lentokala kevyesti ui veden päällä ankkuripaikallansa ja näyttää niin pleasurejahtimaiselta. kun ei espanialaiset kuulat koskaan olisi sen sivuja vasten rapisseet.

Pallojen kilajaminen biljaardihuoneesta, missä pikku Vortex ja Rex paraikaa lyövät, muodostaa hilpeän säestyksen keskusteluun. Isän ääni soi hänen korvissansa, ja Gertie on tarttunut hänen käteensä ja hyväilee sitä. Perhe lähtee pohjoiseen parin päivän päästä - *silloin* on hän voiva unohtaa.

„Mr Mastic," sanoo Vanstone, „minulla on jotain teille sanomista. Ja tässä on sinulle shekki, nulikka!"

„Mitäs se on?" kysyy poika luoden epäilevän silmäyksen hänelle tarjottuun paperilappuun.

„Siinä on enemmän rahaa kuin koskaan sinulla on ollut tai olet uneksinut saavasi koko elämässäsi."

„Katsoppas, sitä ei tarvita," sanoo nulikka. „Ponnistelin vähän vaan pelastaakseni oman nahkani, ja niin hieman miss Vanstonenkin takia. Hän oli ollut kiltti minua kohtaan."

„Ja minä en näe tarvitsevani mitään palkkiota siitä, että pelastin oman henkeni," sanoo tullimies, jolle Vanstone ojentaa myös jotakin.

„Ettekö sitten tahdo ottaa mitään vastaan?"

„Oo, sitä en juuri tahdo sanoa. Jos teillä on tuollainen laatikko *Regalias Imperiales*'eja — Estrabonhan lähetti teille viisisataa kappaletta — niin luulen, luulen antavan houkutella itseäni."

„Ottakaa ne kaikki!" huudahtaa Vanstone. „Paljas niiden haju tekee minut kipeäksi!"

„Niin ei ole minun laita!" nauraa Mastic, samalla kun hän ja nulikka, molemmat Regaliaan sauhuuttaen, lähtevät soutamaan takaisin sisiliskoon.

Sitten vie mr Vanstone nuoren kuubalaisen syrjään ja kuiskaa: „Sananen kanssanne, luutnantti Varona. Te aijotte takaisin Kuubaan?"

„Luonnollisesti! Minun täytyy tehdä velvollisuuteni."

„Teillä on vielä toinen velvollisuus, paitsi isänmaanne puolesta taisteleminen."

„Mikä sitten?"

„Elää niille, jotka teitä rakastavat. Rohkenen sanoa tämän teille poikani, koska pikku tyttäreni Gertie, jonka hoito teidät saattoi eloon taas, luulottelee elämänne kuuluvan hänelle.

„Ja sen se tekeekin;" huudahtaa nuori mies „Mutta nykyisissä oloissa ei minulta olisi kunniallista sanoa mitään. Jos elävänä tulen takaisin levottomuuksista ja vaaroista synnyinsaari-parallani, olen hänelle sanova, että aina olen ollut hänen orjansa ja ihailijansa." Ja etelämaalaisen vilkkain elein

jatkaa hän: „Hänestä tulee viehättävän kaunis. Jos saan elää . . .”

„Niin, en tahtoisi naittaa häntä nyt samassa,” sanoo vanhempi mies. „Mutta jos te nyt lähtisitte pois hänea luotansa, ei Gertie enää olisi onnellinen. Jokainen tieto, jokainen sähkösanoma Kuubasta olisi levottomuus, uhkaus hänelle. Hän tietää, etteivät espanialaiset ota vankeja. Hän tietää, ettei siellä raivoa sota, vaan verilöyly. Te olette itse sanoneet, ettei Kuuba tarvitse väkeä, vaan aseita. Eikö tämä — minä olen rikas, teidän ei tarvitse kursailla — tämä apuraha Cuba Libre'lle olisi suuremmaksi hyödyksi, kuin teidän yksityispalveluksenne. Valitkaa. Tehkää, minkä pidätte isänmaatanne enimmän hyödyttävän. Tarjotkaa joko tämä tai oma henkilönne Kuuban juntalle.”

„Olen ikävissäni sanoessani että rahat olisivat enimmäksi hyödyksi maalleni,” sanoo nuori mies.

„Hyvä. Luulenpa parin vuoden levon ja rauhan ylhäällä pohjoisessa tekevän teille hyvää. Minä hankin teille paikan pankissa,” sanoo amerikalainen asioimismiehen ripeydellä. „Asia on päätetty. Kiitos, — olette ottaneet kiven sydämeltäni. Ehkä on parasta, että menette kertomaan Gertielle, ettette aijokaan lähteä. Tyttönen tulee laihemmaksi päivä päivältä.”

„Minunko tähteni,” puhkeaa Varona sanomaan ilosta loistavin katsein.

Ja hän kiitää puutarhan läpi etsimään miss Gertietä, joka istuu kookospähkinäpuun alla.

Kun mr Vanstone tulee salonkiin tästä keskustelusta, vastaa hän Blackeleyn kysymykseen: „Niin, me matkustamme kaikki pohjoiseen. Haluan päästä pois täältä. Täällä olemme liian lähellä tuolla olevaa saarta kalvavaa tulta."

„Jonain kauniina päivänä," sanoo nuori mies, „olemme pakoitetut sammuttamaan sen! Se on meitä liian lähellä, jotta antaisimme sen palaa."

„On omituinen tosiasia," huomauttaa Vanstone. „että vaikka on niin monta amerikalaista tapettu Kuubassa, ei ole hyvitystä peritty ainoastakaan hengestä. Luonnollisesti en puhu niistä maanmiehistämme, jotka avonaisesti taistelevat espanialaista vastaan. He sotivat julmaa kansaa vastaan ja heidän täytyy tyytyä raa'an sodan seurauksiin. Mutta kaikki ne viattomat, jotka saaren läheisyys on saattanut espanialaisten kynsiin, — keuhkotautinen poika Massschusetts'ista, jonka lääkärit olivat määränneet menemään lämpimämpään ilmanalaan, aavalla merellä vasten kaikkia kansainvälisiä lakeja otetun Virginiuksen matkustajat ja miehistö, Speachman Indianasta, Wyeth, New-York'ista ja puolisataa lisää konsuliemme vastalauseista huolimatta tapettuja. Ei yhdestäkään näitä murhia ole Espania antanut mitään selitystä ja hyvitystä, jonka mikään muu suuri valta maailmassa olisi

hyväksi katsonut. He tappavat meidät! Me panemme vastalauseen! He pyytävät anteeksi ja tappavat taas!"

„Ja kumminkin emme ole pelkurimaista väkeä, me olemme taistelleet urheasti kyllä aikanamme," mutisee Blackeley.

„Niin, ja tulemme vastakin niin tekemään!" huutaa Rex, joka nyt on tullut biljaardihuoneesta „Eräänä kauniina päivänä ottaa Amerikan kansa vallan omaan käteensä ja lähettää diplomaatit sinne, missä pippuri kasvaa, ja silloin . . ."

„Hiljaa, poikaseni!" sanoo isä rahamiehen tuskallisella varovaisuudella. „Sinä voit saada aikaan hämminkiä Pörssissä!"

(Loppu.)

